

Biblioteka
U.M.K.
Toruń

310328

Biblioteka
U.M.K.
Toruń

310338

BIBLIOTEKA

PRAWNICZE

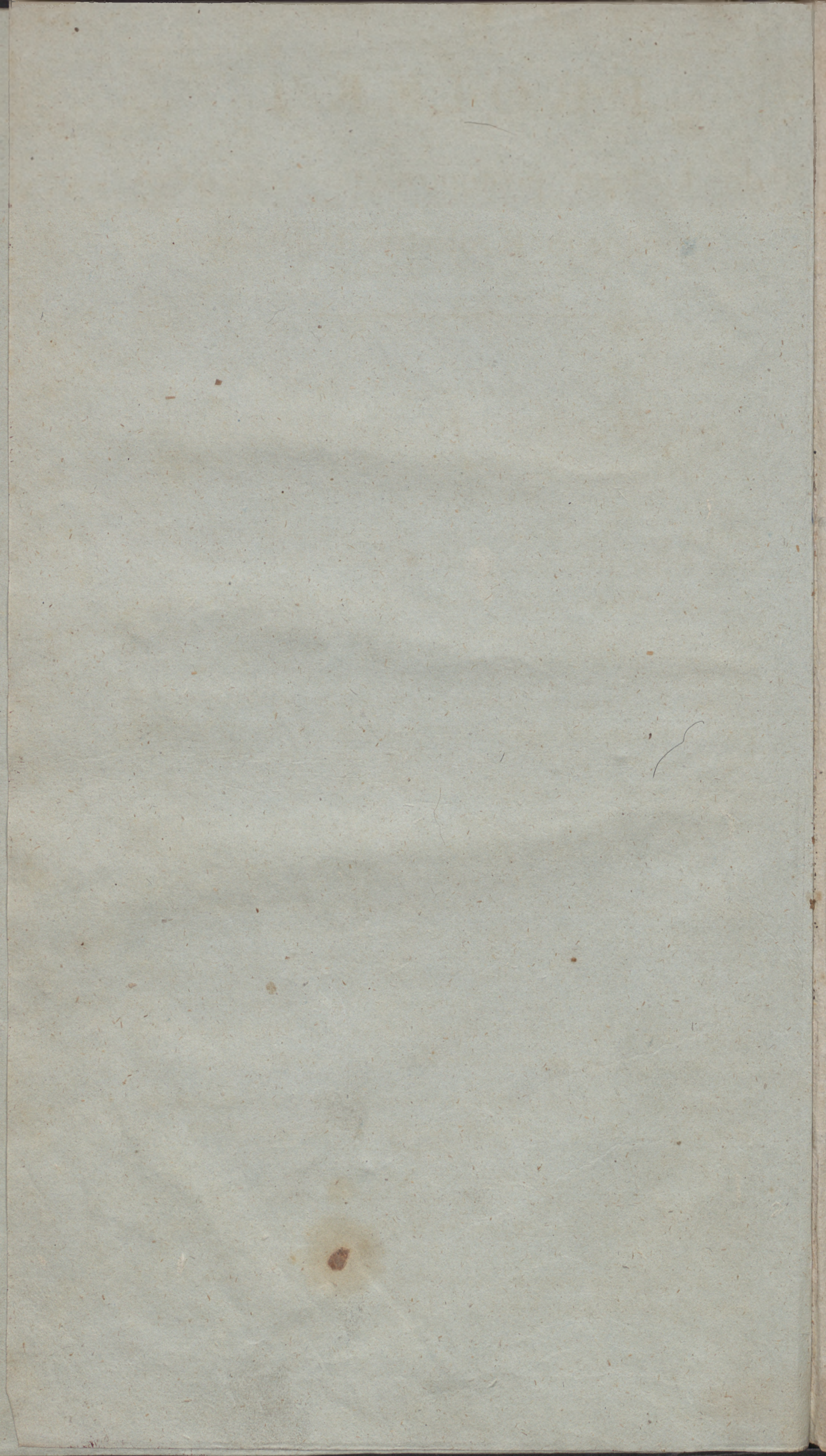
Д. М. К. №/3341

1933/2
R. K. 1

h.

Spis projektów.

1. Model postępowania cywilnego.
2. Powody do tego projektu.
3. O eskuzji sądowej.
4. O postępowaniu w sprawach własności publicznej.
5. O organizacji Sądownictwa.
6. O zarządzaniu dóbr wystawio-
nych na subastacyę.
7. O Sądownictwie Administracyjnem.

PROJEKT

do kodexu postępowania sądowego cywilnego Królestwa Polskiego.

Wstęp do kodexu.

Artykuł 1. **N**ikt nie może sam sobie sprawiedliwości wymie-
rzać. W przypadku sporu powinien się udać drogą sądową.

Art. 2. Żadna sprawa cywilna nie może być sądzona, iak
tylko przez sądy polubowne, lub przez sądy i trybunały konstytu-
cyjne.

Art. 3. Nie iest wolno żadnemu sądowi bez wydanego wprzód
przed siebie pozwu sądzić sprawy cywilnéy, wyjąwszy przypad-
ki, w których prawo stronom dobrowolnie bez pozwu nawet
spor pod osądzenie sądowi poddać dozwala.

Art. 4. Tym osobom, którym prawa krajowe wolnego wła-
snością swoją rozrządzenia nie dozwoliły, lub tę im odieły, nie iest
wolno sprawy cywilnéy samym przez siebie wprowadzać, ani się
w niéy bronić. Osoby takie zastępować powinni w Sądach i Try-
bunałach ci, których prawa też do tego upoważniaia.

Art. 5. Sprawy cywilne tyczące się Rządu i własności publi-
cznych, lub pod bezpośrednią opieką Rządu zostaiących, będą
wprowadzane do Sądów i Trybunałów i tam bronione przez tych,
którym obronę tę postanowienia Rządowe powierzą.

Art. 6. Wszystkie akta publiczne sądów i trybunałów kon-
stytucyjnych będą wydawane pod Królewskim imieniem (arty-
kuł konst. 37.)

Art. 7. Wszystkie czynności publiczne sądowe bez żadnego
wyłączenia będą się odbywać w ięzyku polskim (art. konst. 28.)

Art. 8. Sądownictwo Królestwa Polskiego iest konstytucyj-
nie niepodległe (art. konst. 158.)

Wyroki prawomocne w sądach i trybunałach konstytucyjnych wydane nie mogą być przez żadną inną władzę krajową zmieniane, i nie może być ich wykonanie, ani tamowane, ani przeszkodzone.

CZĘŚĆ PIERWSZA

o postępowaniu w Sądach pierwszój Instancji.

K S I E Ǽ G A I.

O postępowaniu w Sądach cywilnych gminnych.

R O Z D Z I A Ł I.

O p o i e d n a n i u.

Art. 9. Żadna skarga główna, rozpoczynająca między stronami zdolnymi do zawierania umów sprawę ilości zł. polskich 500. nie przenosząca, nie będzie przyjęta w Sądzie cywilnym gminnym, jeżeli strona pozwana wprzód przed właściwego Sędziego Pokoju, końcem poiednania się przywołaną nie była, lub jeżeli się strony same dobrowolnie przed niego wprzód po to nie stawily.

Art. 10. Wolnymi są od poprzedniczego iednania sprawy następujące:

1mo. Sprawy tyczące się osób małoletnich, pozbawionych własnéj woli, i nieprzytomnych.

2do. Sprawy wnoszone przeciwko więcej, iak iednéj osobie, chociażby nawet ten sam interes miały, chybaby te w gminie téj saméj mieszkały, gdzie Sędzia Pokoju zasiada.

3tio. Sprawy tyczące się Sędziów Pokoju, którychby iednanie do ich samych jurysdykcji należało.

Art. 11. Sprawy wszystkie, których przedmiotem iest należytość pieniężna, nie przenosząca zł. polsk. 500., albo dopełnienie obowiązków, których wartość 500. zł. polsk. nie przynosi, będą należec do Sędziego Pokoju w celu poiednania.

Jeżeli przedmiot nie iest należytością pieniężną, tedy powód przy zaniesieniu skargi do Sędziego Pokoju, będzie obowiązany oświadczyć się, iak wysoko sobie tenże przedmiot szacuje. — W przypadku zaś niepoiednania się nie będzie już mógł żądać

w Sądzie gminnym, sprawę rozsądzać mającym, wyższéj przedmiotu tegoż wartości.

Sprawy dotyczące się stanu osób i wszelkie te, których przedmiot na pieniądze oszacowany być nie może, nie należą do Sędziego Pokoju w celu pojednania.

Art. 12. Strona przeciwna będzie wezwana do pojednania:

1. W materji osobistéj i rzeczowéj przed Sędzią swego zamieszkania.
2. W materji spółki przed Sędzią tego, gdzie spółka jest ustanowiona.
3. W materji spadku, aż do iego stanowczego podziału, przed Sędzią miejsca tego, gdzie spadek jest otworzony.

Art. 13. Powód uda się do Sędziego Pokoju, opowie mu ustnie przedmiot pojednania. Sędzia Pokoju wyda na ręce powoda w dwóch exemplarzach rozkaz pozwanemu do stawienia się, wyrazi w nim przezwiska stron, przedmiot pojednania, i dzień do stawienia się.

Powód rozkaz ten Sędzią Pokoju odda Woźnemu przysięgłemu gminy właściwéj, (o których się niżej w artykule 28. mówić będzie) a w przypadku przeszkody, Woźnemu Gminy sąsiedzkiéj, który exemplarz ieden rozkazu wręczy pozwanemu, na drugim zaś zapisze zaświadczenie wręczenia, jeśli pisać umie; jeśli zaś pisać nie umie, zanieśe go Burmistrzowi lub Wójtowi miejscowemu, a ten na mocy zeznania woźnego, zapisze na tym drugim exemplarzu zaświadczenie i datę wręczenia, a to bezpłatnie. Exemplarz ten woźny odda Powodowi, który go przed Sędzią Pokoju na terminie do pojednania wyznaczonym złoży.

Termin do stawienia się Sędzią Pokoju oznaczy podług woli swéj, ten iednak nie będzie dłuższy nad dni 8, i ile możności w chwilach wolnych od pracy wyznaczany być powinien.

Art. 14. Strony stawiają się przed Sędzią Pokoju osobiście, albo przez pełnomocników.

Jeżeli się pozwany nie stawi, Sędzia Pokoju wyda powodowi zaświadczenie na to, że się pozwany nie stawił.

Art. 15. Rozkaz Sędziego Pokoju wręczony stronie pozwanéj w celu pojednania, przerwie przedawnienie i będzie mieć ten skutek, że procenta od długu który był przedmiotem pojednania, rachować się zaczną, gdyby te w umowie zastrzeżonemi nie były.

Art. 16. Pozwany który się przed Sędzią Pokoju nie stawi,

nie będzie mógł żądać żadnych kosztów processu, choćby sprawę po iéy wprowadzeniu do Sądu Gminnego wygrał.

Art. 17. Jeżeli się strony obie stawiają, Sędzia Pokoju wysłucha ich wniosków ustnie, a jeżeli się niepoiednaią, wyda powodowi zaświadczenie na to, że się strony niepoiednały.

Art. 18. Nie jest wolno Sędziemu Pokoju przy iednaniu stron żadney przysięgi od nich odbierać.

Art. 19. Jeżeli się strony poiednaią, Sędzia Pokoju spíše Protokół; wyrazi w nim przedmiot i warunki układu. Protokół ten Sędzia i strony podpiszą, a jeżeli strony pisać nie umieją, zrobiona będzie o tém wzmianka, a w tym przypadku Protokół ten będzie spisany w obecności przynajmniey iednego świadka pisać umiejącego, który go podpisze, lub dwóch świadków pisać nieumiejących, z których każda strona po iednym przyprowadzi.

Art. 20. Układy stron w Protokóle Sędziego Pokoju zawarte mają moc urzędowego zobowiązania się, i iako takie mogą być exekwowane.

Art. 21. Wszystkie pisma i akta tyczące się iednania spraw 500 zł. polsk. nieprzechodzących, wolnemi będą od wszelakich opłat sądowych.

Art. 22. Sędziowie Pokoju będą utrzymywać reiestr spraw do poiednania przychodzących, który zawierać będzie rubryk 3.

W pierwszey będą wyrażone imiona i nazwiska stron; *W drugiéy* przedmiot sprawy, iego ilość lub wartość, oraz termin wyznaczony do poiednania; *W trzeciéy* będzie wyrażono, czyli się strony stawiły i poiednały, lub nie. Na końcu téy rubryki będzie domieszczony podpis Sędziego.

R O Z D Z I A Ł II.

O p o z w i e.

Art. 23. Do Sądu cywilnego gminnego będą należéc w ogólności wszystkie te sprawy, które ilości lub wartości 500. złp. nie przechodzą.

Do Sądu tegoż będą należéc sprawy possessoryjne, lecz tylko te, które z nieruchomości pod hypoteką gminną zostaiących wypływają.

Wyłączone są od Sądu gminnego sprawy 500. zł. polsk. nie przechodzące następujące:

1mo. Spra-

imo. sprawy, które się tyczą Skarbu publicznego, dóbr Korony, Narodu, funduszków edukacyjnych, zgromadzeń miłosierdzia i szpitalów, duchowieństwa, miast, gmin i wszelakich korporacyów, instytutów i własności publicznych, gdyby w nich spór o prawo do własności zachodził.

2do. Sprawy tyczące się Sędziów gminnych, którychby sądzenie do ich samych jurysdykcji z względu na przedmiot sprawy należało.

Wyłączone w tym artykule sprawy będą należeć do właściwych sądów ziemskich.

Art. 25. W materji czysto osobistey, to jest ruchomey, skarga będzie zanesiona przed Sąd zamieszkania pozwanego; jeżeli zaś ten zamieszkania nie ma, tedy przed Sąd jego pobytu. Jeżeli będzie kilku pozwanych, tedy przed Sąd jednego z nich podług wyboru powoda.

W materji rzeczowey skarga będzie zanesiona przed Sąd ten, w którym przedmiot sporny jest położony.

Art. 26. Wolno jest powodowi zanieść skargę do Sądu Gminnego, albo ustnie, albo na piśmie. Gdyby skarga była z rodzaju tych, w których iednanie poprzedzić było powinno, powód złoży zaświadczenie Sędziego Pokoju dane na to, że się strony niepoiednały, albo że się Pozwany nie stawik.

Na zanesioną skargę Sąd da powodowi pozew pisany albo drukowany w dwóch exemplarzach, zawierający datę, imiona i nazwiska stron, ich zamieszkanie, w krótkości przedmiot sprawy; oraz dzień wyznaczony i miejsce do stawienia się.

Powód pozew takowy w dwóch exeplarzach odda woźnemu przysięgiemu gminy właściwey, a w przypadku przeszkody woźnemu gminy sąsiedzkiéy, który doręczenie pozwu tego skuteczni podług artykułu 13. Exemplarz drugi pozwu na którym zapisane będzie świadectwo wręczenia, woźny odda powodowi, a ten złoży go Sądowi na terminie do sądzenia sprawy wyznaczonym.

Art. 27. Pozew będzie wręczony i zostawiony stronie Pozwaney osobiście lub w iéy zamieszkanu, a gdyby w iéy zamieszkanu nikogo nie było, będzie zostawiony Burmistrzowi lub Wóytowi gminy, albo ich zastępcy, którzy doręczenie to podpisem na drugim exemplarzu pozwu poświadczą, i to bezpłatnie.

Jeżeli będzie kilku pozwanych, tedy dla każdego z nich będzie dany exemplarz pozwu, i będzie każdemu doręczony.

Art. 28. W każdéj gminie mieyskiéj i wieyskiéj będzie przynajmniej ieden przysięgły woźny, czyli sługa Sądowy, do uskuteczniania wszelakich wręczeń. Woźnemi takimi mogą być nawet osoby pisać i czytać nie umiejące.

Woźny nie będzie mógł podeymować się wręczeń dla swoich krewnych w linii prostéj, ani dla swego rodzeństwa, lub powinowatych w tymże stopniu.

Art. 29. Termin w pozwie do stawienia się w Sądzie Gminnym będzie wyznaczony stronie pozwanej, w miarę odległości iéj zamieszkania iako to:

1. dla osób zamieszkałych w mieyscu tém gdzie Sąd zasiada, będzie wyznaczony termin dni 3.
2. dla zamieszkałych w tym samym Powiecie, dni 8.
3. dla zamieszkałych w innym Powiecie tegoż Woiewództwa, dni 15.
4. dla zamieszkałych w inném Woiewództwie, dni 30.

Art. 30. Gdyby kto zapozwany był iako nieprzytomny w kraju, albo iako z zamieszkania niewiadomy, tedy będzie wyznaczony termin w pozwie do dni 45. a w tym ostatnim przypadku w mieysce wręczenia, będzie przez woźnego przyklepiony ieden exemplarz pozwu na drzwiach audyencyonalnych Sądu Gminnego, co Pisarz Sądu podpisem swym na 2. exemplarzu poświadczy.

Oprócz zaś tego, pozew takowy będzie umieszczony dla wiadomości publicznej staraniem i kosztem powoda w Dzienniku Woiewódzkim, co złożony w Sądzie exemplarz tegoż dziennika dowiedzie.

Art. 31. Ktokolwiek chce osobę w kraju nieprzytomną, albo z zamieszkania niewiadomą do Sądu pozywać, będzie obowiązany w Sądzie usprawiedliwić, że albo ta osoba majątek iaki nieruchomości lub ruchomy pod jurisdycją Sądu tegoż posiada, albo że w obrębie Sądu umowę iakową lub zobowiązanie się zawarła, albo nakoniec, że w obrębie tegoż Sądu uskuteczniła czyn iakowy, z których następnie process w Sądzie wyniknął.

Art. 32. W przypadku gdyby terminu powyżéj w pozwach i sposób ich doręczenia, przyklepiania i umieszczania w Dzienniku Woiewódzkim zachowanemi nie były, i gdyby się pozwany na terminie wyznaczonym nie stawił, Sąd z urzędu nakaże aby był powtórnie zapozwany, a koszta pierwszego pozwu spadną na powoda.

Art. 33. Gdyby Sąd Gminny z zanesionéj przed siebie skargi widział, że nie iest właściwym Sędem co do materyi, albo co do zamieszkania pozwanego, albo też co do ilości, wartości, lub

położenia przedmiotu spornego, natenczas odmówi powodowi przyjęcia jego skargi, nie będzie obowiązany dać mu pozwu, i wyda mu w tęg mierze rezolucyą na piśmie, z wyrażeniem przyczyn swego odmówienia.

Art. 34. W przypadkach tylko nagłych i niebezpieczeństwem z przewłoki grożących, będzie wolno Sądowi termin w pozwie skrócić, a razem dzień i godzinę pewną do stawienia się pozwanemu oznaczyć. Przyczyna skróconego terminu będzie wyrażona w pozwie.

Art. 35. Strony będą mogły zawsze stawić się dobrowolnie przed Sądem, nawet bez zapoznania. W przypadku takim, Sąd rozsądzi ich spór, czyli to mocą ostatniéj instancyi jeżeli go do tego strony upoważnią, czyli też z zastrzeżeniem sobie apelacyi, a to chociażby nie był Sądem właściwym stron ani z powodu zamieszkania pozwanego, ani z powodu położenia przedmiotu spornego.

Oświadczenie się stron poddających się Sądowi i żądających takiego wyroku będzie podpisane od nich w protokole, o którym niżej w artykule 41. iest mowa, albo będzie zrobiona wzmianka jeżeli pisać nie umieją. A nadto oświadczenie się takowe stron będzie wymienione w Wyroku.

R O Z D Z I A Ł III.

O audyencyach Sądu cywilnego gminnego, o stawieniu się przed nim stron, i o wyrokach.

Art. 36. Sąd cywilny gminny wyznaczy przynajmniej 3. dni na tydzień, w których audyencye dawać będzie. W nagłych i pośpiechu wymagających przypadkach będzie mógł sądzić codziennie z rana i po południu.

Dnie niedzielne i dnie świąt uroczystych wyłączone są od audyencyi, wyjąwszy nagłe przypadki i niebezpieczeństwem z przewłoki grożące. Sąd będzie odbywał audyencye w miejscu urzędowém na to przeznaczoném.

Art. 37. W terminie przez pozew oznaczonym, albo między stronami podług artykułu 35 dobrowolnie umówionym, strony stawiają się przed Sądem osobiście, lub przez umocowanych swych pełnomocników, i nie wolno im iest wręczać sobie żadney na piśmie obrony. Assystencya obrońców w Sądzie gminnym nie iest potrzebna.

Art. 38. Strony będą obowiązane tłumaczyć się przed Sądem z skromnością, i zachować we wszystkiém uszanowanie, iakie się

winno Sądowi. Gdyby w tem uchybiły, Sąd wezwie ie do porządku nayprzód przez napomnienie. W przypadku powtórnego uchybienia będą mogły być skazanemi na karę, nie mogącą przechodzić ilości 10. zł. polsk. Wyrok w téy mierze wydany, będzie przybitym na drzwiach audyencyonalnych Izby Sądowéy, i nie iest potrzebne wręczenie onegoż.

Art. 39. W przypadku znieważenia Sądu, będzie spisany protokół, a Sąd będzie mógł skazać winnego na areszt osobisty naywięcéy 24. godzin; w tym zaś przypadku wyrok w powyższym protokóle zapisany, będzie winnemu ogłoszony, a to przed iego eksekucyą.

Art. 40. Wyroki w przypadkach poprzedzających artykułami przewidzianych, będą tymczasowo wyekwowanemi bez względu na opozycyą lub appellacyą.

Art. 41. Wysłuchanemi będą z swoiemi wnioskami i obronami strony przytomne, lub ich pełnomocnicy.

W każdéy sprawie Pisarz Sądowy w obecności Sądu spíše w krótkości protokół i wyrazi w nim żądania stron i dowody jakie przytaczać będą. Protokół ten będzie podpisanym przez Sąd, Pisarza i Strony, albo będzie zrobiona wzmianka, ieśli strony piisać nie umieją.

Następnie Sąd osądzi sprawę i ogłosi wyrok natychmiast, lub na pierwszém audyencyi.

Art. 42. Gdyby się iedna ze stron oświadczyła, iż chce zapisać akt z zadaniem fałszu dokumentowi, lub gdyby zaprzeczyła pismo, albo oświadczyła, że go nieprzyznaie, Sąd gminny wyda na to stronie zaświadczenie, zaznakuie dokument i odesła strony przed Sąd ziemski, do którego rozpoznanie w téy mierze zarzutów stosownie do poniższych rozdziałów należy, a Wyrok co do przedmiotu głównego będzie w Sądzie gminnym wstrzymany.

Wszelako gdyby się dokument ten do iednéy tylko kategorii sprawy z pomiędzy innych ściagał, będzie wolno Sądowi gminnemu do wyrokowania względem innych kategorii niewstrzymując się przystąpić.

Art. 43. W każdym przypadku, gdzieby był wydany wyrok przedstanowczy, sprawa powinna być stanowczo osądzona, naypóźniéy w przeciągu 4. miesięcy, rachuiąc od dnia, w którym zapadł wyrok przedstanowczy. Po upłynieniu czasu tego process tym samym upadnie. Wyrok, któryby był w głównym przedmiocie sprawy wydany późniéy, będzie uchylony, a to na domaganie się strony interessowanéy w drodze appellacyi.

Jeżeli process z winy samego Sądu upadł, Sąd tenże będzie obowiązany do wynagrodzenia stronie kosztów, szkód i straconych korzyści.

Art. 44. Wręczenie wyroków ocznych Sądu gminnego stronom które w sprawach osobiście, lub przez swych pełnomocników stawały, nie jest potrzebne. Ogłoszenie przez Sąd wyroku, zastąpi miejsce wręczenia. Dzień ogłoszenia powinien być zapisany na końcu każdego wyroku.

Art. 45. Appellacya od wyroków Sądu gminnego będzie mieć miejsce w każdéj sprawie bez żadnéj różnicy mniejszego lub większego przedmiotu. Ta iednakże Appellacya nie będzie mogła być przyiętą po upłynieniu dni 30. rachując od dnia ogłoszenia wyroku, jeżeli ten był oczny, jeżeli zaś był zaoczny, tedy od dnia iego wręczenia.

Art. 46. Wyroki Sądu gminnego wydane w przedmiotach, które ilości 100 zł. polsk. nieprzenoszą, będą tymczasowo wyekwowanemi pomimo appellacyi i bez obowiązku złożenia kaucyi.

W innych większych przedmiotach, Sąd będzie mógł nakazać tymczasową exekucyą swych wyroków, lecz z obowiązkiem złożenia kaucyi.

Art. 47. Będzie utrzymywana w Sądzie gminnym księga, w którój Sędzia własną swoją ręką wydany w sprawie każdéj wyrok przed iego ogłoszeniem wpisze, oraz wymieni tam imiona stron i w krótkości przedmiot sprawy. Wyrok takowy będzie przez Sąd podpisany.

Następnie Pisarz Sądu w protokóle, o którym się pod art. 41. mówiło i w dalszym ciągu tegoż protokółu wypisze z księgi wyż pomienionéj wyrok z wyrażeniem iego powodów.

Protokół ten cały zastąpi miejsce redakcyi wyroku. Oryginał iego będzie w aktach sądowych zachowany; a wypis z niego z położeniem na początku tytułu Panującego Króla, z dodaniem na dole nakazu exekucyinego będzie wydany naydaléj w 24. godzinach stronie, która go zażąda.

Art. 48. Gdyby pozwany wnosil excepcyą względem niewłaściwości Sądu, lub inne, to Sąd wysłuchawszy obydwóch stron, rozsądzi, a to przedewszystkiém i natychmiast.

Art. 49. Gdyby pozwany chciał wnosić wzajemną swoją przeciw powodowi skargę, będzie mógł wnieść ją do Sądu razem z obroną na skargę powoda, a Sąd wysłuchawszy względem niéy obydwóch stron, rozsądzi ją iednym i tymże samym wyrokiem.

Art. 50. Gdyby osoba trzecia przychodzić chciała do sprawy z interwencją, będzie iéy wolno w czasie nawet wprowadzenia sprawy wnieść ją albo na piśmie, albo też ustnie. Sąd gminny wysłuchawszy względem niéy stron, rozsądzi takową interwencją iednym i tymże samym wyrokiem.

Art. 51. W zawyrokowaniu i odbieraniu przysiąg, Sąd gminny stosować się będzie do przepisów poniższego Rozdziału a w szczególności artykułów

Art. 52. Wolno iest stronie powodowéy przed wydaniem wyroku stanowczego odstąpić od zaczętego processu, i oświadczyć to Sądowi do protokołu o którym się w artykule 41. mówiło, a w tenczas na żądanie pozwanego, Sąd obrachunie iego kosztu, i te mu przysądzi. Wyrok wydany w téy mierze będzie wyekwowany bez żadnéy appellacyi.

Art. 53. W zasądzaniu rachowanych przez strony kosztów, Sąd będzie się stosować do przepisów poniższego Rozdziału a w szczególności artykułów oraz do przepisanej Rządowéy w tey mierze taxy.

Art. 54. W przypadku złożenia nakazanéy wyrokiem sądowym kaucyi, oraz rozsądzenia zachodzącego względem niéy sporu; strony i sąd gminny będą się stosować do przepisów w poniższym Rozdziale zawartych.

Art. 55. W sprawach osób małoletnich, pozbawionych własnóy woli i t. p. będzie obowiązkiem sądu gminnego czuwać z urzędu, aby osoby takowe bez obrony prawem ustanowionéy, w sądzie nie stawały.

R O Z D Z I A Ł IV.

O wyrokach zaocznych i o opozycyi przeciwko nim.

Art. 56. Jeżeli się pozwany na terminie przez pozew oznaczonym w sądzie nie stawia, sprawa będzie osądzona zaocznie, i żądanie powoda będzie mu przysądzone, jeżeli się to sprawiedliwém i z przyniesionych dowodów sprawdzoném bydz okaże. Zastrzega się iednak obowiązek powtórnego zapozwania na przypadek art. 32. przewidziany.

Art. 57. Wyroki zaoczne oprócz przepisanego art. 44. ogłoszenia, będą w kopii wręczone przez Woźnego stronie zaocznie osądzonéy osobiście lub w iéy zamieszkaniu.

Gdyby strona przeciwna, będąc zapozwaną iako w kraiu nie-

przytomna, albo iako z zamieszkania niewiadoma, w terminie przez pozew oznaczonym ani się osobiście, ani przez pełnomocnika nie stawiła, natenczas będzie obowiązkiem Pisarza Sądowego wnieść z urzędu do protokołu, o którym się w artyk. 41. mówiło w imieniu strony teyże obronę.

Wyrok iednak z obrony takięj zapadły, będzie zawsze uważany względem strony nieprzytomnëj, lub z zamieszkania niewiadomëj, iako zaoczny, a kopia iego będzie przylepiona przez Woźnego na drzwiach audyencyonalnych sądu gminnego, co Pisarz Sądu na oryginale wyroku zaświadczy. Przyklepienie to zastąpi miejsce wręczenia wyroku.

Art. 58. Strona zaocznym wyrokiem osądzona, będzie mogła założyć przeciwko niemu oppozycyą w terminach najpóźniëj tych, iakie są wymienione w art. 29, co do pozwów, a to rachuiąc od dnia w którym wyrok wręczony został.

Art. 59. Strona oppozycyą tę zakładać chcąca, uda się do sądu gminnego i oświadczy mu ustnie lub na piśmie chęć założenia oppozycyi. Sąd wyda iëy podług art. 26. potrzebne exemplarze pozwu, końcem zapozwania strony przeciwnëj do rozprawy względem teyże oppozycyi. W pozwie tym będzie wyznaczony podług art. 29. termin do stawienia się, i będzie w nim wyrażono wszystko to, co iest przepisano w art. 26. Wręczenie pozwu tego stronie przeciwnëj powinno nastąpić w sposobie przez tenże art. 27. opisanym, a to przed terminem do założenia oppozycyi upływaiącym.

Art. 60. Na terminie do stawienia się wyznaczonym, strona oppozycyą zakładaiąca opowie sądowi przyczynę niestawienia się na pierwszym terminie. Będzie wysłuchana w téj mierze strona przeciwna z odpowiedzią, i będzie spisany protokół tak iak się w artykule 41. powiedziało.

Art. 61. Przyczyny niestawienia się będą usprawiedliwionemi, iezeli pozwany dowiedzie:

1mo Że pozew nie był mu doręczony prawnie podług przepisu art. 27. albo

2do że termin w pozwie podług art. 29. do stawienia się oznaczony nie był upłynął, rachuiąc od doręczenia tegoż pozwu aż do dnia, w którym sprawa sądzona była; albo

3tio że pozwany w czasie od doręczenia pozwu, nie był w zamieszkanu przytomny; albo

4to że w czasie tym był taką chorobą złożony, lub taką

nieprzewidzianą przeszkodą zaskoczony, iż w Sądzie ani sam osobiście, ani przez pełnomocników stawić się nie mógł.

Ostatnie dwie przyczyny będą dowodzone piśmiennemi wia-ry godnemi świadectwami.

Art. 62. Jeżeli przyczyny, dla których strona na pierwszym terminie nie stanęła, Sąd za usprawiedliwione uzna, tedy przyi-mie wprost założoną opozycyą, a następnie wysłuchawszy wnio-sków i obron stron, osądzi sprawę w głównym przedmiocie.

Jeżeli Sąd przyczyn tychże nie uzna byż usprawiedliwione-mi, tedy skaże stronę w terminie pierwszym niestawiającą na ka-rę, która nie będzie mnieyszą iak zł. polsk. 5. ani większą iak zł. polsk. 10. oraz na koszt pierwszego terminu, które obrachu-ie i stronie przeciwnéy przysądzi. Jednakże i w tym przypadku przyimie założoną opozycyą, wysłucha wniosków i obron stron w głównym sprawy przedmiocie, i przystąpi do wydania ocznego wyroku.

Art. 63. Strona przychodząca z opozycyą, gdyby drugi raz w téy saméy sprawie zaocznie osądzić się dała, nie będzie iuż więcéy przypuszczoną do założenia powtórnéy opozycyi.

Art. 64. Nie może byż zakładana appellacya od wyroków zaocznych, aż dopiero po upłynieniu czasu do założenia opozy-cyi służącego.

Art. 65. Jeżeli na terminie przez pozew wyznaczonym po-wód nie stanie, tedy na żądanie pozwanego pozew będzie uzna-ny za upadły. Pozwanemu zaś będzie wolno żądać zwrotu ko-szkow stawienia się, które Sąd obrachuje i te onemu przysądzi. Wyrok w téy mierze wydany nie będzie podlegał ani opozy-cyi ani appellacyi.

Art. 66. Jeżeli się z kilku pozwanych iedni stawia, adrudzy nie staną, Sąd zawiesi tak wysłuchanie wniosków i obron sta-wiających stron, iakoteż osądzenie sprawy, i wyznaczy nowy termin, oraz nakaże nowe zapozwanie niestawiających, które to zapozwanie powinno nastąpić, stosownie do art. 26. 27. i 29. — A choćby na powtórnym terminie, którykolwiek z pozwanych, nawet podczas pierwszego terminu stawiających nie stanął, spra-wa będzie osądzona, i nie będzie iuż miała miejsca przeciwko takiemu wyrokowi żadna opozycya.

Art. 67. Wyroki zaoczne sądu gminnego powinny byż exekwowane w ciągu 6. miesięcy po ich ogłoszeniu; inaczéy będą uważane iak gdyby nie nastąpiły.

Art. 68. Gdy-

Art. 68. Gdyby strona po doręczonym pozwie, przed wydanem wyroku albo w ciągu sprawy do iéy osądzenia nieprzygotowaney umarła, nie będzie miała miejsca żadne zaoczne przeciwko niéy postępowanie, a to pod iego nieważnością, a nawet pod nieważnością wyroku gdyby ten nastąpił.

R O Z D Z I A Ł V.

O wyrokach w sprawach possessorynych.

Art. 69. Sprawy possessoryne (*in possessorio*), te tylko będą w Sądzie cywilnym gminnym przyjęte i sądzone, które, iak się już wyżej w artykule 23. rzekło, z nieruchomości pod hypoteką gminną zostających pochodzą, i które w rok po nastąpieniu zgwałceniu possessyi wniesionemi będą do Sądu przez te osoby, które ciągiem iednego przynajmniéy roku, albo same przez się osobiście, albo przez tych których one wyobrażają, w spokojnéy i od łaski cudzey niezawisléy possessyi zostawały.

Art. 70. Jeżeli possessya albo iéy zgwałcenie zaprzeczane będą, tedy wysłuchanie świadków, któreby nakazane było, niepowinno wchodzić w grunt i zasadę prawa, iakie do przedmiotu spornego służy.

Art. 71. Sprawa *in possessorio* nie będzie nigdy razem do Sądu wnoszona z sprawą *in petitorio*.

Art. 72. Powodowi, który wniósł sprawę *in petitorio*, nie będzie już wolno wnosić sprawy *in possessorio*.

Art. 73. Pozwany *in possessorio*, wtedy dopiero będzie mógł rozpocząć sprawę *in petitorio*, gdy sprawa *in possessorio* rozsządzoną zostanie. Jeżeli w téy upadł, będzie mógł tamté rozpocząć dopiero po zupełném zadosyć uczynieniu wyrokowi przeciwko sobie zapadłemu.

Gdyby iednakże strona wygrywająca opóźniała się z podaniem obrachunku tego, co iéy przysądzone zostało, Sąd mający sędzić sprawę *in petitorio* będzie iéy mógł wyznaczyć termin do takowego obrachunku; po którego upłynieniu sprawa *in petitorio* przyjętą zostanie.

R O Z D Z I A Ł VI.

O wyrokach niestanowczych Sądu cywilnego gminnego, i o ich exekucyi.

Art. 74. Wyroki Sądu cywilnego Gminnego, któreby nie były stanowczemi, nie będą wcale w urzędowych wypisach wyda-

wane ani wręczane, iak skoro na wnioski przytomnych obydwóch Stron nastąpią i ogłoszone będą.

W przypadku gdyby wyrok nakazywał czynność iakową, przy któreyby się strony znajdować obowiązane były, będzie w nim wyrażone miejsce, dzień i godzina, a ogłoszenie iego zastąpi miejsce wezwania na wyznaczony termin.

Art. 75. Jeżeli wyrok nakazuje czynność iakową przez biegłych w sztuce i jeżeli ci znajdują się w miejscu, Sąd na żądanie strony rozkaże przywołać ich natychmiast przez woźnego do rozpoczęcia czynności. Gdyby zaś biegli nie znajdowali się w miejscu, Sąd wyda stronie na piśmie rozkaz, zastępujący miejsce pozwu, końcem przywołania biegłych, a to w tylu exemplarzach, ile potrzeba będzie. Rozkaz ten robi wzmiankę o miejscu, dniu, godzinie, w których biegli stawić się mają, wyrazi czyn, powody i postanowienie wyroku, stosujące się do nakazanej czynności.

Jeżeli wyrok nakazuje wysłuchanie świadków, a świadkowie znajdują się w miejscu, tedy Sąd rozkaże przywołać ich natychmiast przez woźnego w celu ich wysłuchania. Jeżeli zaś świadkowie nie znajdują się w miejscu, Sąd wyda stronie na piśmie podobnyż iak wyżey rozkaz w tylu exemplarzach, ile potrzeba będzie, zastępujący miejsce pozwu, a to końcem przywołania tychże świadków. W rozkazy tym będzie zrobiona wzmianka o dacie wyroku, o miejscu, dniu, i godzinie, w których świadkowie do wysłuchania stawić się powinni.

Art. 76. W przypadku gdyby biegli lub świadkowie w miejscu przytomnymi nie byli, czynność przez biegłych, albo wysłuchanie świadków, będą rozpoczęte w dni naydaléy 8. po ogłoszeniu wyroku.

Strona zyskująca od Sądu rozkaz do przywołania biegłych lub świadków, będzie obowiązana postarać się o wręczenie każdemu z nich exemplarza tegoż rozkazu, a to na dni przynajmniéy 3. przed wyznaczonym terminem.

Biegli lub świadkowie nieposłuszni i na terminie wyznaczonym niestawiający, będą skazani za pierwszą razą na karę, która zł. polsk. 10. przenosić nie może, i mogą bydź zmagleni od Sądu do stawienia się przez areszt osobisty.

Sąd nawet będzie mocen wydać przeciwko nim rozkaz opatrzoney nakazem exekucyynym, aby za pomocą urzędnika exekwującego, na wyznaczone miejsce przed Sąd przyprowadzeni byli.

Art. 77. Strona upadnie w dowodzie przez biegłych lub świadków, gdy nieusprawiedliwi, że nie była w stanie przywołać ich na oznaczony termin. W przypadku udowodnienia, może żądać od Sądu raz tylko odroczenia terminu do odbycia czynności przez biegłych, lub do wysłuchania świadków.

Art. 78. W każdym razie, gdy Sędzia gminny uda się na miejsce sporne, bądź dla jego naocznego obejrzenia, bądź dla wysłuchania świadków, przybierze z sobą pisarza, który przyniesie oryginał protokołu, w którym był wpisany, stosownie do powyższego artykułu 47. wyrok nakazujący obejrzenie miejsca, czynność biegłych, albo wysłuchanie świadków.

Art. 79. Appellacya od wyroków przygotowawczych Sądu gminnego będzie miała miejsce dopiero po wyroku stanowczym i łącznie z Appellacją od tegoż wyroku. Lecz exekucya wyroków przygotowawczych nie będzie nic szkodzić prawom stron w Appellacyi, i nie będą strony wcale obowiązane zanosić w tym względzie żadnego zastrzeżenia.

Appellacya od wyroków przedstanowczych, będzie mogła być założoną przed ogłoszeniem wyroku stanowczego.

W tym przypadku będzie stronie wydany wypis wyroku przedstanowczego.

Różnica między wyrokami przygotowawczemi, a wyrokami przedstanowczemi, objaśniona jest niżej w Rozdziale w artykule

R O Z D Z I A Ł VII.

O przypozwanii Ewiktora do sprawy.

Art. 80. Jeżeli pozwany w dniu pierwszego stawienia się wniesie do Sądu Gminnego że chce do sprawy Ewiktora przypozwać, Sąd odroczy sprawę do terminu odpowiadającego odległości zamieszkania ewiktora.

Pozwany wymieni Sądowi imię, przezwisko i zamieszkanie ewiktora, Sąd zaś da pozwanemu, stosownie do artykułu 26. potrzebne exemplarze pozwu, w celu przypozwanania tegoż ewiktora. Pozew ten będzie mu wręczony, stosownie do przepisów artykułów 27. i 29. i nie będzie potrzeba wcale wręczać mu wyroku, który jego przypozwanie nakazał.

Art. 81. Jeżeli przypozwanie ewiktora do sprawy, przy pierwszym stawieniu się przez pozwanego wnoszonym niebyło,

albo jeżeli przypozew przed wyznaczonym terminem ewiktowi prawnie wręczonym nieostał, Sąd przystąpi bez zwłoki do sądzenia sprawy i do wyrokowania w głównym iéy przedmiocie, zastrzegając pozwanemu oddzielne wyrokowanie względem iego sprawy o ewikcyą.

R O Z D Z I A Ł VIII.

O wysłuchaniu świadków.

Art. 82. Jeżeli strony sprzeciwiają się sobie względem czynów sprawy, które przez świadków dowiedzionemi być mogą, i jeżeli Sąd Gminny uzna że dowodzenie tych czynów jest użytecznym i że przypuszczoném być może, tedy nakaże wyrokiem takowy dowód, i wyrazi tam dokładnie iego przedmiot, imiona świadków, i czyny które przez nich dowodzonemi być mają.

Art. 83. Strona wnosząca dowód przez świadków, iako też i strona przeciwna któręj odwołu prawo samo dozwala, wymienia imiona, stan, i mieszkanie świadków; wyszczególnią razem czyny, które przez świadków dowodzone być mają. Sąd wszystko to zapisze do protokołu, o którym się wyżęj w artykule 41. mówiło.

Jeżeliby strona zarzuty naprzeciw świadkom przez stronę przeciwną powołanym wnosić chciała, będzie obowiązana zarzuty te natychmiast po podaniu świadków wnieść i te podpisać. Sąd rozstrzygnie zarzuty te, a to przedewszystkim.

Art. 84. Kto nie może być powołanym za świadka, i przeciwko iakim świadkom, oraz z iakich przyczyn zarzuty naprzeciw nim wnoszone być mogą, będą służyć w téj mierze przepisy w poniższym rozdziale w artykułach zawarte.

Art. 85. W dniu przez rozkaz Sądu wyznaczonym, świadkowie będą wysłuchanemi oddzielnie

Niewolno iest Stronie żadnęj być przytomną przy zeznawaniu świadka.

Zarzuty przeciwko świadkom niebędą mogły być przyjętymi po rozpoczęciu zeznania, chyba by były usprawiedliwionemi przez dowód na piśmie.

Art. 86. We wszystkich sprawach Pisarz spíše oddzielny protokół wysłuchania świadków. Protokół ten, jeżeli świadkowie pisać nie umieją, będzie sporządzony w obecności iednęj przynajmniej osoby wiarogodnęj czytać i pisać umiejącęj, która za świadka protokół podpisze, albo dwóch osób wiarogodnych pisać

piścić nieumiejących, których imiona i przezwiska będą w protokóle zapisane. Protokół ten będzie w sobie zawierał imiona świadków, wiek i mieszkanie, ich oświadczenie się, czyli są krewnymi, powinowatymi, służącymi albo domownikami stron. Będzie odczytane każdemu świadkowi złożone przez niego zeznanie, a gdyby iakie dodatki zrobił, te będą zapisane na dole zeznania. Będzie wolno Sądowi nawet z urzędu czynić świadkowi przyzwoite zapytania w celu wyjaśnienia iego zeznania. Świadek podpisze swoje zeznanie, albo będzie zrobiona wzmianka że piścić nieumie.

Art. 87. Po ukończoném wysłuchaniu świadka, Sąd przywoła strony obie iedną po drugiey i przeczyta im bez przytomności świadka iego zeznanie, oraz zapyta się ich, czyliby niewiedziały ieszcze potrzeby wyjaśnienia iakówéy okoliczności. Oświadczenie się ich w téy mierze Sąd zapisze do protokołu, który strony podpiszą, a gdyby którakolwiek strona żądała, aby świadek był ieszcze na iakową okoliczność w celu wyjaśnienia iego zeznania przesłuchany, Sąd przywoła go i przesłucha na nowo. — A nakoniec po ukończoném zupełnie przesłuchaniu Sąd w obecności stron, iesli te stawiają, odbierze od świadka przysięgę na to, że powiedział prawdę.

O wykonanéy téy przez świadka przysiędze, Sąd zrobi w protokule wzmiankę. Protokół ten wraz z Pisarzem podpisze, a następnie przystąpi bezpośrednio do wydania wyroku, i to naypoźniey na pierwszéy audyencyi.

Art. 88. We wszystkich przypadkach gdzie naoczne obeyrzenie mieysca może bydź użyteczném do wyjaśnienia złożonych świadectw, a w szczególności w sprawach possessoryyinych o których się wyżej w art. 23. i w rozdziale V. mówiło, Sąd Gminny uda się na mieysce sporne, iesli tego widzi potrzebę, i wolno mu będzie tam świadków wysłuchać.

R O Z D Z I A Ł IX.

O naoczném obeyrzeniu mieysc spornych i o czynności przez biegłych.

Art. 89. Gdy będzie szło o dokładne rozpoznanie stanu mieysc spornych, albo o ocenienie wartości rzeczy, szkód i żądanych wynadgrodzeń, Sąd Cywilny Gminny postanowi w Wyroku, że mieysce sporne w przytomności stron przez Niego obeyrzane będzie.

Art. 90. Jeżeli przedmiot obeyrzenia, albo ocenienia takich wiadomości wymaga które są Sądowi obcemi, będzie wyrażo-

no w wyroku, że biegli w sztuce, których Sąd w tymże samym wyroku wymieni, naoczne obeyrzenie albo ocenienie razem z nim zrobią, i że względem niego zdanie swoje dadzą.

Art. 91. Strony będą obowiązane wymienić biegłych do protokołu, o którym się w art. 41. mówiło. Wolno będzie stronom zgodzić się na iednego biegłego; inaczey czynność będzie uskutecznioma przez 3. biegłych. Gdyby się strony w podaniu biegłych z sobą niezgadzały, będą obowiązane wnieść przeciwko nim do powyższego protokołu zarzuty. Jakie zaś zarzuty przeciwko biegłym wnosić iest wolno, będą tu służyć przepisy w poniższym rozdziale w artykule zawarte. Na przypadek sporu względem podania biegłych, wolno będzie Sądowi takowych mianować nawet z urzędu.

Art. 92. We wszystkich sprawach będzie spisany przez pisarza oddzielny protokół obeyrzenia lub ocenienia. W protokóle tym wyrażona bydź powinna przysięga, którą Sąd od biegłych, iezeli ci stale i raz iuż na zawsze przysięgli nie będą, odbierze na to, że czynność swoją sumiennie i bezstronnie wypełnią. W protokóle tymże zapisane będzie zdanie biegłych.

Protokół ten będzie podpisany przez Sąd, pisarza i przez biegłych, a iezeli biegli pisać nieumieią, będzie o tém zrobiona wzmianka.

Następnie Sąd przystąpi do wydania wyroku, który będzie mu wolno wydać na témże samém miejscu sporném bez przenoszenia się gdzieindzięy.

R O Z D Z I A Ł X.

O wyłączeniu Sędziów Cywilnych Gminnych.

Art. 93. Sędziowie Cywilni Gminni mogą bydź wyłączani z przyczyn następuiących:

1. iezeli w zachodzącym sporze osobisty interes mieć będą.
2. Jeżeli są iedney ze stron, aż do stopnia brata ciotecznego, stryiecznego lub wuiecznego włącznie krewnymi albo powinowatemi.
3. Jeżeli się w ciągu roku, który wyłączenie poprzedził sprawa karna o zbrodnią lub występpek wydarzyła między niemi i iedną ze stron lub iey małżonkiem, albo też iey krewnemi lub powinowatemi w linii prostey.
4. Jeżeli się toczy sprawa cywilna zachodząca między niemi i iedną ze stron lub iey małżonkiem.

5. Jeżeli dali na piśmie radę w sprawie téj, którą sądzić mają.

Art. 94. Strona która Sędziego wyłączać zechce, będzie obowiązana wyłączenie takowe i jego zasady na piśmie przedstawić. Akt ten będzie przez woźnego iakiegokolwiekbądź Sądu pisarzowi wręczony. Doręczenie to pisarz poświadczy na oryginale. Oryginał aktu tegoż i jego kopia będą podpisane przez stronę lub osobę od niéy do tego szczególnie umocowaną. Kopia jego będzie w kancelaryi Sądowej złożona, i będzie bezpośrednio przez pisarza Sędziemu wyłączonego komunikowana.

Art. 95. Sędzia ten będzie obowiązany na dole tegoż aktu w przeciągu dwóch dni dać swoje oświadczenie się na piśmie, wyrazi on tam, że albo na wyłączenie siebie zezwala, albo też że żadanego przez stronę wstrzymania się od sądenia odmawia, a w tym ostatnim przypadku będzie obowiązany odpowiedzieć na powody wyłączenia.

Art. 96. Jeżeli Sędzia oświadczy, że na żądane wyłączenie siebie zezwala, w tenczas pisarz Sądu wezwie z urzędu naybliżéy mieszkającego Sędziego zjazdowego, lub w przypadku przeszkody innego Sędziego właściwego Powiatu, który z urzędu w miejsce Sądu Gminnego bezpłatnie ziedzie, i sprawę osądzi.

Art. 67. Jeżeli zaś Sędzia Cywilny Gminny żadanego przez stronę wstrzymania się od sądenia odmówi, w tenczas może wprowadzić sam sprawę osądzić, lecz gdyby strona od zapadłego w sprawie wyroku do Trybunału Appellacyjnego odwołała się, będzie iéy wolno wnieść tam razem skargę względem odmówionego wyłączenia, a jeżeli Trybunał Appellacyjny uzna, że Sędzia Gminny żądane wyłączenie przyjąć był powinien, na tenczas wolno mu będzie do powtórnego osądenia sprawy innego Sędziego wyznaczyć, i Sędziego wyłączonego na powrócenie stronom kosztów, szkód i straconych korzyści skazać, a nawet w miarę okoliczności kazać go z urzędu do odpowiedzialności pociągnąć.

R O Z D Z I A Ł XI.

O wyznaczeniu Sądu Cywilnego Gminnego

Art. 98. Gdyby sprawa wniesiona była do dwóch lub więcéy Sądów Cywilnych Gminnych, które się znajdują albo w obrębie iednego Sądu ziemskiego, albo też w obrębie różnych Sądów ziemskich pod iednymże Trybunałem Appellacyjnym

zostających, w tenczas proźba o wyznaczenie Sądu, będzie podana do tegoż Trybunału Appellacyjnego.

Gdyby zaś sprawa wniesiona była do dwóch lub więcej Sądów Gminnych, które pod różnemi Trybunałami Appellacyjnemi zostają, w tenczas proźba o wyznaczenie Sądu, będzie podana do Trybunału Najwyższego.

Art. 99. Strona żądająca wyznaczenia Sądu, proźbę taką włoży w kancelaryi Sądu Gminnego, którą Sąd sam z urzędu odeśle natychmiast do Trybunału tego do którego podana będzie.

Art. 100. Po roztrząśnieniu zasad nadesłanej proźby, Trybunał wyda upoważnienie pozwalające zapozwania strony przeciwny względem wyznaczenia Sądu, i wolno mu będzie nakazać, aby wszelkie postępowanie w pomienionych Sądach Gminnych wstrzymane zostało.

Pisarz Trybunału tegoż odeśle na powrót proźbę też z zapisaniem na niej Trybunału upoważnieniem Sądowi Gminnemu, o którym Sąd tenże stronę tę, która proźbę podała, przez woźnego na jej koszt zawiadomi.

Art. 101. Strona prosząca o wyznaczenie Sądu wręczy kopią tegoż upoważnienia stronie przeciwny w jej zamieszkaniu, i zapozwie ją podług przepisów rozdziału II. aby się w Sądzie Gminnym do rozprawy stawiła.

Termin do wręczenia upoważnienia tego i do zapozwania będzie 15dniowy, rachując od dnia, w którym strona o temże upoważnieniu zawiadomiona była.

Termin do stawienia się stronie przeciwny będzie wyznaczony taki, jaki jest przepisany w rozdziale II. o pozwach, a w szczególności w artykule 29.

Art. 102. W terminie wyznaczonym do rozprawy Sąd Gminny spisze protokół, wysłucha stawiające strony, zapisze ich wnioski i spory, załączy do Protokołu dokumenta przez nie składane. Z resztą protokół tenże wraz z stronami i pisarzem podpisze, a nakoniec odeśle go sam z urzędu Trybunałowi temu, do którego proźba podana była.

Art. 103. Po odebraniu przesłanego takowego protokołu Trybunał zaniesioną proźbę względem wyznaczenia Sądu rozsądzi, a pisarz Trybunału wypis wyroku zapadłego, wraz z nadesłanemi od Sądu Gminnego aktami, Sądowi temuż Gminnemu bez zwłoki na powrót odeśle, który o wyroku tym stronę, która proźbę podała, przez woźnego na jej koszt zawiadomi.

Art. 104. Gdyby strona prosząca o wyznaczenie Sądu w ciągu terminu artykułem 101. ustanowionego strony przeciwnéj niepozwała, tedy upadnie w swém żądaniu i nie będzie wcale potrzeba wydawać wyroku względem iéy żądania, a process będzie mógł bydź daléy popieranym w tym Sądzie Gminnym, w którym stawała strona ta, która końcem wyznaczenia Sądu pozwaną bydź miała.

Art. 105. Strona prosząca o wyznaczenie Sądu, gdyby w swém żądaniu upadła, będzie mogła bydź wskazaną na wynadgodzenie stronie przeciwnéj kosztów, szkód i straconych korzyści.

K S I Ę G A II.

O postępowaniu w Sądach Ziemskich.

R O Z D Z I A Ł XII.

O poiednaniu przed Sędzią Pokoju.

Art. 106. Żadna skarga główna rozpoczynająca sprawę cywilną przenoszącą ilość lub wartość zł. polsk. 500, między stronami zdolnemi do zawierania umów, i w przedmiotach, które materyą umowy bydź mogą, nie będzie przyięta w Sądzie ziemskim, ieżeli wprzód strona przeciwna przed właściwego Sędziego Pokoju końcem poiednania się przywołaną nie była, lub ieżeli się strony obie wprzód dobrowolnie w tym celu przed tegoż Sędziego nie stawiły.

Art. 107. Wyłączonemi są od poprzedniczego iednania sprawy następujące:

1. Sprawy tyczące rządu, skarbu publicznego, dóbr Korony, narodu, funduszków edukacyinych, zgromadzeń miłosierdzia, szpitalów, duchowieństwa, gminów mieyskich i wieyskich, oraz wszelkich korporacyów, instytutów i własności publicznych, lub pod bezpośrednią opieką rządu będących.
2. Sprawy tyczące się osób małoletnich, lub pozbawionych własnéy woli, albo nieprzytomnych, oraz spadków wakujących.
3. Sprawy wymagające pośpiechu.
4. Sprawy tyczące się interwencyi trzeciego, lub pochodzące z ewikcyi.
5. Sprawy tyczące się materyi handlowéy.
6. Sprawy o wypuszczenie na wolność osoby przyareszto-

wanę, o zdjęcie zapowiedzenia, to jest aresztu, założonego u osoby trzecię, lub o zniesienie opozycyi, o zapłacenie komornego dzierżaw i zalegających naydaley od roku pensyi, czynszów i dochodów, któreby bądź w naturze, bądź w pieniądzech ustanowione były.

7. Sprawy wszczęte przeciw więcéy, iak iednéy stronie, chociażby te ieden interes miały.
8. Sprawy i żądania o sprawdzenie pism, o nieprzyznanie iakiego aktu, o wyznaczenie dla sprawy Sądu, o odesłanie sprawy do innego Sądu, o pociągnięcie do odpowiedzialności Sądów lub Sędziów i wszelakich urzędników Sądowych. Sprawy przeciwko osobie trzecię u której zapowiedzenie, to jest areszt założony został; i w ogólności spory tyczące się wszelakich zapowiedzeń i zaięciów, oraz zakładanych z ich powodu opozycyów. Sprawy tyczące się oświadczenia chęci uiszczenia się w wypłacie, lub w iakowym obowiązku. Skargi o zwrócenie komunikacyi dokumentów. Sprawy o oddzielenie majątku, skargi względem opiek i kuratel.
9. Sprawy przeciwko samymże Sędziom Pokoju, lub z ich strony popierane, w którychby iednane do ich własnéy iurysdykcyi z względu na przedmiot sprawy należało.
10. Sprawy tyczące się rozgraniczenia dóbr nieruchomych szczególném prawem seymowym roku 1818 Sądom zjazdowym w celu ich iednania oddane. Nakoniec wszystkie te sprawy, które szczególnemi prawami od poiednania przez Sędziów Pokoju wyięte będą, i w ogólności wszystkie te sprawy, w których akta Prokuratorowi Królewskiemu komunikowane bydź powinny.

Art. 108. Strona przeciwna będzie pozwana w celu poiednania:

1. W materyi osobistęy i rzeczowęy przed Sędziem Pokoju swego zamieszkania.
2. W materyi spółki lecz nie handlowęy, dopóki ta trwa, przed Sędziem mieysca tego, gdzie spółka ta ustanowiona będzie.
3. W materyi spadku, a w szczególności w sprawach między Sukcessorami, aż do podziału spadku włącznie, w sprawach, któreby przed podziałem spadku przez wierzycieli osoby zmarłęy wszczęte były, w sprawach ściągających się do wykonania rozporządzeń na przypadek śmierci, aż do wyroku stanowczego, zapadłego względem podziału spadku, przed Sędziem Pokoju mieysca tego, gdzie spadek tenże jest otworzony.

Art. 109. Termin w pozwie do stawienia się przed Sędzią Pokoju będzie wyznaczony przynajmniej 8. dniowy.

Art. 110. Woźny któregokolwiek Sądu wręczy pozw stronie przeciwny.

Przedmiot pojednania będzie w krótkości w pozwie tymże wyrażony.

Art. 111. Strony będą obowiązane stawić się przed Sędzią Pokoju osobiście, w przypadku zaś przeszkody przez pełnomocników.

Art. 112. W czasie stawienia się stron, będzie wolno powodowi wytłómaczyć ustnie swą skargę, a nawet tę rozszerzyć i rozciągnąć, pozwany zaś będzie mógł przełożyć to coby mu się przyzwoitem zdawało.

Nie jest wolno Sędziemu Pokoju przy iednaniu stron żadny przysięgi od nich odbierać.

Jeżeli się strony niepoiednaia, Sędzia Pokoju nie będzie spisywał protokółu, lecz wyda tylko powodowi na oryginalu lub na kopii pozwu zaświadczenie na to, że się strony niepoiednały.

Jeżeli się strony poiednaia, Sędzia Pokoju spíše protokół i wyrazi w nim warunki układu. Protokół ten będzie podpisany przez strony i Sędziego. Stósownie do protokółu tego, urzędnik mieyscowy do przyimowania dobrowolnych aktów urzędowych upoważniony, sporządzi natychmiast między stronami akt urzędowy i ten opatrzy nakazem exekucyjnym, a w tenczas dopiero układ przed Sędzią Pokoju zawarty, będzie miał moc urzędowego zobowiązania się, i iako taki może być exekwowanym.

Art. 113. Jeżeli się strona pozwana przed Sędzią Pokoju nie stawi, nie będą iey przysądzonemi żadne koszta processu, choćby go następnie w Sądzie ziemskim wygrała.

Art. 114. Pozew wydany przed Sędziego Pokoju w celu pojednania przerwie przedawnienie, zrobi i ten skutek, że procenta od długu, który był przedmiotem pojednania, rachować się zaczną, choćby te umówionemi nie były, pod tym atoli warunkiem, jeżeli sprawa taż w ciągu miesiąca iednego, rachuiąc od dnia niestawienia się pozwanego lub niepoiednania, przed Sąd ziemski wprowadzoną zostanie.

Art. 115. W przypadku niestawienia się któreykolwiek ze stron, Sędzia Pokoju nie będzie spisywał protokółu, i wyda tylko stronie stawiający na oryginalu lub na kopii pozwu zaświadczenie na to, że się strona druga niestawiła.

Zresztą co się tycze utrzymywania rejestru spraw do poiednania przychodzących, Sędzia Pokoju będzie się stósował do przepisów w Rozdziale I. artykule 22. zawartych.

R O Z D Z I A Ł XIII.

O pozwach do Sądu Ziemskiego.

Art. 116. Strona przeciwna będzie pozwana:

1. W materji osobistey przed Sąd ziemski swego zamieszkania. Jeżeli zamieszkania nie ma, tedy przed Sąd swego pobytu. Jeżeli iest kilka osób pozwanych, tedy przed Sąd zamieszkania iednéy z nich podług wyboru powoda.
2. W materji rzeczowey przed Sąd, w którego obrębie przedmiot sporny leży.
3. W materji mieszanej, to iest: osobistey i rzeczowey, albo przed Sąd pod którym przedmiot sporny znajduje się, albo przed Sąd zamieszkania strony pozwanej.
4. W materji spółki, dopóki taż trwa, przed Sąd miejsca tego, w którym ta iest ustanowiona.
5. W materji spadku, a w szczególności w sprawach, które są już wyżej w Rozdziale XII. w artykule 108 w punkcie 3. wymienione, przed Sąd miejsca tego, gdzie spadek otworzony został.
6. W materji upadłości na majątku, przed Sąd zamieszkania osoby w nim upadłej.
7. W materji ewikcyiney przed Sąd, w którym sprawa pierwiastkowa toczyć się będzie.
8. W sprawach tyczących się rządu, skarbu publicznego, dóbr korony i narodu, funduszów edukacyjnych, zgromadzeń miłosierdzia i szpitalów, czyli to spór o prawo do własności, czyli też o dochody zaydzie. — W sprawach tyczących się duchowieństwa, gminów miejskich i wiejskich, oraz wszelakich korporacyów, instytutów i własności publicznych, lub pod bezpośrednią opieką rządu będących, lecz tylko wtenczas, gdy spór o prawo do własności zachodzi, strona przeciwna pozwana będzie przed Sąd Ziemski Woiewództwa Mazowieckiego w Warszawie będący, i wyłącznie dla spraw tych Prawem ninieyszém przeznaczony, pod tym iednakże tylko warunkiem, jeżeli w sprawach tych, rząd, skarb publiczny,

czny, instytutu, gminy, albo też własności publiczne wyż wymienione będą stroną pozwaną.

Jeżeli zaś będą stroną pozywającą, tedy przed Sąd Ziemski właściwy stronie pozwaney, lub przedmiotowi spornemu.

Wyięte tu są w ogólności sprawy, tyczące się rozgraniczenia dóbr nieruchomych, a do iakieykolwiek własności publiczney należących, których sądzenie bez żadnego rozróżnienia prawo seymowe roku 1818 właściwym miejscowym Sądom Ziemskim i Ziazdowym poddało.

9. Nakoniec, w przypadku obranego zamieszkania do wykonania iakowego aktu, strona przeciwna będzie pozwana przed Sąd Ziemski obranego przez nią zamieszkania, albo też przed Sąd rzeczywistego iéy zamieszkania.

Art. 117. Skargi o koszta przez Urzędników Sądowych wszczęte, będą wniesione przed Sąd ten, w którym koszta też urosły.

Art. 118. Pozew będzie w sobie zawierał:

1. Datę dnia, miesiąca i roku, imiona, stan i zamieszkanie powoda, ustanowienie obrońcy, który sprawą iego trudnić się będzie, a którego zamieszkanie uważać się ma tém samém za zamieszkanie samego powoda, prawnie przez niego obrane, chyba w pozwie tym samym insze sobie zamieszkanie obrał.
2. Imiona, mieszkanie i datę nominacyi woźnego pozwu wręczającego.
3. Imiona i mieszkanie pozwanego.
4. Przedmiot sprawy i wyrażenie w krótkości iéy zasad.
5. Wymienienie Sądu Ziemskiego który sądzić ma sprawę, oraz miejsce i termin do stawienia się.

Wszystko to będzie wyrażono w pozwie pod nieważnością.

Art. 119. Opłata woźnemu za doręczenie pozwów należąca się, będzie opisana w osobnym postanowieniu rządowém o taxach Sądowych. Do wręczania pozwów i wszelakich aktów, które się tyczą postępowania w Sądzie Ziemskim, będą używanemi ci tylko woźni, którzy czytać i pisać umieją.

Art. 120. Żaden pozew nie może bydź wręczony w dzień niedzielny i w dzień święta uroczystego, chyba w przypadku nagłym i na mocy pozwolenia Prezesa Sądu. Przyczyna téy nagłości będzie wyrażona w pozwoleniu, a kopia pozwolenia tego będzie doręczona pozwanemu wraz z pozwem.

Art. 121. W materji rzeczowéy, albo mieszanéy, pozwy wyrażać będą gatunek nieruchomości, przezwisko powiatu i ile można część gminy, w których taż nieruchomość leży, oraz dwie przynajmniej nieruchomości, z któremi graniczy i do których przytyka.

Jeżeliby spór zachodził o jaką znaczniejszą nieruchomość, majątność zadzierżawioną, lub folwark; będzie dosyć, gdy ich nazwisko i położenie wyrażone będą.

Wszystko to pod nieważnością.

Art. 122. Jeżeli sprawa nie jest z rzędu tych, które są od poiednania przez Sędziego Pokoju wyłączone, będzie wyrażona w pozwie data zaświadczenia danego przez tegoż Sędziego względem niepoiednania się przed nim, albo niestawienia się pozwanego.

W ogólności zaś będzie wraz z pozwem doręczony summaryusz dokumentów, na których się sprawa opiera z wyrażeniem ich daty i krótkiey treści.

Summaryusz ten będzie przez stronę lub iéy obrońcę podpisany.

Wszystko to pod nieważnością.

Art. 123. Nie jest wolno woźnym uskuteczniać wręczenia dla swoich i żony swoiey krewnych i powinowatych w linii prostéy bez końca, ani dla swoich krewnych i powinowatych pobocznych aż do stopnia dzieci idących od braci i sióstr rodzonych włącznie.

Wszystko to pod nieważnością.

Art. 124. Woźni będą obowiązani na końcu oryginału i kopii pozwu dopisać koszta onegoż, a to pod karą 5. zł. polskich, na którą będą skazani za dostrzeżeniem przez Sąd uchybienia ich w téy mierze.

Art. 125. Każdy pozw będzie doręczony stronie przeciwnéy osobiście albo w iéy zamieszkaniu. Gdyby woźny w zamieszkaniu, ani strony, ani nikogo z iéy krewnych lub służących nie zastał, wtenczas doręczy natychmiast kopią pozwu iednemu z sąsiadów, który doręczenie to podpisem na oryginale poświadczy. Jeżeli sąsiad ten podpisać nie może, albo nie chce, tedy woźny doręczy kopią pozwu Burmistrzowi lub Wóytowi gminy, albo ich zastępcy, którzy doręczenie to podpisem na oryginale także poświadczą, a to bezpłatnie. Woźny zrobi o tém wszystkiém wzmiankę tak na oryginale iako też i na kopii pozwu.

W szczególności zaś woźny zrobi wzmiankę o téy osobie, której kopia pozwu doręczona będzie, a to pod nieważnością.

Art. 126. W sprawach, które się tyczą:

1. Rządu, Skarbu Publicznego, dóbr korony i narodu, oraz funduszków edukacyjnych, zgromadzeń miłosierdzia i szpitalów, czyli to spór zachodzi o prawo do własności, czyli też o dochody, będą pozwanemi te osoby, albo to collegium które postanowieniem rządowem do obrony spraw tyczących się własności publicznych umocowane i upoważnione zostaną.
2. W sprawach, które się tyczą dóbr, lub funduszków duchowieństwa, gminów mieyskich i wieyskich, oraz wszelakich korporacyów i instytuców publicznych, lub pod bezpośrednią opieką rządu będących, i w których spór o prawo do własności zachodzi, pozwanemi będą nietylko wyż pomienione osoby lub collegium do obrony własności publicznych upoważnione, ale też i naczelnicy przełożeni, albo Administratorowie instytuców pomienionych, a co się tycze gminów Burmistrze lub Wóyci; w mieście zaś stołecznem Warszawie Prezydent Muncypalności.
3. W sprawach zaś tychże instytuców i gminów, w których spór tylko o dochody zachodzi, będą pozwanemi sami naczelnicy przełożeni, albo Administratorowie instytuców, a co się tycze gminów, tedy sam Prezydent, lub Burmistrz, albo Wóyt.

Kopiia pozwu dla osób, albo dla collegium, upoważnionych do obrony własności publicznych będzie wręczona w ich kancelaryi, a doręczenie to urzędnik który dziennik utrzymuje na oryginale pozwu poświadczy, kopiia zaś pozwu dla przełożonego nad Administracją instytucu, a co się tycze gminów, dla Prezydenta lub Burmistrza, albo Wóyta, będzie doręczona w ich zamieszkaniu, którzy doręczenie to podpisem na oryginale pozwu poświadczą.

W przypadku nieprzytomności osób wyż dopiero wymienionych, albo w przypadku odmówionego przez nie podpisu na doręczenie pozwu, kopiia jego będzie doręczona i zostawiona w zamieszkaniu Prokuratora Królewskiego przy tym Sądzie, do którego sprawa jest wniesiona, co prawny dowód nastąpionego wręczenia będzie stanowić.

Za własności lub dochody gminne uważają się tu tylko te, które z prawa lub z przywileju nie indywidualnie do iednéy tylko lub kilku osób, lecz do całej w ogóle wziętęy gminy należą.

4. Kompanie handlowe i inne dopóki te trwają, będą pozwane i pozwy będą mieć sobie doręczone w spólnym ich domu, a jeżeli go nie masz, tedy w osobie i w zamieszaniu iednego z assocyantów.
5. Ztowarzyszenia i dyrekcye wierzycieli będą pozwane i pozwy będą mieć sobie doręczone w osobie lub w zamieszaniu iednego z Syndyków lub Dyrektorów.
6. Tym, którzy żadnego znanego w Królestwie Polskiem zamieszkania nie mają, pozwy będą doręczone w mieyscu rzeczywistego ich pobytu, a jeżeli i to mieysce nie iest znane, tedy zamiast wręczenia będzie przylepiona kopiia iedna pozwu na głównych drzwiach izby audyencyonalnéy Sądu tego, przed który sprawa wniesiona zostanie, co poświadczy Pisarz Sądowy podpisem na oryginale pozwu; druga zaś kopiia pozwu dla publicznéy wiadomości będzie umieszczona w gazecie rządowéy Warszawskiéy, albo w tém piśmie drukowanem publicznie, iakieby w czasie postanowieniem rządowém na ten koniec przeznaczone było, co poświadczy złożony exemplarz gazety lub pisma pomienionego.
7. Tym, którzy mieszkają za granicą Królestwa Polskiego, oprócz przylepionéy iednéy kopii pozwu na drzwiach izby audyencyonalnéy Sądu i oprócz umieszczonéy drugiéy kopii w gazecie lub piśmie publicznie, tak iak się w powyższym punkcie 6. mówiło, będzie wręczona trzecia kopiia pozwu w zamieszkaniu Prokuratora Królewskiego przy tym Sądzie do którego sprawa iest wniesiona. Prokurator poświadczy doręczenie to na oryginale pozwu, a kopiia iego odeśle Kommissyi Rządowéy Sprawiedliwości dla przedsięwzięcia właściwych kroków w celu zawiadomienia osoby za granicą kraiu zamieszkałéy o wydanym przeciwko niéy pozwie.

Art. 127. To co iest przepisano poprzedzającemi dwoma artykułami będzie zachowane pod nieważnością.

Jednakże nieważność pozwu z uchybionych formalności artykułami temiż powyższemi 125 i 126. objętych zastrzeżona, będzie się uważać za pokrytą i nie może bydź wnoszoną, iak skoro się strona na terminie zaraz pierwszym przez pozew sobie doręczony wyznaczonym stawi.

Art. 128. Powód, któryby do Sądu ziemskiego pozwał stronę przeciwną, iako z zamieszkania niewiadomą, albo za granicą

zamieszkałą, będzie obowiązany w Sądzie usprawiedliwić też same warunki, które już wyżej w rozdziale II. i w artykule 51. są wymienione.

Art. 129. Gdyby pozew z winy woźnego był uznany za nieważny, tedy woźny tenże może być skazany na zapłacenie kosztów pozwu, oraz uchylonego z téj przyczyny postępowania Sądowego, i oprócz tego podług okoliczności na wynadgródenie stronie szkód i straconych korzyści.

Art. 130. Termin zwyczajny w pozwach dla osób tych, które w Królestwie Polskiem zamieszkanie mają, będzie wyznaczony w miarę odległości ich zamieszkania, to jest:

1. dla osób zamieszkałych w tém samym miejscu gdzie Sąd zasiada, będzie wyznaczony termin dni 8.
2. dla zamieszkałych w tymże samym Powiecie dni 15.
3. dla zamieszkałych w innym Powiecie tegoż samego Woiewództwa dni 30.
4. dla zamieszkałych w inném Woiewództwie dni 45.

Termina te zaczną się rachować od dnia tego, w którym był wręczony pozew.

Gdyby było razem o iedenże przedmiot stron kilka pozwanych, tedy dla wszystkich będzie wyznaczony ieden tylko termin, a ten będzie ustanowiony podług odległości zamieszkania strony pozwanej naydalej mieszkającej.

Termin ten zacznie się rachować od dnia naypóźniejszego wręczenia pozwu.

Art. 131. W przypadkach tylko nagłych wymagających pośpiechu i niebezpieczeństwem z przewłoki grożących, Sąd przez wydanie na wniesioną sobie illacyą rezolucyi, będzie mocen zezwolić na zapozwanie strony przeciwnéj z skróconym terminem. Przyczyna żadanego skrócenia terminu, powinna być dowiedziona i będzie w wydanéj rezolucyi wyrażona. Kopia téj rezolucyi będzie pozwanemu wraz z pozwem doręczona.

Art. 132. Jeżeli pozwany nie mieszka w Królestwie Polskiem, albo jest z zamieszkania niewiadomy, w tenczas termin w pozwie będzie wyznaczony.

1. dni 60. dla osób z zamieszkania niewiadomych, lub mieszkających w Państwach, które z Królestwem Polskiem graniczą.

2. dni 120. dla osób w innych Państwach Europy mieszkających.

3. roku iednego całego dla osób za granicą Europy mieszkających.

Termina powyższe zaczną się rachować od dnia tego, w którym pozew w gazecie lub piśmie publiczném umieszczony będzie, podług tego, co się w artykule 126. i w punktach 6. i 7. powiedziało.

Art. 133. Gdyby pozew wydany przeciwko stronie za granicą Królestwa Polskiego zamieszkałéy, lub z zamieszkania niewiadoméy, był iéy osobiście w kraiu doręczonym, natenczas termin z niego będzie tylko zwyczajny, wyjąwszy gdyby Sąd przedłużyć go potrzebę uznał.

Art. 134. Po wydanym i doręczonym stronie przeciwnéy pozwie, powód będzie obowiązany naydaléy przed upłynieniem terminu stronie teyże do stawienia się w pozwie oznaczonego, postarać się o zrobienie w kancelaryi Sądowéy wpisu, i ten w sposobie przepisany opłacić. Gdyby tego powód nie zrobił, tedy pozew wydany i doręczony upadnie tym samym, i nie będzie wcale na to potrzeba żadnego postępowania ani wyroku, a stronie przeciwnéy będzie wolno poszukiwać przeciwko powodowi zwrotu kosztów, szkód i straconych korzyści z przyczyny wydanego pozwu zrzędzonych. Pisarze Sądowi za okazaniem kopii doręzonego pozwu będą obowiązani na teyże kopii na żądanie strony pozwanej wydać iéy zaświadczenie, że wpis takowy w czasie oznaczonym przez powoda zrobiony i opłacony nie został. Na ten koniec będzie w kancelaryi Sądu ziemskiego utrzymywana oddzielnie księga ogólna wpisów, do którój będą wciągane wpisy podług powyższego przepisu, a która będzie służyć iedynie za dowód zrobionego i opłaconego wpisu. W przypadku zaś gdyby sprawa wprowadzoną bydź miała na audyencyą Sądu, czyli to zaocznie, czyliteż po ukończonéy ocnie wzajemnéy między stronami instrukcyi, strona pilniejsza postara się o przeniesienie zrobionego i opłaconego w księdze powyższéy wpisu do reiestru właściwego sprawie.

R O Z D Z I A Ł XIV.

O ustanowieniu obrońcy i o wzajemnych pismach i obronach.

Art. 135. Strona pozwana będzie obowiązana naypóźniéy w terminie przez pozew oznaczonym ustanowić obrońcę. Stanie się to przez oświadczenie, które obrońca pozwanego wręczy obrońcy powoda.

Ani powód, ani pozwany nie będą mogli odwołać swych obrońców, nieustanowiwszy inszych.

Odbyte postępowania i otrzymane wyroki przeciwko obrońcy odwołanemu a nie zastąpionemu przez inszego, będą ważnemi.

Art. 136. Jeżeli sprawa z skróconym terminem do Sądu wniesiona była, pozwany będzie mógł w dniu przypadającego terminu obrońcę na audyencyi przedstawić, który będzie za ustanowionego przez Sąd uznany. Wyroku takiego nie będzie potrzeba w wypisie wymować. Obrońca tak ustanowiony, będzie obowiązany powtórzyć doniesienie o ustanowieniu siebie a to przez wręczenie obrońcy strony przeciwnéj w tymże samym dniu swego oświadczenia. Gdyby tego nie zrobił, wyrok wyż rzezonny będzie na koszt iego wyięty.

Art. 137. Gdyby strona przeciwna pozwana iako z zamieszkania niewiadoma, albo iako za granicą zamieszkała, na terminie obrońcy nieustanowiła, powód poda proźbę do Prezesa Sądu Ziemskiego o wyznaczenie iéy szczególnego Kuratora z urzędu do obrony téy tylko sprawy. Prezes wyznaczy Kuratora tego z pomiędzy obrońców sądowych, który będzie wolny od opłat stęplowych. Powód przez wręczenie rezolucyi Prezesa zawiadomi o niéy wyznaczonego Kuratora. Sąd przy osądzeniu stanowczém sprawy obrachuje Kuratorowi temu nadgrode podług przepisanej taxy i zobowiąże powoda do iéy mu zapłacenia, a tę nawzajem zarachuje powodowi między iego kosztami, lecz w tym tylko przypadku, gdy pozwany przegra i gdy na koszt procesu skazany będzie.

Art. 138. Jeżeli pozwany iest ubogim, tedy przed upłynieniem terminu w pozwie wyrażonego poda proźbę podobnąż do Prezesa o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu i do proźby téy załączy zaświadczenie ubóstwa. Obrońca ten będzie mu wyznaczony z pomiędzy obrońców sądowych. Ubogi przez oddanie rezolucyi Prezesa wyznaczonemu sobie obrońcy uwiadomi go o niéy, a ten znowu doniesie obrońcy powoda o wyznaczeniu siebie za obrońcę stosownie do artykułu 135.

Podług tegoż iak wyżéy przepisu ubogi będzie mógł prosić o wyznaczenie sobie z urzędu obrońcy na ów także przypadek, w którym iako powód sprawę wprowadzać zechce.

Obrońcy ubogim wyznaczeni z urzędu, będą od opłat stęplowych wolnemi.

Pod iakimi zaś warunkami, oraz iakim osobom i przez koga zaświadczenia ubóstwa udzielane bydź mają, należy się stosować

w téj mierze do oddzielnych przepisów lub postanowień rządowych.

Art. 139. W dni naydaléy 8. po ustanowieniu obrońcy z strony pozwanego, albo po iego wyznaczeniu z urzędu stosownie do artykułów 137. i 138. powód doręczy pozwanemu wywód swéy sprawy.

Art. 140. W następnych dniach 15. od wręczenia wyvodu sprawy, pozwany doręczy powodowi odpowiedź swoją, i na dwóch tych pismach powinno się iuż poprzestać.

Art. 141. Gdyby iednak pozwany w odpowiedzi swoiéy dowody iakowe przywiódł i nowe okoliczności przytoczył, tedy powód w następnych dniach 8, po doręczeniu odpowiedzi może wręczyć pozwanemu replikę.

Art. 142. Na tę replikę w następujących znowu dniach 8. od iéy wręczenia pozwany będzie mógł wręczyć powodowi duplikę.

Art. 143. Ani powodowi w replice ani pozwanemu w duplice nie iest wolno stanu sprawy zmieniać, lub okoliczności te, które iuż w pierwszych pismach przedstawione były, powtarzać; a to pod karą zł. polsk. 50. na którą obrońca będzie skazany.

Art. 144. Każde pismo, które obrońca ieden obrońcy drugiemu wręczać będzie, powinno bydź podpisane przez niego. Żadne dalsze pisma nad te, które są wyżéy wymienione, ani głosy nie będą iuż więcéy dozwolone.

Art. 145. Jeżeli w terminie 8. dni od ustanowienia obrońcy przez pozwanego, powód wyvodu sprawy swéy nie wręczy, natenczas pozwany może go powołać na audyencyą, a to przez wezwanie wręczone obrońcy powoda, a razem może żądać, aby process był uznany za upadły i aby mu koszta obrachowane i przysądzone zostały. Wyrok wydany w téj mierze nie będzie podlegał ani oppozycyi ani appellacyi.

Art. 146. Jeżeliby Pozwany odpowiedzi swéy w przeciągu dni 15. po wręczeniu wyvodu sprawy nie podał, tedy powodowi będzie wolno sprawę na audyencyą po podobném, iak wyżéy wezwaniu wprowadzić.

Art. 147. Po upłynieniu terminów dozwolonych do wręczenia repliki lub dupliki, i w przypadku nie wręczenia ich, strona pilnieysza będzie mogła wprowadzić sprawę na audyencyą, po podobnémże iak wyżéy wezwaniu. Sprawa zaś będzie osądzona z tych tylko pism i obron, które wręczone były.

Art. 148. Powód, nawet po doręczeniu sobie odpowiedzi i nie-
poda-

podawszy na nią repliki, będzie mógł wprowadzić sprawę na audyencyą.

Art. 149. We wszelkich przypadkach, gdzie będzie można wprowadzić sprawę na audyencyą za wezwaniem wręczoném obrońcy przez obrońcę, iedno tylko takowe wezwanie może bydź przyjęte dla każdej strony w obrachowaniu kosztów.

Art. 150. Wraz z każdém pismem, któreby czy to powód czy pozwany stronie przeciwnéy wręczał, będą także komunikowane i wręczone dokumenta na poparcie sprawy służące w oryginałach z ich summaryszem przez stronę lub obrońcę podpisanym, a to za rewersem obrońcy tego, któremu wręczenie ich nastąpi.

Art. 151. Gdyby strona iedna stronie drugiéy oryginalnych dokumentów powierzyć nie chciała, w tym przypadku będzie kominikować ich kopiié; Oryginały zaś złoży w kancellaryi sądowéy za kwitem Pisarza, którego to kwitu kopiią doręczy obrońcy strony przeciwnéy, wraz z kominikowanemi kopiami dokumentów.

Strona przeciwna, którój kopiié dokumentów kominikowane były, będzie mogła przeyrzeć złożone w kancellaryi oryginały, te iednak stamtąd niepowinny bydź brane i wynoszone, iezeli na to strona która je złożyła, na piśmie niezezwoili.

Art. 152. Kominikowane w oryginałach dokumenta powinny bydź zwrócone stronie téy, która je kominikowała, a to w tym terminie, na iaki się obrońcy umówią i iaki będzie ustanowiony w rewersie obrońcy któremu kominikacya nastąpiła, gdyby zaś termin zwrócenia dokumentów ustanowiony nie był, tedy ten będzie naydaley 3dniowy.

Art. 153. Gdyby było kilka stron w iedneyże sprawie pozwanych, i gdyby każda oddzielnego obrońcę ustanowionego miała, wtenczas powód wręczy oryginał wyvodu sprawy z dokumentami temu obrońcy, który naypierwéy o ustanowieniu siebie domiósł, a iezeli kilku obrońców w iednym dniu o ustanowieniu swoim domieśli, tedy obrońcy pierwszego z pozwanych. Innym zaś obrońcom wręczy kopiią tegoż wyvodu z wyrażeniem imienia obrońcy tego, któremu oryginał wyvodu i dokumenta wręczone zostały. Obrońcom tym będzie wolno przeyrzeć dokumenta u tego obrońcy, któremu kominikacya ich nastąpiła, albo też w kancellaryi sądowéy, iezeli tam były złożone.

Toż samo postępowanie będzie służyć także względem repliki, gdyby ta podana i wręczona bydź miała.

O komunikowaniu aktów Prokuratorowi Królewskiemu.

Art. 154. Komunikowanemi będą Prokuratorowi Królewskiemu akta w sprawach następujących.

1. W sprawach, które się tyczą porządku publicznego, rządu, skarbu publicznego, dóbr korony i narodu, funduszków edukacyjnych, zgromadzeń miłosierdzia i szpitalów, Duchowieństwa, gminów miejskich i wiejskich, oraz wszelkich korporacyów, instytucyów i własności publicznych, lub pod bezpośrednią opieką rządu będących.
2. W sprawach, które się tyczą albo stanu cywilnego osób, albo opiek.
3. W excępcyach, które wnoszone będą względem niewłaściwości sądu.
4. W żądaniach zachodzących względem wyznaczenia Sądu, wyłączenia Sędziów, oraz odesłania sprawy do innego Sądu z przyczyny pokrewieństwa i powinowactwa Sędziów.
5. W skargach tyczących się pociągania do odpowiedzialności Sądów lub Sędziów i innych Urzędników Sądowych.
6. W sprawach niewiast zamężnych, nieupoważnionych od ich mężów, albo nawet i upoważnionych, gdy idzie o ich posag i gdy z zastrzeżeniem rządu posagowego w śluby małżeńskie weszły.

W sprawach, które się tyczą małoletnich lub pozbawionych własnéy woli, i w ogólności we wszystkich tych sprawach, w których iedna ze stron przez Kuratora bronioną będzie.

7. W sprawach, które się tyczą osób nieprzytomnych, lub za nieprzytomne domniemywanych, albo które ie interessują.

Nakoniec we wszystkich tych przedmiotach i przypadkach, które prawem niniejszém i kodexem cywilnym w szczególności wymienione będą.

Art. 155. Prokurator Królewski we wszystkich powyższych sprawach i przypadkach, będzie obowiązany wnioski swoje z urzędu Sądowi na audyencyi przedstawiać. Wolno mu oprócz tego będzie domagać się komunikacyi aktów we wszystkich innych sprawach, w którychby on mniemał, że urząd iego jest potrzebnym, Sąd nawet będzie mocen nakazać komunikacyą tę z urzędu.

Art. 156. W przypadku nieprzytomności lub zatrudnienia Prokuratorów Królewskich i ich zastępców, będą oni mogli bydz

podawszy na nią repliki, będzie mógł wprowadzić sprawę na audyencyą.

Art. 149. We wszelkich przypadkach, gdzie będzie można wprowadzić sprawę na audyencyą za wezwaniem wręczoném obrońcy przez obrońcę, iedno tylko takowe wezwanie może być przyjęte dla każdej strony w obrachowaniu kosztów.

Art. 150. Wraz z każdém pismem, któreby czy to powód czy pozwany stronie przeciwnéj wręczał, będą także komunikowane i wręczone dokumenta na poparcie sprawy służące w oryginałach z ich summaryuszem przez stronę lub obrońcę podpisanym, a to za rewersem obrońcy tego, któremu wręczenie ich nastąpi.

Art. 151. Gdyby strona iedna stronie drugiéj oryginalnych dokumentów powierzyć nie chciała, w tym przypadku będzie komunikować ich kopie; Oryginały zaś złoży w kancelaryi sądowéj za kwitem Pisarza, którego to kwitu kopią doręczy obrońcy strony przeciwnéj, wraz z komunikowanemi kopiami dokumentów.

Strona przeciwna, której kopie dokumentów komunikowane były, będzie mogła przeyrzeć złożone w kancelaryi oryginały, te iednak stamtąd niepowinny być brane i wynoszone, iezeli na to strona która je złożyła, na piśmie niezezwoła.

Art. 152. Komunikowane w oryginałach dokumenta powinny być zwrócone stronie téj, która je komunikowała, a to w tym terminie, na iaki się obrońcy umówią i iaki będzie ustanowiony w rewersie obrońcy któremu komunikacya nastąpiła, gdyby zaś termin zwrócenia dokumentów ustanowiony nie był, tedy ten będzie naydaléj 3dniowy.

Art. 153. Gdyby było kilka stron w iedneyże sprawie pozwanych, i gdyby każda oddzielnego obrońcę ustanowionego miała, wtenczas powód wręczy oryginał wyvodu sprawy z dokumentami temu obrońcy, który naypierwéj o ustanowieniu siebie doniósł, a iezeli kilku obrońców w iednym dniu o ustanowieniu swoim donieśli, tedy obrońcy pierwszego z pozwanych. Innym zaś obrońcom wręczy kopiią tegoż wyvodu z wyrażeniem imienia obrońcy tego, któremu oryginał wyvodu i dokumenta wręczone zostały. Obrońcom tym będzie wolno przeyrzeć dokumenta u tego obrońcy, któremu komunikacya ich nastąpiła, albo też w kancelaryi sądowéj, iezeli tam były złożone.

Toż samo postępowanie będzie służyć także względem repliki, gdyby ta podana i wręczona być miała.

O komunikowaniu aktów Prokuratorowi Królewskiemu.

Art. 154. Komunikowanemi będą Prokuratorowi Królewskiemu akta w sprawach następujących.

1. W sprawach, które się tyczą porządku publicznego, rządu, skarbu publicznego, dóbr korony i narodu, funduszków edukacyjnych, zgromadzeń miłosierdzia i szpitalów, Duchowieństwa, gminów miejskich i wiejskich, oraz wszelkich korporacyów, instytutów i własności publicznych, lub pod bezpośrednią opieką rządu będących.
2. W sprawach, które się tyczą albo stanu cywilnego osób, albo opiek.
3. W excępcyach, które wnoszone będą względem niewłaściwości sądu.
4. W żądaniach zachodzących względem wyznaczenia Sądu, wyłączania Sędziów, oraz odesłania sprawy do innego Sądu z przyczyny pokrewieństwa i powinowactwa Sędziów.
5. W skargach tyczących się pociągania do odpowiedzialności Sądów lub Sędziów i innych Urzędników Sądowych.
6. W sprawach niewiast zamężnych, nieupoważnionych od ich mężów, albo nawet i upoważnionych, gdy idzie o ich posag i gdy z zastrzeżeniem rządu posagowego w śluby małżeńskie weszły.

W sprawach, które się tyczą małoletnich lub pozbawionych własnej woli, i w ogólności we wszystkich tych sprawach, w których jedna ze stron przez Kuratora bronioną będzie.

7. W sprawach, które się tyczą osób nieprzytomnych, lub za nieprzytomne domniemywanych, albo które je interessują.
- Nakoniec we wszystkich tych przedmiotach i przypadkach, które prawem niniejszym i kodexem cywilnym w szczególności wymienione będą.

Art. 155. Prokurator Królewski we wszystkich powyższych sprawach i przypadkach, będzie obowiązany wnioski swoje z urzędu Sądowi na audyencyi przedstawiać. Wolno mu oprócz tego będzie domagać się komunikacyi aktów we wszystkich innych sprawach, w którychby on mniemał, że urząd jego jest potrzebnym, Sąd nawet będzie mocen nakazać komunikacyą tę z urzędu.

Art. 156. W przypadku nieprzytomności lub zatrudnienia Prokuratorów Królewskich i ich zastępców, będą oni mogli być

wyręconemi przez iednego z Sędziów, do kompletu nienależącego, albo przez Assessorów Sądowych.

R O Z D Z I A Ł XVI.

O audyencyach sądowych, o ich publiczném dawaniu i o przestrzeganiu ich bezpieczeństwa i porządku.

Art. 157. Strony przy asystencyi swych obrońców, będą się mogły bronić same; iednakże Sąd będzie mocen zakazać im téy wolności, ieżeli uzna, że im namiętność lub niedoświadczenie przeszkadza do przedstawienia Sądowi ich sprawy z przyzwoitą przystoynościa i do wyłuszczenia iéy z potrzebną iasnością.

Art. 158. Strony nie będą mogły polecać obrony swéy, bądź ustnéy bądź na piśmie, a nawet pod tytułem doradcy, ani Sędziom w rzeczywistém urzędowaniu będącym, ani Prokuratorom Królewskim, lub ich zastępcom, nawet w Sądach tych, w których urzędnicy ciż swoich urzędowych obowiązków nie odbywają. Iednakże będzie wolno Sędziom, Prokuratorom i ich zastępcom wnosić obronę do wszelakich Sądów w osobistych swoich sprawach, oraz w sprawach swoich żon, krewnych, albo powinowatych w linii prostéy, i w sprawach swoich pupillów.

Art. 159. Rozprawy będą publiczne, wyiawszy przypadki, gdzie prawo nakazuje aby były tajne. Iednakże gdyby rozprawa publiczna, czyli to zgorszenie, czyli też ważne iakie nieprzyzwoitości pociągać za sobą miała, Sąd będzie mocen nakazać, aby się przy zamkniętych drzwiach odbywała. Lecz w przypadku takim, Sąd będzie obowiązany wydać na to decyzją swoją i o niéy Prokuratorowi Królewskiemu przy Trybunale Appellacyinym donieść, nie wstrzymując się bynajmniéy z sądzeniem.

Art. 160. Ci, którzy audyencyom przytomnemi będą, powinni tam znaydować się z odkrytymi głowami, a przy tém powinni zachować uszanowanie i milczenie. Wszystko to, co Przes Sądu końcem utrzymania porządku nakaże, będzie wykonaném iak nayściśléy i natychmiast.

Toż samo równie będzie zachowaném i w tych miejscach, gdzie czyli to Sędziowie, czyli też Prokuratorowie Królewscy obowiązków urzędu swego dopełniać będą.

Art. 161. Gdyby iedna lub kilka osób, ktokolwiekby one były, milczenie przerwały, albo też gdyby w czasie obrony stron, lub w czasie odzywiania się Sędziów, albo Prokuratora Królewskiego, czyli wreszcie podczas zapytań, przestrogi, lub

rozkazów Prezesa, albo Sędziego, do czynności iakowéy sądowéy wyznaczonego, lub Prokuratorów Królewskich, znaki pochwały albo nagany dawały, nakoniec gdyby podczas ogłoszania wyroków lub rozkazów Królewskich szemranie sprawiały, lub w iakimkolwiek bądź sposobie zamieszanie wzniecały, i gdyby po napomnieniu przez Woźnych natychmiast do porządku nie wróciły, będzie im nakazano ażeby z Izby audyencyonalnéy ustąpiły, a przeciwko tym, którzyby opór dawali, Prezes Sądu wyda rozkaz przytrzymania ich i aresztowania, a na mocy tego rozkazu, który powinien być publicznie im ogłoszony i do księgi sądowéy, o której niżej w art. mowa będzie, wpisany, będą przytrzymanemi i natychmiast do domu aresztu na godzin 24. zaprowadzonemi, gdzie będą przyjętemi za okazaniem tegoż rozkazu Prezesa.

Art. 162. Gdyby sprawcą zamieszania była osoba urząd iakowey przy Sądzie wypełniająca, tedy oprócz kary powyższéy, może być przez tenże sam Sąd w którego Izbie zamieszanie sprawiła, w urzędowaniu swoim zawieszoną. Zawieszenie to za pierwszą razą nie będzie mogło przechodzić terminu trzech miesięcy. Wyrok w téy mierze iako też i w przypadku przez poprzedzający artykuł wymienionym wydany, będzie wyeksekwowanym bez względu na opozycyą lub appellacyą.

Art. 163. Ci, którzyby Sędziów albo Urzędników Sądowych w czasie wykonywania ich urzędu znieważali, lub którzyby im grozili, będą na rozkaz Prezesa lub Sędziego wyznaczonego, albo Prokuratora Królewskiego, to iest: na rozkaz tego miejscowego Urzędnika Sądowego, do którego utrzymanie porządku należy, za poprzedzającym im rozkazu tegoż ogłoszeniem, przytrzymanemi i natychmiast do domu aresztu zaprowadzonemi, a tam w ciągu 24. godzin będą przesłuchanemi i po przejrzeniu protokołu przestępstwo ich stwierdzającego, będą przez Sąd skazanemi na areszt nie mogący trwać dłużej nad miesiąc ieden, i na karę pieniężną, która nie będzie mogła być ani mniejszą, iak złotych polskich 25. ani większą iak złot. polsk. 300.

Jeżeli osoba zawiniąca natychmiast przytrzymaną być nie może, Sąd wyrzeczce przeciwko niéy w ciągu 24. godzin wymienione kary. Skazanemu iednakże na nie, będzie wolno założyć opozycyą i tę w ciągu 10. dni po wręczeniu wyroku zanieść. Wprzód wszelako aresztowi poddać się musi.

Art. 164. Gdyby popełnione przewinienie, na karę większą kodexem karnym za zbrodnią lub występkiem przepisaną, zasługiwało, w tym przypadku obwiniony będzie odesłany w stanie przy-

wyręconemi przez iednego z Sędziów, do kompletu nienależącego, albo przez Assessorów Sądowych.

R O Z D Z I A Ł XVI.

O audyencyach sądowych, o ich publiczném dawaniu i o przestrzeganiu ich bezpieczeństwa i porządku.

Art. 157. Strony przy asystencyi swych obrońców, będą się mogły bronić same; iednakże Sąd będzie mocen zakazać im téy wolności, iezeli uzna, że im namiętność lub niedoświadczenie przeszkadza do przedstawienia Sądowi ich sprawy z przyzwoitą przystöynością i do wyłuszczenia iéy z potrzebną iasnością.

Art. 158. Strony nie będą mogły polecać obrony swéy, bądź ustnéy bądź na piśmie, a nawet pod tytułem doradcy, ani Sędziom w rzeczywistém urzędowaniu będącym, ani Prokuratorom Królewskim, lub ich zastępcom, nawet w Sądach tych, w których urzędnicy ciż swoich urzędowych obowiązków nie odbywają. Iednakże będzie wolno Sędziom, Prokuratorom i ich zastępcom wnosić obronę do wszelakich Sądów w osobistych swoich sprawach, oraz w sprawach swoich żon, krewnych, albo powinowatych w linii prostéy, i w sprawach swoich pupillów.

Art. 159. Rozprawy będą publiczne, wyjąwszy przypadki, gdzie prawo nakazuje aby były tajne. Iednakże gdyby rozprawa publiczna, czyli to zgorszenie, czyli też ważne iakie nieprzyzwoitości pociągać za sobą miała, Sąd będzie mocen nakazać, aby się przy zamkniętych drzwiach odbywała. Lecz w przypadku takim, Sąd będzie obowiązany wydać na to decyzją swoią i o niéy Prokuratorowi Królewskiemu przy Trybunale Appellacyinym donieść, nie wstrzymując się bynajmniéy z sądzeniem.

Art. 160. Ci, którzy audyencyom przytomnemi będą, powinni tam znaydować się z odkrytymi głowami, a przy tém powinni zachować uszanowanie i milczenie. Wszystko to, co Prezes Sądu końcem utrzymania porządku nakaże, będzie wykonaném iak nayściśléy i natychmiast.

Toż samo równie będzie zachowaném i w tych miejscach, gdzie czyli to Sędziowie, czyli też Prokuratorowie Królewscy obowiązków urzędu swego dopełniać będą.

Art. 161. Gdyby iedna lub kilka osób, ktokolwiekby one były, milczenie przerwały, albo też gdyby w czasie obrony stron, lub w czasie odzywania się Sędziów, albo Prokuratora Królewskiego, czyli wreszcie podczas zapytań, przestrogi, lub

rozkazów Prezesa, albo Sędziego, do czynności iakowéy sądowéy wyznaczonego, lub Prokuratorów Królewskich, znaki pochwały albo nagany dawały, nakoniec gdyby podczas ogłoszania wyroków lub rozkazów Królewskich szemranie sprawiały, lub w iakimkolwiek bądź sposobie zamieszanie wzniecały, i gdyby po napomnieniu przez Woźnych natychmiast do porządku nie wróciły, będzie im nakazano ażeby z Jzby audyencyonalnéy ustąpiły, a przeciwko tym, którzyby opór dawali, Prezes Sądu wyda rozkaz przytrzymania ich i aresztowania, a na mocy tego rozkazu, który powinien bydź publicznie im ogłoszony i do księgi sądowéy, o którey niżéy w art. 161. mowa będzie, wpisany, będą przytrzymanemi i natychmiast do domu aresztu na godzin 24. zaprowadzonemi, gdzie będą przyiętemi za okazaniem tegoż rozkazu Prezesa.

Art. 162. Gdyby sprawcą zamieszania była osoba urzędu iakowéy przy Sądzie wypełniająca, tedy oprócz kary powyższéy, może bydź przez tenże sam Sąd w którego Jzbie zamieszanie sprawiła, w urzędowaniu swoim zawieszona. Zawieszenie to za pierwszą razą nie będzie mogło przechodzić terminu trzech miesięcy. Wyrok w téy mierze iako też i w przypadku przez poprzedzający artykuł wymienionym wydany, będzie wyeksekutowanym bez względu na opozycyą lub appellacyą.

Art. 163. Ci, którzyby Sędziów albo Urzędników Sądowych w czasie wykonywania ich urzędu znieważali, lub którzyby grozili, będą na rozkaz Prezesa lub Sędziego wyznaczonego, Prokuratora Królewskiego, to jest: na rozkaz tego miejscowégo Urzędnika Sądowégo, do którego utrzymanie porządku należy, za poprzedzającym im rozkazem tegoż ogłoszeniem, przytrzymanemi i natychmiast do domu aresztu zaprowadzonemi, a tam w ciągu 24. godzin będą przesłuchanemi i po przejrzeniu protokołu przestępstwa ich stwierdzającego, będą przez Sąd skazanemi na areszt nie mogący trwać dłużej nad miesiąc ieden, i na karę pieniężną, która nie będzie mogła bydź ani mnieyszą, iak złotych polskich 25. ani większą iak złot. polsk. 300.

Jeżeli osoba zawiniąca natychmiast przytrzymaną bydź nie może, Sąd wyrzeczce przeciwko niéy w ciągu 24. godzin wyż wymienione kary. Skazanemu iednakże na nie, będzie wolno założyć opozycyą i tę w ciągu 10. dni po wręczeniu wyroku zanieść. Wprzód wszelako aresztowi poddać się musi.

Art. 164. Gdyby popełnione przewinienie, na karę większą kodexem karnym za zbrodnią lub występkiem przepisaną, zasługiwało, w tym przypadku obwiniony będzie odesłany w stanie przy-

przyaresztowania do właściwego Sądu grodzkiego, aby tam podług ustaw zawartych w kodexie tymże karnym sądzony i ukarany został.

R O Z D Z I A Ł XVII.

O relacji Sędziego w sprawie.

Art. 165. Gdyby Sąd po ukończonej na audyencji rozprawie uznał, że sprawa dla swęj obszerności, lub zawilości, albo też dla nieiasności pism i ich niezrozumiałości lepszego wyiaśnienia potrzebuie, w tym przypadku będzie mógł nakazać sporządzenie relacyi przez iednego z Sędziów komplet składaiących.

Art. 166. Wyrok ten wymieni Sędziego do sporządzenia relacyi wyznaczonego, i nakaże obrońcom stron, aby pisma i dokumenta podczas rozprawy składane wraz z ich summaryuszami Sędziemu temuż oddali, a razem oznaczy dzień pewny i godzinę, tak do odczytania sporządzonej relacyi, iako też i do stawienia się stron na tymże oznaczonym terminie.

Termin ten nie będzie dłuższy nad dni 15. Ogłoszenie tego wyroku zastąpi miejsce iego wręczenia, i nie będzie wcale potrzeba nowego strony przeciwnęj na wyznaczony termin wzywania.

Art. 167. Gdyby iedna ze stron Sędziemu do relacyi wyznaczonemu, dokumentów swoich nieoddała, tedy relacya będzie sporządzona, a następnie i sprawa będzie osądzona z dokumentów tylko przez drugą stronę oddanych.

Art. 168. W żadnej sprawie Relacya Sędziego nie może bydź nakazana, iak tylko przez wyrok na audyencji i większością głosów zapadły.

Art. 169. Będzie utrzymywana w kancellaryi Sądowej książka, do której Pisarz Sądu wpisze każdą sprawę, w której relacya Sędziego nakazaną była. W książce téj podzielonęj na rubryki będą zapisane:

1. Imiona stron do sprawy wchodzących i imiona ich obrońców.
2. Przedmiot sprawy w krótkości.
3. Data wyroku nakazuiącego relacyą i imie Sędziego Referenta.
4. Termin wyznaczony do odczystania relacyi.

Sędzia Referent w książce teyże zapisze i podpisze sam datę dnia, w którym ma obrońcy stron pisma swoje i dokumenta oddadzą, a to w ich przytomności.

Art. 170. Gdyby Sędzia Referent umarł, albo urząd złożył, lub nie był w możności sporządzenia relacyi, natenczas będzie wolno stronie pilniejszey wnieść do Sądu illacyą i prosić o wyznaczenie innego Sędziego do sporządzenia relacyi, a nawet wyznaczenie nowego terminu do iéy odczytania, ieżeli termin pierwszý już był upłynął.

Sąd wyznaczy innego Sędziego i nowy termin, ieżeli tego będzie potrzeba.

Kopia Rezolucyi Sądowey w téy mierze wydaney będzie wręczona przez stronę pilniejszą obrońcy strony przeciwnéy na dni 3. przynajmniéy przed terminem do odczytania relacyi wyznaczonym.

Art. 171. Każda relacya będzie odczytana przez Sędziego wyznaczonego na audyencyi. Sędzia Referent przedstawi na relacyi czyn sprawy i w krótkości iéy zasady, nieobiawiając wcale swego zdania. Obrońcy stron pod żadnym pozorem nie będą mieć głosu po odczytaniu relacyi. Wolno im tylko będzie złożyć proste adnotacye natychmiast w ręce Prezesa i w nich wyrazić czyny, względem którychby oni mniemali, że relacya była niedokładna lub niezupełna.

Art. 172. Gdyby sprawa była z rodzaju tych, w których akta Prokuratorowi Królewskiemu komunikowane być powinny, tedy ten będzie wysłuchany z swoimi wnioskami na audyencyi po odczytaniu relacyi.

Art. 173. Przeciwno wyrokowi, któryby z dokumentów przez iedną tylko stronę Sędziemu Referentowi oddanych zapadł, nie będzie wcale wolno zakładać oppozycyi dla tego, że druga strona dokumentów swoich Sędziemu nieoddała.

Art. 174. Po ogłoszonym wyroku Sędzia Referent zwróci do kancellaryi Sądowey pisma i dokumenta, które mu były oddane, wraz z ich summaryuszami i z nich będzie pokwitowany w książce powyższey przez Pisarza. Pisarz zaś wyda dokumenta takowe obrońcom stron, z czego oni go pokwitują podobnie w powyższey książce.

R O Z D Z I A Ł XVIII.

O w y r o k a c h.

Art. 175. Po ukonczonéy przez strony, czyli to ustnéy, czyli też na piśmie rozprawie, albo po odczytanéy relacyi przez Sę-

dziego, jeżeli ta nakazana była, Sąd nakaże, aby strony i ich obrońcy, oraz wszyscy przytomni z izby audyencyonalnéj ustąpili. Wolno będzie Sądowi, jeżeli krótkość czasu potrzebę tego wskaże, odłożyć naradę do następującej audyencyi. Zaczętej już narady, Sąd nie może ani przerywać, ani do następującej audyencyi odraczać.

Art. 176. Dla uniknienia równości zdań komplet Sądu ziemskiego będzie się składał zawsze z nieparzystej liczby Sędziów.

Głosowanie czyli wotowanie zacznie się z dołu od najmłodszego, podług porządku nominacyi Sędziego. Jeżeli komplet Sądu składać się będzie z Sędziów 3. i jeżeliby dwaj najpierwéj wotujący Sędziowie utworzyli zdania swoje, różniące się jeden od drugiego, Prezesowi, albo Sędziemu przydującemu będzie wolno przyzwoite przełożenie uczynić. Lecz choćby się sam w swoim własnem zdaniu z zdaniami dwóch poprzednio wotujących Sędziów różnił, będzie koniecznie obowiązany przyłączyć się do jednego zdania z zdań tychże Sędziów. W każdym takowym razie będzie powtórzone zbieranie głosów. Wolno iednakże iest przydującemu zdanie swoje różniące się od zdań innych Sędziów zapisać w księdze wyroków, o której iest mowa niżej w artykule 195.

Jeżeli komplet Sądu składać się będzie z większej liczby Sędziów iak trzech, zachowane będą w głosowaniu przepisy zawarte niżej w rozdziale i w art.

Art. 177. Po ukończonéj naradzie i po uradzoným Wyroku, Sąd ogłosi go natychmiast, przywoławszy przez woźnego z ustępu strony, jeżeli przytomne będą, i ich obrońców.

Wyroki te tylko będą ogłaszanemi, które większością głosów uradzone zostaną.

Art. 178. Jeżeli wyrok nakaże osobiste stawienie się stron, tedy razem wyznaczy im dzień pewny i godzinę do stawienia się.

Art. 179. W tych przypadkach, w których Sąd pozwolić może na odłożenie terminu do wykonania swego wyroku, będzie obowiązany wyrazić to w tymże samym wyroku, w którym spór wniesiony rozstrzygnie, i wymienić w nim powody tegoż odłożenia.

Art. 180. Odłożenie takowe terminu zacznie się rachować od dnia zapadłego wyroku, jeżeli ten iest oczny, a zaś od dnia wręczenia wyroku, jeżeli ten iest zaoczny.

Art. 181. Dłużnik nie będzie mógł pozyskać odłożenia termi-

nu, ani też z niego korzystać, choćby mu to dozwolone było, jeżeli dobra jego na popieranie innych wierzycieli sprzedane zostały, jeżeli jest w stanie upadłości na majątku, jeżeli przeciwko niemu Sąd grodzki wyrzekł wyrok zaoczny w drodze karny za popełniony występki lub zbrodnią, lub jeżeli osadzony jest w areszcie albo nakoniec jeżeli przez swoje własne czyny zmniejszył bezpieczeństwo dane z mocy umowy swemu wierzycielowi.

Art. 182. Będzie iednakże mógł wierzciel pomimo dozwolonego dłużnikowi odłożenta terminu przedsiębrać środki dające do zabezpieczenia swoiey wierzytelności.

Art. 183. Areszt osobisty może bydź tylko zawyrokowanym w przypadkach kodexem cywilnym przewidzianych, iednakże zostawia się roztropności Sądu zawyrokować go:

1. za wynadgodzenie szkód i straconych korzyści w materii cywilney, które summę zł. polsk. 500. przechodzą.
2. za pozostałość z rachunków zdawanych z opieki, z kurateli, z administracyi zgromadzenia iakiego, gminy i instytuców publicznych, albo z wszelkiey administracyi powierzony sądownie lub z administracyi kass i funduszów publicznych, oraz za wszelkie zwroty, które w skutek zdawanych pomienionych rachunków nastąpić mogą.

Art. 184. Będzie wolno Sądowi w przypadkach artykułem poprzedzaiącym wymienionych nakazać wstrzymanie się z wykonaniem aresztu osobistego przez pewny przeciąg czasu, iaki Sąd wyznaczy, po którego upłynieniu areszt osobisty będzie do wykucyi przyprowadzony, a to bez nowego iuż wyroku. Wstrzymanie się to nie może bydź dozwolone, iak tylko przez wyrok, który sprawę rozstrzygać będzie, i który wyrazi przyczyny tegoż wstrzymania się.

Art. 185. Każdy wyrok, któryby skazywał stronę na zwrócenie szkód i straconych korzyści, wyrazi ich obrachnwaną ilość, albo rozkaże, aby te reiestrem podane były, które choćby summy 500. zł. polsk. nieprzenosiły, będą iuż w tymże samym Sądzie ziemskim rozpoznawane i ustanowione.

Art. Wyroki które skazywały na zwrócenie owoców, to jest produktów i dochodów gruntowych, postanowią, że zwrócenie to będzie uskutecznione za rok ostatni w naturze, za lata zaś poprzedzające podług ceny targowey naybliższych mieysc, mając wzgląd na porę i na powszechną cenę roku. W niedostatku zaś ceny targowey podług zdania biegłych. Jeżeli iednak zwrócenie w naturze

za rok ostatni jest niepodobnym, tedy to będzie uskutecznione w tym sposobie, iak za lata poprzedzające.

Art. 187. Każda strona, któraby sprawę przegrała, będzie skazana na zapłacenie kosztów processu.

Art. 188. Jednakże koszta te będą mogły być kompenso- wane w całości lub w części w sprawach między małżonkami, krewnymi, wstępniemi i zstępniemi, braćmi siostrami, powinowatemi w tymże stopniu. Będzie także mógł Sąd kompensować koszta te w całości lub w części w tenczas gdy strony obie wzajemnie w pewnych kategoriach wniesionéy sprawy przegrywaią.

Art. 189. Urzędnicy exekwuiący, obrońcy Sądowi i woźni, którzyby granicę swoich obowiązków przestąpili, opiekunowie, Kuratorowie, Sukcessorowie spadku z dobrodziejstwem prawa i inwentarza obeymuiący, albo inni Administratorowie, którzyby interesa pod swoim zawiadowaniem będące na niebezpieczeństwo wystawili, będą mogli być skazanemi na koszta z własnéy osoby i bez ich od kogożkolwiek odzyskania, a nawet na wynadgrozienie szkód i straconych korzyści, gdyby tego była potrzeba, a to nie będzie bynajmniéy przeszkadzało zawieszeniu w urzędzie urzędników exekwuiących, obrońców i woźnych, uchyleniu opiekunów i innych osób od ich obowiązków podług mniéy lub więcéy ważnych okoliczności.

Art. 190. Przy wprowadzeniu każdéy sprawy, będzie podany na piśmie obrachunek kosztów processu i nagrody należący się dla obrońcy, te Sąd rozsądziąc sprawę obrachunek i zasądzi, jeżeli tak wypadnie, stosując się w tym do osobnego postanowienia rządowego o *taxach*.

Art. 191. W przypadku niepodanego obrachunku, nie będzie inż wolno po wyroku o zwrot kosztów takowych upominać się. Gdyby ustanowiony obrońca podać takowego obrachunku zaniedbał, utraci nadgrode swoją, a nawet będzie obowiązany stronie, od której stawał, wynadgrozić koszta processu z winy niepodanego obrachunku stracone.

Art. 192. Sąd nie może nic więcéy wyrokować nad żądania stron, iakie powód w pozwie i wywodzie sprawy, a pozwany w swoiéy obronie i odpowiedzi wnosil.

Art. 193. Exekucya wyroku tymczasowa hez kaucyi będzie nakazaną, gdy sprawa polega na dokumencie urzędowym lub na zobowiązaniu się prywatnym sądownie przyznanym, albo gdy zasądza się na poprzedniczo inż zapadłym wyroku, od któregoby appellacyi założonéy nie było.

Exekucya tymczasowa może bydź nakazana za kaucyą lub bez kaucyi, gdy będzie szło:

1. o opieczętowanie spadku, o odjęcie pieczęci, lub o spisanie inwentarza.
2. o nagłe reparacye.
3. o exmissyą z possessyi gdy nie masz kontraktu względem naymu lub dzierżawy, albo gdy kontrakt iuż wyszedł.
4. o mianowanie sekwestratorów urzędników do czynności iakowéy wyznaczonych i dozorców.
5. o przyjęcie kaucyi i iéy udowodnienie.
6. o mianowanie opiekunów, Kuratorów i innych Administratorów, oraz o zdanie rachunku.
7. o pensye lub dochody alimentarne.

Art. 194. Jeżeli Sąd w wyroku nakaz exekucyi tymczasowéy opuscił, nie będzie iuż mógł nakazać iéy powtórny wyrokiem. Wolno iest iednak stronom żądać iéy drogą appellacyi.

Art. 195. Utrzymywana będzie w Sądzie ziemskim księga, w którą ieden z Sędziów komplet składających wpisze własnoręcznie uradzony w każdéy sprawie większością głosów wyrok, a to przed iego ogłoszeniem. Wyrok ten będzie zawierał datę, imiona stron, w krótkości przedmiot sprawy i postanowienie wyroku. Podpisany on będzie przez wszystkich Sędziów, którzy komplet składali. Sędzia różniący się w swoim zdaniu, będzie obowiązany podpisać wyrok większością głosów uradzony, lecz będzie mu wolno zdanie swoje różniące się w téyże księdze, zaraz po zapisaniu uradzonego większością głosów wyroku zapisać z powodami i tenże podpisać.

W księdze téy nie mogą się znajdować żadne skrobania. A gdyby były iakie przypiski, dodatki, lub odsyłacze, te będą zaznakowane przez przyzduiącego w Sądzie. Z księgi téy nie będą wydawane żadne wypisy.

Art. 196. Redakcyja wyroku będzie zrobiona przez Pisarza. Ta będzie w sobie tylko zawierać, datę wyroku, przytomność Sędziów, komplet składających, oraz Prokuratora Królewskiego, i jeśli był z wnioskami słuchany i Pisarza. Imiona, stan i zamieszkanie stron, imiona ich obrońców. Żądania to iest: konkluzye stron, konkluzyą z wniosków Prokuratora Królewskiego, i jeśli z niemi był słuchany. Powody wyroku i nakoniec w cały treści wyrok większością głosów uradzony, a do księgi w powyższym artykule 195 wzmiankowaney zapisany.

Redakcyja taka każdego wyroku będzie podpisana przez Prezesa, lub Sędziego w komplecie prezydującego i przez Pisarza.

Art. 197. Wypis tak zredagowanego i podpisanego każdego wyroku będzie wydany przez Pisarza na żądanie strony i najdalej w dni 3. z dołożeniem na początku tytułu panującego Monarchy, stosownie do artykułu 37. konstytucyi i z dodaniem na końcu nakazu exekucyjnego.

Art. 198. Pisma do Sądowój rozprawy należące, iako to wywód sprawy powoda, odpowiedź pozwanego, oraz replika i duplika, ieśli były podane, niemniéy wnioski Prokuratora Królewskiego, ieśli były robione i summaryusze dokumentów przy sprawie pokładanych podpisane przez strony lub ich obrońców będą zaznakowane podpisem Prezesa, albo Sędziego Prezydującego, oraz Pisarza, i będą zachowane w oryginałach przez tegoż Pisarza w kancelaryi Sądowój.

Art. 199. Wolno będzie stronom do sprawy wchodzącym żądać od Pisarza wydania w oddzielnych wypisach wyżej wymienionych pism, albo też tylko nie których, czego Pisarz stronom odmawiać nie może.

Art. 200. Pisarze, którzyby wydali wypis wyroku wprzód, nim ten podług artykułu 196. podpisany będzie, będą pociąganiemi, iako popełniający fałsz.

Art. 201. Obowiązkiem będzie Prokuratorów Królewskich przejrzyć co miesiąc księgę wyroków Sądowych i ich redakcyę, oraz sprawdzać, czyli powyższym przepisom stało się zadosyć.

W przypadku dostrzeżonego uchybienia Prokurator spisze, w téy mierze protokół, końcem postąpienia, sobie tak, iak będzie należało.

Art. 202. Wręczenie wyroków ocznych przygotowawczych niebędzie potrzebne. Ogłoszenie ich na audyencyi zastąpi miejsce wręczenia.

Wyroki oczne przedstanowcze i wyroki oczne stanowcze powinny byđ wręczone stonie saméy, bądź osobiście, w iéy zamieszkaniu. inaczéy niemogą byđ exekwowanemi, a to pod nieważnością. Ogłoszenie ich na audyencyi zastąpi miejsce wręczenia dla obrońców.

Co do wręczenia wyroków zaocznych będą dane przepisy w następującym Rozdziale XIX.

Art. 203. W sprawach, które się tyczą Rządu, Skarbu publicznego, instytutów, gminów, i własności publicznych w arty-

knie 126 wymienionych, do których wchodzi same tylko osoby, albo Collegium do obrony własności publicznych przez rząd upoważnione, dosyć będzie na wręczeniu wyroku ocznego samego tylko obrońcy do obrony sprawy umocowanemu i ustanowionemu. Aiezeliby do sprawy wchodzili także naazelni przełożeni lub administratorowie instytuców, albo Prezydent, Burmistrz, lub wóyt gminny, tedy będzie im także doręczona druga kopia wyroku. Inaczey wyrok nie będzie mógł bydz exekwowanym, a to pod nieważnością.

Art. 204. Dzień, w którym strona iedna postarała się o wręczenie wyroku drugiéy stronie, będzie się uważał tym samym za dzień nastąpionego wręczenia wyroku tegoż przeciwko stronie téy, na któręy żądanie wyrok tenże wręczony został.

R O Z D Z I A Ł XIX.

O wyrokach zaocznych i o oppozycyi przeciwko nim.

Art. 205. Jeżeli pozwany obrońcy nieustanowił, albo jeżeli się ustanowiony przez niego obrońca, w dniu do audyencyi wyznaczonym nie stawił, Sąd po przekonaniu się o doręczonym prawie pozwie uzna pozwanego za niestawiającego.

Art. 206. Po przywołaniu sprawy będzie wydany na audyencyi wyrok zaoczny i wnioski strony przeciwnęy będą iey przysądzone, jeżeli się te sprawiedliwemi i dokładnie z przyniesionych dowodów sprawdzonemi okażą. Sądowi iednakże będzie wolno odroczyć naradę i ogłoszenie wyroku do następującej audyencyi, zachowując przepisy wyżey w artykule 173 wyrażone.

Art. 207. Gdyby było kilka stron o iedenże przedmiot pozwanych, i gdyby termina przeciwko nim z względu na nastąpione im doręczenia nie w iednymże czasie upływały, nie będzie mogła żadna z nich bydz poczytana za niestawiającą, aż dopiero po upłynieniu uaydłuższego terminu, iaki z naypoźniejszego doręczenia wypada.

Art. 208. Wszystkie strony pozwane, któreby niestały, będą iednym tylko wyrokiem uznane za niestawiające i niewolno iest przeciwko każdęy z nich oddzielnych wyroków niestawienictwa zyskiwać.

Art. 209. Jeżeli z dwóch, albo więcéy stron zapozwanych iedna się nie stawi, a druga stanie, będzie zawieszona sądenie sprawy, a wyrok stanowiący to zawieszenie przez woźnego wręczony stronie niestawiającej, w raz z zapozwaniem na nowy termin,

min, w którym sprawa ma być powtórnie do sądenia przywołaną. W zapozwaniu tym będą zachowane też same terminy, jakie są oznaczone w rozdziale o pozwach i w artykułach 130 i 152. Na termin ten powtórny będą także przywołane strony te, które na pierwszym terminie stawały, a to przez wezwanie wręczone obrońcy przez obrońcę. Sprawa będzie osądzona przez jeden tylko wyrok, przeciwko któremu opozycya nie będzie już mogła być przyjęta.

Art. 210. Jeżeli się powód, lub ustanowiony przez niego obrońca po przywołaniu sprawy na audyencyi nie stawia, będzie wolno pozwanemu, na ustne nawet wniesienie i bez żadnego w tym celu wzywania powoda, żądać, aby sąd powoda tegoż uznał za nie stawiającego, choćby nawet z strony jego pisma o których się mówiło w rozdziale XIV. były już poprzednio wręczone. Będzie mógł nawet przytym pozwany domagać się zaraz, aby process uznany był za upadły, i aby koszta które stosownie do artykułu 190 w obrachunku poda przysądzone mu były.

Wyrok w téj mierze wydany nie będzie podlegał ani opozycyi ani appellacyi.

Art. 211. Wyroki zaoczne przygotowawcze będą wręczone obrońcy strony przeciwnéj, jeżeli go ustanowionego miała, inaczéy będą wręczone stronie saméj osobiście lub w iéy zamieszkanu.

Wyroki zaoczne przedstanowcze, iako też wyroki zaoczne stanowcze, będą wręczone tak stronie saméj, iakoteż i iéy obrońcy jeżeli go ustanowionego miała.

Inaczéy wszystkie te wyroki nie będą mogły być exekwone, a to pod nieważnością.

Wszystkie wyroki zaoczne powinny być doręczone i exekwowane w ciągu 6. miesięcy po ich otrzymaniu, inaczéy będą uważanemi, iak gdyby nienastąpiły.

Przepis w artykule 204 rozdziału powyższego XVIII, zawarty, będzie równie zastosowany i do wyroków zaocznych.

Art. 212. Wyroki zapadłe przeciwko osobom niewiadomym z zamieszkania lub za granicą zamieszkałym niestawiającym i przez kuratorów tylko podług artykułu 137 z urzędu dodanych bronionym, nieinaczéy będą uważane, iak tylko za zaoczne.

Wręczenie wyroków zaocznych bądź przygotowawczych, bądź przedstanowczych, albo stanowczych zapadłych przeciwko stronom niewiadomym z zamieszkania, będzie zastąpione przez przyklepienie iednéy ich kopii na drzwiach izby audyencyonalnéy Sądu Ziemskiego i przez wręczenie drugiéy kopii wyznaczonemu z urzędu kuratororowi. Zapadłych zaś przeciwko stronom za granicą zamieszkałym będzie zastąpione przez doręczenie iednéy ich kopii Prokuratorowi Królewskiemu, stósownie do artykułu 126, drugiéy zaś wyznaczonemu kuratorowi.

Art. 213. Wyroki zaoczne przygotowawcze, przedstanowcze i stanowcze nie mogą być exekwowanemi przed upłynieniem dni 15. rachuiąc od ich wręczenia artykułami 211 i 212 przepisanego. Wolno iest iednakże sądowi w razie nagłego przypadku nakazać exekucyą wyroku zaocznego przed upłynieniem nawet wyż dopiero oznaczonego czasu.

Będzie także wolno Sądowi, lecz tylko w przypadku gdzieby niebezpieczeństwo z przewłoki zachodziło, nakazać exekucyą wyroku zaocznego bez względu na opozycyą a to albo za kaucyą, albo bez kaucyi, co nieinaczéy, iak iednym tylko wyrokiem nakazane być może.

Art. 214. Przeciwko wyrokom wszelakim zaocznym przygotowawczym i przedstanowczym opozycya będzie mogła być tylko założoną i przyjęto w ciągu dni 15. rachuiąc co do wyroków przygotowawczych od dnia wręczenia ich stronie, iezeli ustanowionego obrońcy nie miała, a iezeli go ustanowionego miała, tedy od dnia wręczenia ich samemu tylko obrońcy. Co zaś do wyroków przedstanowczych od dnia wręczenia ich stronie i iéy obrońcy, iezeli go ustanowionego miała.

Naprzeciw wyrokom zaocznym przygotowawczym i przedstanowczym zapadłym przeciwko osobom z zamieszkania niewiadomym, albo za granicą zamieszkałym, opozycya będzie tylko mogła być założoną w ciągu dni 15. od wręczenia dopełnionego w sposobie przez artykuł 212. przepisany.

Art. 215. Jeżeli wyrok zaoczny stanowczy zapadł przeciwko stronie, która ustanowiła obrońcę, opozycya będzie mogła być przyjętą w ciągu dni 15. rachuiąc od dnia wręczenia wyroku stronie i iey obrońcy.

Art. 216. Jeżeli wyrok zaoczny stanowczy zapadł przeciwko stronie, która nie ustanowiła obrońcy, lecz ma zamieszkanie w Królestwie Polskiem, opozycya będzie mogła być przy-

iętą, rachując od dnia wręczenia wyroku stronie w terminach następujących, to jest:

1. Od strony, która ma zamieszkanie w mieyscu, i w Powiecie tym, gdzie Sąd zasiada, w terminie dni 15.
2. Od strony zamieszkałej w innym powiecie tegoż Woiewództwa w terminie dni 30.
3. Od strony zamieszkałej w innym Woiewództwie, w terminie dni 45.

Art. 217. Jeżeli wyrok zaoczny stanowczy zapadł przeciwko stronie niewiadoméy z zamieszkania, albo za granicą zamieszkałej, opozycya będzie mogła być przyiętą, aż do czasu wyexekwowania wyroku.

Wyrok uważa się za wyexekwowany, gdy zajęte ruchomości przedanemi były, albo gdy strona przeciwko której wyrok zapadł przyaresztowaną została, lub gdy dalsze iéy trzymanie w areszcie zamówiono, albo gdy ią o zajęciu iednéy, lub kilku z iéy nieruchomości uwiadomiono, albo gdy koszta zapłacone zostały, albo nakoniec, gdy się znajduie iakowy akt, z którego się widocznie okazuje, że wyexekwowanie wyroku, stronie zaocznie osądzonéy wiadome było.

Art. 218. Opozycya założona w powyższych i artykułami 214. 215. 216. i 217. oznaczonych czasu przeciągach zawieszającą exekucyą wyroku zaocznego, a to jeżeli ta nie była nakazaną, bez względu na opozycyą.

Art. 219. W przypadkach artykułami 214 215 i 216. objętych, opozycya przeciwko wyrokowi zaocznemu, wtedy tylko może być ważną i przyiętą, gdy zanesiona będzie przez notę wręczoną obrońcy przez obrońcę.

Art. 220. Nota ta zawierać w sobie będzie ustanowienie obrońcy, jeżeli ten już ustanowionym nie był, oraz zasady opozycyi, chyba że już odpowiedź na wyrok sprawy przed wyrokiem wręczona była a w tym przypadku będzie dosyć oświadczyć w nocie, że się odpowiedzi téy używa iako zasad opozycyi.

Nota któraby zasad oppzycyi nieobeymowała i obrońcy strony przeciwnéy w terminach artykułami 214. 215. i 216. oznaczonych wręczona nie była, będzie odrzuconą, przez Sąd na prosty akt, będzie oraz uznana za nie mogącą wstrzymać exekucyi wyroku zaocznego; i nie będzie potrzeba wcale żadnego innego postępowania.

Art. 221. Nota taż oppozycyna będzie w sobie także zawierać wymienienie i usprawiedliwienie przyczyny nie stawienia się na pierwszym audyencyi terminie, a któremi przyczynami będą następujące przypadki.

1. Jeżeli pozew prawnie według przepisów artykułami 125. i 126. wskazanych stronie pozwanej doręczonym nie był albo:
2. Jeżeli termin artykułami 130. i 132 do stawienia się oznaczony od dnia doręzonego pozwu do dnia w którym wyrok zaoczny zapadł, nie był upłynął, albo
3. Jeżeli pozwany w czasie od doręczenia pozwu, aż do dnia upłynionego terminu, nie był w zamieszkanu przytomnym, albo.
4. Jeżeli w czasie tym był taką chorobą złożony, lub taką nieprzewidzianą przeszkodą zaskoczony, iż w terminie z pozwu upływającym, stawić mu się i obrońcę ustanowić było rzeczą niepodobną, albo
5. Jeżeli nakoniec ustanowiony przez niego obrońca był tak ciężką chorobą złożony, że ani sam stanąć, aniteż innego obrońcy do zastąpienia siebie uprosić nie był mocen.

Ostatnie trzy przyczyny będą wiarogodnemi na piśmie zaświadczeniami dowiedzione.

Art. 222. W przypadkach artykułem 217. objętych, oppozycya będzie mogła być założoną bądź przez oświadczenie zapisane na wezwaniu exekucyinem, na protokołach zaięcia, albo przyaresztowania, bądź na wszelakim innym akcie exekucyinem, pod tym iednakże warunkiem, iż strona tak zakładająca oppozycyą powinna ją powtórzyć w ciągu dni 15. w sposobie przez artykuły 219. 220. i 221. przepisany, a to w nocie, w której zaraz ustanowi sobie obrońcę. Po upłynieniu czasu tego oppozycya nie będzie mogła być już przyjętą, exekucya wyroku zaocznego będzie kontynuowaną i nie będzie wcale potrzeba, na nowo iéy nakazywać.

Art. 223. W żadnym przypadku zasady oppozycyi i przyczyny nie stawienia się na pierwszym terminie, późniéy po nocie przedstawione, nie będą przyjętemi.

Art. 224. Niewymienienie w nocie przyczyny nie stawienia się na pierwszym terminie w artykule 221. wyrażonéy, albo iéy nieusprawiedliwienie nie będzie wprawdzie pociągać za sobo skutku odrzucenia oppozycyi, lecz strona, która iéy nie wymieni, albo

albo nieusprawiedliwi, będzie skazana na karę pieniężną, nie-mnieyszą iak zł. Polskich 25. a nie większą iak zł. Polskich 100 a to w miarę mnieyszego lub większego przedmiotu sprawy i na wynadgrodenie kosztów pierwszego terminu stronie przeciwnéy.

Jeżeli strona z winy ustanowionego obrońcy zaocznie osądzona była, będzie obrońca tenże skazany z osoby swéy na powyższą karę, i nie będzie mu wolno poszukiwać iéy na stronie, od którój był ustanowiony, oraz na wynadgrodenie kosztów stronom obydwom, a nawet w miarę przewinienia, może bydź pociągniony do odpowiedzialności w drodze karności Sądowéy.

Art. 225. W każdym przypadku, gdy Sąd do wydania wyroku po założonéy opozycyi przeciwko wyrokowi zaocznemu przystępować będzie, obowiązkiem iego iest nawet z urzędu na przypadek niewymienienia, lub nieusprawiedliwienia przyczyny nie stawienia się iakie w artykule 221. są wyrażone, wymierzyć powyższą karę i niedopuszczać, aby strony i ich obrońcy wymierzenie kary teyże w iakimkolwiek sposobie pokrywali.

Art. 226. Strona opozycyą zakładaiąca, będzie obowiązana postarać się o zrobienie z niéy w kancelaryi Sądowéy wpisu i takowy opłacić, a to stósownie do przepisów artykułu 134, i pod ostrością tam zagrożoną.

Art. 227. Jeżeli obrońca strony, która wyrok zaoczny otrzymała przed doręczeniem mu opozycyi i upłynieniem czasu do iéy założenia umarł, albo iuż więcéy stawać w Sądzie nie może, tedy strona taż przez doręczenie prostego aktu o ustanowieniu nowego obrońcy stronę zaocznie osądzoną uwiadomi, a w tym przypadku termina do założenia opozycyi, wyżéy w artykułach 214. 215. i 216. oznaczone zaczną się rachować od dnia doręczenia takowego uwiadomienia.

Art. 228. Będzie utrzymywana w kancelaryi Sądowéy księga, w którój obrońca strony opozycyą zakładaiący, zrobi w krótkości wzmiankę o założonéy przeciwko wyrokowi zaocznemu opozycyi, wyrażaiąc tam imiona stron i ich obrońców, datę wyroku i opozycyi. Nie będzie należała żadna opłata od wpisania do pomienionéy księgi, chyba w przypadku gdyby wypis z niéy miał bydź wydany. Obrońca, który wpisania tego założonéy opozycyi do księgi wyż wymienionéy zaniedba będzie skazany na karę zł. Polskich 15, a nawet będzie obowiązany wynadgrodzić stronie koszta, szkody i stracone korzyści z zaniedbania tego wyniknąć mogące. Zaniedbanie iednak takowego wpisania nieunieważni założonéy opozycyi.

Art. 229. Żaden wyrok zaoczny nie będzie exekwowany względem trzeciego, iak tylko za świadectwem pisarza stwierdzającym, że żadna opozycja przeciw temuż wyrokowi w księgę wyż rzezoną zapisana nie była, wyjąwszy te przypadki, w którychby Sąd dozwolił exekucyi wyroku zaocznego nawet pomimo opozycji.

Art. 230. Nie będzie mogła być nigdy przyjętą opozycja przeciwko wyrokowi takiemu, który raz już pierwszą założoną opozycją odrzucił.

R O Z D Z I A Ł XX.

O *Excepccya* c *h.*

O d d z i a ł 1.

O kaucyi którą cudzoziemcy złożyć powinni.

Art. 231. Każdy cudzoziemiec, czyli iest głównym powodem, czyli interwenientem, będzie obowiązany, (ieżeli tego pozwany zażąda) przed wszelką excepcją wystawić kaucyą na to, że zapłaci koszta, oraz szkody i stracone korzyści, na któreby mógł być skazanym.

Art. 232. Wyrok nakazujący kaucyą oznaczy razem summę w ilości takię, na iaką taż kaucya wystawiona być ma, powód który takową summę złoży, albo udowodni, że iego nieruchomości leżące w Królestwie Polskiem są do odpowiedzialności za nie dostatecznemi, będzie uwolniony od wystawienia kaucyi.

O d d z i a ł 2.

O odesłaniu sprawy do innego Sądu z powodu niewłaściwości.

Art. 233. Strona przed inny Sąd pozwana, a nie przed ten, do którego sądenie sprawy należy, może żądać, aby przed Sąd właściwy odesłana była.

Art. 234. Żądanie to powinna podać przed wszelkimi innymi excepcjami i obronami.

Art. 235. Gdyby iednakże Sąd nie był właściwym co do materyi, odesłanie sprawy będzie mogło być żądane, w iakimkolwiek bądź stanie process się znajdował i choćby nawet odesłanie żądanym niebyło, Sąd będzie obowiązany odesłać sprawę z Urzędu tam, gdzie należy.

Art. 236. Jeżeli już wprzód pozew o tenże sam przedmiot do innego Sądu był wydany, albo ieżeli process iest w związku

z sprawą w innym Sądzie już wiszącą, tedy odesłanie sprawy może być żądanym i nakazanym.

Art. 237. Każde żądanie względem odesłania sprawy wniesione z powodu niewłaściwości Sądu będzie sądzone summarycznie i nie może być ani odkładane, aż do rozsądzenia głównej sprawy, ani z nią połączone.

O d d z i a ł 3.

O Nieważnościach.

Art. 238. Każda nieważność iakiego bądź aktu, który się postępowania sądowego tyczy, uważa się za pokrytą, jeżeli przed wszelką obroną lub excepcją (wyjąwszy tylko excepcją o niewłaściwość Sądu) wniesiona niebędzie.

O d d z i a ł 4.

O excepcjach odraczających z powodu niespisanego inwentarza majątku lub przypozwania Ewiktora.

Art. 239. Sukcessor, wdowa, żona rozwiedziona, albo separowana co do majątku, zapozwana, iako prawo wspólności mająca, będą mieli 3. miesiące czasu do spisania inwentarza majątku, a to rachując od dnia otworzonego spadku, albo rozwiązania wspólności, a 40 dni do namyslenia się względem obięcia tegoż majątku. Jeżeli inwentarz przed 3. miesiącami był spisany, przeciąg czasu 40 dni zacznie się od dnia, w którym inwentarz ukończony został. Jeżeli wyż wymienione osoby udowodnią, że inwentarz w 3. miesiącach spisany być nie mógł, tedy będzie im dozwolony przyzwoity przeciąg czasu do spisania onegoż, i 40. dni do namyslenia się, co summarycznie załatwionym zostanie.

Sukcessorowi iednak po upłynieniu przeciągów czasu wyżej dozwolonych zachowuje się wolność spisać ieszcze inwentarz i nosić imię sukcessora z dobrodzieystwem prawa i inwentarza, byleby z innego względu żadnego aktu iako sukcessor niewykonał, i byleby nie było przeciw niemu prawomocnego wyroku, któryby go skazywał, iako Sukcessora przyymującego spadek bez dobrodzieystwa prawa i inwentarza.

Art. 240. Jeżeli więc terminu powyżej wymienione w iednymże czasie, co i termin w pozwie wyrażony nie upłynęły, pozwany nie będzie uważany za niestawiającego, iak skoro przed upłynieniem tego terminu przez akt wręczony obrońcy przez obrońcę oświadczy i udowodni, że mu ieszcze terminu powyższe do spisania inwentarza i do namyslenia się służą.

Art. 241. Ten, który twierdzi, że ma prawo przypoznać do sprawy ewiktora, będzie obowiązany wydać takowy przypozew, a to przed upłynieniem terminu w pierwiastkowym pozwie do stawienia się sobie oznaczonego. Termin ten rachować się zacznie od dnia wręczenia tegoż pozwu.

Jeżeli iest kilku ewiktorów, do téż saméj ewikcyi wchodzących, będzie wyznaczony ieden termin dla wszystkich a ten będzie ustanowiony podług odległości miejsca naydaléj mieszkającego ewiktora, stosownie do artykułu 130.

Art. 242. Jeżeli przypozwany ewiktor twierdzi, że ma znowu prawo drugiego iako pod-ewiktora przypoznać, będzie obowiązany zrobić to w przeciągu czasu wyż oznaczonego.

Toż samo będzie zachowano następnie względem dalszych pod-ewiktorów.

Art. 243. Jeżeli wszelako pierwiastkowy Pozwany pociągniony był do Sądu w czasie do spisania inwentarza i do namyślenia się oznaczonym, wtenczas termin do przypozwania ewiktora zacznie się nie od dnia wręczenia pierwiastkowego pozwu, lecz dopiero od tego dnia, w którym termina te do spisania inwentarza i do namyślenia się upłynęły.

Art. 244. Nie iest dozwolony inny termin do przypozwania ewiktora w iakimkolwiek bądź przedmiocie sprawy pod pozorem małoletności lub innéj iakiéj przyczyny uprzywileiowauéj. Nie traci wprawdzie pozwany prawa poszukiwania regressu naprzeciw ewiktorowi nieprypozwanemu, lecz z powodu tego nie będzie mógł opóźnić wyroku w głównym przedmiocie sprawy.

Art. 245. Jeżeli termina z przypozwów o ewikcyą w iedymże czasie co i termin z pozwu pierwiastkowego nieupłynęły, pozwany pierwiastkowy nie będzie mógł bydź za niestawiającego uważany, iak skoro przed upłynieniem terminu w akcie wręczonym obrońcy przez obrońcę oświadczy, że ewiktora przypozwał.

Zastrzega się atoli, iż jeżeli pozwany po upłynieniu terminu do przypozwania ewiktora przepisanego nieudowodni że go o ewikcyą przypozwał, sprawa pierwiastkowa będzie rozsądzona, a nawet pozwany za nierzetelne takie przytaczanie, będzie skazany na karę zł. polsk. 100. i na wynadgodzenie stronie szkód i straconych korzyści.

Art. 246. Jeżeli powód pierwiastkowy twierdzi, że wyrok w sprawie pierwiastkowéj z powodu przypozwania ewiktora odwlekany bydź nie powinien, spór ten incydentalny będzie osądzony summarycznie.

Art. 247. Osoby przypozwane o ewikcyą będą obowiązane rozprawić się przed tym Sądem, w którym się sprawa pierwiastkowa toczy, a to chociażby nawet zaprzeczały, iż są ewiktorami.

Lecz jeżeli się z pisma lub oczywistości czynu sprawy okaże, że sprawa pierwiastkowa dla tego tylko utworzoną została, aby ewiktorowie gdzieindziej, a nie przed ich Sąd właściwy pociągnionemi byli, tedy natenczas będą odesłanemi przed Sąd ten, który im iest właściwy.

Art. 248. W ewikcyi formalnéy, to iest tam gdzie ewiktor za rzecz ruchomą, lub nieruchomą, o którą spór pierwiastkowy toczy się, pozwanemu iest odpowiedzialnym, będzie mógł zawsze tenże ewiktor wziąć na siebie całą sprawę tego, któremu winien iest ewikcyą, a który od sprawy teyże będzie uwolniony, jeżeli tego przed pierwszym wyrokiem żąda.

Powód więc pierwiastkowy w sporze swoim o przedmiot rzeczowy lub o hypotekę rozprawi się z ewiktorem pierwiastkowemu pozwanemu odpowiedzialnym. Wszelako tenże pozwany, chociaż uwolniony od sprawy, będzie mógł iéy assistować dla zachowania praw swoich. Powód także pierwiastkowy, będzie mógł dla zachowania równie praw swoich domagać się, aby tenże pozwany w sprawie pozostał.

Art. 249. W ewikcyi prostéy to iest tam, gdzie ewiktor odpowiedzialnym iest pozwanemu za też same obowiązki osobiste, o których dopełnienie pierwiastkowy spór zachodzi, nie będzie mógł tenże ewiktor brać na siebie całej sprawy tego, któremu winien iest ewikcyą. będzie on tylko mógł do niéy wchodzić, iako przypozwany o ewikcyą.

Art. 250. Jeżeli sprawy obydwie tak pierwiastkowa, iako też o ewikcyą w tym stanie się znajduią, że w iednymże czasie sążone bydź mogą, tedy będą osądzonemi łącznie, inaczéy powód pierwiastkowy może żądać, aby iego sprawa oddzielnie osądzona została.

Jeden i tenże sam wyrok wyrzeczé względem oddzielenia tych spraw, jeżeli obydwie połączone były, zastrzegaiąc po wyroku w sprawie pierwiastkowej zapadłym rozsądzenie sprawy o ewikcyą, jeżeli tego potrzeba wypadnie.

Art. 251. Wyroki naprzeciw ewiktorom wyżéy w artykule 245 wyszczególnionym zapadłe mogą bydź exekwowanemi przeciwko tym, którzy ich o ewikcyą przypozywali.

Dosyć będzie na wręczeniu wyroku osobom przypozywaiącym o ewikcyą, choćby od sprawy uwolnionemi były, albo choć-

by iéy assistowały i nie będzie wcale potrzebne inne poszukiwanie lub postępowanie.

Co się tycze kosztów szkód i straconych korzyści, obrachowanie ich i wyexekwowanie będą mogły nastąpić tylko przeciwko ewiktorom.

Wszelako na przypadek gdyby ewiktor był w niemożności płacenia, koszta ponosić będzie ten który o ewikcyą przypozywał, chyba by był uwolniony od sprawy.

Toż samo ma się rozumieć o szkodach i straconych korzyściach, ieżeli Sąd osądzi, że te mieysce maia.

Art. 252. Sukcessor, wdowa, i żona rozwiedziona albo separowana mogą wnosić excepcyą odraczaiącą z powodu przypozowania ewiktora, aż po upłynieniu terminów do spisania inwentarza i do namyslenia się oznaczonych.

Art. 253. Excepcye odraczaiące będą wnoszone do Sądu łącznie i przed wszystkimi w głównym przedmiocie sprawy obronami.

O d d z i a ł 5.

O Excepcyi z powodu niezwróconych kommunikowanych dokumentów.

Art. 254. Jeżeli po upłynieniu terminu artykułem 152. oznaczonego obrońca kommunikowanych i wręczonych sobie dokumentów stronie przeciwnéy niezwrócił, na ten czas strona taż, która dokumenta te kommunikowała nie może bydz uważana za niestawaiącą.

Art. 255. W tym przypadku obrońca, a nawet sama strona do którój dokumenta kommunikowane należą, może wnieść wprost do Sądu illacyą przeciwko obrońcy dokumenta te zatrzymuiącemu, a to po doręczeniu mu na godzin przynaymniéy 24. wezwania. Sąd zaś wyda natychmiast rozkaz obowięzuiący obrońcę do zwrócenia dokumentów, a to bez żadnéy zwłoki. Może nawet Sąd nieposłusznego obrońcę na karę złotych Polskich 100. i na wynadgodzenie stronie szkód i straconych korzyści skazać, a nawet w miarę okoliczności przymusić go do tego aresztém osobistym.

R O Z D Z I A Ł XXI.

O sprawdzeniu pism.

Art. 256. Gdy będzie szło o przyznanie i sprawdzenie pism prywatnych, niebędących w processie, wolno iest stronie bez po-

zwolenia nawet Sądowego wezwać przez pozew stronę przeciwną do Sądu z terminem tym, jaki jest w artykule 130 oznaczony, a to w tym celu, aby uzyskać akt przyznania, albo też wyrok, któryby uznał, że pismo uważane jest za przyznane.

Art. 257. Jeżeli strona wezwana w odpowiedzi swéy pismo przyzna, albo podpisu nie zaprzeczy będzie dane na to w wyroku stronie wzywającéy zaświadczenie, a koszta wszystkie, do których wezwanie to było powodem, będzie ponosić strona wzywająca.

Art. 258. Jeżeli strona wezwana na terminie oznaczonym nie stawi się, będzie uznana za niestawiającą, a pismo będzie uważane za przyznane.

Art. 259. Jeżeli się strona wezwana podpisu sobie przypisywanego zapiera, albo oświadcza, że podpisu przypisywanego trzeciéy osobie nie przyznaie, będzie mogło być wyrokiem Sądu nakazane sprawdzenie pisma tegoż, tak przez dokumenta, iako też przez biegłych w sztuce i przez świadków.

Art. 260. Jeżeli zaś będzie szło o przyznanie i sprawdzenie pism prywatnych użytych i wręczonych w ciągu postępowania Sądowego i w toczącym się processie, w ten czas strona ta, na przeciw którój pisma takie użyte i pokładaneby były, i któraby ie zaprzeczać chciała będzie obowiązana oświadczyć wprost w piśmie wręczoném obrońcy strony przeciwnéy, o których się w rozdziale XIV. mówiło, że się podpisu sobie przypisywanego zapiera, albo że podpisu przypisywanego osobie trzeciéy nie przyznaie. A w tym przypadku wolno jest stronie przeciwnéy stronę zapierającą się lub nieprzyznającą wezwać z terminem trzech-dniowym na audyencyą przez akt wręczony obrońcy przez obrońcę w celu pozyskania wyroku upoważniającego do sprawdzenia, o którym w powyższym artykule 259 mowa była.

Art. 261. W obydwóch przypadkach wyrok upoważniający stronę do sprawdzenia nakaże, że sprawdzenie takowe będzie uskutecznione przez trzech biegłych i tych z urzędu wyznaczy, jeżeli się strony same na ich mianowanie nie zgodzą. Tymże samym wyrokiem będzie wyznaczony Sędzia, przed którym się sprawdzenie odprawi. Wyrok ten wyrazi także, iż dokument, który ma być sprawdzany, będzie złożony w kancelaryi Sądowéy, a to po poprzedniczym dokładnym opisaniu stanu iego i po podpisaniu, oraz zaznakowaniu onegoż przez stronę wzywającą, lub iéy obrońcę i przez Pisarza, który spisze względem tego wszystkiego protokół.

Art. 262. W przypadku wyłączania Sędziego wyznaczone-

go, albo biegłych, będą zachowane przepisy w rozdziałach poniższych niniejszemy księgi zawarte.

Art. 263. W ciągu dni trzech po złożeniu dokumentu, będzie wolno stronie wezwaney przejrzeć go w kancelaryi, a to nie wynosząc go ztamtąd. W czasie tego przejrzenia dokument wspomniony będzie zaznakowany przez stronę wezwaną lub iey obrońcę, albo przez szczególnie umocowanego Pełnomocnika, a Pisarz sporządzi względem tego protokół.

Art. 264. W dniu przez rozkaz Sędziego wyznaczonym i na wezwanie strony pilniejszemy wręczone stronie przeciwney, strony obydwie będą obowiązane stawić się przed pomienionym Sędzią, a to dla ułożenia się względem dokumentów, które do porównania zaprzeczonego dokumentu służyć mają. Jeżeli strona, która domagała się sprawdzenia w dniu wyznaczonym nie stanie, dokument będzie odrzucony. Jeżeli się strona wezwana nie stawi, będzie wolno Sędziemu uważać dokument za przyznany. W obydwóch przypadkach Sąd na następującej audyencyi wyda wyrok na relacyą Sędziego wyznaczonego i bez żadnego do rozprawy wzywania. Opozycya przeciw wyrokowi temu, gdyby był zaoczny, będzie dopuszczoną.

Art. 265. Jeżeli się strony z sobą względem dokumentów mających służyć do porównania nie zgadzają, Sędzia nie będzie mógł przyjąć inszych, iak tylko następujące:

1. Podpisy położone na aktach zeznanych przed Regentami aktowemi, albo téż podpisy położone na aktach Sądowych w przytomności Sędziego i Pisarza, albo nakoniec dokumenta pisane i podpisane przez tego, którego pismo porównywane być ma, i które on pisał i podpisał, iako Sędzia, albo iako Pisarz Sądowy, Regent aktowy, obrońca, Urzędnik exekwuiący, woźny, albo téż iako odbywający pod innym iakimkolwiek bądź tytułem urząd publiczny.
2. Pisma i podpisy prywatne przyznane przez tego, któremu jest przypisywany dokument, mający być sprawdzanym, ale nietakie, które on zaprzeczał, albo których nie przyznawał, nawet chociażby te już wprzód sprawdzane były, i choćby były uznane Sądownie, że od niego pochodziły.

Jeżeli zaprzeczanie, albo nieprzyznanie ściąga się tylko do części dokumentu, który ma być sprawdzanym, będzie wolno Sędziemu rozkazać, aby reszta rzeczzonego dokumentu użyta była za dokument służyący do porównania.

Art. 266. Jeżeli się dokumenta mające służyć do porównania w rękach zachowawców publicznych, lub innych znajdują, Sędzia wyznaczony nakaże, aby je posiadacze tychże dokumentów przynieśli na dzień i godzinę, które Sędzia wyznaczy, i na miejsce, gdzie się ma sprawdzanie odbywać, a to pod karą przymuszenia do tego zachowawców publicznych osobistym aresztem, innych zaś zachowawców drogą zwyczajną z zastrzeżeniem, że wolno będzie i przeciw tym ostatnim zachowawcom wyrzec przymus nawet przez areszt osobisty, gdyby tego było potrzeba.

Art. 267. Jeżeli dokumenta do porównania służyć mające z miejsca przenoszone być nie mogą, albo jeżeli ich posiadacze zanadto są oddaleni, zostawia się roztropności Sądu na relacyą Sędziego wyznaczonego i po wysłuchaniu wniosków Prokuratora Królewskiego nakazać, aby się sprawdzenie odbyło w miejscu i w składzie tym, gdzie się dokumenta też znajdują, albo w miejscu mieszkania zachowawców, lub w miejscu najbliższém, albo też, ażeby w terminie wyznaczonym i drogami przez wyrok Sądowy wskazanemi, dokumenta takowe do kancelaryi Sądowey przesłane były.

Art. 268. W ostatnim tym przypadku, jeżeli zachowawca jest Urzędnikiem publicznym będzie zrobiony poprzedniczo wypis z dokumentu czyli kopii skollacyonowana. Tę skonfrontuie z oryginałem Prezes Sądu właściwego Ziemskiego i spíše względem tego wszystkiego protokół. Rzeczony wypis, albo kopia będzie umieszczona przez zachowawcę w rzędzie oryginałów, aby zastąpiła miejsce oryginału, aż do momentu odesłania na powrót dokumentów, i będzie mu wolno z niéy wydawać główne wypisy, lub inne wyciągi, robiąc na nich wzmiankę o protokóle, który był w téj mierze spisany.

Zachowawca będzie miał zwrócone sobie koszta przez stronę, która sprawdzenia żądała, a to stosownie do obrachunku, iaki zrobi Prezes spisujący protokół i podług którego rozkaz wykucyiny na zapłacenie kosztów tychże wydany zostanie.

Art. 269. Strona pilniejsza wezwie biegłych i zachowawców, aby się w miejscu, dniu i godzinie, rozkazem Sędziego oznaczonych, zjawiali, to jest: biegłych, aby przysięgę wykonali, jeżeli stale i raz już na zawsze przysięgłemi nie są, i aby do sprawdzenia przystąpili, zachowawców zaś, aby dokumenta mające służyć do porównania okazali. Strona także przeciwna będzie wezwana do stawienia się przez akt wręczony obrońcy przez obrońcę. Względem tego wszystkiego będzie spisany protokół, a zachowawcom będzie wręczona kopia tak tegoż protokołu, iako też i wyroku, co do wyimku, który się ich dotyczy.

Art. 270. Gdy dokumenta przez zachowawców okazanemi będą, zostawia się roztropności Sędziego, albo nakazać im, aby w ciągu sprawdzania przytomnemi byli, i na pomienione dokumenta baczną dawali, oraz je odbierali i na każdym posiedzeniu okazali albo też rozkazać im, aby dokumenta te złożyli w rękach Pisarza Sądowego, który się do tego w protokóle zobowiąże.

W tym ostatnim przypadku zachowawca, jeżeli jest Urzędnikiem publicznym, będzie mógł sporządzić dokumentów tych wypis, stosownie do tego, co się już wyżej w artykule 267 rzekło, chociażby nawet miejsce to, gdzie się sprawdzanie odbywa, znajdowało się po zatym obrębie, w którym zachowawca obowiązki swego urzędu pełni.

Art. 271. W braku lub w przypadku niedostateczności dokumentów które do porównania służyć mają, Sędzia będzie mógł nakazać, aby strona ta, która się pisma zapiera, wierszy kilkanaście ciągłych, wszystkie litery w sobie mających własnoręcznie napisała. Wiersze te będą dyktować biegli w przytomności lub po przywołaniu strony przeciwnéj.

Art. 272. Po wykonaniu przysięgi przez biegłych, gdyby ci stale i już raz na zawsze przysięgłemi nie byli, po zakomunikowaniu im dokumentów, lub po napisaniu wyż rzeczonych wierszy, strony ustąpią, podawszy do protokółu Sędziego swoje uwagi i żądania takie, iakie im potrzebnemi zdawać się mogą.

Art. 273. Biegli przystąpią łącznie do sprawdzenia w kancelaryi przed Pisarzem, lub przed Sędzią, jeżeli tak nakazał, a gdyby sprawdzenia zakończyć w tymże samym dniu nie mogli, tedy odroczą je na pewny dzień i godzinę przez Sędziego lub Pisarza wyznaczone.

Art. 274. Relacya biegłych będzie przyłączona do oryginalnego protokółu Sędziego wyznaczonego. Dokumenta będą zwrócone zachowawcom, którzy pokwitują Pisarza w protokóle z ich odebrania.

Obrachowanie dniowego i nadgroda biegłych, w miarę ich posiedzeń, kędą wyrażone w protokóle i na zapłacenie tych będzie im wydany rozkaz exekucyiny przeciwko stronie, która sprawdzenia żądała.

Art. 275. Trzój biegli będą obowiązani wspólną relacyą spisać, wraz z powodami i wyrażą w niéj iedno tylko zdanie więkzością głosów utworzone.

Jeżeli zdania będą ich różne, relacya będzie w sobie zawierać przyczyny téj różności, lecz nie będzie wolno dać do poznania pojedynczego zdania tychże biegłych.

Art. 276. Będą mogli być słuchanemi, iako świadkowie ci, którzyby widzieli iak pisano lub podpisywano pismo, o które spór zachodzi, albo którzyby wiadomość iakową mieli o czynach, mogących służyć do odkrycia prawdy.

Art. 277. Przystępując do wysłuchania świadków, dokumenta zaprzeczane lub nieprzyznane będą im pokazanemi i przez nich zaznakowanemi. Będzie o tém w protokóle zrobiona wzmianka, równie iak i o tém, gdyby się zaznakować wzbranieli. Oprócz tego będą zachowanemi prawidła poniżej w rozdziale względem słuchania świadków przepisane.

Art. 278. Gdy będzie dowiedziono, że dokument iest pisany lub podpisany przez tego, który go się wypierał, natenczas strona wypierająca się onegoż będzie skazana na zapłacenie kary 250 złotych polskich, a to na rzecz Skarbu publicznego i oprócz tego na powrócenie stronie kosztów, szkód i straconych korzyści.

Może być nawet skazana w głównym przedmiocie sprawy na areszt osobisty.

R O Z D Z I A Ł XXII.

O fałszu incydentalnym w sprawie cywilnéy.

Art. 279. Ten, któryby twierdził, że dokument w ciągu postępowania Sądowego iemu wręczony, lub komunikowany, albo przeciwko niemu składany iest fałszywym, albo zfałszowanym, może gdyby tego była potrzeba, być przypuszczonym do zapisania się z zadaniem iego fałszu, chociażby nawet dokument pomieniony, bądź przeciw zarzucającemu fałsz, bądź naprzeciw oskarżonemu o fałsz, sprawdzanym był w innym celu, a nie w celu dochodzenia fałszu głównego lub incydentalnego i choćby nawet następnie z tego powodu zapadł iaki wyrok zasadzony na rzeczonym dokumencie i mianym za prawdziwy.

Art. 280. Ten który zechce zapisać się z zadaniem fałszu, będzie obowiązany wprzód wezwać stronę przeciwną przez akt wręczony obrońcy przez obrońcę do oświadczenia się, czyli chce, lub nie chce dokumentu tegoż użyć.

W wezwaniu tém będzie wyrażone ostrzeżenie, że gdyby strona przeciwna dokumentu tegoż użyć oświadczyła się, w tym przypadku strona wzywająca zapisze się z zadaniem mu fałszu.

Art. 281. W ciągu dni ośmiu strona wezwana będzie obowiązana wręczyć stronie wzywającej oświadczenie się swoje, czyli chce, lub nie chce użyć dokumentu posądzonego o fałsz, a to przez akt wręczony obrońcy przez obrońcę i podpisany przez nią

samą, albo przez mającego od niéy szczególne i urzędowe pełnomocnictwo, którego kopia do oświadczenia się tegoż będzie przyłączona.

Art. 282. Jeżeli strona wezwana na powyższe wezwanie oświadczenia takowego nie wręczy, lub jeżeli oświadczy się, że dokumentu użyć nie chce, naówczas strona wzywająca będzie mogła po wręczeniu prostego aktu wniesć rzecz na audyencyą, a to końcem pozyskania wyroku na to, że dokument posądzony o fałsz, co do interessu strony wezwanéy odrzuconym zostanie. Zastrzeżęga się tu stronie wzywającéy, wolność przedsięwzięcia następnie takich kroków, iakie iéy się zdawać będą, albo téż wnoszenia o wynadgodzenie szkód i straconych korzyści takich żądań, iakie przyzwoitemi dla siebie mniemać może.

Art. 283. Jeżeli się strona wezwana oświadczy, że chce użyć dokumentu, natenczas strona wzywająca zrobi oświadczenie w akcie zrobionym w kancelaryi i podpisanym przez nią, albo przez mającego od niéy szczególną i urzędową plenipotencyą, że zamiarem iéy iest zapisać się z zadaniem fałszu i po prostém wezwaniu strony przeciwnéy wniesie to na audyencyą, a to w tym celu, aby była przez wyrok przypuszczoną do zapisania się z zadaniem tegoż fałszu, oraz aby był od Sądu wyznaczony Sędzia, przed którymby zarzutu tego daléy dochodziła.

Art. 284. Strona wezwana w ciągu trzech dni, rachuiąc od wręczenia wyroku, któryby zapisania się z zadaniem fałszu dopuścił, i któryby do tego Sędzię wyznaczył, będzie obowiązana złożyć w kancelaryi dokument zaskarżony, a w ciągu następujących trzech dni wręczy stronie przeciwnéy akt złożenia w kancelaryi tegoż dokumentu.

Art. 285. Gdyby strona wezwana w terminie tym nie uczyniła zadosyć temu, co w poprzedzającym artykule iest powiedziano, tedy strona wzywająca będzie mogła przedstawić to na audyencyi, końcem pozyskania wyroku odrzucaiącego przereczony dokument, podług tego, co iest wyrażone powyżéy w artykule 282, chyba by wolała raczéy prosić Sądu, aby iéy saméy pozwolono było postarać się o złożenie w kancelaryi tegoż dokumentu i na iéy koszt, który będzie iéy zwrócony przez stronę wezwaną, iako kara za niezłożenie, a końcem odzyskania tego kosztu będzie iéy wydany rozkaz exekucyiny.

Art. 286. W przypadku gdyby się gdzieindziéy oryginał dokumentu posądzonego o fałsz znajdował, Sędzia wyznaczony na notę strony wzywającéy wyda, gdyby tego była potrzeba rozkaz wyrażający w sobie, że strona wezwana powinna się postarać o przyniesienie pomienionego oryginału do kancelaryi, a to w czasie

się, który iéy będzie oznaczony, i że zachowawcy tegoż oryginału będą przymuszeni do przyniesienia iego, a to jeżeli są Urzędnikami publicznymi przez areszt osobisty, jeżeli zaś nie są Urzędnikami publicznymi tedy przez zajęcie ruchomości, albo karę pieniężną, a nawet i przez areszt osobisty, gdyby tego potrzeba wypadła.

Art. 287. Zostawia się roztropności Sądu, a to po zdaniu relacyi przez Sędziego wyznaczonego nakazać przystąpienie do kontynuacyi dochodzenia fałszu, nie czekając na przyniesienie oryginału, iako téż równie postanowić to, co będzie wypadło na ten przypadek, gdyby przerzeczony oryginał przyniesiony byź nie mógł, lub gdyby dostatecznie usprawiedliwioném było, że oryginał tenże ukrytym, albo zatraconym został.

Art. 288. Przeciąg czasu wyznaczony do przyniesienia oryginału zaczyna się od dnia wręczenia rozkazu lub wyroku w zamieszkaniu tych osób, które oryginał tenże posiadają.

Art. 289. Przeciąg czasu, któryby był wyznaczony stronie wezwanéy, aby się o przyniesienie oryginału postarała, zaczyna się od dnia wręczenia rozkazu lub wyroku iéy obrońcy, a gdyby strona wezwana w tym terminie potrzebnego pośpiechu w celu przyniesienia rzeczonygo oryginału uczynić zaniedbała, tedy strona wzywająca będzie mogła przedstawić to na audyencyi, tak, iak iest powiedziano w artykule 282.

Pośpiech przepisany wyżej stronie wezwanéy będzie dopełniony, gdy taż strona w przeciągu czasu przepisanego kopią wręzonego iéy saméy rozkazu lub wyroku nakazującego przyniesienie rzeczonygo oryginału zachowawcom wręczy, i nie będzie wcale potrzebowała wyimować wypisu pomienionego rozkazu lub wyroku.

Art. 290. Po złożeniu w kancellaryi dokumentu posądnego o fałsz akt świadczący złożenie tegoż dokumentu będzie wręczony obrońcy strony wzywającéy wraz z wezwaniem, aby przy spisaniu protokółu przytomną była a w trzy dni po tém wręczeniu będzie spisany protokół względem stanu tegoż dokumentu.

Jeżeli się sama strona wzywająca o złożenie tegoż dokumentu postarała, tedy protokół pomieniony będzie spisany w trzy dni po takowém złożeniu, a to po przywołaniu wprzód strony wezwanéy, aby w tenczas także była przytomną.

Art. 291. Jeżeli nakazano było, aby oryginały przyniesione zostały, będzie spisany protokół w terminie powyższym, łącznie tak względem pomienionych oryginałów, iako téż i wypisów posądzonych o fałsz. Będzie wolno iednakże Sądowi rozkazać

w miarę okoliczności, aby natychmiast był spisany protokół względem stanu pomienionych wypisów, nie czekając na przyniesienie wyżej rzeczonych oryginałów względem których stanu w takim przypadku będzie oddzielnie spisany protokół.

Art. 292. Protokół będzie w sobie zawierał wzmiankę i opisanie miejsc skrobanych, nadpisków, wierszy międzyliniowych i innych okoliczności tegoż rodzaju. Spisany będzie przez Sędziego wyznaczonego w przytomności Prokuratora Królewskiego, oraz strony wzywającej i wezwanej lub umocowanych przez nie szczególnie i urzędownie Pełnomocników. Dokumenta pomienione i oryginały będą zaznakowane przez Sędziego wyznaczonego i przez Prokuratora Królewskiego, oraz przez stronę wezwaną i wzywającą, jeżeli im mogą lub chcą zaznakować, inaczey będzie zrobiona o tém wzmianka. W przypadku gdyby się jedna lub druga strona nie stawiała, będzie uznana za niestawiającą i przystąpi się do spisania protokołu.

Art. 293. Strona zadająca fałsz, albo iey obrońca będą mogli, w jakimbykolwiek stanie znajdowała się sprawa, wziąć do przeyrzenia dokumenta posądzone o fałsz przez ręce Pisarza, nie biorąc ich z miejsca i nie robiąc żadnego opóźnienia.

Art. 294. W ciągu dni ośmiu, które po spisaniu pomienionego protokołu nastąpią, strona wzywająca będzie obowiązana wręczyć stronie wezwanej zasady fałszu, a te będą w sobie zawierać czyny, okoliczności i dowody, któremi ona fałsz lub zfałszowanie wyświecić zamysła, inaczey stronie wezwanej będzie wolno przedstawić rzecz na audyencyą końcem pozyskania wyroku, gdyby tego potrzeba było na to, że strona wzywająca uzna się za upadłą, w swoim zarzucie, to iest: w zapisaniu się z zadaniem fałszu.

Art. 295. W ciągu dni ośmiu od wręczenia zasad fałszu, strona wezwana będzie obowiązana odpowiedzieć na nie na piśmie. Inaczey strona wzywająca będzie mogła wprowadzić rzecz na audyencyą końcem uzyskania wyroku względem odrzucenia dokumentu podług tych przepisów iakie są powyżey w artykule 282. zawarte.

Art. 296. W dni trzy po rzeczoney odpowiedzi strona pilniejsza będzie mogła rzecz na audyencyą wprowadzić. Zasady fałszu będą przypuszczone albo odrzucone w całości lub w części i będzie nakazano gdyby tego potrzeba wypadła, że pomienione zasady, albo też niektóre z nich połączone zostaną bądź z punktem incydentalnym, tyczącym się zadanego fałszu, jeżeli niektóre z pomienionych zasad były przypuszczone, bądź z spra-

wą, czyli z processem głównym, wszystko to podług gatunku rzeczonych zasad i w miarę okoliczności.

Art. 297. Wyrok ten postanowi, że przypuszczone zasady będą dowodzonemi tak przez dokumenta, iako też przez świadków przed Sędzią wyznaczonym, z zastrzeżeniem stronie wezwanej odvodu przeciwnego, i że przystąpi się do sprawdzenia dokumentów posądzonych o fałsz przez trzech biegłych Pisarzy lub Reientów, którzy z urzędu w tymże samym wyroku będą mianowanemi.

Art. 298. Zasady fałszu, które byłyby uznane za należące do rzeczy i za przypuścić się dające powinny być dokładnie wyrażone w postanowieniu wyroku, który ich dowodzenia dozwoli, i żadna inna zasada nie będzie dowodzoną. Jednakże biegłym będzie wolno nad dokumentami posądzonemi o fałsz, uwagi zależące od ich sztuki czynić takie, iakie im się przyzwoitemi здаwać będą. Sądowi wszelako zastrzega się moc dania na pomienione uwagi takiego względu, iaki z słuszności wypadnie.

Art. 299. Przystępując do wysłuchania świadków będą zachowanemi formalności niżey w rozdziale przepisane. Dokumenta posądzone o fałsz będą świadkom okazane i przez nich zaznakowane, jeżeli mogą lub chcą zaznakować, inaczey będzie zrobiona o tém wzmianka.

Co się tycze dokumentów mających służyć do porównania i innych, które biegłym pokazane być powinny, te mogą także być pokazane świadkom w całości lub w części, jeżeli to Sędzia wyznaczony za rzecz przyzwoitą osądzi, w którym to przypadku dokumenta te będą zaznakowane przez nich tak, iak się wyżej przepisało.

Art. 300. Gdyby świadkowie sami podczas swego zeznania dokumenta iakowe przedstawili, te będą przyłączone do takowego ich zeznania, a to po poprzedniczym ich tak przez Sędziego, iako też i przez pomienionych świadków zaznakowaniu, jeżeli ci mogą, lub chcą zaznakować, inaczey będzie zrobiona o tém wzmianka, a gdyby pomienione dokumenta fałsz albo rzetelność dokumentów zaskarżonych dowodziły, tedy te będą okazane innym także świadkom, którzyby o nich mieli wiadomość, i będą przez nich zaznakowane, podług tego, iak się wyżej przepisało.

Art. 301. Dowód przez biegłych będzie się odbywać w następującej formie :

1. Ugodzą się strony względem dokumentów, które do porównania służyć mają, albo też im dokumenta te wskaże

Sędzia tak, jak się w artykule 265 w rozdziale XXI. o sprawdzeniu pism powiedziało.

2. Będą oddane biegłym:

Wyrok przypuszczający stronę do zapisania się z zadaniem fałszu, dokumenta posądzone o fałsz, protokół spisany względem stanu onychże; wyrok, który przypuścił zasady fałszu i nakazał relacją przez biegłych; dokumenta, które do porównania służyć mają, jeżeli te przystawione były; protokół spisany względem ich okazania; nakoniec, wyrok, na mocy którego przyjęte zostały.

Biegli zrobią wzmiankę w swęj relacji o oddaniu im wszystkich powyższych dokumentów i o przedsięwziętém przez siebie ich roztrząsaniu, do którego oni przystąpią i nie będzie im wolno już spisywać w téj mierze żadnego protokołu. Zaznakują oni przytym dokumenta o fałsz posądzone.

W przypadku gdyby świadkowie dokumenta iakie do swego zeznania przyłączyli, strona będzie mogła domagać się, a Sędziemu wyznaczonemu będzie wolno nakazać, aby te biegłym pokazane były.

3. Będą wreszcie zachowane przy pomienionéj relacji biegłych prawidła przepisane w rozdziale XXI. o sprawdzeniu pism.

Art. 302. W przypadku wniesionego wyłączenia, czyli to przeciwko Sędziemu wyznaczonemu, czyli téż przeciwko biegłym, będą zachowanemi przepisy w poniższych rozdziałach niniejszój księgi zawarte.

Art. 303. Skoro instrukcja już zakończona zostanie, będzie wolno na proste wezwanie domagać się wyroku.

Jeżeli się znaki fałszu albo zfałszowania dokumentowi zarzucone nie wykazują, Sąd wyda wyrok co do sprawy cywilnéj.

Jeżeli się zaś znaki te wykazują i sprawcy fałszu wiadomemi będą, natenczas Sąd wstrzyma się od wydania wyroku co do sprawy cywilnéj, i postąpi sobie podług przepisów w kodexie postępowania sądowego karnego w artykule zawartych.

Jeżeli wreszcie znaki te fałszu lub sfałszowania dokumentowi zarzucone wykazanemi wprowadzie zostaną, lecz sprawcy iego wiadomemi niebędą, w ten czas Sąd wyda wyrok co do sprawy cywilnéj a po wysłedzenie sprawców fałszu odeśle rzecz i akta do Sądu Grodzkiego.

Art. 304.

Art. 304. Gdyby Sąd wyrokując stanowczo względem zapisania się z zadawaniem fałszu nakazał zniszczenie, podarcie, lub wymazanie w całości lub w części, albo téż przerobienie, lub przywrócenie do dawnego stanu dokumentów, mianych za fałszywe, tedy exekucya tego punktu wyroku będzie zawieszona dopóty, dopóki stronie, przeciwko której wyrok zapadł, termin odwołania się do Trybunału wyższej Instancyi, lub domagania się restytucyi in integrum służy, albo téż dopóki taż strona formalnie i w sposób ważny na wyroku niepoprzestanie.

Art. 305. Wyrok, któryby wydany był co do fałszu, postanowi razem tak, iak będzie należało względem oddania dokumentów, bądź stronom, bądź świadkom, którzy ie przystawili, lub pokazali. Postanowienie to w wyroku będzie mieć miejsce nawet względem dokumentów mianych za fałszywe, skoroby te za fałszywe osądzonemi niebyły. Co się tycze dokumentów, któreby z archiwum publicznego wzięte były, będzie nakazano w tymże wyroku, aby zachowawcom zwrócone były, albo téż, aby przez pisarzów w sposobie od Sądu przepisany odesłane mi zostały. Wszystko to stanie się razem i niebędzie potrzeba wcale oddzielnego wyroku względem takowego zwrócenia dokumentów wydawać. To iednakże zwrócenie dokumentów będzie mogło nastąpić dopiero po upłynieniu terminu poprzedzającym artykułem przepisanego.

Art. 306. Przez przeciąg rzeczzonego czasu zwrócenie dokumentów mających służyć do porównania lub innych będzie wstrzymane, chybaby Sąd inaczej w téj mierze postanowił, czyli to na prośbę zachowawców przerzeczonych dokumentów, czyli téż na żądanie stron, któreby w domaganiu się tegoż zwrócenia, interes miały.

Art. 307. Zaleca się pisarzom, aby się ściśle do poprzedzających artykułów stosowali w tém wszystkiém, co się ich dotyczy pod karą zawieszenia w urzędzie i pod karą pieniężną, która niebędzie mogła bydz mnieyszą iak 100 złotych Polskich, oraz pod karą wynadgrózenia szkód i straconych korzyści stronom, a nawet pod zagrożeniem nadzwyczajnego przeciw nim postąpienia gdyby tego potrzeba wypadła.

Art. 308. W przeciągu tego czasu, w którym rzeczzone dokumenta w kancellaryi pozostaną, niebędzie wolno pisarzom z dokumentów mianych za fałszywe, wydawać żadney kopii, ani wypisu, chyba na mocy wyroku. Co się tycze aktów, którychby oryginały w kancellaryi złożone były, a wszczególności, co się tycze tych ksiąg, w którychby się akta niezaskarżone o fałsz

znajdowały, wolno iest pomienionym pisarzom wydawać z nich wypisy stronom, któreby miały prawo do ich żądania. Nie będą iednakże pisarze mogli brać większych opłat nad te, iakieby się zachowawcom tychże oryginałów należały. Ninieyszy artykuł będzie wykonany pod karami w poprzedzającym artykule wyrażonemi.

Jeżeli zachowawcy oryginałów wyż rzeczonych dokumentów sporządzili byli z nich wypisy w celu, aby te miejsce tychże oryginałów zastępowały, a to stosownie do artykułu 268. Rozdziału XXI. o *sprawdzeniu pism*, tedy pomienione akta nie będą mogły bydź w wypisach wydawanemi przez kogo innego, iak tylko przez pomienionych zachowawców.

Art. 309. Jeżeli zapisujący się z zadaniem fałszu przegra, tedy będzie skazany na karę pieniężną, która mnieyszą, iak złotych Polskich 500. bydź nie może, oraz na wynadgrodenie szkód i straconych korzyści, takich, iakich potrzeba wypadnie.

Art. 310. Kara ta pieniężna będzie miała miejsce w każdym razie, czyli to gdy zapisanie się z zadaniem fałszu w kancelaryi zrobione zostało, i żądanie w celu zapisania się dopuszczoném było, czyli téż choćby zapisujący się z zadaniem fałszu dobrowolnie od skargi odstąpił, lub ją przegrał, a nawet choćby process uchylony został, bądź dla braku zasad, albo dostatecznych dowodów, bądź dla tego, że się zapisujący z zadaniem fałszu nie dopilnował i formalnościom wyżey przepisanymszyc nie uczynił. Kara ta nastąpi zawsze, w iakichbykolwiek wyrazach wyrok był zapadł, a nawet choćby wyrok na żadną karę pieniężną nie skazywał, owo zgoła, choćby nawet zapisujący się z zadaniem fałszu oświadczył, że fałszu tegoż drogą nadzwyczajną dochodzić będzie.

Art. 311. Skazanie na karę tę pieniężną nie będzie mogło nastąpić, iak skoroby dokument, albo ieden tylko z dokumentów posądzonych o fałsz w całości lub w części uznany był za fałszywy, albo gdyby dokument ze sprawy, czyli z processu, wyrzuconym został, równie także, gdyby żądanie zapisania się z zadaniem fałszu przypuszczoném nie było, a to bez względu na iakiekolwiek bądź wyrazy, którychby Sąd do odrzucenia takowego żądania, lub do niezważania na nie, w swym wyroku użył.

Art. 312. Żadna ugoda względem rozpoczętęj skargi o fałsz incydentalny nie może bydź wyexekwowaną, i jeżeli sądownie potwierdzona nie będzie, i jeżeli wprzód nie była komunikowaną Prokuratorowi Królewskiemu, któremu będzie wolno wnosić w téj mierze żądania takie, iakie za przyzwoite osądzi.

Art. 313. Zapisuiący się z zadaniem fałszu, będzie mógł zawsze sam fałszu głównego drogą karną w Sądzie Grodzkim poszukiwać, a w tym przypadku wyrok w sprawie cywilnéy będzie wstrzymany, chybaży Sąd uznał, że sprawa taż bez względu na dokument posądzony o fałsz i bez niego sądzona być może.

Art. 314. Żaden wyrok w materyi o fałsz, czyli to w ciągu Instrukcyi zapadły, czyli téż stanowczy, nie może zapadać inaczeży, iak tylko po wnioskach Prokuratora Królewskiego.

W o l i c k i S. J. N.

Redaktor.

w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu

M. W o ź n i c k i.

W tym celu... w sprawie...
W tym celu... w sprawie...
W tym celu... w sprawie...
W tym celu... w sprawie...
W tym celu... w sprawie...

W tym celu... w sprawie...
W tym celu... w sprawie...
W tym celu... w sprawie...
W tym celu... w sprawie...

Wojciech S. J. N.
Rektor

W tym celu... w sprawie...

Wojciech S. J. N.

Wojciech S. J. N.

R O Z D Z I A Ł XXIII.

O p r z y s i ę d z e.

Art. 315. Strona, któraby się w sprawie do dowodu przez przysięgę powoływała, będzie obowiązana w piśmie swoim (o których się w Rozdziale XIV. mówiło) wyrazić iasno i dokładnie czyny te, na którychby usprawiedliwienie dowód takowy wnosila.

Art. 316. Każdy wyrok, któryby nakazał przysięgę, wyrazi ię rotę, a ta będzie w sobie obeymować iasno i dokładnie czyny te, które przysięgą stwierdzonemi bydz maia.

Art. 317. Nie może bydz przez Sąd nakazane pomimo opozycyi lub appellacyi wykonanie wyroku nakazującego przysięgę.

Art. 318. Jeżeli przysięga nakazana będzie wyrokiem ocznym, a strona która ia ma wykonać osobiście iest w Sądzie przytomną, i jeżeli strona przeciwna lub ię obrońca szczególnym pełnomocnictwem umocowany, oświadczy się w Sądzie po ogłoszeniu wyroku, że na nim przestae; w tenczas Sąd w kontynuacyi Wyroku zrobi wzmiankę o tém oświadczeniu się strony przeciwnę, i będzie mu wolno albo natychmiast po ogłoszeniu wyroku, albo też na następujący audyencyi odebrać przysięgę od strony, której nakazana była. Wolno mu będzie także po ię odebraniu natychmiast sprawę stanowczo rozsądzić.

Inaczey przysięga nie może bydz odbieraną, aż dopiero po upłynieniu czasu, w którym wyrok tenże stanie się prawomocnym.

Art. 319. Strona, która od wyroku przysięgę nakazującego appellować zechce, będzie obowiązana postarać się w kancelaryi Sądowey o zapisanie założonę appellacyi w księdzę, o której się wyżey w artykule 228 mówiło. i w sposobie tamże przepisany.

Art. 320. W dni naydalę 8. po upłynieniu terminu do założenia appellacyi przepisanego, jeżeli ta założoną nie była, albo w dni 8. po wręczeniu wyroku wyższej Instancyi, wyrok pierwszej Instancyi potwierdzającego, strona, która przysięgę ma wykonać, będzie obowiązana wnieść illacyą do Sądu ziemskiego który wydał wyrok, i prosić o wyznaczenie terminu do ię odebrania.

Sąd wyda stronie rezolucyą i w nię oznaczy żądany termin, a ten dalszy nie będzie nad dni 15.

Art. 321. W terminie wyznaczonym za wniesieniem illacyi przez stronę, przysięga będzie wykonana publicznie i osobiście na audyencyi Sądu tego który wydał wyrok, w przytomności strony przeciwnéy, lub po należytem iéy przywołaniu. Przywołanie to uskutecznione będzie na dni przynajmniéy 3. przed upłynieniem terminu do odebrania przysięgi wyznaczonego, przez wręczenie obrońcy strony przeciwnéy wezwania, aby się w miejscu i terminie wyznaczonych stawiła i wykonaniu przysięgi przytomną była.

Przy wezwaniu tém będzie załączona kopiia powyższéy rezolucyi Sądowéy, w art. 320. wymienionéy.

Art. 322. Na przypadek przeszkody prawnéy w stawieniu się osobiście przed Sądem wydarzonéy, która należycie udowodnioną bydz powinna, i jeżeli strona która przysięgę ma wykonać mieszka w miejscu tém, gdzie sąd zasiada, będzie iéy wolno żądać a Sądowi nakazać, aby przysięga była wykonaną przed Sądzią, którego Sąd z składu swego wyznaczy, i który w tym celu uda się do mieszkania strony w assistencyi Pisarza.

Art. 323. Jeżeli strona przysięgę wykonać mająca mieszka gdzieindziéy, lecz pod jurysdykcyą tegoż Sądu ziemskiego który wydał wyrok, wolno iéy będzie żądać a Sądowi nakazać, aby ją wykonała, albo przed Sądem cywilnym gminnym, albo też przed Sędzią zjazdowym, w których obrębie ma swoje mieszkanie.

Wolno iéy będzie równie żądać a Sądowi zezwolić, aby ją wykonała przed innym Sądem ziemskim, gdyby pod iego jurysdykcyą mieszkała.

Art. 324. Wyznaczenie Sędziego do odebrania przysięgi może mieć także miejsce i w tym przypadku, gdyby strona przysięgę wykonać mająca była takiego wyznania religijnego, według którego ważność przysięgi zależy od iéy wykonania w miejscu obrzędów religijnych.

Art. 325. We wszystkich przypadkach, gdzie może bydz żądane wyznaczenie Sądu lub Sędziego do odebrania przysięgi, żądanie to może bydz wniesione, albo przed wyrokiem w piśmie, o których się w Rozdziale XIV. mówiło, albo też po wyroku. Lecz w tym ostatnim przypadku, żądanie to powinno bydz wniesione albo w terminie o którym się mówiło w artykule 320, albotęz w terminie do wykonania przysięgi wyznaczonym i w artyk. 321. wymienionym, a to pod nieważnością.

Art. 326. Jeżeli przysięga ma być wykonana przed wyznaczonym do tego innym Sądem lub Sędzią, strona której przysięga była nakazana, przy złożeniu wypisu wyroku nakazującego przysięgę i wyznaczającego do iéy odebrania Sąd albo Sędzię, uda się najdalej w dni 8. od daty pomienionego wyroku do wyznaczonego Sądu przez wniesienie illacyi, a do wyznaczonego Sędzię przez podanie na piśmie noty, końcem pozyskania rozkazu do przywołania strony przeciwnéy, aby się stawiła w mieyscu i w terminie do odebrania przysięgi wyznaczonych, a które w rozkazie tymże wymienione będą. Przywołanie to strony przeciwnéy na wyznaczony termin uskutecznione będzie przez doręczenie wezwania w sposobie przez artykuł 321. przepisany. Wszystko to pod nieważnością.

Art. 327. W każdym przypadku, gdy Sąd który wydał wyrok, alboteż Sąd lub Sędzię wyznaczony odbierze od strony przysięgę, będzie spisany protokół względem iéy wykonania, i będzie podpisany przez stronę która ją wykonała, iakoteż przez stronę przeciwną lub iéy obrońcę, jeżeli przytomnemi byli, i jeżeli podpisać zechcą, oraz przez Prezydującego w Sądzie i Pisarza, alboteż przez Sędzię do iéy odebrania wyznaczonego.

Protokół ten będzie złożony w kancelaryi Sądu tego, który wydał wyrok; następnie strona pilniejsza wręczy stronie przeciwnéy kopią tego protokołu, a razem krótki wywód sprawy, iaki podług stanu wykonanej przysięgi wypada. Na wywód ten strona przeciwna w ciągu dni 3. wręczy swoją odpowiedź. A naostatek strona pilniejsza po wezwaniu strony przeciwnéy z terminem najmniey trzech dniowym i bez żadnych dalszych pism, będzie mogła wprowadzić rzecz na udyencyą końcem pozyskania wyroku stanowczego, a to z rejestru właściwego sprawie.

Art. 328. Gdyby strona, której przysięga nakazana była nie żądała wyznaczenia terminu do iéy wykonania w czasie przez art. 320 i 326 przepisany, albo gdyby w terminie wyznaczonym nie stawiła się, lub przysięgi takowéy nie wykonała, natenczas upadnie w swym dowodzie względem tych czynów, które przysięgą stwierdzone być miały.

A w tym przypadku, strona pilniejsza będzie mogła wnieść rzecz na audyencyą tak, iak się w art. 327. powiedziało.

Art. 329. Gdyby przysięgę wykonać miała osoba należąca do familii Panującéy, albo piastująca w Królestwie Polskiem godność Namiestnika Królewskiego; Prezes Sądu w asystencyi

Pisarza uda się do mieszkania osoby i odbierze od niey podpis na rotę przysięgi, która będzie zapisana w protokóle na ten koniec sporządzonym. Protokół ten podpiszą Prezes i Pisarz Sądu. Protokół taki będzie już stanowić dowód wykonanę przysięgi.

Art. 330. Osoby głuchonieme, te tylko mogą wykonać przysięgę, które czytać i pisać umieją. Będzie im podana na piśmie rota przysięgi, którą osoba głuchoniema przepisze własnoręcznie w protokóle na ten koniec sporządzić się mającym i tę podpisze. Protokół ten podpiszą także Prezes Sądu i Pisarz lub Sędzia do odebrania przysięgi wyznaczony, a protokół ten będzie stanowić dowód wykonanę przysięgi.

Art. 331. Przy odebraniu wszelkich przysięg z względu na różne religijne wyznania będą zachowane następujące formy: (*)

Nota. *Wyznań religijnych w Królestwie Polskiem iest dziewięć:*

1. *Religia Rzymsko-Katolicka.*
2. *Grecko-Uniacka.*
3. *Grecko-Rossyjska.*
4. *Różna od téy Filiponów czyli Starowierców.*
5. *Luterska.*
6. *Kalwińska.*
7. *Menonistów czyli Nowo-chrześciców.*
8. *Zydowska.*
9. *Machometañska.*

Z względu więc na różne te religijne wyznania, będą tu pod tym artykułem wpisane formy przy odbieraniu sądownie przysięg zwyyczajne.

Redakcyą tych form zechce Rada Stanu polecić Kommissyi Rządowéy Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, albo osobnéy wyznaczyć się mającýy Deputacyi.

R O Z D Z I A Ł XXIV.

O wystuchaniu świadków.

Art. 352. Strona, któraby przypuszczenia siebie do dowodu przez świadków żądała, będzie obowiązana czyny które dowodzić chce dokładnie w piśmie stronie przeciwnéy wręczoném (o których się wyżéy w Rozdziale XIV mówiło) wyrazić, i te w krótkości oddzielnemi artykułami iasno przedstawić.

Strona

Strona przeciwna w następującem swoim odpowiedniem piśmie, będzie obowiązana czyny takowe przyznać lub zaprzeczyć. Gdyby tego nie zrobiła, będzie wolno Sądowi czyny takowe uważać iako wyznane, lub iako przyznane za prawdziwe.

Art. 333. Jeżeli przedstawione czyny téy są natury, że przypuszczonemi bydź mogą, i jeżeli są od strony przeciwnéy zaprzeczane a prawo ich dowodzenia przez świadków nie broni, wtenczas Sąd będzie mógł dowodzenie takowe wyrokiem nakazać.

Art. 334. Nie iest wolno Sądowi nigdy nakazywać z urzędu dowód przez wysłuchanie świadków, jeżeli strona sama dowodu tegoż nie wnosi.

Art. 335. Wyrok któryby nakazał dowód przez świadków, będzie w sobie zawierał:

- 1mo. czyny te, które dowodzonemi bydź mają.
- 2do. Wyznaczenie Sędziego, który wysłuchać ma świadków.

Jeżeli świadkowie słuchani bydź mają w miejscu tém gdzie Sąd zasiada, będzie do tego wyznaczony Sędzia z składu Sądu tego, który wydał wyrok.

Jeżeli świadkowie słuchani bydź mają w miejscu oddalonym, albo też na miejscu sporném, będzie wolno Sądowi do ich wysłuchania wyznaczyć Sędziego Zjazdowego, urzędującego w obrębie tegoż Sądu.

Gdyby się zaś świadkowie w obrębie innego Sądu Ziemskiego znajdowali, będzie mógł bydź wymieniony w wyroku tenże Sąd Ziemski, do którego uda się strona i od niego będzie żądać wyznaczenia Sędziego do wysłuchania świadków.

Art. 336. Nie może bydź przez Sąd nakazane pomimo opozycji lub appellacyi wykonanie wyroku, któryby stronę do dowodu przez świadków przypuścił. Wyjąwszy szczególne przypadki, w poniższych artykułach wymienione.

Art. 337. Dowód przez świadków z strony tego, który go wnosil, i który otrzymał wyrok przypuszczający go do takowego dowodu, będzie rozpoczęty w przeciągu czasu następującemi artykułami ustanowionego.

Art. 338. Jeżeli świadkowie słuchani bydź mają w miejscu tém, gdzie zasiada Sąd który wydał wyrok, i jeżeli do ich wysłuchania wyznaczony był Sędzia miejscowy Ziemski, wtenczas słuchanie świadków zacznie się w przeciągu dni 15, rachując od

dnia wręczenia wyroku stronie przeciwnéj, bez względu, czyli miała ustanowionego obrońcę czyli też nie miała.

Jeżeli wyrok był zaoczny i podlegałby opozycji, tedy czas ten 15dniowy zacznie się od dnia tego, w którym termin do założenia naprzeciw temuż wyrokowi opozycji upłynie. Wszystko to pod nieważnością.

Art. 339. Jeżeli świadkowie słuchani bydź mają nie w miejscu tém, gdzie zasiada Sąd który wyrok wydał, lecz w miejscu oddaloném, i jeżeli wysłuchanie ich polecane było podług artykułu 335. albo Sędziemu Ziazdowemu, albo też Sądowi innemu, natenczas Sąd oznaczy w wyroku termin pewny, w ciągu którego słuchanie świadków będzie rozpoczęte.

Art. 340. W przypadku założonéj opozycji lub appellacyi od wyroku przypuszczającego dowód przez świadków, przeciąg czasu powyższemi artykułami 338 i 339 oznaczonego zacznie się rachować od dnia wręczenia stronie przeciwnéj wyroku, który założoną opozycją lub appellacją rozsądzi, a to jeżeli wyrokiem tymże wyrok poprzedniczy zatwierdzony będzie.

Art. 341. Słuchanie świadków uważa się za zaczęte przez stronę prowadzącą takowy dowód, gdy strona taż od Sędziego do téj czynności wyznaczonego otrzyma rozkaz końcem przypozwania świadków i strony przeciwnéj na dzień i godzinę, które Sędzia oznaczy.

Na ten więc koniec Sędzia wyznaczony powinien spisać protokół w tymże samym dniu, w którym strona dowód prowadząca udała się do niego w celu pozyskania pomienionego rozkazu, i zacznie protokół tenże od zapisania w nim wzmianki, że się strona rozkazu takowego od niego dopomagała, i że go Sędzia iéy wydał.

Art. 342. Świadkowie będą pozwani osobiście, albo w ich zamieszkaniu. Ci którzy mieszkają w miejscu tém, w którym mają bydź wysłuchani, będą pozwani na dzień przynajmniejéj ieden. Ci zaś świadkowie, którzy gdzieindziéy mieszkają, będą pozwani na dni przynajmniejéj 8. przed ich wysłuchaniem. W pozwie będzie wymieniona data rozkazu Sędziego do wysłuchania świadków wyznaczonego. Będzie także przy pozwie dołączony każdemu świadkowi wypis czynów w wyroku wymienionych, na które świadek ma bydź słuchany.

Art. 343. Strona także przeciwna będzie zapozwana w zamieszkaniu swego obrońcy, jeżeli go ustanowiła; inaczéy będzie pozwana w swém zamieszkaniu, a to przynajmniejéj na dni 8.

przed wysłuchaniem świadków. Będzie iéy w pozwie oznajmiony dzień do ich wysłuchania oznaczony. Będą iéy także w pozwie doniesione imiona, stan i mieszkania świadków, którzy mają być przeciwko niéy stawieni.

Art. 344. Stronie zgiéy, naprzeciw którój dowód przez świadków wyrokiem dopuszczony został, prawo samo odvodu przeciwnego dozwala.

Jeżeliby więc strona taż chciała odwód przeciwny przez swoich także świadków prowadzić, będzie iéy wolno po doręczonym sobie powyższym pozwie bez poprzedniego już rozkazu Sędziego, stosownie do artykułu 342. przypozwać świadków tychże na termin ten sam, który Sędzia wyznaczył, a to świadków mieszkających w miejscu tém gdzie mają być słuchani, na dzień przynajmniej ieden; mieszkających zaś daléy, na dni przynajmniej 3. przed upłynieniem terminu. A w tym przypadku strona taż prowadząca odwód będzie obowiązana stronie dowód prowadzącéy, imiona, stan i mieszkanie tychże świadków na dzień przynajmniej ieden przed upłynieniem tegoż terminu w prostém wezwaniu wręczoném iéy obrońcy donieść.

Art. 345. Uchybienie w czémkolwiek przez stronę dowód ze świadków prowadzącą przepisom artykułami 341. 342. i 343. objętym, pociąga za sobą nieważność wszelakiego postępowania, a w tym przypadku strona przeciwna będzie mogła po prostém wezwaniu domagać się od Sądu, aby strona która zyskała wyrok przypuszczający ją do dowodu przez świadków, uznana była za upadłą w tymże dowodzie.

Nawzajem także strona przeciwna odwód z swoich świadków prowadzić chcąc, gdyby ich podług przepisu artykułem 344. wskazanego nie przypozwała, nie będzie już mogła późniéy ich wprowadzać i upadnie w odwodzie z tychże swoich świadków, na co nie będzie potrzeba żadnego oddzielnego wyroku.

Art. 346. Prowadzenie samego odvodu z strony przeciwnéy nie będzie potrzebne, i nie będzie miało miejsca wtedy, gdyby strona przypuszczona wyrokiem do dowodu przez świadków, takowegoż dowodu nie zaczęła i nie prowadziła.

Art. 347. Świadkowie w sposobie iak się wyżéy w artykułach 342. i 344. rzekło pozwani, którzyby się nie stawili, będą skazani przez rozkaz Sędziego do ich wysłuchania wyznaczonego na karę nie mnieyszą, iak zł. polsk. 10, a to na korzyść strony która ich pozwała, końcem wynadgrózenia iéy szkód i straconych korzyści. Będą oni mogli być skazanemi przez tenże sam

rozkaz, nawet na większą karę, która iednak nie będzie mogła przenosić ilości zł. polsk. 100.

Wydane w téy mierze rozkazy Sędziego będą wyexekwowanemi pomimo appellacyi lub opozycyi.

Świadkowie niestawiający będą powtórnie na ich koszt zapozwanemi.

Art. 348. Gdyby świadkowie powtórnie zapozwani znowu się nie stawili, będą skazani, a to pod aresztem osobistym na karę 100 zł. polsk. Sędzia do ich wysłuchania wyznaczony będzie mógł nawet wydać przeciwko nim rozkaz exekucyiny w celu osobistego ich przyprowadzenia.

Art. 349. Jeżeli świadek usprawiedliwi, że na dzień wyznaczony stawić się nie mógł, Sędzia uwolni go od kary pieniężncy i od kosztów z powtórnego zapozwania wynikłych; lecz dopiero po złożeniu przez niego zeznania.

Art. 350. Jeżeli świadek usprawiedliwi, że iest w niemożności stawienia się na dzień wyznaczony, Sędzia albo mu pozwoli dostatecznego przeciagu czasu do stawienia się, który iednakże czas nie będzie mógł przechodzić terminu tego, iaki iest do wysłuchania świadków, podług artykułów 338. i 339. oznaczony, albo się też uda na miejsce to gdzie się świadek znajduie, dla odebrania od niego zeznania. Jeżeli się świadek w zbyt oddalonym miejscu znajduie, Sędzia odeśle stronę przed Sąd miejsca tegoż, a Sąd ten na żądanie od strony wniesione wyznaczyc Sędziego w celu przesłuchania świadka. Pisarz Sądu pomienionego, będzie obowiązany przesłać natychmiast oryginał Protokółu do kancelaryi Sądu tego, w którym się process toczy. A w tym przypadku będzie wydany dla tegoż Pisarza nakaz exekucyiny względem należących się mu kosztów przeciwko téy stronie, na której żądanie świadek byłby wysłuchanym.

Art. 351. Jeżeli świadkowie iednego i tegoż samego dnia wysłuchanemi bydz nie mogą, Sędzia odroczy wysłuchanie ich na pewny dzień i godzinę, i nie będzie iuż potrzeba wydawać nowego pozwu, ani świadkom, ani stronie, nawet chociażby się była nie stawiała.

Art. 352. Nikt nie będzie mógł bydz pozwanym na świadka, jeżeli iest krewnym lub powinowatym w linii prostéy iednéy ze stron, albo jeżeli iest iéy małżonkiem, choćby rozwiedzionym.

Art. 353. Protokół wysłuchania świadków będzie w sobie zawierał datę dnia i godziny, stawienie się lub niestawienie się stron i świadków, okazanie przez strony pozwów, pozwanym
świad-

świadkom doręczonych, odroczenia terminu na inny dzień i godzinę jeżeli te dozwolone były. Wszystko to pod nieważnością.

Art. 354. Zarzuty dotyczące się wyłączenia świadków będą wniesionemi przez stronę lub ię obrońcę przed zeznaniem świadka, który będzie obowiązany dać swoje względem nich tłumaczenie. Zarzuty te powinny tylko istotnie należeć do rzeczy, będą wyszczególnione z wszelkimi okolicznościami, nie zaś w wyrazach płonnych i ogólnych. Zarzuty te i tłumaczenie się względem nich świadka będą zapisane w Protokóle.

Art. 355. Będą mogły być czynione zarzuty:

1. Przeciwno krewnym lub powinowatym iedney lub drugiej strony, aż do stopnia dzieci idących od braci i sióstr rodzonych włącznie.
2. Przeciwno krewnym i powinowatym małżonków w powyższym stopniu, jeżeli małżonek żyje, albo jeżeli strona lub świadek ma z niego żyjące dzieci.
3. W przypadku gdyby małżonek już nie żył, i gdyby nie zostawił sukcesorów zstępnych, będą mogły być czynione zarzuty przeciwko jego krewnym i powinowatym w linii prostey, przeciwko braciom, szwagrom, siostrom i bratowóm.
4. Będą także mogły być czynione zarzuty przeciwko świadkowi mianemu za domniemanego sukcesora lub donataryusza.
5. Przeciwno temu, któryby pił lub iadł ze stroną i na iey koszt po ogłoszeniu wyroku wysłuchanie świadków nakazującego.
6. Przeciwno temu, któryby wydał zaświadczenie na piśmie względem czynów, dotyczących się processu.
7. Przeciwno służącym i domownikom.
8. Przeciwno świadkowi oskarżonemu o zbrodnię lub występki.
9. Przeciwno temu, któryby był już skazany na karę za popełnioną zbrodnię lub występki, albo też nawet na karę policyjną za popełnioną kradzież. Nakoniec:
10. Przeciwno żydowi mającemu świadczyć w sprawie za żydem naprzeciw chrześcianinowi.

Art. 356. Będzie od świadka odebrane jego zeznanie bez względu, choćby zarzuty przeciwko niemu były czynione.

Art. 357. Będą mogły bydź wysłuchane zeznania od osób niemających lat pełna 15. wieku swego, iako też od osób głuchoniemych, lecz czytać i pisać umiejących z zastrzeżeniem, że Sąd na ich zeznanie będzie mieć wzgląd taki, iaki słuszość doradzi.

Gdyby osoba głuchoniema, iako świadek zeznanie składać miała, będą iey na piśmie podane zapytania, które ona sama własnoręcznie, wraz z odpowiedziami na nie do Protokołu wpisze i podpisze.

Art. 358. Świadkowie będą wysłuchanemi oddzielnie.

Nie będzie wolno żadney stronie, lub ich obrońcom, ani innym świadkom bydź obecnymi na posiedzeniu, w czasie którego Sędzia wyznaczony odbierać będzie od świadka zeznanie.

Każdy świadek nim wysłuchany będzie, powie swoje imiona, stan, wiek i mieszkanie, oświadczy przytym, czyli iest krewnym lub powinowatym któreykolwiek ze stron, i w iakim stopniu, albo też czyli iest służącym lub domownikiem iedney z nich.

Świadek złoży swoje zeznanie ustnie, i nie będzie mu wolno czytać żadnego na piśmie projektu, to iest: planu do zeznania. Sędzia odczyta świadkowi czyny w wyroku Sądowym wymienione, na które on w szczególności co do każdego artykułu powinien odpowiedzieć. Zaznanie świadka będzie zapisane do Protokołu, będzie mu przeczytane i zostanie zapytany, czyli przy nim obstaie. Wszystko to pod nieważnością.

Zapytania świadkowi robione i mające obeymować czyny, które są wymienione w wyroku, będą w protokóle zapisane po lewéy stronie przełamane go arkusza, odpowiedź zaś albo zeznanie świadka będzie zaraz obok zapytania zapisane po prawéy.

Art. 360. W czasie tym, gdy świadkowi iego zeznanie czytane będzie, wolno mu iest czynić odmiany i dodatki takie, iakie mu się zdawać będą; te będą zapisane na końcu iego zeznania, będą mu odczytane równie iak i samo zeznanie, i będzie o tém zrobiona w protokóle wzmianka. Wszystko to pod nieważnością.

Art. 361. Będzie wolno Sędziemu do wysłuchania świadków wyznaczonemu zadawać z urzędu nawet świadkowi zapytania tam, gdzieby mu się to dla wyjaśnienia iego zeznania, rzeczą bydź przyzwoitą zdawało.

Art. 362. Wszystkie odpowiedzi świadka, iakoteż i dodatki przez niego zrobione, będą przez niego podpisane po poprzednim mu onychże przeczytaniu, albo będzie zrobiona wzmianka w

protokóle, ieśli pisać nie umie, a w tym przypadku Sędzia 'do wysłuchania świadkow wyznaczony przybierze iedną przynajmniey osobę wiary godną, pisać umieiącą, która będzie wysłuchaniu świadka przytomną i podpisze za niego iego zeznanie, a to pod nieważnością.

Art. 363. Po odebraném iuż od świadka i przez niego podpisaném zeznaniu i nim ie tenże z przysięże, Sędzia przywoła strony obie, ieśli się stawiły koleią iedną po drugiéy, lub ich obrońców, zaczynaiąc od téy strony, która świadka stawiała, i każdéy z nich zeznanie iego bez przytomności iednak świadka przeczyta, a razem wezwie ie do oświadczenia się, czyli nie widzą potrzeby, aby ieszcze pytania iakie potrzebne ku wyjaśnieniu zeznania świadkowi zadane były. Oświadczenie się stron w téy mierze, Sędzia zapisze do protokółu, które od nich będzie podpisane. A gdyby strona iedna lub druga zapytania ieszcze iakowe podała, Sędzia przesłucha na nie świadka, zachowuiąc zawsze też same iak przy pierwszém wysłuchaniu przepisy pod nieważnością.

Art. 364. Po ukończoném iuż zupełnie wysłuchaniu świadka, Sędzia odbierze od niego przysięgę na to, że powiedział prawdę, stosuiąc się do przepisu artykułów 330 i 331 rozdziału XXIII.

O wykonanéy téy przysiędze będzie zrobiona w protokóle wzmianka. Protokół wysłuchania świadków będzie podpisany przez Sędzię wyznaczonego; będzie także podpisany przez Pisarza, ieżeli w mieyscu tém, gdzie Sąd zasiada, świadkowie słuchani byli. Nie mogą się znajdować w protokóle wysłuchania świadków żadne skrobania. Gdyby były iakie nadpiski lub przemazania między słowami lub wierszami, albo iakie odsyłacze, te będą zaznakowane przez Sędzię i świadka. Wszystko to pod nieważnością.

Art. 365. Naostatek będzie zapytany od Sędzię świadek i oświadczy, czyli wynadgrodenia ogólném urządzeniem o taxach przepisanego żąda, które Sędzia obrachuje i w protokóle zapisze, a razem zobowiąże stronę, która pozwała świadka do opłaty tegoż wynadgrodenia, i wyda świadkowi tym końcem, albo na kopii doręczonego mu pozwu, albo też w oddzielném piśmie rozkaz przeciwko stronie nakazem exekucyiny opatrzony.

Art. 366. Wysłuchanie wszystkich świadków zakończone będzie z obydwóch stron w ciągu dni 8. rachuiąc od wysłuchania pierwszych świadków pod nieważnością, chyba wyrokiem który wysłuchanie ich nakazał, dłuższy czasu przeciąg był oznaczony.

Art. 367. Gdyby jednak jedna lub druga ze stron w ciągu czasu do wysłuchania świadków oznaczonego odroczenia żądała, będzie mogła żądanie swoje w téj mierze wnieść do protokołu Sędziego wyznaczonego, a Sędzia ten będzie mógł sam dozwolić żadanego odroczenia, nieinaczéy jednak iak tylko raz ieden, i nie na dłuższy przeciąg czasu, iak tylko na taki, iaki podług artykułów 338 i 339 do wysłuchania świadków iest oznaczony.

Art. 368. Strona któraby więcéy, iak 5. świadków do wysłuchania ich na ieden i tenże sam czyn wprowadziła, nie będzie mogła żądać wynadgrożenia kosztów za wysłuchanie więszéy liczby świadków.

Art. 369. Żaden zarzut przeciwko świadkowi nie może bydź iuż wnoszonym po iego zeznaniu, chyba by był usprawiedliwiony przez dowód na piśmie.

Art. 370. Gdy iuż termin do wysłuchania świadków oznaczony upłynie, Sędzia wyznaczony złoży protokół ich wysłuchania w kancellaryi Sądu. Strona pilnieysza wręczy obrońcy strony przeciwnéy nowy i krótki wywód sprawy podług stanu zeznań świadków z załączeniem kopii pomienionego protokołu.

Na wywód ten w dni najpóźniéy 3. po iego wręczeniu obrońca strony przeciwnéy wręczy swoją odpowiedź.

Pisma dopiero wymienione będą iuż razem obeymować usprawiedliwienie zarzutów, iakie przeciwko świadkom robione były, i wzajemnie stron względem nich wnioski.

Następnie sprawa będzie wprowadzona na audyencyą, i wszystko będzie osądzone iednym i tymże samym wyrokiem.

Art. 371. Jeżeli zarzuty przed zeznaniem świadka czynione dowodem piśmiennym usprawiedliwionemi nie były, strona będzie obowiązana w piśmie swoim, (o których się w poprzedzającym artykule 370 mówiło,) oświadczyć dowodzenie ich przez świadków, a razem wymienić ich imiona. Inaczéy upadnie w zarzucie swoim i ten od Sądu nie będzie przyięty. Wszystko to iednakże nie będzie przeszkadzać wynadgrożeniu kosztów, szkód i straconych korzyści, któreby się należeć mogły świadkowi naprzeciw któremu zarzuty czyniono, a nawet stronie przeciwnéy.

Art. 372. Dowodzenie zarzutów tych, iezeli go Sąd przypuścił, będzie nakazane wyrokiem z zastrzeżeniem przeciwnego odvodu, i będzie uskutecnione podług formalności w rozdziale niniejszym przepisanych.

Żadnego iuż zarzutu przeciwko świadkowi nie iest wolno
tam

tam wnosić, jeżeli ten dowodem piśmiennym usprawiedliwiony nie będzie.

Art. 373. Jeżeli Sąd zarzuty przeciwko świadkowi wniesione za usprawiedliwione uzna, w ten czas zeznanie świadka, przeciwko któremu zarzut był uczyniony, nie będzie wcale przy osądzeniu sprawy czytane, i nie będzie stanowić żadnego dowodu.

Art. 374. Zgodne we wszystkim zeznanie dwóch najmniej świadków żadnym zarzutem co do wyłączenia nieulegających, stanowią zupełny dowód przy osądzeniu sprawy tam, gdzie spór pomiędzy stronami na samym tylko dowodzie przez świadków polega.

Art. 375. Wysłuchanie świadków, albo ich zeznania uznane za nieważne z winy Sędziego który był wyznaczony, albo też z winy obrońcy, lub woźnego, będzie na nowo rozpoczęte na ich koszt. Termina do nowego przesłuchania świadków zaczną się od dnia wręczenia wyroku który je nakaże. Będzie wolno stronie tych samych świadków do wysłuchania przedstawić, a gdyby niektórzy z nich wysłuchanemi byź już nie mogli, Sąd będzie miał wzgląd podług słuszności na zeznania podczas pierwszego przesłuchania przez nich złożone. W tych przypadkach stronie będzie wolno poszukiwać przeciwko Sędziemu, lub obrońcy, albo woźnemu kosztów, a nawet szkód i straconych korzyści na przypadek dowiedzionego oczywistego niedbalstwa. Co wszystko zostawiono iest roztropności Sądu.

Art. 376. Nieważność iednego lub kilku zeznań, niepociąga za sobą nieważności wszystkich.

Art. 377. Strony będą obowiązane w terminie do wysłuchania świadków oznaczonym i przed ich wysłuchaniem zrobić wszelkie wnioski, iakieby w myśl artykułów 341 342 343 i 344 względem uchybionych formalności co do nieprawnego ich samych albo świadków zapozwania, mieć mogły. Wnioski te strony, Sędzia do wysłuchania świadków wyznaczony zapisze w protokóle, wezwie strony do ich podpisania; a zostawując rozstrzygnięcie ich właściwemu Sądowi, przystąpi do wysłuchania świadków.

Art. 378. Jeżeli strona w terminie do wysłuchania świadków oznaczonym, żadnych takowych wniosków nieuczyni, nie będzie mogła już późniéj takowych przedstawiać.

Ta zaś strona, która się w terminie do wysłuchania świadków oznaczonym nie stawia, w ten czas tylko będzie mogła wnioski powyższe przedstawiać, gdy przedewszystkiem udowodni Sądowi,

że na termin wyż wymieniony prawnie i w myśl artykułów 343 i 344 wezwana nie była.

Art. 379. O nieważność wysłuchania świadków z powodu uchybionych przy spisaniu protokołu, stósownie do artykułów powyższych, formalności, strony będą mogły przedstawiać swe wnioski, lecz dopiero po ukończonym wysłuchaniu świadków, i łącznie z głównym sprawy przedmiotem, to jest: w pismach tych, o których się w artykule 370 mówiło.

R O Z D Z I A Ł XXV.

O wysłuchania świadka na wieczną pamiętkę.

Art. 380. Gdyby kto ważną miał przyczynę obawiania się, aby mu świadek do przyszłego poparcia lub obrony sprawy jego nieubyl, będzie mu wolno, czyli to w ciągu toczący się sprawy, czyli też przed iey rozpoczęciem zapozwać stronę przeciwną do Sądu, i żądać aby świadek tenże był wysłuchany, i aby od niego zeznanie na wieczną pamiętkę odebrane było.

Art. 381. Żądanie takie będzie wprowadzone przed ten Sąd, do którego by sądenie głównego przedmiotu sprawy należało.

Art. 382. Strona żądanie to wnosząca będzie obowiązana wymienić imie, przezwisko, stan, i mieszkanie świadka, usprawiedliwi oraz przyczyny obawiania się aby iey świadek tenże nieubyl, a do tego wyrazi dokładnie czyny, względem których świadek zeznanie swoje ma złożyć.

Stronie przeciwny będzie wolno w odpowiedzi swoiey wnieść obronę naprzeciw wniesionemu żądaniu, a oprócz tego będzie obowiązana w téyże samey odpowiedzi przedstawić zarzuty w artykułach 352 i 355 poprzedzającego rozdziału wymienione, jeżeliby iakie miała co do wyłączenia powołanego świadka.

Art. 383. Jeżeli Sąd przedstawione przyczyny obawiania się, aby stronie świadek nieubyl za ważne uzna, i jeżeli czyny od strony teyże wymienione, na które świadek zeznanie ma składać przypuszczone bydz mogą, i jeżeli prawo dowodzenia ich przez świadków nie broni, w tenczas Sąd nasamprzód rozsądzi zarzuty, jeżeli te naprzeciwko świadkowi wnoszone będą, a gdyby te usprawiedliwione nie były, dozwoli żadanego wyłuchania świadka na wieczną pamiętkę, i wymieni w wyroku imie, przezwisko, stan i mieszkanie świadka, oraz czyny, na które świadek tenże ma bydz słuchanym, a przytym wyznaczy Sędziogo do odebrania od niego zeznania.

Wyrok taki będzie wykonany pomimo opozycji lub apellacyi.

Art. 384. Zresztą co się tycze dowodu stronie przeciwnéj prawem dozwolonego, oraz czasu i sposobu wysłuchania świadka, będą zachowane też same przepisy, iakie się w poprzedzającym rozdziale XXIV. znajdują.

Art. 385. Protokół wysłuchania świadka na wieczną pamiętkę będzie przez Sędziego wyznaczonego w kancelaryi Sądowej złożony. Wypis tegoż protokołu na żądanie którejkolwiek strony powinien być wydany.

Art. 386. Zeznanie świadka na wieczną pamiętkę wysłuchanego, wtenczas tylko może służyć za dowód prawny, gdy sprawa w głównym i tymże samym przedmiocie, względem którego świadek był wysłuchany, między temiż samemi stronami i w tymże samym Sądzie w drodze zwyczajnej sądzoną będzie.

R O Z D Z I A Ł XXVI.

O udaniu się Sędziego na miejsce.

Art. 387. Będzie wolno Sądowi Ziemskiemu w przypadkach gdzie tego osądzi potrzebę nakazać, aby ieden z Sędziów udał się na miejsce.

Art. 388. Będzie do tego wyznaczony w wyroku ieden z pomiędzy Sędziów zasiadających w tym komplecie, w którym wyrok tenże wydany został, a to jeżeli udanie się Sędziego jest potrzebne w miejscu tym samym gdzie Sąd Ziemski zasiada.

Jeżeli zaś udanie się Sędziego potrzebne jest na miejsce oddalone, Sąd wyznaczy w tym celu Sędziego zjazdowego właściwego Powiatu. Wolno będzie iednakże Sądowi Ziemskiemu i w tym przypadku wyznaczyć Sędziego z składu swego, jeżeliby do tego ważną miał przyczynę.

Art. 389. Na notę strony pilniejszój, Sędzia wyznaczony wyda rozkaz w którym oznaczy miejsce dzień i godzinę udania się swego. Rozkaz ten będzie wręczony przez obrońcę obrońcy strony przeciwnéj jeśli go ustanowiła, inaczéj będzie wręczony saméj stronie osobiście lub w iéy zamieszkaniu, i zastąpi już miejsce wezwania na wyznaczony termin.

Art. 390. Sędzia wyznaczony spisze protokół względem czynności sobie poleconéj i zrobi w nim wzmiankę o dniach użytych do udania się na miejsce, do czynności tamże, i do powrotu.

Art. 391. Protokół spisany na miejscu przez Sędziego wyznaczonego będzie złożony w kancelaryi Sądowej. Wypis tegoż protokołu będzie wręczony przez stronę pilniejszą obrońcom innych stron, a we trzy dni po tém wręczeniu strona będzie mogła wprowadzić rzecz na audyencyą po prostém wezwaniu.

Art. 392. Przytomność Prokuratora Królewskiego, na miejscu tém gdzie się Sędzia udał, nie będzie potrzebna, chyba w tym przypadku, w którymby on sam był stroną główną.

Art. 393. Gdyby do udania się na miejsce oddalone był wyznaczony Sędzia z składu Sądu Ziemskiego, w tym przypadku, strona która tego żądała, będzie obowiązana zaliczyć w gotowiźnie na ręce Pisarza potrzebne koszta podróży. Ilość ich będzie tymczasowie w wyroku wyznaczającym Sędziego wymieniona.

Sędzia wyznaczony wypisze na końcu sporządzonego przez siebie protokołu obrachunek należących mu się wszystkich kosztów dniowego i podróży, a to stosownie do ogólnego urządzenia *o taxach*. Prezes Sądu roztrząśnie takowy obrachunek i wyda na ręce Sędziego wyznaczonego przeciwko stronie, która udania się Sędziego na miejsce żądała, rozkaz nakazem exekucyjnym opatrzony, w celu zapłacenia przez nią należących się Sędziemu kosztów, gdyby zaliczona już ich ilość nie wystarczyła.

R O Z D Z I A Ł XXVII.

O czynności przez biegłych w sztuce, i o ich relacyi.

Art. 394. Gdyby wypadła potrzeba czynności iakiéy przez biegłych w sztuce, ta będzie nakazana wyrokiem. Wyrok ten wymieni iasno przedmioty, względem którychby czynność przez biegłych potrzebną i nakazaną była.

Art. 395. Czynność ta nie będzie mogła być uskuteczniiona, iak tylko przez trzech biegłych. Wolno jest iednakże stronom zgodzić się i zezwolić na to, aby przez iednego tylko biegłego odbyta była.

Art. 396. Strona, która się do czynności przez biegłych powołuie, będzie obowiązana zaraz przy wprowadzeniu sprawy i w piśmie, (o których się w rozdziale XIV. mówiło) przedstawić i wyrazić ich imiona, stan i mieszkanie. Jeżeli się strona przeciwna na takowych biegłych zgodzi, albo przeciwko nim żadnych zarzutów nie wniesie, Sąd wyznaczy tych samych w wyroku.

Art. 397.

Art. 397. Jeżeli się strona przeciwna na podanych przez drugą stronę biegłych nie zgadza, będzie obowiązana w obronie swęj wnieść zaraz i usprawiedliwić zarzuty, iakieby względem wyłączenia ich mieć mogła, a przytym wymieni z swoięj strony innych biegłych. Sąd zarzuty względem wyłączenia biegłych wniesione przedewszystkiem rozstrzygnie.

Art. 398. Względem wyłączenia biegłych mogą być wnoszone także same zarzuty, iakie przeciwko świadkom prawo wnosić dozwala, a to stosownie do artykułów 352 i 355 rozdziału XXV.

Art. 399. Jeżeli strony przy wprowadzeniu sprawy żadnych wcale biegłych nie podają, albo jeżeli względem wzajemnie podanych spór wniosą, będzie wolno Sądowi w tymże samym wyroku, w którym czynność przez biegłych nakaże, mianować ich z urzędu.

Art. 400. Przeciwko biegłym mianowanym z urzędu mogą być wnoszone zarzuty po wyroku, lecz najpóźnięj w przeciągu dni ośmiu, rachując od daty iego wręczenia. Zarzuty te będą przedstawione w prostém oświadczeniu, podpisanym przez stronę lub mającego od nięj szczególne pełnomocnictwo. Oświadczenie to zawierać w sobie będzie przyczyny wyłączenia i dowody, jeżeli się iakowe znajdują, albo też wyrażenie chęci poparcia ich świadkami, i będzie wręczone obrońcy strony przeciwnęj jeżeli go ustanowionego miała, inaczęj stronie samęj osobiście lub w ięj zamieszkaniu. Po upłynieniu powyższego terminu wyłączenie nie może już być podanym.

Art. 401. Spór zachodzący względem powyższego wyłączenia biegłych, będzie summarycznie osądzony na audyencyi Sądu tego, który ich mianował po prostém wezwaniu i na wnioski Prokuratora Królewskiego. Będzie wolno Sądowi nakazać udowodnienie zarzutów przez świadków, których wysłuchanie będzie odbyte podług przepisów rozdziału XXV.

Wyrok wydany względem wyłączenia biegłych, będzie mógł być wykonany pomimo appellacyi, a przepis ten stosuje się także i do przypadku artykułem 397 objętego.

Art. 402. Jeżeli wyłączenie zostanie przypuszczonem, Sąd będzie mianował w tymże samym wyroku z urzędu jednego lub kilku nowych biegłych na miejsce wyłączonego lub wyłączonych.

Art. 403. Jeżeli wyłączenie zostanie odrzuconem, strona która ie podawała, będzie skazana na karę, niemnieyszą iak złotych polskich 25. a niewiększą, iak zł. polsk. 100, i oprócz tego

na przynależne wynadgrózenie kosztów, szkód i straconych korzyści tak stronie przeciwnéy, iako téż i wyłączanemu biegłemu, gdyby tego wymagał; lecz w tym ostatnim przypadku nie będzie iuż mógł iako biegły odbywać poleconéy czynności.

Art. 404. Przeciwko biegłym, na których się same strony zgodziły, mogą byđz także wnoszone zarzuty, ale tylko z przyczyn nastąpionych po wyroku. Zarzuty te będą wniesione najpóźniéy do dnia tylko tego, w którym biegli do poleconey sobie czynności przystąpią, a w tym przypadku, służyć będą téż same przepisy, które są zawarte w artykułach 400. 401. 402 i 403.

Art. 405. W każdym przypadku, w którymby czynność przez biegłych nakazana była, Sąd będzie mianował w tyuże samym wyroku, albo Sędzię z składu swego, jeżeli czynność przez biegłych ma byđz odb. ta w mieyscu tém gdzie Sąd zasiada, albo Sędzię Zjazdowego, gdyby ich czynność w mieyscu oddaloném odbyta byđz miała.

Sędziem u wyznaczonemu będzie poleczone odebranie od biegłych przysięgi, a następnie relacyi, którą względem potrzebney czynności sporządzić mają.

Art. 406. Od osób, które iuż stale i raz na zawsze na obowiązki biegłych w sztuce, przysięgę wykonały. Przysięga taż w szczególnych przypadkach nie będzie odbierana.

Art. 407. Strona pilnieysza, w przeciągu naydaley dni 15tu rachuiąc od dnia wręczenia stronie przeciwnéy wyroku nakazuiącego czynność biegłych, albo téż wyroku rozsądzaiącego zarzuty przeciwko biegłym, stosownie do artykułów 400 i 404 wniesione, postara się u Sędzię wyznaczonego o rozkaz do wezwania tak biegłych wyrokiem mianowanych, iako téż i strony przeciwnéy. Rozkaz ten oznaczy mieysce i termin do odebrania od biegłych przysięgi i do oddania im wyroku nakazuiącego ich czynność, oraz potrzebnych dokumentów.

Następnie strona taż wezwie tychże biegłych przez wręczenie każdemu z nich oddzielnego wezwania, w którym data rozkazu Sędzię wyznaczonego będzie wymieniona; wezwie także i stronę przeciwną przez wręczenie podobnegoż wezwania obrońcy przez obrońcę jeżeli go strona ustanowiła, inaczey zaś stronie saméy osobiście lub w iéy zamieszkanu, aby się w terminie oznaczonym stawiała, a to wszystko na dni naymniéy trzy przed upłynieniem wyznaczonego terminu.

Art. 408. gdyby który z mianowanych biegłych pomimo prawnego wezwania na terminie przez Sędzię oznaczonym nie-

stanął, w ówczas Sędzia wyda przeciwko niemu nakaz exekucyjny obowiązujący go do stawienia się, a to pod przymusem osobistym.

Na mocy tego nakazu strona będzie upoważnioną niestawiającego biegłego na powtórny termin od Sędziego wyznaczyć się mający przez Urzędnika nawet exekwującego sprowadzić.

Art. 409. W przypadku zaszłej śmierci biegłego, albo też nieprzytomności jego w miejscu zamieszkania, albo innej nieprzewidzianej przeszkody, strony będą mogły do protokołu Sędziego podać innego biegłego i na niego się zgodzić, a gdyby się nie zgodziły, tedy będzie już wolno samemu Sędziemu wyznaczonemu innego biegłego nawet z urzędu mianować, i do wezwania onegoż wydać rozkaz stosownie do artykułu 407.

Art. 410. Protokół przez wyznaczonego Sędziego na terminie przez artykuł 407. wyznaczonym sporządzić się mający, będzie w sobie zawierał wzmiankę o stawieniu się biegłych i stron, oraz o wykonanej przez biegłych przysiędze na to, że czynność sobie poleconą sumiennie i bezstronnie wypełnią, albo też wzmiankę o tym, że biegli są już stale na obowiązki swoje przysięgli. Wyrażać także będzie oznaczenie przez biegłych miejsca, dnia i godziny, w których do czynności swęj przystąpią.

Wyrok nakazujący czynność przez biegłych, oraz potrzebne dokumenta będą biegłym tymże przez stronę oddane, na odebranie których biegli podpiszą kwit w protokóle Sędziego.

Art. 411. Jeżeli strona przeciwna, albo sama, albo przez swego obrońcę protokółowi temu przytomną była i tenże podpisała, w tenczas nie będzie już wcale potrzeba żadnego nowego wezwania na termin przez biegłych wyznaczony.

Jeżeli zaś przytomną nie była, powinno poprzedzić wezwanie iéy w akcie prostym, wręczonym na dni trzy przynajmniej przed wyznaczonym terminem tak, jak się wyżej w artykule 407 powiedziało, aby się znajdowała w dniu, miejscu i godzinie, iakie biegli wyznaczą.

Art. 412. W czasie czynności przez biegłych będzie wolno stronom przymawiać się i wnosić żądania takie, iakieby za przyzwolite osądziły. Będzie o nich zrobiona wzmianka w relacji, którą biegli sporządzą. Relacya ta będzie zredagowana na miejscu sporném, albo też w miejscu, dniu i godzinie, iakie biegli wyznaczą.

Redakcyja relacyi będzie pisana przez iednego z biegłych i przez wszystkich będzie podpisana.

Jeżeli zaś wszyscy pisać nie umieją, redakcja będzie pisana i podpisana przez Sędziego wyrokiem mianowanego, do czego powinna być przybrana na świadka, jedna przynajmniej osoba wiarogodna, pisać umiejąca, która się na relacyi podpisze.

Art. 413. Biegli sporządzają iedną tylko relacyą i wydadzą iedno tylko zdanie większością głosów utworzone. W przypadku różności zdań, biegli wymieniają w relacyi powody téżże różności, nie dając wcale do poznania, iakie było zdanie pojedyncze każdego z nich.

Art. 414. Oryginał relacyi biegłych będzie oddany Sędziemu wyznaczonemu, a ten złoży ją wraz z swoim protokołem w kancelaryi Sądu, który czynność przez biegłych nakazał.

Art. 415. Nadgroda za pracę biegłych i ich koszta będą obrachowane przez Prezesa Sądu na dole oryginału relacyi, a to stosownie do ogólnego urządzenia o taxach i w miarę dni do czynności téy użytych. Na zapłacenie téy nagrody i kosztów, Prezes wyda rozkaz exekucyiny przeciwko stronie która się czynności biegłych domagała, albo która ją popierała, jeżeli ta z urzędu nakazana była.

Art. 416. Biegły, któryby po wyznaczonym do iego czynności, podług artykułu 410 terminie, danego sobie polecenia nie wypełnił, będzie mógł być skazany przez Sąd na wszystkie koszta wynikłe z opóźnienia, a nawet na wynadgodzenie szkód i straconych korzyści, jeżeli tego będzie potrzeba.

Art. 417. W przypadku, gdyby się biegli w złożeniu swéy relacyi opóźniali, albo iéy odmawiali, Sędzia wyznaczony, na żądanie strony interessowaney będzie mógł wydać przeciwko tymże biegłym nakaz exekucyiny pod przymusem nawet osobistym, zniewalający ich do złożenia teyże relacyi.

Art. 418. Wypis relacyi w kancelaryi Sądu złożonéy, będzie wręczony przez stronę pilniejszą obrońcy strony przeciwnéy, a następnie po prostém wezwaniu sprawa będzie wniesiona na audyencyą.

Art. 419. Jeżeli Sąd w relacyi biegłych nie znajdzie wcale dostatecznych objaśnień, albo jeżeli się ta przekonaniu Sądu sprzeciwia, będzie mu wolno nakazać powtórną nową czynność biegłych przez iednego lub kilku z nich, a to z urzędu. Tym końcem Sąd będzie mianował biegłych tychże także z urzędu, którym wolno jest żądać od biegłych poprzedzającą relacyą sporządzających objaśnienia takiego, iakieby przyzwoitóm i potrzebnóm być rozumieli.

Art. 420. W żadnym przypadku nie może być nakazana po raz trzeci czynność i relacja przez biegłych.

R O Z D Z I A Ł XXVIII.

O wypytaniu strony saméj osobiście względem czynów należących do sprawy.

Art. 421. W każdym przedmiocie sprawy do Sądu już wprowadzonéj i w każdym iéy położeniu, będzie wolno stronie jednéj naprzeciwko drugiéj wnieść do Sądu żądanie, aby była osobiście wypytana względem szczególnych czynów i artykułów należących do sprawy, a ściągających się tylko do przedmiotu o który spór zachodzi, bez opóźnienia jednak tak instrukcyi sprawy, iako téż i wyroku.

Art. 422. Wypytanie to może być tylko nakazane na wniesioną do Sądu illacyą, w której wyrażone będą czyny, względem których strona przeciwna ma być wypytana i za poprzedzającą rezolucyą Sądu, która będzie wydana na audyencyi.

Do wypytania tego będzie upoważniony przez rezolucyą Sądu sam Prezes, albo Sędzia w komplecie Prezydujący. Na przypadek przeszkody Prezydującemu wydarzonéj, może być wyznaczony do wypytania inny Sędzia, który w rezolucyi będzie mianowany.

Art. 423. W przypadku odległego zamieszkania strony przeciwnéj, Sąd będzie moco albo wezwać do iéy wypytania Prezesa innego Sądu Ziemskiego, w którego obrębie strona taż mieszka, albo też polecić ie Sędziemu cywilnemu gminnemu, lub Sędziemu Zjazdowemu.

Art. 424. Prezes albo Sędzia wyznaczony, na dole rezolucyi w której był mianowany wyda rozkaz i w nim oznaczy miejsce, dzień i godzinę do wypytania.

Art. 245. W przypadku przeszkody prawnej, gdyby się ta stronie w stawieniu się wydarzyła, Sędzia wyznaczony uda się na miejsce, w którym strona znajdować się będzie.

Art. 426. Na 24. godzin przynajmniej przed wypytaniem, będą w iednymże akcie wręczone przez woźnego któregokolwiek Sądu lub Trybunału stronie osobiście lub w iéy zamieszkanu wypis illacyi, iako téż rezolucya Sądu i rozkaz Prezesa lub Sędziego mającego przystąpić do wypytania wraz z wezwaniem do stawienia się.

Art. 427. Jeżeli się strona wezwana nie stawia, albo też stanąwszy odpowiedzi dać odmówi, natenczas będzie spisany krótki w téj mierze protokół, a czyny na które strona miała być wypytana, będą mogły być uważane jako przyznane za prawdziwe.

Art. 428. Jeżeliby strona wezwana niestawiwszy się na powyższe wezwanie, stanęła przecież późniéj i to przed wyrokiem, będzie wypytana, lecz poniesie koszta pierwszego protokołu i wezwania, których nie będzie mogła od nikogo odzyskiwać.

Art. 429. Gdyby w dniu przeznaczonym do wypytania strona wezwana usprawiedliwiła, że ją prawna przeszkoda w niestawieniu się zaszła, Prezes lub Sędzia wyznaczy inny dzień do wypytania, na który nie będzie już potrzeba nowego wzywania.

Art. 430. Strona wezwana odpowie do Protokołu osobiście na czyny w illacyi zawarte, a nawet na te czyny względem którychby Prezes lub Sędzia zapytywał się iéy z urzędu, i nie będzie iéy wcale wolno czytać z pisma żadnego projektu, to jest planu do odpowiedzi, ani też nie będzie iéy wolno mieć przy sobie doradcy. Odpowiedzi powinny być dokładne i stosowne do każdego czynu, i bez żadnego wyrazu potwarczego lub krzywdzącego. Strona, która wypytania żąda nie może być przy nim przytomna.

Art. 431. Po ukończonym wypytaniu, odpowiedzi strony będą iéy przeczytane i będzie przez Prezesa lub Sędziego napomnianą, aby się oświadczyła, czyli powiedziała prawdę i czyli trwa przy swoich odpowiedziach. Jeżeliby strona co przydała, przydatek ten będzie zapisany na końcu protokołu wypytania, i będzie iéy przeczytany, a do tego podobnież iak wyżéj napomnienie będzie iéy powtórzone. Zresztą strona też podpisze protokół wypytania i dodatki, a jeżeli nie umie lub niechce podpisać, będzie o tém zrobiona wzmianka.

Art. 432. Strona która z protokołu takowego wypytania użytek zrobićby chciała, będzie obowiązana postarać się o wręczenie iego wypisu stronie przeciwnéj, lecz wręczenie to nie będzie mogło dawać żadnego powodu do nowych pism ani z iednéj, ani z drugiéj strony.

Art. 433. Administracye instytuców, gminów, lub iakichkolwiek własności publicznych, będą obowiązane mianować iednego Członka Administracyi w celu odpowiedzenia na czyny i artykuły, któreby im były komunikowane w celu wypytania. Na ten koniec dadzą mu szczególne pełnomocnictwo, w którym

odpowiedzi będą mu wyłuszczone, z zaręczeniem, że są rzetelne. Inaczey czyny względem których wypywanie nastąpić miało, będą mogły być uważane iako przyznane za prawdziwe.

Zastrzega się wolność wypywania samychże Członków Administracyi względem czynów, któreby były czynami ich osobistemi, a które Sąd będzie miał na takim względzie, iaki z słuszności wypadnie.

R O Z D Z I A Ł XXIX.

O sporach i o skargach incydentalnych.

O d d z i a ł 1.

O wnioskach incydentalnych.

Art. 434. Wszystkie wnioski incydentalne, to iest te, któreby strony w ciągu toczący sprawy czynić chciały, i które obronę w głównym iey przedmiocie poprzedzają, będą przedstawione w prostym akcie wręczonym obrońcy przez obrońcę, i zawierającym w sobie zasady i konkluzyą.

Z doręczonym każdym takowym aktem incydentalnym będą razem komunikowane i doręczone dokumenta do usprawiedliwienia iego służące, a to stosownie do rozdziału XIV. i artykułów 150 151 152 i 153.

Art. 435. Strona przeciwna której akt takowy incydentalny doręczony został, będzie obowiązana podać swoją odpowiedź w prostym także akcie wręczonym obrońcy przez obrońcę, i podobnież iak wyżey dokumenta na poparcie téżey odpowiedzi służące zakomunikuje i doręczy.

Art. 436. Wszystkie wnioski incydentalne będą razem i w iednymże czasie podane. Powinny być sądzone przed wprowadzeniem główney sprawy. Gdyby iednakże Sąd uznał, że wniosek incydentalny ma wpływ na główny przedmiot sprawy, będzie mu wolno zawiesić wydanie wyroku co do wniosku incydentalnego, aż po wprowadzeniu i objaśnieniu głównego przedmiotu sprawy.

O d d z i a ł 2.

O skargach wzajemnych (*reconventio*).

Art. 437. Gdyby pozwany mniemał, że ma słuszną przyczynę wnieść naprzeciw powodowi wzajemne stwoie powództwo,

będzie ie mógł wprowadzić przed tenże sam Sąd, do którego pozwany został.

Art. 438. Nie będzie można wprowadzać wzajemnego powództwa o inne przedmioty, iak tylko o te, które są téy saméy natury, albo które wypływaią z tego samego źródła i czynu, co i przedmiot głównego powództwa, i które należą do jurysdykcji tegoż samego Sądu, do którego sprawa główna wytoczona została.

Jednakże należytości niedochodzące nawet ilości złotych polskich 500, mogą bydź w Sądzie Ziemskim przedmiotem skargi wzajemnéy.

Art. 439. Wzajemne powództwo będzie wniesione z pozwu stosownie do przepisów rozdziału XIII. wydanego i nietylko stronie przeciwnéy, ale też i ustanowionemu przez nią obrońcy doręczonego.

W instrukcyi powództwa tego wzajemnego będą służyć zwyczajne i kodexem niniejszym dla innych spraw wskazane postępowania Sądowego przepisy.

Art. 440. Jeżeli sprawa główna i powództwa wzajemne są w iednymże czasie do osądzenia przygotowane, będą mogły bydź połączone, i razem do Sądu wprowadzone, i będą mogły bydź iednym i tymże samym wyrokiem rozsądzone.

Inaczéy nie będzie wolno ani wprowadzenia sprawy głównej, ani wydania w niéy wyroku z przyczyny wniesionego powództwa wzajemnego wstrzymywać.

O d d z i a ł 3.

O interwencyi.

Art. 441. Interwencya, z którąby osoba trzecia do rozpoczętęy między innemi stronami sprawy przychodzić chciała, będzie wniesiona w piśmie, które powinno bydź doręczone tak stronom do głównej sprawy wchodzącym, iako też i ustanowionym ich obrońcom.

Art. 442. Interwencya taka będzie w sobie zawierać zasady i konkluzyą. Dokumenta na iéy poparcie służące będą komunikowane i wręczone w sposobie przez artykuły 150 do 153 rozdziału XIV. przepisany.

Art. 443. Interwencya nie będzie mogła opóźniać wyroku w głównej sprawie, jeżeli ta dostatecznie do osądzenia iest iuż przygotowaną.

O wróceniu się do processu i o ustanowieniu nowego obrońcy.

Art. 444. W sprawie, która dostatecznie do osądzenia przygotowaną będzie, nie może być odwleczonym wyrok, ani przez zmianę stanu cywilnego stron, ani przez zaprzestanie obowiązków urzędowania, w ciągu których process prowadziły, ani przez ich śmierć. Nie może być także odwleczonym, ani przez zgon obrońcy, lub dobrowolne złożenie przez niego obowiązków obrońcy, ani też przez zawieszenie go w nich lub od nich oddalenie.

Art. 445. Sprawa uważa się za dostatecznie do osądzenia przygotowaną, gdy w niej publiczna ustna, lub na piśmie rozprawa zaczęta będzie. Publiczna zaś rozprawa uważa się za zaczęta, gdy obustronne żądania, to jest: konkluzye na audyencyi przedstawionemi zostaną.

Sprawa, w którejby sporządzenie relacyi przez Sędziego od Sądu nakazane było, uważa się za dostatecznie do osądzenia przygotowaną, gdy relacya też na audyencyi odczytana będzie.

Art. 446. W sprawach, które nie są do osądzenia dostatecznie przygotowanemi, będą nieważne wszystkie postępowania, któreby później po oznajmieniu o śmierci iednej ze stron nastąpiły.

Nie będzie wcale potrzeba zawiadomić strony, ani o śmierci obrońcy, ani o dobrowolnem złożeniu przez niego obowiązków obrońcy, ani o zawieszeniu go w nich lub od nich oddaleniu. Postępowania nastąpione później i wyroki później otrzymane będą nieważnemi, jeżeli nie zaszło ustanowienie nowego obrońcy.

Art. 447. Ani zmiana stanu cywilnego stron, ani zaprzestanie obowiązków urzędowania, w czasie których process prowadziły, nie przeszkadzają bynajmniej dalszemu biegowi postępowania Sądowego.

Jednakże strona pozwana, któraby przed zmianą stanu cywilnego, lub zgonem powoda nie ustanowiła obrońcy, będzie na nowo zapozwana z terminem takim, jaki jest w rozdziale XIII. i w artykułach 130 i 132 postanowiony, aby się stawiła na audyencyą i była przytomną wyrokowi, który ma rozsądzać wnioski powoda, i nie będzie tu już wcale potrzebne poprzednie iednanie przed Sędzią Pokoju.

Art. 448. Pozew wydany względem wrócenia się do processu, albo względem ustanowienia nowego obrońcy, będzie wręczony z oznaczeniem terminów, jakie są w rozdziale dopiero wspo-

mnionym XIII. o pozwach i w artykułach 130 i 132 przepisane. Będą wymienione w tym pozwie imiona obrońców stawiających w sprawie, oraz Sędziego do relacyi wyznaczonego, gdyby ta nakazana była.

Art. 449. Żądanie względem wrócenia się do procesu, będzie rozpoczęte przez wezwanie wręczone obrońcy przez obrońcę.

Art. 450. Jeżeliby strona przeciwna pozwana względem wrócenia się do procesu, spór iakowy w téj mierze wносиła, spór ten incydentalny będzie rozsądzony summarycznie.

Art. 451. Gdyby się strona pozwana względem wrócenia się do procesu, albo względem ustanowienia nowego obrońcy w czasie upływającego terminu nie stawiła, będzie wydany wyrok, który uzna, że strony wrócone są do przerwane go procesu, i który rozkaże, aby się dalsze w nim postępowanie rozpoczęło od tego ostatniego kroku na którym przerwane zostało, i nie będą tu mogły być dozwolone inne terminy nad te, które pozostawały do upłynienia.

Art. 452. Wyrok względem żądane go wrócenia się do procesu, albo względem ustanowienia nowego obrońcy, zaocznie przeciwko jednéj ze stron wydany, będzie iéy wręczone przez woźnego któregokolwiek Sądu lub Trybunału. Jeżeli w sprawie relacya nakazana była, tedy w wręczeniu będzie wymienione imię Sędziego do relacyi wyznaczonego.

Art. 453. Oppozycja przeciwko zaocznemu takiemu wyrokowi może być wniesiona na audyencyą, nawet w tych sprawach w którychby relacya nakazana była.

R O Z D Z I A Ł XXXI.

O nieprzyznaniu.

Art. 454. Nikt nie może w imieniu drugiego, ani świadczyć chęci wypłaty, lub uiszczenia się w iakowym obowiązku, ani też zrobić iakowegoś wyznania, lub dać zezwolenia bez szczególnego na to pełnomocnictwa. Inaczej temu, któregoby imieniem czynności te działane były, będzie wolno je nieprzyznać.

Art. 455. Nieprzyzanie to będzie zrobione w kancelaryi Sądu tego, który ma sędzić sprawę względem nieprzyznanej czynności, a to w akcie prostym podpisanym przez stronę, albo przez osobę szczególną i urzędowym pełnomocnictwem do tego umocowaną. Akt ten będzie w sobie zawierał zasady nieprzyznania, konkluzyą, i ustanowienie obrońcy.

Art. 456. Jeżeli akt nieprzyznania zrobiony był w ciągu toczącego się processu, będzie oznajmiony bez żadnej innej skargi w piśmie wręczonym przez obrońcę, tak obrońcy naprzeciwko któremu nieprzyznanie jest wystósowane, iako też innym obrońcom stawiającym w sprawie. Oznajmienie to zastąpi już miejsce wezwania do dania odpowiedzi względem aktu nieprzyznania.

Art. 457. Jeżeli obrońca, przeciwko któremu akt nieprzyznania jest wystósowany, nie odbywa już obowiązków obrońcy, w ten czas akt nieprzyznania będzie wręczony przez pozew w jego zamieszkaniu. Jeżeli zaś umarł, będzie wręczony jego sukcesorom, wraz z zapozwem przed Sąd, w którym się sprawa toczy. O wręczeniu tym będą także zawiadomione strony do sprawy wchodzące, przez akt wręczony obrońcy przez obrońcę.

Art. 458. Sprawa o nieprzyznanie będzie zawsze wnoszona przed Sąd ten, przed którymby nieprzyznawane postępowanie instruowane było, chociażby nawet sprawa w ciągu której akt nieprzyznania był zrobionym, wisiała w innym Sądzie lub Trybunale. O nieprzyznaniu tem będzie zrobione doniesienie stronom do głównego przedmiotu sprawy wchodzącym, które będą przywołanemi do sporu wniesionego względem nieprzyznania.

Art. 459. Wszelkie postępowanie Sądowe i wydanie wyroku w głównym przedmiocie sprawy będą wstrzymane aż do wyroku, który ma zapaść w sporze wniesionym względem nieprzyznania, a to pod nieważnością.

Wolno iednakże będzie Sądowi lub Trybunałowi rozkazać, aby ten który zrobił akt nieprzyznania, postarał się o rozsądzenie tegoż sporu w pewnym oznaczonym terminie, a to pod zagrożeniem, że gdyby tego zaniedbał, Sąd lub Trybunał do osądzenia głównej sprawy przystąpi.

Art. 460. Jeżeli nieprzyznanie ściąga się do aktu nie będącego w żadnym toczącym się processie, w ten czas skarga względem jego nieprzyznania będzie wniesiona przed Sąd pozwanego właściwy.

Art. 461. Akta każdej sprawy tyczącej się nieprzyznania będą komunikowanemi Prokuratorowi Królewskiemu.

Art. 462. Jeżeli nieprzyznanie uznane będzie za usprawiedliwione, tedy wyrok, lub postanowienia wyroku, które się do głównych szczegółów sprawy ściągają, a które były powodem do nieprzyznania, będą uznane za żadne, i iakby za nienastąpione. Ten, który dał winę do nieprzyznania, będzie skazany na wy-

nadgrodenie wszelkich kosztów, szkód i straconych korzyści, tak skarżącemu się, iakoteż i innym stronom, a nawet będzie ukarany zawieszeniem w urzędowaniu, albo będzie pociągnięty drogą nadzwyczajną do odpowiedzialności w miarę przypadku i podług gatunku okoliczności.

Art. 463. Gdyby nieprzyznanie było odrzucone, będzie zrobiona wzmianka o wyroku odrzucającym takowe nieprzyznanie na dole aktu nieprzyznawanego, a ten który wnosił skargę o nieprzyznanie, będzie mógł być skazanym na wynadgrodenie szkód i straconych korzyści, tak temu, którego w akcie nieprzyznania oskarżał, iakoteż i innym stronom.

Art. 464. Gdyby nieprzyznanie wnoszone było z powodu wyroku, który stał się już prawomocnym, tedy to nie będzie mogło być przyjęte po upłynieniu dni 8. rachując od dnia tego, w którym wyrok takowy powinien być być uważany za wyeksekwowany, a to podług wyrazów artykułu 217 w rozdziale XIX. domieszczonego.

R O Z D Z I A Ł XXXII.

O wyznaczeniu Sądu Ziemskiego.

Art. 465. Gdyby sprawa wniesiona była do dwóch lub więcej Sądów Ziemskich od iednegoż Trybunału Appellacyjnego zależących, proźba o wyznaczenie Sądu, będzie zaniesiona do tegoż Trybunału Appellacyjnego.

Będzie zaś zaniesiona do Trybunału Naywyższego, ieżeli Sądy też Ziemskie niezależą wszystkie od iednegoż Trybunału Appellacyjnego.

Art. 466. Po roztrząśnieniu podanej proźby, Trybunał do którego też podaną była, wyda upoważnienie, pozwalające zapozwania względem wyznaczenia Sądu, i wolno mu będzie nakazać, aby wszelkie postępowania w pomienionych Sądach Ziemskich wstrzymane zostały.

Art. 467. Strona prosząca o wyznaczenie Sądu, wręczy kopią pomienionego upoważnienia stronom, i zapozwie ie w zamieszkanu ich obrońców. Termin do wręczenia tegoż upoważnienia i do zapozwania będzie 15dniowy rachując od dnia wydanego upoważnienia.

Termin do stawienia się będzie w pozwie wyznaczony taki, iaki jest przepisany w Rozdziale XIII. o pozwach i w artykułach

łach 130 i 132 a to mając wzgląd na odległość zamieszkania obrońców, którzy w imieniu swych stron stawiają.

Art. 468. Gdyby strona prosząca o wyznaczenie Sądu, w ciągu powyższego terminu nie wydała pozwu, upadnie w tem swem żądaniu, i nie będzie już wcale potrzeba wydawać żadnego wyroku względem tegoż żądania, a process będzie mógł być dalej popieranym w tym Sądzie Ziemskim, gdzie stawała strona ta, która w celu wyznaczenia Sądu pozwaną być miała.

Art. 496. Strona prosząca o wyznaczenie sądu, gdyby w tem swoim żądaniu upadła, będzie mogła być skazaną na wynagrodzenie innym stronom kosztów, szkód i straconych korzyści.

R O Z D Z I A Ł XXXIII.

O odesłaniu sprawy do innego Sądu Ziemskiego dla zachodzącego krewiństwa lub powinowactwa.

Art. 470. Gdyby jedna ze stron miała pomiędzy Sędziami Sądu Ziemskiego dwóch krewnych lub powinowatych, aż do stopnia dzieci idących od brata i siostry rodzonych włącznie, albo gdyby miała między temiż Sędziami iednego krewnego w przereczonym stopniu, a sama gdyby była członkiem tegoż Sądu Ziemskiego, w takim przypadku strona druga będzie mogła żądać odesłania sprawy do innego Sądu.

Art. 471. Odesłanie sprawy do innego Sądu będzie żądane przed zaczęciem publiczném, czyli to ustném, czyli też na piśmie rozprawy.

Inaczey żądanie takie nie będzie już więcéy przyjęte.

Art. 472. Prośba o odesłanie sprawy do innego Sądu będzie przedstawiona w akcie sporządzonym w kancelaryi Sądowej, a ten powinien zawierać w sobie zasady, i będzie podpisany przez stronę albo przez mającego od niéy szczególne i urzędowe pełnomocnictwo.

Art. 473. Za okazaniem Sądowi przez Pisarza wypisu rzeczzonego aktu, wraz z dokumentami akt tenże usprawiedliwianiami, nastąpi wyrok, który nakaże

1. Kommunikowanie aktu tegoż Sędziom, z przyczyny których odesłanie iest żądaniem, a to na ten koniec, aby w terminie oznaczyć się mającym oświadczenie się swoje na dole wypisu wyroku wyrazili.
2. Kommunikowanie aktu tegoż Prokuratorowi Królewskiemu.

3. Sporządzenie relacji w dniu który Sąd oznaczy przez iednego z Sędziów mianowanego tymże wyrokiem.

Art. 474. Wypis aktu tegoż który w celu żadanego odesłania sprawy był zrobiony, oraz kopie przyłączonych do niego dokumentów i kopia wyroku w poprzedzającym artykule wzmiankowanego, będą wręczone innym stronom.

Art. 475. Jeżeli przyczyny wyrażone w akcie względem odesłania sprawy sporządzonym, będą wyznane albo też usprawiedliwione, wtedy sprawa będzie odesłana do iednego z innych Sądów ziemskich znajdujących się w obrębie iednegoż Trybunału appellacyjnego.

Art. 476. Ten, któryby wniesione żądanie względem odesłania sprawy do innego Sądu przegrał, będzie skazany na karę która nie będzie mogła być mnieyszą, iak zł. polsk. 50. i oprócz tego na wynadgodzenie stronie kosztów, szkód i straconych korzyści, gdyby tego była potrzeba.

Art. 477. Gdyby od wyroku odsyłającego sprawę do innego Sądu appellacya założona nie była, lub gdyby appellujący od tegoż wyroku w wyższyć Instancyi przegrał, proces będzie wniesiony przed ten Sąd, do którego sprawa odesłaną została. Dalsze w Sądzie tym postępowanie będzie popierane, a to zaczynając od tego kroku, na którym się był proces wstrzymał.

Art. 478. We wszystkich przypadkach appellacya od wyroku odsyłającego sprawę do innego Sądu będzie zawieszać iego exekucyą.

Art. 479. W przypadku założonéy appellacyi, albo odwołania się do Trybunału Naywyższego, będą zachowanemi przepisy postępowania zawarte w artykułach 494. do 500, tytułu ponizszego XXXIV. *o wyłączeniu Sędziów.*

Art. 480. Nie będą mogli nigdy w iednym i tymże samym komplecie Sądowym zasiadać i sądzić Sędziowie, którzyby byli między sobą krewnemi lub powinowatemi aż do stopnia dzieci idących od brata i siostry rodzonych włącznie, choćby nawet nie byli powinowatemi stron.

R O Z D Z I A Ł XXXIV.

O wyłączeniu Sędziów.

Art. 481. Każdy Sędzia może być wyłączony dla ponizszych przyczyn:

1mo. Jeżeli iest krewnym lub powinowatym stron, lub iednóy z nich aż do stopnia dzieci pochodzących od rodzonych braci i siotr.

2do. Jeżeli żona Sędzigo iest krewną lub powinowatą iednóy ze stron, albo jeżeli Sędzia iest krewnym lub powinowatym żony iednóy ze stron w stopniu powyższym, lecz w tenczas tylko gdy żona żyie, albo gdy po iey śmierci dzieci pozostały. Jeżeli zaś żona umarła i dzieci żadnych nie zostawiła, tedy teść, zięć i szwagrowie podlegają wyłączeniu.

Przepis tyczący się żony zmarłéy, będzie także przystósowanym do żony rozwiedzionéy, jeżeli się dzieci z rozwiązanego małżeństwa znayduią.

3tio. Jeżeli Sędzia, iego żona, ich krewni wstępni i zstępni lub powinowaci w teyże linii mają sprawę w podobnymże przedmiocie do tego, o który pomiędzy stronami rzecz zachodzi.

4to. Jeżeli mają proces pod swém własném imieniem w tym Sądzie, w którym iedna ze stron będzie Sędzią.

Jeżeli są wierzycielami lub dłużnikami iednóy ze stron.

5to. Jeżeli w ciągu pięciu lat poprzedzających wyłączenie zachodził proces karny o popełnioną zbrodnię lub występpek między niemi i iedną ze stron, lub iey małżonkiem, albo iey krewnemi lub powinowatemi w linii prostéy.

6to. Jeżeli toczy się process cywilny między Sędzią, iego żoną, ich krewnemi wstępnemi i zstępnemi, albo powinowatemi z téyże linii, a iedną ze stron, i jeżeli ten process będąc zaczęty przez stronę, zaczęty był przed sprawą tą, w którój o wyłączenie prózba wniesiona została, albo jeżeli process ten będąc skończonym, był skończony w ciągu dopiero sześciu miesięcy przed zamiesioną prózbą o wyłączenie.

7mo. Jeżeli Sędzia iest opiekunem, lub przydanym opiekunem, albo kuratorem, sukcesorem domniemanym, albo też donataryuszem, panem, lub stołownikiem iednóy ze stron.

Jeżeli iest administratorem iakiego instytutu, towarzystwa lub dyrekcyi będących w sprawie stroną.

Jeżeli iedna ze stron iest iego domniemanym sukcesorem.

8vo. Jeżeli Sędzia dał radę w processie albo go bronił, czyli to w ustny rozprawie, czyliteż na piśmie. Jeżeli go poprzedniczo sądził iako Sędzia, albo iako Sędzia polubowny. Jeżeli się w processie wstawiał, polecał go, lub nakładał na iego wydatki; iezeli w nim świadczył iak świadek, iezeli po rozpoczęciu processu pił lub iadł z iedną lub drugą stroną w ich domu, albo przyiął od niéy podarunki.

gno. Jeżeli główna nieprzyiaźń między nim, a iedną ze stron zachodzi. Jeżeli od czasu rozpoczęcia sprawy, albo w 6. miesiącach podaną proźbę o wyłączenie poprzedzających, zasły z iego strony napaści, pokrzywdzenia, groźby słowne, albo na piśmie.

Art. 482. Wyłączenie nie będzie miało miejsca w przypadkach tych, w którychby Sędzia był krewnym członków, albo administratorow iakiego instytutu albo towarzystwa, dyrekci, lub opiekujących się majątkiem podupadłéy w niém osoby, a będących stroną w sprawie, chybaby pomienieni opiekunowie, administratorowie lub interessanci mieli interes oddzielny lub osobisty.

Art. 483. Każdy Sędzia, który wie o przyczynie do wyłączenia w swéy osobie, będzie obowiązany oświadczyć ią w Izbie Sądowéy, która postanowi czyli Sędzia ma się wstrzymać od sądzenia albo nie. Przepis ten stosuje się także do przypadku artykułem 180. obiętego.

Art. 484. Przyczyny do wyłączenia tyczące się Sędziów, daią się także zastósować do Prokuratora Królewskiego gdy ten iest stroną łączną i broniącą z urzędu, lecz nie może bydź wyłączanym gdy iest stroną główną.

Art. 485. Ten, który wyłączenie wnosić zechce, będzie obowiązany zrobić to przed rozpoczęciem sądowéy rosprawy, a iezeli w sprawie nakazana iest relacya, tedy przed iéy odczytaniem.

Art. 486. Wyłączenie Sędziów wyznaczonych do udania się na miejsce, albo do wysłuchania świadków lub innych działań, będzie mogło bydź żądane w ciągu tylko trzech dni, które będą się zaczynać:

1. Jeżeli wyrok iest oczny, od dnia tegoż wyroku.
2. Jeżeli wyrok iest zaoczny i niemasz przeciwko niemu żałożonéy oppozycyi, tedy od dnia, w którym czas artykułami

mi 214. 215. i 216. do założenia teyże oppozycyi oznaczony upłynął.

3. Jeżeli wyrok wypadł zaoczny i zaszła przeciw niemu oppozycja, tedy od dnia, w którym taż oppozycja, (choćby nawet zaocznie) odrzucona została.

Art. 487. Wyłączenie będzie wniesione przez akt sporządzony w kancelaryi, który powinien w sobie zawierać zasady i będzie podpisany przez stronę lub mającego od niéy urzędowe i szczególne pełnomocnictwo, które do tegoż aktu powinno być przyłączone.

Art. 488. Pisarz sądu odda we 24. godzinach wypis aktu tegoż wyłączenia Prezesowi, a na przełożenie tegoż Prezesa oraz na wnioski Prokuratora Królewskiego zapadnie wyrok który odrzuci wyłączenie, jeżeli toż przypuszczoném być nie może, a jeżeli dałoby się przypuścić, tedy rozkaże :

1. Kommunikowanie aktu wyłączenia Sędziemu wyłączonemu, aby się w wyrazach dokładnych względem wymienionych w akcie tymże czynów, w przeciągu czasu wyrokiem tymże oznaczyć się mającego, wytłómaczył.
2. Kommunikowanie tego wszystkiego Prokuratorowi Królewskiemu.

Wyrok tenże oznaczy dzień, w którym relacya przez iednego z Sędziów wyrokiem tymże wyznaczzonego, zdaną będzie.

Art. 489. Sędzia wyłączany zrobi swoje oświadczenie w kancelaryi na końcu oryginalnego aktu wyłączenia.

Art. 490. Wszelkie wyroki i działania, rachuiąc od dnia wyroku nakazującego powyższe komunikowanie, będą zawieszonemi. Jeżeli iednak iedna ze stron twierdzi, że działanie iest nagłe i że spóźnienie niebezpieczeństwem grozi, wtenczas wniosek ten incydentalny będzie wprowadzony na audyencyą po prostém wezwaniu, a Sąd będzie mógł postępować w sądeniu i rozkazać, aby inny Sędzia mieysce wyłączonego zastąpił.

Art. 491. Jeżeli Sędzia wyłączany przyznaie czyny, które były powodem do iego wyłączenia, lub jeżeli czyny te są dowiedzione, Sąd wyda rozkaz, aby się od sądenia wstrzymał.

Art. 492. Jeżeli strona wyłączająca ani dowodu na piśmie, ani początku dowodu względem przyczyn wyłączenia nie przynosi, zostawia się rostopności Sądowi odrzucić wyłączenie na proste oświadczenie się Sędziego, lub nakazać dowodzenie przez świadków.

Art. 493. Ten, którego akt wyłączenia uznanyby był za niedający się przypuścić lub przyjąć, będzie skazany na taką karę pieniężną, iaka zdawać się będzie Sądowi. Kara ta nie będzie mogła być mniejszą nad 100. zł. polsk. i nie przeszkodzi wcale Sędziemu, gdyby tego okoliczności wymagały, pociągnąć stronę wyłączającą o wynadgodzenie szkód i straconych korzyści, lecz w tym przypadku nie będzie już mógł być sprawą Sędzią.

Art. 494. Każdy wyrok względem wyłączenia będzie mógł podpadać appellacyi. Jeżeli iednak strona twierdzi, że dla nagłej okoliczności potrzeba przystąpić do iakiego działania nie czekając ażby założona appellacya osądzona była, tedy wniosek ten incydentalny będzie wprowadzony na audyencyą po prostem wezwaniu, a Sąd któryby wyłączenie odrzucił będzie mógł przystąpić do działania i nakazać, aby inny Sędzia wyłączonego zastąpił.

Art. 495. Ten, który zechce od wyroku względem wyłączenia appellować, będzie obowiązany zrobić to w dniach 5. od daty wyroku, a to przez akt sporządzony w kancelaryi. Akt ten będzie zawierać powody i oznajmienie, że złożonemi zostały w kancelaryi dokumenta appellacyą popierające.

Art. 496. W tym przypadku Pisarz prześle w dniach 3. Pisarzowi Trybunału appellacyjnego wypis aktu wyłączenia i oświadczenia się Sędziego, wypis wyroku i aktu appellacyi, oraz załączone dokumenta, a to na notę appellującego i na jego koszt.

Art. 497. W dniach 3. po odebraniu tego wszystkiego przez Pisarza Trybunału appellacyjnego, Pisarz tenże przedstawi to wszystko Trybunałowi appellacyjnemu, który wyznaczy dzień do wydania wyroku i będzie mianował iednego z Sędziów, na którego relacyą i na wnioski Prokuratora Królewskiego nastąpi na audyencyi wyrok, i nie będzie wcale potrzeba przywoływać do niego stron.

Art. 498. W przeciągu 24. godzin po tym wyroku, Pisarz Trybunału appellacyjnego zwróci Pisarzowi Sądu ziemskiego wypis tegoż wyroku i dokumenta sobie przesłane.

Art. 499. Appellujący obowiązany będzie w ciągu miesiąca, rachując od dnia wyroku Sądu ziemskiego, któryby iego wyłączenie odrzucił, wręczyć stronom wyrok Trybunału appellacyjnego, albo zaświadczenie Pisarza tegoż Trybunału, zawierające w sobie że appellacya nie iest ieszcze rozsądzona, i oznajmujące o dniu przez tenże Trybunał do rozsądzenia appellacyi wyznaczonym. Inaczey wyrok odrzucający wyłączenie, będzie tymczasowo wykonanym, to coby z mocy iego późniéy nastąpiło, będzie ważnym, choćby nawet w Trybunale appellacyjnym wyłączenie przypuszczoném zostało.

Art. 500. Wszystkie te przepisy postępowania, o których się wyżej od artykułu 494. aż do artykułu 499. włącznie co do appellacyi powiedziało, będą zastosowane i zachowane na ten także przypadek, gdyby odwołanie się drogą rewizoryalną od wyroku w Trybunale appellacyjnym względem wyłączenia zapadłego, do Trybunału Najwyższego miejsce miało.

R O Z D Z I A Ł XXXV.

O przyięciu kaucyi.

Art. 501. Wyrok, któryby nakazał złożenie kaucyi, wyznaczy razem tak termin, w którym kaucya też wystawiona być powinna, iako też i czas, w którym od strony przeciwnéj ma być przyięta lub zaprzeczona.

Art. 502. Kaucya będzie przedstawiona w pozwie wręczonym stronie, jeżeli ta nie ma ustanowionego obrońcy, a jeżeli go ma, tedy w oświadczeniu wręczonym obrońcy przez obrońcę, wraz z kopią aktu, który będzie w kancelaryi sporządzony i który ma poświadczać że złożone zostały w teyże kancelaryi dokumenta dowodzące iż ręczyciel jest w stanie odpowiedzialności

Art. 503. Wolno będzie stronie przeciwnéj przeyrzeć złożone w kancelaryi dokumenta.

Jeżeliby strona też kaucyą przyięła, oświadczy to w prostym akcie. W tym zaś przypadku, lub jeżeli strona też w ciągu terminu wyznaczonego żadnego sporu nie wniesie, ręczyciel sporządzi w kancelaryi swoje zobowiązanie się, a to będzie pociągało za sobą exekucyą bez wyroku, będzie nawet pociągało za sobą przymus przez areszt osobisty, w przypadku gdzie ten może mieć miejsce.

Art. 504. Gdyby strona przeciwna w terminie przez wyrok oznaczonym spór względem kaucyi robiła, spór ten będzie wniesiony na audyencyą po prostém wezwaniu.

Art. 505. Spory względem przyięcia kaucyi sądzone będą summarycznie bez noty i bez pisma. Wyrok będzie wykonany bez względu na appellacyą.

Art. 506. Skoro kaucya wyrokiem przyznana będzie za dobrą, ręczyciel sporządzi swoje zobowiązanie się, stosownie do powyższego artykułu 503.

R O Z D Z I A Ł XXXVI.

O obrachowaniu szkód i straconych korzyści.

Art. 507. Jeżeli wyrok iaki nieoznaczył ilości szkód i straconych korzyści, na których wynadgodzenie strona skazana była, tedy będzie wręczony ich obrachunek obrońcy strony przeciwnéy, jeżeli ten był ustanowiony, a dokumentów tenże obrachunek stwierdzających kominikacya nastąpi podług przepisów artykułami 150 do 153 oznaczonych.

Art. 508. Strona przeciwna będzie obowiązana w ciągu dni 15. takowy obrachunek przerzeć, i dokumenta sobie kominikowane pod karami w artykule 255. wymienionemi zwrócić, a razem w ciągu tegoż terminu powinna zrobić i wręczyć stronie poszukującéy szkód i straconych korzyści oświadczenie wyrażające, iak wielką ilość na ich wynadgodzenie ofiarować iéy myśli. Inaczéy sprawa będzie wprowadzona po prostém wezwaniu na audyencyą, a strona przeciwna będzie skazana na zapłacenie ilości w podanym obrachunku zawartéy, jeżeli się ta sprawiedliwa i dokładnie z dokumentami sprawdzona okaże.

Art. 509. Jeżeli ofiarowana przez stronę przeciwną, a nieprzyięta przez stronę poszukującą szkód i straconych korzyści ilość uznana będzie przez Sąd za dostateczną, wtenczas strona taż poszukująca będzie skazana na poniesienie kosztów, iakieby od dnia zrobionego zaofiarowania wynikły.

Art. 510. Powyższe przepisy w Rozdziale niniejszym zawarte, będą także zastosowane i zachowane w tym przypadku, w którymby strona poszukiwała zwrotu kosztów processu, na którychby zapłacenie strona przeciwna wyrokiem przed ogłoszeniem niniejszego prawa zapadłym, skazana była, a któreby obrachowane i w pewnéy oznaczonéy ilości ustanowione nie były. Będą także przepisy te zachowane w przypadku poszukiwanych kosztów processu, o których się w artykule 134. mówiło.

R O Z D Z I A Ł XXXVII.

O obrachowaniu dochodów gruntowych.

Art. 511. Ten, któryby był skazany na powrócenie owoców, to iest produktów, czyli dochodów gruntowych, będzie obowiązany z nich zdać rachunek w sposobie niżéy wyrażonym, i będą w tym przypadku zachowane takie przepisy, iakie względem innych rachunków sądownie zdawanych, Rozdział poniższy XXXVIII stanowi.

R O Z D Z I A Ł XXXVIII.

O zdawaniu rachunków.

Art. 512. Ci, którym sądownie poruczone były czynności takie, z których do zdania rachunku są obowiązani, będą pociąganiem o zdanie tegoż rachunku przed ten Sąd, który im czynności takowe poruczył.

Opiekunowie będą pociąganiem do zdania rachunku przed Sąd miejsca tego, gdzie opieka powierzona im była.

Inne wszelkie osoby ulegające obowiązkowi zdania rachunku, będą pociąganiem przed Sąd swego zamieszkania.

Art. 513. Każdy wyrok skazujący stronę na zdanie rachunku, oznaczy czas pewny, w którym rachunek tenże ma być zdany, i wyznaczy Sędziego, przed którym instrukcja rachunku odbywać się będzie.

Ogłoszenie wyroku tego, jeżeli był ocny, zastąpi miejsce jego wręczenia.

Art. 514. Gdyby wyrokiem Trybunału wyższej Instancji zdanie rachunku nakazanem było, tedy strona pilniejsza po wezwaniu strony przeciwny uda się do właściwego Sądu Ziemskiego i będzie od niego żądać tak oznaczenia czasu pewnego do zdania rachunku, iako też wyznaczenia Sędziego, a to stosownie do poprzedzającego artykułu 513.

Art. 515. Sędzia do instrukcji wyznaczony na podaną prozbę od strony pilniejszej wyznaczy miejsce i dzień pewny do złożenia nakazanego rachunku, i wyda rozkaz do wezwania strony przeciwny, aby się w dniu tymże stawiła. Kopia rozkazu tego będzie wręczona w wezwaniu obrońcy przez obrońcę, jeżeli go strona ustanowionej miała, inaczey zaś będzie wręczona stronie przeciwny osobiście lub w iey zamieszkanu.

Art. 516. Rachunek będzie w sobie zawierał rzeczywisty przychód i wydatek. Będzie zakończony przez rekapitulacyą bilansu, to jest przez porównanie przychodu z wydatkiem; zastrzegając zrobienie szczególny rubryki na te przedmioty rachunku, które ieszcze do odebrania pozostaią.

Art. 517. Strona która zdawać ma rachunek, nie będzie rachowała między wydatkami zwyczajnymi, iak tylko koszta podróży, jeżeli tych potrzeba wypadła, oraz koszta na stęple, na główne wypisy dokumentów i na ich kopie.

Art. 518. Wszystkie kwity i dokumenta oryginalne do uspra-

wiedliwienia rachunku służące, a nieprzenoszące ilości zł. polsk. 25. będą wolnemi od stępla.

Art. 519. Jeżeli w terminie przez rozkaz Sędziego do instrukcyi rachunku wyznaczonego ustanowionym, strona do iego zdania zobowiązana nie stawi się, i przed Sędzią tymże rachunku nie złoży, Sędzia spisze protokół niestawienia się iéy, strona zaś odbierająca rachunek po prostém wezwaniu obrońcy przez obrońcę, a jeżeli go ustanowionego nie było, przez pozew saméy stronie, na dni przynajmniej 8. doręczony, może wnieść do Sądu Ziemskiego żądanie, aby strona na zdanie rachunku skazana, do iego złożenia zagnoną była pod zagrożeniem zaięcia i sprzedaży iéy majątku, a to, aż do ilości summy, którą Sąd podług swéy roztropności oznaczy. Będzie nawet mogła bydz do tego przymuszoną przez areszt osobisty, jeżeli to Sąd uzna bydz rzeczą przyzwoitą.

Art. 520. Jeżeli w terminie przez rozkaz Sędziego wyznaczonym, strona do zdania rachunku zobowiązana stawi się i takowy złoży, Sędzia spisze protokół względem stawienia się stron i względem złożenia tegoż rachunku.

Art. 521. Rachunek ten powinien bydz w dwóch exemplarzach złożony i przez stronę, która go zdaie, lub iéy szczególnie umocowanego pełnomocnika podpisany z zaręczeniem za iego rzetelność.

Dokumenta na usprawiedliwienie tegoż rachunku służące, powinny bydz także załączone w oryginałach, wraz z ich summaryuszem w dwóch także exemplarzach złożonym i przez stronę rachunek zdaiącą lub iéy pełnomocnika podpisanym.

Tak rachunek, iako też i dokumenta będą na wszystkich kartach zaliczbowane.

Sędzia do instrukcyi rachunku wyznaczony wyrazi w protokóle liczbę kart rachunku i dokumentów, zaznakuie podpisem swym rachunek i summaryusz dokumentów w obydwóch exemplarzach, ieden exemplarz rachunku i summaryuszu dokumentów odda stronie rachunek odbierającej lub iéy obrońcy, drugi zaś exemplarz rachunku i summaryuszu wraz z dokumentami oryginalnemi do usprawiedliwienia służącemi, złoży w kancelaryi Sądowéy, a razem wyznaczy w protokóle termin z wymienieniem dnia pewnego i godziny w celu zrobienia przez stronę rachunek odbierającą zarzutów naprzeciw złożonemu rachunkowi i w celu przyięcia ich do protokólu. Na termin ten wyznaczony nie będzie potrzeba żadnego iuż nowego stron wzywania.

Art. 522. Gdyby było kilka stron odbierających rachunek

i gdyby te jeden i tenże sam interes miały, będą obowiązane jednego wspólnego wybrać sobie obrońcę i tego Sędziemu do protokołu wymieniać, któremu będą oddane tak exemplarz rachunku, iako też exemplarz summaryuszu dokumentów, a to stósownie do poprzedzającego artykułu 521.

Gdyby zaś strony na obrońcę jednego ugodzić się nie mogły i każda z nich oddzielnego miała, albo gdyby miały odmienne i różne interesa, wtenczas będzie wolno każdéy stronie, albo ich obrońcom żądać od Pisarza wypisu złożonego w kancelaryi sądowéy rachunku i summaryuszu dokumentów. W obrachowaniu atoli kosztów będzie tylko przyjęta nadgróda jednego obrońcy dla wszystkich stron odbierających rachunek.

Zresztą dokumenta przez Sędziego w kancelaryi sądowéy złożone, będzie wolno każdéy stronie, lub iéy pełnomocnikowi, albo obrońcy przeyrzeć.

Art. 523. Postępowanie w powyższym artykule wymienione, będzie podobnie zachowane i na ten przypadek, gdyby do rachunku przychodzili wierzyciele iako interwenienci.

Art. 524. Po złożeniu rachunku podpisanego i zaręczonego za iego rzetelność, jeżeli się z niego okaże, że przychód przewyższa wydatek, tedy strona odbierająca rachunek będzie mogła domagać się od Sędziego do iego instrukcyi wyznaczonego, aby iéy rozkaz do wyexekwowania téy przewyżki, nakazem exekucyjnym opatrzony wydał, a to nie wchodząc nawet w potwierdzenie rachunku.

Art. 525. W dniu i w godzinie przez Sędziego do zrobienia zarzutów przeciw złożonemu rachunkowi podług art. 521. wyznaczonych, strony stawiać się przed nim końcem podania do iego protokołu wzajemnych sporów, usprawiedliwień i odpowiedzi. Jeżeli się strona która zdaie rachunek nie stawi, tedy sprawa po prostém wezwaniu będzie wprowadzona na audyencyą.

Art. 526. Jeżeli się strony stawiające względem podanego rachunku z sobą nie zgadzaia, Sędzia przez rezolucyą w protokóle zapisaną oświadczy, że przez niego relacya względem tegoż rachunku na audyencyi zdana będzie, a to w dniu który on oznaczy. Strony będą obowiązane tam się stawić, i to bez żadnego iuż wezwania.

Art. 527. Wyrok który Sąd w sprawie rachunkowéy wyda, będzie w sobie zawierał obrachowanie przychodów i wydatków, a jeżeli przewyżka iaka pozostanie, oznaczy ją dokładnie w wyroku.

Art. 528. Sąd nie jest obowiązany sprawdzać rachunku co do liczb. W przypadku iednak gdyby były iakie błędy, opuszczenia, alboteż mylne lub podwóyne zarachowania, zastrzega się stronom, że im jest wnołno wnieść o to żądanie do tegoż samego Sądu.

Art. 529. Jeżeli strona odbierająca rachunek nie stawia się przed Sędzią do iego instrukcyi wyznaczonym, tedy Sędzia zda swoją relacyą Sądowi w dniu przez niego oznaczonym, a w tym przypadku kategorye rachunku będą przez Sąd przyznane, jeżeli się znaydą bydź usprawiedliwionemi.

Jeżeli strona zdająca rachunek pozostanie bydź winną iako-
wąż z niego należytość, tedy zatrzyma zaległość tę bez prowizyi,
a jeżeli rachunek nie pochodzi z opieki, tedy wystawi za tę zale-
głość kaucyą, lub gdyby tak wolała złoży ią do depozytu.

Art. 550. Wolno będzie Sądowi ziemskiemu nietylko do instrukcyi rachunku ale też i do iego stanowczego rozsądzenia wyznaczyć właściwy Sąd zjazdowy; a w tenczas wyznaczony tenże Sąd zjazdowy stosując się do zasad ninieyszego Rozdziału, zachowa przepisy postępowania Sądowego w Rozdziale poniższym dla Sądów zjazdowych wskazane.

R O Z D Z I A Ł XXXIX.

O sprawach possessoryinych.

Art. 531. Do Sądu ziemskiego należec będą wszystkie te sprawy possessoryine, które z pogwałconey possessyi dóbr nieruchomych pod hypoteką ziemską zostających pochodzą.

Art. 532. Przy wprowadzeniu i sądzeniu spraw takich possessoryinych będą zastósowane zasady i zachowane przepisy w Rozdziale V. Księgi I. zawarte.

Art. 533. Wyrok któryby wysłuchanie świadków w sprawie possessoryinay nakazał, będzie wykonany pomimo opozycyi i appellacyi.

Art. 534. Wolno będzie Sądowi Ziemskiemu nietylko do instrukcyi spraw possessoryinych, ale też i do stanowczego ich na miejscu sporném osądzenia właściwy Sąd Zjazdowy wyznaczyć.

R O Z D Z I A Ł XL.

O sprawach granicznych.

Art. 535. W sprawach tyczących się rozgraniczenia dóbr nieruchomych, będą zachowane przepisy szczególnego postępowania sądowego oddzielném prawem seymowém roku 1818. pod tytułem. *O normalném rozgraniczeniu dóbr wszystkich nieruchomych gruntowych w kraiu Królestwa Polskiego będących* postanowione, do których to przepisów tak strony, iako też i Sądy Ziemskie stosować się we wszystkim będą obowiązane.

Art. 536. Sprawy tyczące się rozgraniczenia dóbr nieruchomych i mające tylko za cel żądanie wyznaczenia Sądu Zjazdowego, mogą być wprowadzane do Sądu Ziemskiego przez same strony bez żadnej assystencyi obrońców.

Nie będzie wcale w sprawach takich potrzebne ani załączanie przy pozwach summaryuszu dokumentów stósownie do artykułu 122, ani też wręczanie pism i komunikacya dokumentów o których się mówiło w Rozdziale XIV.

R O Z D Z I A Ł XLI.

O upadku processu.

Art. 537. Każdy process, chociażby w nim ustanowionego obrońcy nie było, będzie umorzony przez zaprzestanie popierania go przeciągiem roku iednego całego.

Termin ten będzie powiększony sześcią miesiącami w tych wszystkich przypadkach, w którychby miejsce miało żądanie względem wrócenia się do przerwanego processu lub względem ustanowienia nowego obrońcy, a to stosownie do przepisów rozdziału XXX.

Art. 538. Processa tyczące się Rządu, Skarbu publicznego, Dóbr Korony i Narodu, funduszków edukacyjnych, zgromadzeń miłosierdzia i szpitalów, funduszków duchowieństwa, gminów mieyskich i wieyskich, oraz wszelakich korporacyów, instytutów i własności publicznych, lub pod bezpośrednią opieką Rządu będących, równie także processa wszelakich osób, nawet małoletnich, będą podlegać upadkowi z zastrzeżeniem, że im będzie wolno poszukiwać szkód na osobach do ich obrony upoważnionych, na Administratorach, opiekunach, kuratorach i t. p.

Art. 539. Na przypadek tylko w artykule 134. wymieniony,

upadek processu następuje sam przez się, i nie potrzeba w téj mierze żadnego wyroku.

W innych wszystkich przypadkach upadek processu nie nastąpi sam przez się z prawa; będzie pokryty ten upadek, gdyby iedna lub druga ze stron ważne iakie akta przed żądaniem upadku processu uskuteczniła.

Art. 540. Upadek processu będzie żądany w nocie wręczony obrońcy przez obrońcę, chybaoby obrońca umarł, złożył urząd, albo został w urzędowaniu zawieszonym, lub od niego oddalonym, a to po czasie tym, w którym prawo do upadku processu nabytém zostało. A w tym przypadku nota względem upadku processu podana, będzie wręczona stronie saméy osobiście lub w iéy zamieszkaniu.

Upadek processu może bydź żądanym na ustny nawet wniosek, a to stosownie do przepisów artykułu 210 rozdziału XIX.

Art. 541. Upadek processu nie umarza żądania względem głównego przedmiotu sprawy. Pociąga on tylko za sobą umorzenie postępowania Sądowego i nie będzie można w żadnym przypadku żadnym aktem w czasie umorzonego postępowania nastąpiionym zasłaniać się, ani go téż na poparcie żądań swoich pokładać.

Na przypadek, gdy process uznany zostanie za upadły, główny powód będzie skazany, na powrócenie wszystkich umorzonego postępowania Sądowego kosztów, których obrachunek strona wnosząca żądanie o upadek processu natychmiast w Sądzie złoży. Inaczéy bowiem nie będzie iuż mogła późniéy ich poszukiwać.

R O Z D Z I A Ł XLII.

O odstąpieniu od processu.

Art. 542. Wolno będzie powodowi w każdym stanie i w każdym położeniu sprawy przed wyrokiem stanowczym od rozpoczętego przez siebie processu odstąpić.

Odstąpienie od processu może bydź zrobione czyli to ustnie po przywołaniu sprawy przez stronę samą lub ustanowionego i szczególném pełnomocnictwem umocowanego od strony obrońcę, czyli téż w oddzielném prostém oświadczeniu podpisaném przez stronę samą lub iéy szczególnego pełnomocnika i wręczonym obrońcy przez obrońcę.

Art. 543. Odstąpienie od processu pociągnię za sobą samo przez się ten skutek, iż strony obydwie zwrócone będą do tegoż samego stanu, w jakim się znajdowały przed rozpoczęciem processu.

Art. 544. Odstąpienie od processu pociągać będzie również za sobą obowiązek powrócenia kosztów, na zapłacenie których będzie skazana strona, która od processu odstąpiła.

Art. 545. Co się tycze podania obrachunku tychże kosztów i ich przysądzenia, będą zachowane przepisy w rozdziale powyższym XXXVI. zawarte. Wyrok przysądzający takowe koszta będzie wyekwowany pomimo appellacyi lub oppozycyi.

R O Z D Z I A Ł XLIII.

O powołaniu strony chępiący się i przechwalający z iakowysis prawem.

Art. 546. Gdyby się kto czyli to na piśmie, czyli téż nawet ustnie chępił i przechwalał, że ma przeciw drugiemu iakowes prawo osobiste albo rzeczowe, w tym przypadku będzie wolno temu, naprzeciw któremu przechwalanie się takowe wymierzoneby było, powołać przez pozew przechwalającego się przed Sądem jego zamieszkania, i żądać, aby do dowodzenia roszczonego przez siebie prawa był przypuszczonym, a w przeciwnym razie, aby mu względem tegoż prawa wieczne milczenie nakazane było.

Art. 547. Ten który stronę przechwalającą się powołuie do Sądu, będzie obowiązany dokładnie i iasno przełożyć i usprawiedliwić swoje powołanie.

Stronie zaś powołanę będzie wolno wnieść do Sądu obronę, że powołanie naprzeciwko nię wymierzone nie iest usprawiedliwione.

Art. 548. Jeżeli strona powołana na terminie przez pozew oznaczonym nie stawi się, albo téż jeżeli po iey stawieniu się Sąd powołanie przeciwko nię wymierzone za usprawiedliwione przez stronę powołującą uzna, w tenczas będzie wydany wyrok nakazujący stronie powołanę, aby w terminie, który Sąd w wyroku oznaczy, sprawę względem roszczonego sobie prawa przez wydany przeciwko stronie powołującę pozew rozpoczęła, z tém razem zagrożeniem, iż gdyby tego w terminie oznaczonym nie zrobiła, będzie iey nakazane względem przechwalanego przez nią prawa wieczne milczenie.

Art. 540. Jeżeli w terminie przez powyższy wyrok oznaczonym, strona powołana sprawę względem przechwalanego swego prawa przez wydany i powołujący stronie wręczony pozew rozpocznie, w tenczas co do postępowania w nię będą zachowane przepisy innym sprawom zwyczajne.

Art. 550. Jeżeli zaś strona powołana w terminie oznaczonym sprawy téj przez wydany pozew nie rozpocznie, albo też jeżeli po wydanym pozwie wpisu podług obmowy artykułu 134 nie zrobi, lub jeżeli stosownie do artykułu 139 wyvodu sprawy nie wręczy, w tenczas będzie wolno stronie powołujący po prostem wezwaniu wnieść rzecz na audyencyą, a Sąd wyda wyrok który stronie powołanęj względem prawa przez nią roszczonego wieczne milczenie nakaże.

Art. 551. Czynności przez które wykonywa się posiadanie iakiéykolwiek rzeczy lub prawa, nie mogą być wzięte za przechwalanie się takie, z którego by wolność powołania przepisami niniejszego rozdziału dozwolona służyć mogła, lecz temu, któryby się przez czynności takowe skrzywdzonym był mniemał, będzie wolno drogą zwyczajną prawa swego dochodzić.

Art. 552. Powołanie rozdziałem niniejszym dozwolone, będzie miało miejsce w każdym tym przypadku i przeciwko każdej téj stronie, któraby od rozpoczętego przez siebie processu odstąpiła, albo też upadku jego dopuściła.

R O Z D Z I A Ł XLIV.

O postępowaniu summarycznym w niektórych sprawach.

Art. 555. Będą uważane za wymagające summarycznego postępowania i iako takie będą sądzone sprawy następujące:

1. Sprawy iedynie osobiste, iakąbykolwiek ilość summy, (począwszy od ilości zł. polsk. 500) za przedmiot mieć mogły, a to jeżeli się wspierają na dokumencie takim, który zaprzeczany nie iest.
2. Sprawy wnoszone bez dokumentu, skoro przedmiot ich summy 1000 zł. polsk. w kapitale nieprzenosi.
3. Sprawy o zapłacenie zasług, komornego, należytości dzierżawnych, oraz zalegających naydalej od roku iednego pensyi, czynszów i wszelkich dochodów, czyli te w pieniądzech, czyli też w naturze ustanowione będą.
4. Sprawy mające za cel tymczasowe żądania, albo wymagające pośpiechu, a w szczególności:
5. Sprawy i spory wynikające z wszelakich zapowiedzeń,

aresztów, zaięciów, owo zgoła z wszelkiéy exekucyi Sądowéy.

6. Sprawy possessoryine.
7. Sprawy o wysłuchanie świadków na wieczną pamiątkę, nakoniec
8. Wszystkie te sprawy i spory, których rozsądzenie w drodze summarycznego postępowania szczególnemi kodexu niniejszego artykułami iest nakazane.

Art. 554. Sprawy wymagaiące summarycznego postępowania będą sądzone na audyencyi po upłynieniu terminu w pozwie oznaczonego po prostym wezwaniu bez żadnych innych formalności, to iest ustnie w assystencyi obrońców Sądowych i bez wręczania wzajemnego pisma o których się w rozdziale XIV. mówiło, a nawet bez poprzedniéy komunikacyi dokumentów.

Art. 555. Wnioski i skargi incydentalne, oraz interwencye, o których się w Rozdziale XXIX mówiło, będą podane w notie wręconéy obrońcy przez obrońcę, i zawieraiącey w sobie zasady i konkluzyą, na które strona przeciwna odpowie w Sądzie ustnie.

Art. 556. Gdyby w sprawie wymagaiącey summarycznego postępowania strona którakolwiek powoływała się do dowodu przez świadków, albo przez przysięgę, będzie obowiązana przy wprowadzeniu sprawy podać i wyszczególnić Sądowi na piśmie podpisanym przez siebie lub swego obrońcę czyny te, któreby przez świadków lub przez przysięgę dowodzić chciała.

Art. 557. Gdyby także strona którakolwiek powoływała się do czynności przez biegłych w sztuce, będzie podobnież obowiązana na piśmie Sądowi złożonym wymienić imiona, stan i mieszkanie biegłych.

Art. 558. Gdyby wyrokiem nakazane było wysłuchanie świadków, będą zachowane przepisy zawarte w Rozdziale XXIV.

Art. 559. Przy wprowadzeniu każdéy sprawy wymagaiącey postępowania summarycznego, strony będą obowiązane złożyć w Sądzie summaryusze dokumentów, ieżeliby iakie na usprawiedliwienie swych żądań pokładały. Summaryusze te będą przez strony lub ich obrońców podpisane, i będą zaznakowane, oraz w kancelaryi sądowéy zachowane, a to stósownie do artykułu 198. Rozdziału XVIII.

Art. 560. Gdyby Sąd w sprawie wymagaiącey summarycznego postępowania po ukończonéy ustnéy rozprawie uznał potrzebę, aby ta była instruowana przez pisma, będzie mu wolno

instrukcyą tę wyrokiem nakazać, a ta odbędzie się stósownie do przepisów rozdziału XIV. artykułów 139. do 153.

Termin do podania i wręczenia wyvodu sprawy w artykule 139. oznaczony, zacznie się od dnia ogłoszenia wyroku, którego wręczenie nie będzie wcale potrzebne.

R O Z D Z I A Ł XLV.

O i l l a c y a c h.

Art. 561. Będzie utrzymywany w Sądzie Ziemskim registr osobny zwany *illacyiny*.

Z registru tego będą przedstawiane Sądowi wszystkie te żądania, które kodex niniejszy pod szczególnymi artykułami przez illacye wnosić do Sądu pozwala, a które iednostronnie i bez poprzedniego wezwania strony drugiey rozpoznane być mogą.

Art. 562. Każda illacya będzie odczytana na publiczney audyencyi z pisma. W piśmie tém będzie iasno i dokładnie wyrażony przedmiot żądania, wraz z konkluzyą.

Gdyby się żądanie strony wspierało na iakowych dokumentach, te będą w oryginałach do illacyi załączone i w Sądzie złożone.

Art. 563. Każde pismo illacyine będzie podpisane przez stronę lub iey szczególnego pełnomocnika albo obrońcę. Będzie ie wolno do Sądu przedstawić saméy stronie osobiście, lub iey szczególnie umocowanemu pełnomocnikowi, nawet bez asystencyi obrońcy.

Art. 564. Registr illacyiny będzie brany do sądenia na początku każdéy zwyczajney sessyi, lecz to naydłużey przez iedną tylko godzinę. Będą z niego przywoływane wpisy z porządku tak, iak przez Pisarza na proźbę stron zapisane zostaną. Na przedstawioną każdą illacyą Sąd wyda i ogłosi swoją rezolucyą. Treść iey krótka będzie przez iednego z Sędziów w registrze illacyinym i zaraz pod wpisem zapisana, i przez Prezesa albo Sędziego Prezyduiącego podpisana. Pisarz zaś na oryginale pisma illacyinego rezolucyą tę Sądową zredaguie i wyda ją stronie z podpisem prezyduiącego i z podpisem swoim przy dołożeniu pieczęci Sądowéy, a to naydaley w przeciagu 24. godzin.

Oryginału redakcyi téy nie będzie potrzeba w kancelaryi Sądowéy zachowywać.

Art. 565. Gdy będzie szło o odebranie w terminie wyznaczo-

nym przysięgi wyrokiem nakazaný, będzie wolno stronie stosownie do artykułu 321 rozdziału XXIII. wnieść o to do Sądu z rejestru illacyinego żądanie, lecz nie inaczéy, iak tylko za poprzednim strony przeciwéy i przez artykuł tenże 321 zastrzeżoném wezwaniem. A w tym przypadku wolno będzie Sądowi przywołanie wpisu, który względem tego żądania zrobiony został, pomimo nawet kolei innych wpisów, nakazać.

Art. 566. Nie będzie się należała od stron żadna opłata od wpisów, które w rejestrze illacyinym robione będą.

W o l i c k i S. T. N.

Redaktor.

w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu

M. W o ź n i c k i.

K S I Ę G A III.

R O Z D Z I A Ł XLVI.

O postępowaniu w Sądach zjazdowych.

Art 567. Sąd zjazdowy w tenczas tylko będzie mocen, iako Sąd pierwszey Instancyi sprawę cywilną sądzić, gdy wyrokiem właściwego Sądu ziemskiego do iéy osądzenia wyznaczony zostanie.

Art. 468. Sąd zjazdowy do osądzenia takich tylko spraw może być wyznaczony, które naocznego widzenia na miejscu przedmiotu spornego lub rozpoznania zachodzącego między stronami z dóbr nieruchomości gruntowych sporu, wymagać będą.

Art. 569. Od uznania Sądu ziemskiego, a to w miarę wielkości zachodzącego sporu, zależy postanowić: czyli Sąd zjazdowy z iednego tylko Sędziego, czyli z trzech Sędziów zjazdowych składać się ma, co w iednym i tymże samym wyroku będzie wyrażono.

Sędziowie ci będą imiennie wymienieni w wyroku. Gdyby ich trzech wyznaczonych było, starszy podług porządku nominacyi będzie prezydował. Jeden zaś z innych dwóch Sędziów na którego się wszyscy zgodzą, a w przypadku niezgody, Sędzia najmłodszy podług nominacyi, będzie utrzymywał protokół.

Art. 570. Sędziowie zjazdowi mogą być wyłączeni z przyczyn, które są w Rozdziale XXXIV. wyrażone. Strona, któraby wyznaczenia Sądu zjazdowego do osądzenia sprawy żądała, będzie obowiązana w wydanym do Sądu Ziemskiego pozwie wymienić stronie przeciwnéy imiona Sędziego lub Sędziów zjazdowych mających być wyznaczonemi. Strona przeciwna jeśli mieć będzie przyczyny do ich wyłączenia, będzie obowiązana te przedstawić i udowodnić w swoiéy odpowiedzi. Spór względem tego wyłączenia zachodzący rozpozna przedewszystkiem Sąd ziemski do którego proźba o wyznaczenie Sądu zjazdowego zaydzie, i będzie mu wolno nawet z urzędu Sędziów zjazdowych, choćby z innego Powiatu do osądzenia sprawy wyznaczyć.

Będzie także wolno stronom obydwom zgodzić się na to i żądać, aby Sędziowie zjazdowi z innych nawet Powiatów wyznaczonemi byli.

Art. 571. Jeżeli wyrok Sądu ziemskiego wyznaczający Sąd zjazdowy do osądzenia sprawy był oczny, nie będzie stronie przeciwny wręczanym; ogłoszenie jego stronom lub ich obrońcom zastąpi miejsce wręczenia.

Art. 572. W ciągu najdalej dni 15. od dnia wyroku Sądu ziemskiego, jeżeli ten był oczny, albowiem od dnia, w którym upłynął termin do założenia przeciw niemu opozycji, jeżeli ten był zaoczny, strona pilniejsza uda się do wyznaczonego Sędziego zjazdowego, a jeżeli było wyznaczonych trzech Sędziów, tedy do Sędziego mającego przydawać, z prośbą o wyznaczenie terminu do zjazdu, i złoży mu wypis wyroku Sądu ziemskiego, który Sąd zjazdowy do osądzenia sprawy wyznaczył. Prośbę tę będzie wolno stronie przedstawić Sędziemu na piśmie albowiem ustnie.

Art. 573. Sędzia ten rozpocznie działanie swoje od spisania natychmiast protokołu, zrobi w nim nasamprzód wzmiankę o dniu w którym prośba ta do niego przez stronę zanesiona została. Wyrazi w nim datę wyroku Sądu ziemskiego wyznaczającego Sąd zjazdowy, imiona stron i w krótkości przedmiot sprawy. Następnie Sędzia wyda stronie teyże rozkaz na piśmie końcem przywołania strony przeciwny na wyznaczony przez niego termin zjazdu.

Gdyby w iednymże czasie razem strony obydwie o rozkaz pomieniony prosiły, Sędzia wyda go stronie powodowy.

W rozkaze tym będą wyrażone: iego data, imiona stron, w krótkości przedmiot sprawy, data wyroku Sądu ziemskiego wyznaczającego Sąd zjazdowy, miejsce zjazdu i termin wyznaczony stronom do stawienia się przed Sądem zjazdowym, nakoniec podpis Sędziego. Wszystko to pod nieważnością.

Art. 374. Termin do stawienia się przed Sądem zjazdowym będzie w rozkaze tym wyznaczony przynajmniej 15stodniowy. Będzie iednakże wolno Sędziemu temuż w przypadkach nagłych i pośpiechu wymagających skrócić takowy termin, a skrócenia tego przyczyna będzie w rozkaze tymże wyrażona.

Art. 575. Kopia rozkazu pomienionego będzie doręczona stronie przeciwny osobiście lub w iey zamieszkaniu na dni przynajmniej 8. przed terminem wyznaczonego zjazdu, a w przypadkach pośpiechu wymagających na dni przynajmniej 3. pod nieważnością.

Art. 576. Jeżeli Sąd zjazdowy w komplecie trzech Sędziów był wyznaczony, w tym przypadku Sędzia przydawać mający

wyda na ręce strony, która o powyższy rozkaz prosiła, w 3. exemplarzach otwarte zawiadomienie o wyznaczonym terminie zjazdu do innych wyznaczonych Sędziów. O wręczenie zawiadomienia tego dwóch exemplarzy innym dwóm Sędziom strona też kosztem swoim postara się. Dowód tego wręczenia na 3cim exemplarzu będzie zapisany, i ten Sędziemu przyzdywać mającemu będzie oddany który go do protokołu załączy.

Art. 577. Gdyby się Sędziemu któremukolwiek wydarzyła iaka przeszkoda w zjechaniu na wyznaczony termin, będzie obowiązany na piśmie o przeszkodzie téy nayoźniéy w terminie tymże innym Sędziom donieść i tę usprawiedliwić. Doniesienie to będzie zachowane w Protokóle; a w tym przypadku inni Sędziowie lub Sędzia którzyby zjechali odroczą termin zjazdu na inny dzień, na który nie będzie już potrzebny nowy rozkaz do przywołania strony przeciwnéy, ani iego wręczenie jeżeli ta na pierwszym terminie stawała.

Sędzia, któryby o przeszkodzie do zjechania na którykolwiek termin zjazdu nie doniósł albo iéy nie usprawiedliwił, będzie obowiązany wynadgrodzić stronom koszta spełzłego terminu, a nawet wynikłe ztąd szkody i stracone korzyści, będzie mógł bydz nawet pociągniony do odpowiedzialności.

Art. 578. W terminie do zjazdu wyznaczonym strony stawia się osobiście, albo przez swych pełnomocników. Plenipotence dane pełnomocnikom będą złożone i załączone do protokołu w oryginałach. Będzie w protokóle zapisane stawienie się stron. Assystencya obrońców Sądowych przed Sądem zjazdowym nie jest potrzebna. Będzie iednakże wolno stronom gdy same zechcą użyć do obrony swoiéy doradców, a nawet obrońców Sądowych. Wszelako koszta za nadgrode obrońcy nie będą mogły wchodźić w obrachowanie kosztów processu, i nie będą przyiętemi, ani przysądzonemi.

Art. 579. Gdyby strona mniemała, że ma nowe i już po zapadłym wyroku Sądu ziemskiego Sąd zjazdowy wyznaczającym, wynikłe przyczyny do wyłączenia Sędziego zjazdowego, będzie obowiązana te nasamprzód przed samymże Sądem zjazdowym do protokołu z ich usprawiedliwieniem przedstawić. Będzie spisany co do tego wyłączenia osobny protokół; będzie wysłuchana z odpowiedzią strona przeciwna; oprócz tego Sędzia wyłączany, będzie obowiązany zapisać do protokołu swoje tłómaczenie się względem zarzutów wyłączenia, a w tym przypadku będzie odroczone termin zjazdu na inny czas, stósownie do artykułu 577. Protokół spisany względem wyłączenia, bę-

dzie przesłany Sądowi Ziemskiemu, który podług przepisów w Rozdziale XXXIV objętych, rozstrzygnie spór względem wyłączenia Sędziego i jeżeliby to za usprawiedliwione uznał, wyznaczy innego Sędziego. Strona, której wniesione wyłączenie odrzuconeby było, będzie skazana na karę art. 493. zagrożoną i na wynadgródenie stronie przeciwnéj kosztów spełzonego terminu zjazdu, a nawet szkód i straconych korzyści.

Art. 580. Instrukcja spraw przed Sądem zjazdowym będzie się odbywać ustnie, z tym atoli warunkiem, że Sąd tenże wszystkie stron wnioski, obrony, żądania, dowody i dokumenta w protokóle zapisać będzie obowiązany.

Protokół takowy będzie przez Sąd i strony, lub ich pełnomocników oraz obrońców Sądowych jeżeli ich strony użyły, podpisany.

Art. 581. Dokumenta iakieby strony na poparcie i obronę sprawy miały, będą przed Sądem Zjazdowym złożone w oryginałach. Dokumenta te będzie wolno stronom nawzajem przejrzeć, nie wynosząc ich z miejsca chyba za pozwoleniem strony przeciwnéj. Summaryusze składanych dokumentów podpisane przez strony i zaznakowane przez Sąd, będą w protokóle zachowane.

Art. 582. Wolno będzie trzeciemu przychodzić z interwencją do sprawy przed Sądem Zjazdowym wprowadzonéj, i tę wnieść do protokółu Sądowego, w sposobie przez artykuły 578 580 i 581 wskazanym. Interwencją tę Sąd Zjazdowy iednym i tymże samym wyrokiem rozsądzi.

Art. 583. Audyencya Sądu Zjazdowego będzie publiczna. Przepisy tyczące się porządku i bezpieczeństwa téjże audyencyi będą tu służyć też same, iakie są objęte w rozdziale XVI.

Art. 584. Sąd Zjazdowy po ukończonéj instrukcyi i rozprawie stron, wyda i ogłosi wyrok natychmiast, a jeżeli Sąd składać się będzie z trzech Sędziów, wyda go większością głosów przy zachowaniu przepisów artykułami 175 176 i 177 objętych.

Art. 585. Gdyby wyrokiem Sądu Zjazdowego nakazana była stronie przysięga, będą zachowane przy zawyrokowaniu iéy i odebraniu przepisy w rozdziale XXIII. zawarte, a w szczególności: Jeżeli strony obie oświadczą się przed Sądem Zjazdowym, że na wyroku iego nakazującym przysięgę poprzestaią, i to oświadczenie w protokóle podpiszą, Sąd będzie mógł przysięgę natychmiast, albo w dniu następnym odebrać i do wyroku stanowczego przystąpić.

Inaczéy

Inaczey Sąd Zjazdowy nie będzie mógł odbierać przysięgi wprzód aż po uzyskaney prawomocności wyroku, i wstrzyma się z wydaniem wyroku stanowczego. Jeżeli iednak nakazana przysięga tyczy się tylko iednéy kategorii sprawy z pomiędzy wielu innych, Sąd będzie mógł do osądzenia innych kategorii nie wstrzymując się przystąpić, jeżeli te od wykonania nakazaney przysięgi nie zależą.

W dni naydaléy ośm po upłynionym terminie do appellacyi, jeżeli ta założoną nie była, albo też po doręczeniu wyroku wyższyć instancyi, ieśliby, nim wyrok Sądu Zjazdowego nakazujący przysięgę był potwierdzony, strona któręy taż przysięga nakazana była będzie obowiązana udać się do Sędzięgo Zjazdowego, stosownie do artykułu 572 z proźbą o wyznaczenie nowego terminu do zjazdu w celu odebrania przysięgi, a następnie osądzenia sprawy stanowczo. W wyznaczeniu nowego tego terminu będą zachowane przepisy zawarte wyżey w artykułach 573 574 i następnych.

Gdyby zaś strona mająca wykonać przysięgę nie prosiła w czasie wyż wymienionym o wyznaczenie terminu do ięy odebrania, albo gdyby ięy w terminie nie wykonała, upadnie w dowodzie względem tych czynów, które przysięgą stwierdzonemi bydz miały, stosownie do artykułu 328, a stronie przeciwnęy będzie wolno wnosić do Sądu takie żądania, iakie z prawa przynależą.

Art. 586. Gdyby wypadła potrzeba nakazać wysłuchanie świadków, strony i Sąd Zjazdowy stosować się będą do przepisów ubiętych w rozdziałach VI. i VIII. a w szczególności w artykułach 74. 75. 76. 77. 82. i daléy aż do art. 88.

Art. 587. Gdyby wypadła potrzeba nakazać cynność i relacyą przez biegłych w sztuce, będą zastosowane i zachowane przepisy zawarte w rozdziałach VI. i VIII. a w szczególności w artykułach 74. 75. 76. 77. 89. i daléy aż do artykułu 92.

Art. 588. Gdyby dokument iaki przed Sądem Zjazdowym składany, nie był przez stronę przyznanym, albo był zaprzeczonym, lub posądzonym o fałsz, a strona przeciwna gdyby trwała w przedsięwzięciu użycia onegoż, Sąd Zjazdowy wyda na to stronie zaświadczenie, zaznaknie dokument zaprzeczany, odeśle spór ten do Sądu Ziemskiego, i wydanie wyroku co do przedmiotu głównego zawiesi.

Gdyby iednak dokument ten do iednéy tylko kategorii sprawy z pomiędzy wielu innych ściągął się, będzie wolno Sądowi

Zjazdowemu nie wstrzymując się do osądzenia innych kategorii przystąpić.

Art. 589. Będzie wolno Sądowi Zjazdowemu we wszystkich przypadkach, jeżeli strona przeciwna żądać tego będzie postanowić, aby strona wypyтана była osobiście na audyencyi względem czynów sprawy przed Sąd tenże wprowadzonéy, a to stosownie do przepisów rozdziału XXVIII. Jeżeliby zaś zaszła przeszkoda w stawieniu się strony, która ma być wypyтана, będzie wolno Sądowi wyznaczyć Sędziego cywilnego gminnego, lub innego Sędziego Zjazdowego, w którego obrębie strona taż mieszka do iéy wypyтania, a Sędzia ten wyznaczony sporządzi protokół odpowiedzi od strony odebranych i ten Sądowi Zjazdowemu odeśle.

Art. 590. W przypadkach, w którychby miejsce miało albo pozwolenie na odłożenie wykonania wyroku Sądu Zjazdowego, albo też zawyrokowanie aresztu osobistego, będą służyć Sądowi Zjazdowemu za prawidło artykuły 179 180 181 182 183 i 184 rozdziału XVIII.

Art. 591. Gdyby szło o wynadgrózenie szkód i straconych korzyści, Sąd Zjazdowy nakaze podać sobie ich obrachunek, i tych ilość po wysłuchaniu strony przeciwnéy ustanowi i przysądzi w wyroku.

Art. 592. Gdyby szło o zwrócenie owoców to jest produktów czyli dochodów gruntowych, Sąd Zjazdowy postąpi sobie według przepisów artykułu 186.

Art. 593. Strony będą obowiązane do protokołu Sądowego podać obrachunek kosztów processu, Sąd zaś Zjazdowy w ustanowieniu i zasądzeniu tychże kosztów, będzie się stosował do przepisów artykułów 187 aż do 191 i do osobnego postanowienia Rządowego o *taxach*. Strona, która obrachunku kosztów processu Sądowi Zjazdowemu nie poda, nie będzie już mogła późniéy ich odzyskiwać.

Art. 594. Będzie wolno Sądowi Zjazdowemu nakazać exekucyą tymczasową wyroku z kaucyą lub bez kaucyi, a to stosownie do przepisów artykułami 193 i 194 obiętych.

Kaucya, którąby Sąd Zjazdowy złożyć nakazał, będzie przedstawiona w kancellaryi Sądu Ziemińskiego, który rozsądzi spór względem niéy zachodzący, a to podług przepisów rozdziału XXXV.

Art. 595. Będzie wolno Sądowi Zjazdowemu na żądanie zgodne stron obydwóch, odraczać terminu zjazdu do czasu, na

iaki się strony umówią, albo też, iaki będzie przez Sąd z urzędu oznaczony, będzie mu także wolno pozwolić na to odroczenie, na żądanie iednéy nawet ze stron, ale z słusznych przyczyn. Odroczenie to iednakże raz tylko ieden nastąpić może i nie będzie mogło przechodzić terminu, iaki stosownie do artykułu 574 był wyznaczony, a to pod nieważnością. Na nowy odroczoney termin nie będzie potrzebny żaden nowy rozkaz Sądu Zjazdowego do przywołania strony przeciwnéy, ani iego wręczanie, jeżeli ta już wprzód w Sądzie Zjazdowym stawała.

Art. 596. Redakcyja wyroku oryginalnego Sądu Zjazdowego, będzie zrobiona przez Sędziego Zjazdowego, a jeżeli komplet Sądowy składał się z trzech Sędziów, będzie zrobiona przez Sędziego trzymającego protokół. Redakcyja ta będzie zapisana na końcu tegoż samego protokołu, który był względem instrukcyi sprawy sporządzony.

Redakcyja ta będzie w sobie zawierać nasamprzód tytuł Panującego Króla, potem datę i miejsce zapadłego wyroku, przytomność Sędziego lub Sędziów, imiona, stan i zamieszkanie stron, ich żądania czyli konkluzye, powody wyroku i postanowienie onegoż to jest decyzyą, a naostatek wymienienie dnia, w którym wyrok ogłoszony został.

W redakcyi téy nie mogą się znajdować żadne skrobania. Dodatki zaś, nadpisy albo przemazania będą zaznakowane przez Sędziego Prezydującego.

Na końcu redakcyi będzie dodany nakaz exekucyiny.

Art. 597. Redakcyja ta oryginalnego wyroku będzie podpisana przez Sędziego Zjazdowego, jeżeli zaś Sąd składał się z 3ch Sędziów, w tenczas wszyscy Sędziowie będą obowiązani podpisać redakcyą wyroku, większością głosów uradzonego.

Wolno będzie iednakże Sędziem różniącemu się w swoim zdaniu zapisać osobno i podpisać na dole powyższéy redakcyi swoje różniące się zdanie wraz z iego powodami.

Art. 598. Gdyby na terminie przez Sąd Zjazdowy podług artykułu 574 wyznaczonym, strona powodowa nie stanęła, będzie wolno stronie pozwanéy wnieść do protokołu żądanie, aby process był uznany za upadły i aby iéy koszta processu przysądzone były, których obrachunek natychmiast poda, inaczéy nie będzie ich mogła późniéy odzyskiwać.

Art. 599. Gdyby strona pozwana na terminie tymże nie stawiła się, będzie uznana, po przekonaniu się o prawném iéy na termin zjazdu przywołaniu za niestawiającą, a wnioski strony po-

wodowéy będą iéy przysądzone, ieżeli się sprawiedliwemi i dokładnie z przyniesionych dowodów i dokumentów sprawdzonemi okażą.

Art. 600. Chociażby się z kilku pozwanych iedni przed Sądem Zjazdowym stawili, a drudzy nie stawali, instrukcyja sprawy nie będzie zawieszana, Sąd Zjazdowy przystąpi do iéy osądzenia i do wydania wyroku.

Art. 601. Oppocycya naprzeciw wyrokom zaocznym Sądu Zjazdowego nie będzie mieć mieysca w żadnym przypadku, czyli to wyrok Sądu Ziemskiego, który do osądzenia sprawy Sąd Zjazdowy wyznaczył, był oczny, czyli téż był zaoczny.

Art. 602. Wyroki Sądu Zjazdowego oczne nie będą wręczone stronie przeciwnéy. Ogłoszenie ich na zjeździe zastąpi mieysce wręczenia.

Wyroki zaoczne powinny bydź wręczone stronie przeciwnéy osobiście lub w iéy zamieszkaniu. Inaczéy nie będą mogły bydź exekwowanemi, a to pod nieważnością. Wyroki zaoczne będą exekwowane w ciągu 6ściu miesięcy po ich otrzymaniu, inaczéy będą uważane, iak gdyby nie nastąpiły.

Art. 603. Gdyby iedna ze stron po wyroku Sądu Ziemskiego, który wyznaczył Sąd Zjazdowy do osądzenia sprawy, albo téż w ciągu instrukcyi przed Sądem Zjazdowym wprowadzonéy i nim sprawa do osądzenia byłaby przygotowaną, umarła, w tenczas nie będzie miało mieysca żadne zaoczne przeciwko niéy postępowanie pod iego nieważnością, a nawet pod nieważnością wyroku, gdyby ten zapadł. Zastrzegając komu z prawa należy wolne czynienie w Sądzie właściwym Ziemskim względem wrócenia się do przerwanego processu, a to stosownie do przepisów rozdziału XXX i względem wyznaczenia na nowo Sądu Zjazdowego, ieżeli tego będzie potrzeba.

Art. 604. Będzie wolno stronie powodowéy odstąpić od processu przed Sąd Zjazdowy wytoczonego. Oświadczenie się strony w téy mierze będzie do protokołu Sądowego zapisane i przez stronę podpisane. Sąd zaś Zjazdowy na żądanie strony przeciwnéy, koszta processu ustanowi i oneyże przysądzi. Obrachunek tych kosztów będzie natychmiast podany, inaczéy nie będą mogły bydź już odzyskiwane.

Art. 605. Wszystkie protokoły Sądowe, oraz oryginalne redakcyje wyroków Sądu Zjazdowego będą natychmiast, a nappóźniéy w dni trzy do kancelaryi Sądu Ziemskiego odesłane i tam złożone za kwitem Pisarza.

Prokurator Królewski będzie obowiązany przejrzeć protokoły Sądów Zjazdowych i redakcyę ich wyroków stosownie do przepisu artykułu 201.

Wypisy wyroków Sądu Zjazdowego będzie wydawał Pisarz Sądu Ziemskiego, stosownie do przepisów artykułu 197. Gdzie zaś Sąd Zjazdowy w komplecie trzech Sędziów zasiadał, będą tylko wydawane wypisy wyroku, większością głosów uradzonego. Wypis zdania Sędziego w osądzeniu sprawy różniącego się, nie będzie nigdy wydawanym.

Oprócz tego wolno będzie stronom żądać od Pisarza osobno wypisów protokółów Sądu Zjazdowego, tyczących się instrukcyi sprawy, czyli to w całości, czyli też w części.

Art. 606. Sąd zjazdowy na końcu odesłanych do kancelaryi Sądu ziemskiego protokółów, będzie obowiązany wypisać obrachunek kosztów dniowego i podróży, iakie się Sędziom zjazdowym podług osobnego postanowienia Rządowego o taxach należą. Tym końcem w protokółach pomienionych będzie zapisana data wszystkich dni do zjazdu użytych, i będą zapisane i przez Sąd podpisane czynności w każdym dniu działane. Pisarz Sądu ziemskiego po odesłaniu do kancelaryi takowych protokółów przedstawi je natychmiast Prezesowi, a ten koszta takowe obrachunie i wyda rozkaz przeciwko stronie, która wyznaczenia Sądu zjazdowego żądała na ich zapłacenie, nakazem exekucyjnym opatrzony. Rozkaz ten będzie wyexekwowany pomimo opozycyi lub appellacyi.

Art. 607. Gdyby Sąd zjazdowy wyrokiem Sądu ziemskiego wyznaczony był do osądzenia sprawy possessoryinéy, będą w osądzeniu iéy zastosowane przepisy zawarte w Rodziałach V. i XXXIX.

Art. 608. Gdyby Sąd zjazdowy wyznaczony był do instrukcyi, a razem i do osądzenia sprawy rachunkowéy, będą zachowane zasady i szczególne przepisy Rozdziału XXXVIII. W tym przypadku ieden exemplarz rachunku i ieden exemplarz summaryuszu dokumentów na usprawiedliwienie rachunku służących, o których iest mowa w art. 521. i 522. będą oddane stronie odbieraiącéy rachunek, a gdyby było kilka stron, tedy stronie téy na którą się inne zgodzą; drugi zaś exemplarz summaryuszu dokumentów, oraz dokumenta same oryginalne pozostaną w rękach Sędziego zjazdowego trzymaiącego protokół, a ten będzie obowiązany komunikować je do przejrzenia stronom i będzie mu wolno z nich wypisy stronom tymże wydawać.

Art. 609. W sprawach dotyczących się *rozgraniczenia dóbr nieruchomości gruntowych* osobnym prawem seymowym roku 1818 nakazanego, będą obowiązane tak strony, iako też i Sądy zjazdowe stosować się do ustaw prawem témże objętych i do szczególnych tam wskazanych postępowania Sądowego przepisów.

Art. 610. Będzie wolno tak Sądowi ziemskiemu, iakoteż Trybunałom wyższych Instancyi polecać Sędziom zjazdowym wszelakie Sądowe czynności, a nawet czynności dotyczące się samych tylko przygotowawczych działań do osądzenia sprawy potrzebnych z zastrzeżeniem sobie samym osądzenia sprawy w głównym iéy przedmiocie. A w tym przypadku nie będzie wolno Sędziom zjazdowym wdawać się w żadne sądownictwo, a to pod nieważnością wszelkiego postępowania i wyroku, gdyby ten nastąpił, oraz pod wynadgrodeniem stronom kosztów, szkód i straconych korzyści, a nawet pod odpowiedzialnością w drodze karności Sądowej.

We wszystkich takich przypadkach będzie zachowane postępowanie wyżéy w artykułach 572. 573 i następnych wskazane.

Art. 611. Appellacya od wyroków w Sądzie zjazdowym zapadłych będzie zakładana wprost do właściwego Trybunału appellacyjnego, a to podług przepisów niżej w Rozdziale objętych.

Art. 612. Sądy zjazdowe iako Sądy pierwszéy Instancyi nie będą miały władzy sądenia sporów, które z exekucyi ich wyroków wynikaćby mogły.

Art. 613. Z resztą wszystkie inne przepisy postępowania sądowego wyżéy w księdze II. dla Sądów ziemskich wskazane, o ile te właściwego zastosowania przed Sądami zjazdowymi potrzebowaćby mogły, będą także w Sądach tychże zjazdowych zastosowaniami i zachowaniami.

K S I E Ǽ G A IV.

R O Z D Z I A Ǽ XLVII.

O postępowaniu w Sądach handlowych.

Art. 614. Postępowanie przed Sądami handlowymi będzie się odbywać bez pośrednictwa obrońców.

Art. 615. Każda sprawa będzie tam wniesiona przez wydany poprzednio pozew podług formalności które są wyżej w Rozdziale XIII. o pozwach dla Sądów ziemskich przepisane.

Art. 616. Termin w pozwie będzie wyznaczony:

1. dla osób mieszkających w témże samém mieyscu gdzie Sąd zasiada, przynajmniéy iednodniowy,
2. dla osób mieszkających daléy, lecz w tym samym Powiecie, przynajmniéy trzydniowy,
3. dla osób mieszkających w innych Powiatach tegoż samego Woiewództwa, przynajmniéy ósmiodniowy.

Jednakże jeżeliby osobom gdzieindziéy nawet mieszkającym pozew był doręczony osobiście w mieyscu tém gdzie Sąd zasiada, natenczas termin iednodniowy będzie dostateczny.

W przypadkach pośpiechu wymagających, będzie wolno Prezesowi Sądu pozwolić na zapozwanie nawet z dnia na dzień albo z godziny na godzinę, oraz pozwolić na zajęcie ruchomości. Będzie mu także wolno podług okoliczności zobowiązać powoda, aby złożył kaucyą, lub usprawiedliwił że iest w stanie dostatecznéy odpowiedzialności. Rozkazy te Prezesa będą wykonalnemi pomimo opozycyi lub appellacyi.

Art. 617. W interessach spławu na rzekach, do których wchodzi strony niezamieszkałe, i w interessach tych w których idzie o opatrzenie w żywność i potrzebne materyały, albo o sporządzenie statków gotowych do wyjścia pod żagle, oraz w innych przedmiotach nagłych i témczasowego zaradzenia potrzebujących, pozew może bydź wydany z iednego dnia na drugi, lub z iednéy godziny na drugą bez pozwolenia nawet Prezesa, i wyrok zaoczny będzie mógł natychmiast zapadać.

Art. 618. Wszelki pozew wręczony na statku spławnym osobie zapozwanéy, będzie ważny.

Art. 619. Powodowi będzie wolno wydać pozew stronie przeciwnéy podług swego wyboru, albo przed Sąd zamieszkania strony pozwanéy, albo przed Sąd w którego okręgu zobowiązanie nastąpiło i towar dostawionym został, albo przed Sąd w którego okręgu wypłata skuteczną bydź miała.

Art. 620. Strony będą obowiązane stawić się osobiście, lub przez umocowanych szczególnych Pełnomocników.

Art. 621. Jeżeli się strony stawiają, a na pierwszém audyencyi Sądu nie nastąpiłby stanowczy wyrok, naówczas strony

niezamieszkałe w miejscu tém, gdzie Sąd zasiada, będą obowiązane obrać sobie w témże miejscu zamieszkanie.

O obraném tém zamieszkaniu będzie zapisana wzmianka w księdze wyroków, o którę się w art. 195. mówiło. Gdyby strony nie obrały sobie takowego zamieszkania, wszelkie wręczenia, a nawet wręczenie stanowczego wyroku mogą być zastąpione przez przyklepienie kopii na drzwiach audyencyonalnych Sądu, co Pisarz podpisem swym na oryginale zaświadczy, a wręczenia tak nastąpione będą ważnemi.

Art. 622. Powodowie którzy są cudzoziemcami, mogą być w materji handlowej zniewalani do wystawienia kaucyi za zapłacenie kosztów, oraz szkód i straconych korzyści, na któreby skazanemi być mogli, a to nawet i w ten czas, gdy sprawa handlowa wprowadzona jest przed Sąd ziemski w miejscach tych, gdzie nie masz Sądu handlowego.

Art. 623. Jeżeli Sąd jest niewłaściwym z względu na przedmiot sprawy, tedy strony będą odesłane przed Sąd właściwy, chociażby nawet excepcya względem niewłaściwości Sądu wnoszona nie była.

Excepcya względem niewłaściwości Sądu z iakiejkolwiek innęj przyczyny, może być tylko wnoszona przed wszelką inną obroną.

Art. 624. Jeden i tenże sam wyrok będzie mógł, uchylając excepcyą względem niewłaściwości Sądu stanowczo sądzić co do przedmiotu głównego, lecz w dwóch oddzielnych postanowieniach wyroku: w iednym co do właściwości Sądu, w drugim co do przedmiotu głównego.

Postanowienie wyroku względem właściwości Sądu będzie mogło zawsze podpadać appellacyi.

Art. 625. Wdowy i sukcesorowie osób takich, które przed Sąd handlowy mogły być bydz pozwane, będą przed tenże Sąd pozwanemi, albo drogą wrócenia się do processu stosownie do przepisów Rodziału XXX. alboteż przez wydanie nowego pozwu. Zastrzega się iednak, iż jeżeliby się z ich strony wszczął spór taki, który pod rozpoznanie Sądu handlowego nie należy, natenczas strony będą odesłane do Sądów zwyczajnych, aby tam spór ten poprzedniczo załatwionym został, a następnie co do przedmiotu głównego, aby osądzono w Sądzie handlowym.

Jeżeli iednak sukcesorowie są nieletni i handlu przez swego spadkodawcę prowadzonego nie kontynuują, w ten czas spór całkowity

kowity nawet w głównym przedmiocie będzie wprowadzony do Sądów zwyczajnych i będzie tam osądzony.

Art. 626. Gdyby składany iaki dokument nie był przez stronę przyznanym, albo był zapartym, lub posądzonym o fałsz, i gdyby strona składająca go obstawała przy tém, że go chce użyć, Sąd odeśle strony przed Sąd ziemski, do którego rozpoznanie zarzutów tych, stósownie do Rozdziałów XXI. i XXII. należy, a wydanie wyroku co do przedmiotu głównego będzie w Sądzie handlowym wstrzymane.

Wszelako gdyby się dokument ten do iednéy tylko kategorii sprawy z pomiędzy wielu innych ściagał, będzie wolno Sądowi nie wstrzymując się przystąpić do wyrokowania względem innych kategorii.

Gdyby iednak nieprzyznanie, zaprzeczanie dokumentu, albo posądzenie o fałsz wymierzone było przeciwko dokumentowi wexlowemu, natenczas wstrzymanie się od sądzenia sporu w głównym przedmiocie, nieinaczéy będzie mogło nastąpić, iak za złożeniem przez osobę zarzut czyniącą kaucyi odpowiadający przedmiotowi spornemu, a w przypadku niemożności złożenia kaucyi, nie inaczéy iak za poddaniem się dobrowolném aresztowi osobistemu przez akt w kancelaryi Sądu handlowego sporządzony, który to areszt będzie dopóty, dopóki spór względem nieprzyznania, albo fałszu w Sądzie zwyczajnym rozsądzony nie zostanie.

Art. 627. Sąd będzie mógł we wszystkich przypadkach, a nawet z urzędu nakazać, aby strony, stósownie do przepisów Rozdziału XXVIII. wypytane były same osobiście na audyencyi, albo też w kancelaryi przez wyznaczonego w tym celu Sędziego względem czynów wprowadzonéy sprawy, a gdyby prawna iaka w stawieniu się osobistém przeszkoda zaszła, będzie mógł do ich wypytania mianować iednego z Sędziów składu swego, a nawet Sędziego cywilnego gminnego, lub Sędziego zjazdowego. W każdym przypadku będzie spisany protokół względem ich odpowiedzi.

Art. 628. Gdyby wypadła potrzeba odesłania stron przed Sędziów polubownych w celu roztrąśnienia rachunków, dokumentów i reiestrów, będzie mianowany ieden albo trzech Sędziów polubownych dla wysłuchania stron i ich poiednania jeżeli to nastąpić może, jeżeli nie, tedy dla tego aby dali swe zdanie, do którego Sąd będzie mógł o tyle przychylić się, o ile się to z iego przekonaniem zgodzi.

Gdyby wypadła potrzeba naocznego obeyrzenia lub ocenienia robot albo towarów, będzie mianowany ieden albo trzech biegłych.

Sąd handlowy mianować będzie Sędziów polubownych i biegłych z urzędu, gdyby się na nich strony na audyencyi nie zgodziły.

Art. 629. Wyłączenie Sędziów polubownych, albo biegłych mianowanych z urzędu, nie będzie mogło być wniesionym, iak tylko w ciągu dni trzech po ich mianowaniu.

Art. 630. Relacya Sędziów polubownych i biegłych będzie złożona w kancelaryi Sądu handlowego.

Art. 631. Jeżeli Sąd handlowy przypuści stronę do dowodu przez świadków, tedy wyrok któryby go nakazał, zawierać w sobie będzie czyny mające być przez świadków dowodzone. Wyrok ten wyznaczy także dzień i godzinę, w których świadkowie wysłuchanemi będą albo na audyencyi, albo przez Sędziego do tego wyznaczonego.

Świadkowie będą pozwani przynajmniej na dzień ieden przed dniem wysłuchania. Gdyby iedna ze stron żądała odroczenia, spór ten incydentalny będzie natychmiast osądzony.

W każdym przypadku będzie spisany protokół, który będzie w sobie zawierał oświadczenie się świadków, czyli są krewnymi, powinowatemi, służącemi lub domownikami stron, oraz zarzuty, któreby były co do wyłączenia świadków robione; niemniej zeznania tychże świadków, a nakoniec przysięgę przez nich złożoną.

Z resztą co do wręczenia świadkom kopii wyroku obeymujących czyny, na które świadek ma być słuchany; co do zawiadomienia strony przeciwnéj o imionach świadków; co do kar na niestawiających świadków; co do zakazu odbierania świadectw od małżonków, krewnych i powinowatych stron w linii prostéj; co do wnoszenia naprzeciw świadkom zarzutów; co do sposobu ich sądzenia; co do robienia zapytań świadkom; co do ich wynadgrodenia; co do liczby świadków, których koszta w obrachunku mogą być przyięte; nakoniec, co do wolności słuchania osób, którym ieszcze lat 15. wieku nie minęło, i osób głuchoniemych, będą zachowane przepisy dla Sądów ziemskich wskazane i zawarte w Rozdziale XXIV.

Jeżeli świadkowie mieszkają w dalszej odległości, lub zaszyły im iakie przeszkody w stawieniu się, będzie wolno Sądowi handlowemu polecić ich wysłuchanie Sądowi cywilnemu

gminnemu lub Sędziemu zjazdowemu, w których obrębie świadek mieszka. Protokół wysłuchania świadków, który sporządzi Sąd albo Sędzia wyznaczony, będzie odesłany Sądowi handlowemu.

Art. 652. Zachowane będą co do zapisania w księdze sądowej wyroków, oraz co do redakcyi i wypisu onychże formy w artykułach 195 196 i 197 dla Sądów ziemskich przepisane, z tym dodatkiem: że ponieważ instrukcyja sprawy nie odbywa się w Sądzie handlowym przez pisma, będzie więc obowiązkiem Pisarza, przed powodami wyroku w krótkości wyrazić czyn sprawy, oraz wzajemne wnioski stron.

Art. 653. Jeżeli się powód w Sądzie nie stawi, będzie wydany wyrok zaoczny, który pozwanego od skargi uwolni.

Jeżeli się pozwany nie stawi, będzie wydany również wyrok zaoczny i żądania powoda będą mu przysądzone, jeżeli się te sprawiedliwemi i należycie z przyniesionych dowodów sprawdzonemi być okażą.

Art. 634. Wyrok zaoczny będzie mógł być wręczony przez woźnego któregokolwiek bądź Sądu lub Trybunału. W wręczeniu będzie wyrażone pod nieważnością obranie przez stronę zamieszkania w miejscu tém, gdzie Sąd zasiada, a to jeżeli powód pod jurysdykcyą Sądu tegoż nie jest zamieszkały.

Wyrok ten będzie wykonalnym w dzień ieden po wręczeniu, i aż do opozycyi.

Art. 635. Opozycya przeciwko wyrokowi zaocznemu nie będzie mogła być już więcéy przyiętą po upłynieniu dni 8. rachując od dnia wręczenia wyroku.

Art. 636. Opozycya będzie w sobie zawierać tak usprawiedliwioną przyczynę niestawienia się na pierwszym terminie podług tego, co jest powiedziano w artykułach 60. 61. i 62; iako też i zasady tyczące się przedmiotu sprawy, przytaczone przez zakładającego też opozycyą, oraz pozew z oznaczeniem terminu stronie przeciwnéy ustanowionego przez artykuł 616. Opozycya ta będzie wręczona stronie przeciwnéy w zamieszkanu przez nią obraném.

Art. 637. Opozycya założona w momencie exekucyi wyroku, gdyby tę strona przeciwna przed upłynieniem dni 8. artykułem 635 do założenia opozycyi oznaczonego przedsięwzięcia, może być założona przez oświadczenie podane do protokółu Urzędnika exekwującego, i będzie wstrzymywać też exe-

kucyą, z tym atoli warunkiem, że zakładający takową opozycyą powtórzy ją przed upłynieniem dni 8. do założenia opozycyi, rachując zawsze od dnia wręczenia wyroku podług artykułu 635 służących, a to w sposobie przez artykuł 636 opisanym. Gdy termin ten przeminie, opozycya będzie uważana za niezłożoną.

Art. 638. Sądy handlowe będą obowiązane nakazać exekucyą tymczasową swoich wyroków bez względu na appellacyą i bez kaucyi, skoro przedmiot sprawy nie przenosi ilości złotych polskich 1000 w kapitale. Będą równie mogły podobną exekucyą tymczasową nakazać i w większym sprawy przedmiocie, skoro się ta zasada na dokumencie niezaprzeczonem, lub na poprzednio zapadłym wyroku, od któregoby appellacyi założony nie było. W innych przypadkach exekucya tymczasowa nie będzie miała miejsca, iak tylko pod warunkiem dania kaucyi lub usprawiedliwienia dostatecznej odpowiedzialności. Będą sądzone w Sądach handlowych bez żadnej appellacyi wszystkie te sprawy, względem których strony do jurysdykcji tychże Sądów należące i mające zupełną wolność używania praw swoich uczynią wyraźne oświadczenie na to, iż na wyroku Sądu handlowego przestaną i że prawa appellowania całkiem odstępnią.

Art. 639. Kaucya będzie przedstawiona przez akt wręczony w zamieszkaniu appellującego, jeżeli ten mieszka pod jurysdykcją tegoż samego Sądu; jeżeli tam nie mieszka, tedy w zamieszkaniu przez niego obranem, stosownie do artykułu 621. Akt ten będzie w sobie zawierał wezwanie na dzień i godzinę wyznaczoną do stawienia się w kancelaryi dla przejrzenia dokumentów do kaucyi przedstawionych, jeżeli złożenie ich nakazane było, i których brać z miejsca nie będzie można, a razem akt ten będzie zawierał wezwanie na audyencyą w celu pozyskania wyroku względem przyjęcia téż kaucyi, gdyby względem niéy spór iaki zachodził.

Art. 640. Jeżeli appellujący nie stawi się, lub jeżeli żadnego przeciwko kaucyi sporu wnosić nie będzie, tedy ręczyciel sporządzi kaucyą téż w kancelaryi Sądu. Jeżeliby zaś appellujący spór iakowy wnosił, tedy będzie wydany w téj mierze wyrok w dniu przez wezwanie oznaczonym. We wszystkich przypadkach wyrok będzie wykonalny pomimo opozycyi lub appellacyi.

Art. 641. Sądy handlowe nie będą wcale rozpoznawać spórów, któreby z exekucyi ich wyroków wynikły.

Art. 642. W Województwach tych, w którychby Sądów handlowych ustanowionych ieszcze nie było, Sądy ziemskie co do przedmiotów ilość 500 zł. polsk. w kapitale przenoszących, będą rozsądzać sprawy Sądów handlowym właściwe. Sprawy zaś nieprzenoszące, ilości zł. polsk. 500 w kapitale, będą sądzone w właściwych Sądach cywilnych gminnych, wyjąwszy sprawy pochodzące z tych Powiatów, w którychby Sądy handlowe ustanowione były, a natenczas sprawy takie, ilości złotych polskich 500 nieprzenoszące, będą sądzone w Sądach tychże handlowych. W obydwóch powyższych przypadkach, będzie zachowane w Sądach ziemskich i gminnych postępowanie, niniejszym rozdziałem przepisane, i wyroki w Sądach tychże zapadłe będą mieć też same skutki, iak gdyby w Sądach handlowych zapadły.

Z resztą wszystkie inne przepisy postępowania Sądowego wyżey w księdze II. dla Sądów ziemskich wskazane, o ile te właściwego zastosowania przed Sądami handlowymi potrzebowałyby mogły, będą równie w Sądach tychże handlowych zastosowaniami i zachowaniami.

C z ę ś ć II.

O postępowaniu w Trybunałach II. i III. Instancyi, o środkach nadzwyczajnych do zaskarżenia wyroków, i o exekucyi Sądowej.

R O Z D Z I A Ł XLVIII.

O postępowaniu w Trybunałach Appellacyjnych.

Art. 643. W każdej sprawie i bez żadney różnicy mniejszego lub większego iey przedmiotu, będzie wolno stronie, któraby się przez wyrok w którymkolwiek Sądzie pierwszey Instancyi, to iest gminnym, ziemskim, handlowym lub zjazdowym zapadły, uciążoną bydź mniemała, odwołać się drogą Appellacyi do właściwego Trybunału Appellacyjnego.

Art. 644. Termin do założenia Appellacyi będzie :

1. od wyroków przedstanowczych Sądu cywilnego gminnego naydaléy 15 dniowy, od wyroków zaś stanowczych tegoż Sądu 30 dniowy.
2. od wyroków przedstanowczych innych Sądów I. In-

stancyi, iako to: ziemskiego, zjazdowego i handlowego naydaléy 30 dniowy. Od wyroków zaś stanowczych tychże sądów 60 dniowy.

Art. 645. Termina powyższe będą się zaczynać:

1. Przeciwno wyrokom naocznym Sądu gminnego, Sądu zjazdowego i Sądu handlowego, od dnia ich ogłoszenia. Przeciwno zaś wyrokom naocznym Sądu ziemskiego, od dnia ich wręczenia stronie osobiście lub w iéy zamieszkanii.
2. Przeciwno wyrokom zaocznym Sądu gminnego, ziemskiego i handlowego, od dnia w którym opozycya przeciwko nim nie będzie mogła iuż więcéy byđz przyiętą. Przeciwno zaś wyrokom zaocznym Sądu zjazdowego (od których opozycya dozwolona nie iest) od dnia ich wręczenia stronie osobiście lub w iéy zamieszkanii.

Art. 646. Appellacya od wyroków przygotowawczych, będzie mogła byđz założona dopiero po wyroku przedstanowczym, i łącznie z Appellacyą od tegoż wyroku. Jeżeli zaś w sprawie nie zapadł żaden wyrok przedstanowczy, tedy dopiero po wyroku stanowczym i łącznie z Appellacyą od tegoż wyroku. Termin do takowéy Appellacyi od wyroków przedstanowczych zacznie się rachować dopiero od dnia ogłoszenia lub wręczenia wyroku przedstanowczego, a jeżeli ten w sprawie nie zapadł, tedy od dnia ogłoszenia lub wręczenia wyroku stanowczego.

Appellacya ta będzie mogła byđz przyiętą, chociażby nawet wyrok przygotowawczy był wykonany bez żadnego iéy zastrzeżenia.

Art. 647. Appellacya od wyroku przedstanowczego będzie mogła byđz założona przed wyrokiem stanowczym. Będzie mogła byđz także założona po wyroku stanowczym i łącznie z Appellacyą od tegoż wyroku, jeżeli termin do założenia Appellacyi od wyroku przedstanowczego ieszcze był nie upłynął.

Art. 648. Będą uważane za wyroki przygotowawcze te, które zapadły względem saméy instrukcyi sprawy, i których wykonanie ma za cel postawić process w tym stanie, ażeby mógł byđz sądzony, i aby w nim wydany byđz mógł wyrok przedstanowczy albo stanowczy.

Art. 649. Będą uważane za wyroki przedstanowcze te, na mocy których Sąd nakazuje przed rozsądzeniem stanowczem sprawy dowód iakowy np. przysięgę, wysłuchanie świadków, sprawdzenie, albo też instrukcyą, lub czynność iakową taką, które-

by robić już mogły szkodliwy przesąd głównemu przedmiotowi sprawy, a którychby wyroków przedstanowczych wykonanie da- wało już poznać, iaki wyrok na tę lub na owę stronę Sąd wydać może w głównym przedmiocie sprawy.

Art. 650. Będą uważane za wyroki stanowcze te, na mocy których Sąd stanowczo już rozsądza sam główny przedmiot spra- wy, i po których ogłoszeniu nic już więcej Sąd w tymże samym przedmiocie nie ma do sądzienia, i do zawyrokowania.

Art. 651. Upływanie terminów do założenia Appellacyi ar- kułami 644 do 647. oznaczonych, będzie za sobą pociągać utratę prawa do appellowania. Termina te będą upływać przeciwko wszelakim stronom. Zastrzega się im iednakże wolność poszuki- wania szkód z zaniedbaney Appellacyi wynikłych, na kim z pra- wa wypadnie.

Termina powyższe przeciwko osobom małoletnim, nieusamo- wolnionym zaczną dopiero upływać od dnia tego, w którym (oprócz przepisanego zwyczajnego ogłoszenia lub wręczenia zapadłego wyroku ich opiekunom) wręczony ieszcze będzie wyrok tenże ich przydanym opiekunom, chociażby nawet ci drudzy nie wcho- dzili ani do sprawy, ani do wyroku.

Art. 652. Ci, którzy mają zamieszkanie za granicą Królestwa Polskiego, albo tamże w służbie iakowey publiczney tuteyszego Rządu zostają, będą mieli oprócz terminów, artykułem 644. do założenia Appellacyi oznaczonych, dowolony ieszcze w dodatku czas taki, iaki jest artykułem 132 rozdziału XIII. postanowiony.

Art. 653. Upływanie terminów artykułem 644. do założenia Appellacyi oznaczonych, będzie przerwane przez śmierć strony przegrywaiącyey. Termina te odzyskaią bieg swój na nowo od dnia tego, w którym wręczony będzie wyrok w zamieszkaniu strony zmarłey, z formalnościami w artykule 118. oznaczonemi, i gdy upłyną termina do spisania inwentarza spadku i do namy- ślenia się względem obięcia onegoż prawem dozwolone, a to ie- żeli wyrok przed upłynieniem tych ostatnich terminów wręczo- nym został.

Wręczenie to będzie dostateczne, gdy w niem wymienieni bę- dą Sukcessorowie zmarłego w ogóle, bez wyrażenia ich imion w szczególności.

Art. 654. Nie będzie mogła być zakładana Appellacya w cią- gu dni 8. od dnia ogłoszenia lub doręczenia wyroku takiego, któ- rego ekzekucya pomimo założyć się mogącyey Appellacyi nie jest

nakazana. Wyjąwszy tylko wyroki naoczne Sądów handlowych, od których będzie wolno założyć appellacyą w dniu nawet tym, w którym wyrok ogłoszony został.

Art. 655. Założona w powyższym przeciągu czasu Appellacya będzie nieważna, i aby mogła mieć prawny skutek, powinna być ponowiona, jeżeli jeszcze termin do niej założenia prawem oznaczony nieupłynął.

Art. 656. Exekucya wyroku, który niej pomimo założyć się mający Appellacyi nie nakazał, będzie zawieszoną przez przeciąg dni 8. artykułem powyższym 655 oznaczony.

Art. 657. W każdym przypadku, gdy zachodzić będzie spór o niewłaściwość Sądu, Appellacya od wyroku spór tenże rozsądającego będzie mogła być przyjętą i założoną, i będzie wstrzymywać dalsze sądenie sprawy, wyjąwszy sprawy dotyczące się przedmiotów handlowych, a to stosownie do artykułu 624.

Art. 658. Appellacye od wyroków zaocznych, przeciwko którym oppozycya może być założoną, nie będą mogły być zakładane, ani przyjęte przez przeciąg czasu do założenia teyże oppozycyi dozwolonego.

Art. 659. Appellacya w sprawach przez Sądy ziemskie, zjazdowe i handlowe mocą pierwszey Instancyi sądzonych, będzie zakładana przez pozew, który powinien zawierać w sobie wezwanie strony przeciwny do stawienia się w Trybunale Appellacyinym, z oznaczeniem terminu artykułami 130 i 132. przepisanego. Pozew ten Appellacyiny będzie wręczony stronie przeciwny, stosownie do przepisów artykułami 124 aż do 126 wskazanych, a to pod nieważnością.

Appellacya w sprawach przez Sądy gminne mocą I. Instancyi sądzonych, będzie zakładana w sposobie przez poniższy artykuł 696 opisanym.

Art. 660. Po wydanym i doręczonym stronie przeciwny podług artykułu powyższego pozwie Appellacyinym, strona Appellująca będzie obowiązana postarać się o zrobienie wpisu w kancelaryi Trybunału Appellacyinego, a to pod ostrością i podług przepisów w artykule 134. zawartych, które także w Trybunale tymże będą zachowane. Niezrobienie wpisu tego będzie tym samym za sobą pociągać upadek pozwu i Appellacyi, i nie będzie na to potrzeba żadnego wyroku.

Art. 661. Będzie także wolno stronie zaappellowaney założyć wzajemną appellacyą w jakimkolwiek położeniu sprawy, chociaż-

by nawet wręczyła była wyrok stronie przeciwnéj bez zastrzeżenia appellacyi, i chociażby termin do iéy założenia był już upłynął.

Art. 662. Appellacya ta wzajemna będzie założona nie przez pozew, lecz przez akt incydentalny wręczony obrońcy strony téj, która założyła główną appellacya.

Akt ten incydentalny obeymujący wzajemną appellacyą będzie wręczonym najpóźniéj w dniu tym, w którym upływać będzie termin do podania przez stronę appellowaną odpowiedzi na główną stronę przeciwnéj appellacyą. Wzajemna appellacya założona późniéj, nie będzie już więcéj przyięta.

Appellacya wzajemna założona przez akt incydentalny, będzie połączona w Trybunale appellacyjnym z główną appellacyą, i będzie iednym i tymże samym wyrokiem rozsądzona.

Art. 663. Appellacya założona od wyroków przedstanowczych albo stanowczych, będzie zawieszala ich exekucyą, jeżeli wyrok I. Instancyi nie nakazał exekucyi tymczasowéj bez względu na appellacyą; a to w przypadkach tych, w których Sąd dozwolić iéy przez prawo był upoważniony.

Art. 664. Jeżeli tylko od niektórych kategorii wyroku appellacya założona została, tedy ta nie będzie zawieszać exekucyi tegoż wyroku co do kategorii nieappellowanych.

Art. 665. Jeżeli wyrok I. Instancyi nie nakazał exekucyi tymczasowéj wyroku w przypadkach tych, w których Sąd wyrzec ią był przez prawo upoważnionym, będzie wolno stronie zaappellowanéj po prostém wezwaniu żądać w Trybunale appellacyjnym, aby exekucya taż tymczasowa była na audyencyi dozwolona, a to nawet przed wyrokiem względem appellacyi co do głównego sprawy przedmiotu zapaść mającym.

Art. 666. Jeżeli Sąd I. Instancyi nakazał exekucyą tymczasową swego wyroku w przypadkach tych, w których mu nakazywać ią prawo niedozwala, Strona appellująca będzie mogła otrzymać zakaz teyże exekucyi tymczasowéj na audyencyi Trybunału appellacyjnego, a to po zapozwaniu strony przeciwnéj z skróconym terminem. Dozwolenie skróconego tego terminu, będzie mogła strona od Trybunału tegoż pozyskać za wniesieniem illacyi, a to stosownie do artykułu 131.

Rezolucya Trybunału dozwalaająca zapozwania z skróconym terminem, będzie stronie przeciwnéj wraz z pozwem wręczona.

Art. 667. W żadnym innym przypadku nie będzie wolno Trybunałowi appellacyjnemu dawać zakazów, ani też wydawać za-

dnego wyroku, zmierzającego do wstrzymania bądź wprost, bądź ubocznie exekucyi wyroku I. Instancyi, a to pod nieważnością.

W szczególności zaś, nie będzie mógł Trybunał appellacyiny w żadnym przypadku, a to równie pod nieważnością i pod wynadgrodeniem stronom szkód i straconych korzyści, gdyby te nastąpić miały, ani wstrzymywać, ani najmniejszy dozwalać zwłoki w tym wszystkim, co się tycze wykonania wyroku w Sądzie handlowym zapadłego, a nawet i w takim przypadku, w którymby wyrok z powodu niewłaściwości Sądu był zaskarżony. Lecz będzie wolno Trybunałowi appellacyinemu, stosownie do artykułu 131. pozwolić na zapozwanie strony przeciwnéj z skróconym terminem, a to w tym celu, aby sprawa nawet w dniu i w godzinie wyznaczonych, końcem rozprawienia się względem założonéj appellacyi na audyencyą Trybunału wprowadzona została.

Art. 668. Wszelka appellacya, nawet od wyroku wydanego z relacyi przez Sędziego sporządzonéj, będzie wprowadzona na audyencyą Trybunału appellacyinego.

Zastrzega się iednakże, iż wolno będzie Trybunałowi temuż, gdyby tego uznał potrzebę, nakazać także sporządzenie relacyi przez Sędziego, którego z pomiędzy Sędziów do kompletu należących wyznaczy. A w tym przypadku będą zachowane przepisy w Rozdziale XVII. zawarte.

Art. 669. Gdyby strona była pozwana w drodze appellacyi, iako z zamieszkania niewiadoma, albo iako za granicą Królestwa zamieszkała, i gdyby w terminie przez pozew oznaczonym nieustanowiła obrońcy, będą zastosowane i zachowane co do wyznaczenia iéy do obrony kuratora z urzędu, przepisy artykułem 157 Rozdziału XIV wskazane.

Gdyby strona appellowana, albo appellować chcąca była ubogą, będą zachowane przepisy artykułem 138 Rozdziału tegoż objęte.

Art. 670. W ciągu dni 8. po ustanowieniu obrońcy przez stronę zaappellowaną, albo po dodaniu go iéy z urzędu podług artykułu 669, strona appellująca wręczy wywód swoich uciążliwości przeciwko wyrokowi obrońcy strony appellowanéj.

Strona zaappellowana odpowie na uciążliwości te, i wręczy odpowiedź swoją obrońcy strony appellującéj w następnych dniach 8.

Jeżeli przez stronę zaappellowaną założona była w akcie incydentalnym wzajemna appellacya, tedy strona głównie appellująca odpowie na nią i wręczy swoją odpowiedź w ciągu 8. dni, które po doręczeniu teyże wzajemnéj appellacyi nastapia.

Sprawa będzie wprowadzona na audyencyą bez żadnego dalszego postępowania i bez żadnych dalszych pism.

Art. 671. Komunikacja wzajemna dokumentów do usprawiedliwienia założony appellacyi i do odpowiedzi na nią służących, będzie między obrońcami stron załatwiona podług przepisu artykułów 150 aż do 153.

Art. 672. W sprawach i przedmiotach, które są w Rozdziale XV. wymienione, będą komunikowane akta Prokuratorowi Królewskiemu przy Trybunale Appellacyinym będącemu, a to dla zrobienia przez niego i przedstawienia Trybunałowi temuż potrzebnych z urzędu wniosków.

Art. 673. Gdyby appellujący w terminie przez artykuł 670 oznaczonym niewręczył wywodu uciążliwości, będzie wolno appelowanemu po prostym wezwaniu wnieść na audyencyą Trybunału żądanie, aby założona appellacya uznana była za upadłą.

Gdyby appellujący, lub ustanowiony przez niego obrońca, po przywołaniu sprawy na audyencyi nie stawił się, będzie wolno appelowanemu na ustne nawet wniesienie, żądać podobnież upadku założony appellacyi. W obydwóch przypadkach appellujący stosownie do artykułów 145. i 210, będzie skazany na koszta procesu, i w obydwóch przypadkach wyrok Trybunału nie będzie podlegał ani opozycyi, ani odwołaniu się do Trybunału Najwyższego.

Art. 674. Przepisy tyczące się porządku i bezpieczeństwa audyencyi Sądowey w Rozdziale XVI. zawarte, będą także zachowane i w Trybunałach appellacyinych.

Gdyby Trybunał appellacyiny, stosownie do artykułu 159. tegoż Rozdziału, nakazał aby audyencya odbyła się przy zamkniętych drzwiach izby audyencyonalnéy, wtenczas o przypadku takim doniesie natychmiast Trybunałowi Najwyższemu, niewstrzymując się bynajmniéy z sądzeniem.

Art. 675. Appellacye założone od wszystkich wyroków, które zapadły w Sądach handlowych, tudzież appellacye od wyroków, które zapadły w Sądzie Ziemskim lub Ziazdowym w przedmiotach summarycznych i Rozdziałem XLIV. objętych, będą w Trybunale appellacyinym sądzone summarycznie po prostym wezwaniu bez żadnych pism i w sposobie przez artykuły 554. i następne tegoż Rozdziału wskazanym.

Zastrzega się iednak, że wolno będzie Trybunałowi appellacyinemu wyrokiem swym (którego wręczenie nie będzie wcale po-

trzebne) nakazać w tych sprawach instrukcją przez pisma, jeżeli tego uzna potrzebę, a instrukcja ta będzie ułatwiona podług przepisów artykułu 670. W tym zaś przypadku termin do podania na piśmie wyводу uciążliwości zacznie się od daty wyroku.

Appellacye przeciwko wyrokom w Sądach Gminnych zapadłym założone, będą sądzone w sposobie przez artykuł poniższy 696 wskazanym.

Art. 676. Gdyby z stron zaappellowanych, iedne się w Trybunale appellacyinym stawiły, a drugie niestaneły; będą służyć przepisy artykułu 209.

Art. 677. Przeciwno wyrokowi zaocznemu Trybunału appellacyinego, będzie wolno appellowanemu zaocznie osądzonemu założyć oppozycyą.

W sprawach przychodzących od Sądu Gminnego termin do założenia oppozycyi będzie taki, iaki iest ustanowiony w artykule 29. Rozdziale II. co do pozwów. W sprawach zaś przychodzących od Sądu handlowego, termin będzie ieden i ten 8dniowy, a to stosownie do artykułu 635. W sprawach zaś przychodzących od Sądów Ziemskiego i Ziazdowego, termin będzie taki, iaki iest w artykułach 214, 215, 216 i 217 przepisany.

Kara artykułami 62 i 224. oznaczona na przypadek założonéy przeciwko wyrokowi Trybunału Appellacyinego oppozycyi, będzie podwoiona.

Sposób zakładania oppozycyi w sprawach przychodzących od Sądów Ziemskiego, Ziazdowego i Handlowego, będzie taki, iaki iest przepisany w artykułach 220. aż do 230. W sprawach zaś przychodzących od Sądu Gminnego, będzie w poniższym artykule 696 oznaczony.

Art. 678. Niemogą bydź wnoszone do Trybunału appellacyinego żadne nowe żądania, ani też przedstawiane nowe dowody lub dokumenta nad te, iakie były w Sądzie I. Instancyi przez strony wnoszone i przedstawione.

Wolno będzie tylko stronie upomnieć się i wniesć nowe żądanie o prowizye lub dochody o komorne, o należytość dzierżawną, o zasługi, lub o wynadgrodenie szkód i straconych korzyści, któreby po wyroku w I. Instancyi zapadłym, i z tegoż samego sprawy przedmiotu urosły.

Art. 679. Wszelkie takowe nowe żądania stron, iakie artykuł powyższy 678. w appellacyi wniesć dozwala, będą łącznie przez appellującego w wywodzie uciążliwości, zaś przez appello-

wanego w odpowiedzi na tenże wywód, a to stosownie do artykułu 670. umieszczone. A w tym ostatnim przypadku, służyć będzie appellującemu tylko wolność doręczenia stronie przeciwnéy w ciągu dni 3. odpowiedzi na takowe nowe żądania.

Art. 680. Trybunał appellacyjny nie może nic więcéy wyrokować nad żądania stron, iakie strona appellująca w pozwie i wywodzie swoich uciążliwości, a strona appellowana w swoiéy odpowiedzi i obronie wносиły.

Art. 681. Żadna interwencya przez trzeciego, która w I. Instancyi wnoszoną nie była, nie będzie mieć miejsca w Trybunale Appellacyjnym. Wszelako strona nie będzie przez to tracić prawa do założenia opozycyi przez trzeciego naprzeciw wyrokowi, a to stosownie do przepisów poniższego Rozdziału.

Art. 682. Dla uniknienia równości zdań, komplet Trybunału appellacyjnego będzie się zawsze składał z nieparzystéy liczby Sędziów. Co do sposobu narady Sądowéy, artykuł 175. Rozdziału XVIII będzie zachowany. Głosowanie czyli wotowanie zacznie się od najmłodszego podług porządku nominacyi Sędziego.

Art. 683. Jeżeliby się w Trybunale appellacyjnym utworzyło więcéy iak dwa zdań, Sędziowie będący w słabszéy liczbie, będą obowiązani przyłączyć się do iednego z dwóch zdań pochodzących od więkshéy liczby Sędziów, a to w tym celu, aby wyrok większością głosów uradzony został. Co do sposobu ogłaszania wyroków, przepis artykułu 177. będzie zachowany.

Art. 684. Co się tyczy sposobu zapisywania wyroków w księdze Sądowéy, oraz ich redakcyi, będą we wszystkim zachowane przepisy w Rozdziale XVIII. i w artykułach 195 aż do 201. zawarte.

Art. 685. Co do wręczania wszystkich wyroków Trybunału appellacyjnego, służyć będą przepisy w Rozdziałach XVIII. i XIX. i w artykułach 202, 203, 204, 211 i 212. objęte.

Art. 686. Upadek processu w sprawie do appellacyi wprowadzonéy, będzie miał ten skutek, że nada prawomocność wyrokowi temu, od którego zaszła appellacya.

Art. 687. Gdyby appellujący przegrał, będzie skazany na karę zł. polsk. 10, jeżeli appellował od wyroku Sądu Gminnego; a na karę zł. polsk. 30, (za którą obrońca strony będzie odpowiedzialny;) jeżeli appellował od wyroku Sądów Ziemskiego, Ziazdowego lub Handlowego. Będzie także skazany na wynadgrozdzenie stronie przeciwnéy kosztów processu, a w téy mierze prze-

pisy artykułów 187 aż do 191. Rozdziału XVIII. będą zachowanymi.

Jeżeliby jednak appellujący nie we wszystkich kategoriach appellacyi przegrywał, albo, jeżeliby także strona appellowana wzajemną swoją appellacją założyła, koszta processu będą między stronami kompensowane, i nie będzie miała także mieysca żadna kara, chybaoby obydwie strony założone przez siebie appellacye przegrały, i chybaoby wyrok I. Instancyi bez żadney zmiany i w całości był potwierdzony. A w tym przypadku obydwie strony ulegną karze, wyżey oznaczoney.

Art. 688. Czyliby wyrok I. Instancyi w Trybunale appellacyinym potwierdzony, czyli też uchylony został, wykonanie iego będzie zawsze należeć do tego Sądu, który wydał w sprawie wyrok mocą I. Instancyi, chybaoby Trybunał appellacyiny dla ważnych iakich przyczyn, wykonanie wyroku swego innemu Sądowi polecił.

Wyroki wszelako Trybunału tegoż w przedmiotach tyczących się przyaresztowania osoby, lub exekucyi przez sprzedaż dóbr nieruchomości, albo też w innych przedmiotach, w których prawo właściwą jurysdykcyą przeznacza, nie mogą być wykonanemi, iak tylko przez właściwy Sąd I. Instancyi.

Art. 689. Gdyby appellacya założona była od wyroku przedstanowczego, a sprawa w głównym przedmiocie nie była sądzona przez Sąd I. Instancyi, wtenczas Trybunał Appellacyiny po rozsądzeniu appellacyi od wyroku przedstanowczego odeśle strony po rozsądzeniu sprawy w głównym iey przedmiocie do Sądu I. Instancyi, i nie będzie mu wolno sądzić iey stanowczo.

Art. 690. Gdyby sprawa wniesiona była do dwóch lub więcej Trybunałów Appellacyinych, proźba o wyznaczenie Trybunału Appellacyinego będzie przez stronę zanesiona do Trybunału Naywyższego.

Po roztrząśnieniu podaney téy proźby Trybunał Naywyższy wyda w sposobie przez artykuł 466. wskazanym, upoważnienie pozwalające zapozwania strony przeciwnéy względem wyznaczenia Trybunału Appellacyinego i wolno mu będzie nakazać, aby wszelkie postępowania w Trybunałach Appellacyinych, między którymi spór o właściwość Sądu zachodzi, wstrzymane zostały.

Zresztą co się tyczy dalszego postępowania w zapozwaniu strony przeciwnéy i w wydaniu wyroku w Trybunale Naywyższym względem zanesioney proźby o wyznaczenie Trybunału Appellacyinego, będą służyć przepisy w artykułach 467 aż do 469. Rozdziału XXXII. zawarte.

Art. 691. Gdyby iedna ze stron miała pomiędzy Sędziami Trybunału Appellacyjnego, czyli to w komplecie mającym sędzić sprawę, czyli też w całym składzie Trybunału 3. krewnych, albo powinowatych aż do stopnia dzieci idących od brata i siostry rodzonych włącznie; albo też, gdyby miała pomiędzy temiż Sędziami dwóch krewnych lub powinowatych; a sama, gdyby była Członkiem tegoż Trybunału, w takim przypadku strona druga będzie mogła wnieść prozbę o odesłanie sprawy do innego Trybunału Appellacyjnego.

Co się tyczy postępowania przy zanieśieniu takowéy prozby i przy wydaniu na téż prozbę wyroku, będą zastosowane i zachowane przepisy w rozdziale XXXIII. i w artykułach 470 aż do 479 zawarte.

Będzie równie zastosowany i zachowany w Trybunale Appellacyjnym przepis artykułu 480. tyczący się krewieństwa lub powinowactwa Sędziów między niemi samemi zachodzącego.

Art. 692. Na przypadek wyłączenia Sędziego w Trybunale Appellacyjnym; będą zastosowane i zachowane przepisy objęte w rozdziale XXXIV.

Art. 693. Będzie stronie appellującéy, albo iéy szczególnie umocowanemu pełnomocnikowi lub obrońcy, czyli to ustnie po przywołaniu sprawy, czyli też w oddzielnym akcie odstąpić od założonéy appellacyi.

Odstąpienie takowe będzie miało ten skutek, że nada prawomocność wyrokowi, od którego zaszła appellacya, i że strona odstępująca od appellacyi; będzie zobowiązana wynadgrodzić stronie przeciwnéy kosztą, stósownie do przepisów rozdziału XLII.

Art. 694. W sprawach tyczących się *rozgraniczenia dóbr nieruchomych* prawem seymowém roku 1818 nakazanego, do Trybunału Appellacyjnego przychodzących, zachowane będą przepisy szczególnego postępowania Sądowego prawem pomienioném wskazane.

Art. 695. Wszystkie inne przepisy tyczące się postępowania Sądowego w księdze II. części I. dla Sądów ziemskich wskazane, o ileby te właściwego zastosowania w Trybunałach Appellacyjnych potrzebować mogły, będą także w tychże Trybunałach zastosowanemi i zachowanemi.

Art. 696. Instrukcyja Appellacyjna w sprawach 500 złp. nieprzenoszących, i w ogólności od wyroków w Sądzié cywilnym gminnym zapadłych; będzie następująca:

Strona appellować chcąc uda się do Sądu gminnego i oświadczy mu ustnie, albo na piśmie chęć założenia appellacyi. Sąd wyda natychmiast stronie teyże stósownie do artykułu 26. potrzebne exemplarze pozwu po stronę przeciwną, z oznaczeniem terminu artykułem 29. przepisanego i z wezwaniem do stawienia się w Sądzie tymże, w celu odbycia Instrukcyi Appellacyinéy. Pozew ten będzie wręczony stronie przeciwnéy, stósownie do artykułów 27 i 30, a to przed upłynieniem czasu do założenia appellacyi przepisanego. Na terminie wyznaczonym, Sąd gminny spisze protokół, stósownie do przepisów artykułu 14. Strona appellująca opowie Sądowi swoje uciążliwości, a strona appellowana odpowie na nie. Gdyby strona appellowana wzajemnie także appellować chciała, tedy do tegoż samego protokołu wzajemne swoje uciążliwości wniesie, a strona przeciwna na nie odpowie. Wszystko to będzie zapisane do protokołu, który będzie przez Sąd i strony podpisany. Do protokołu tego będą przez strony Sądowi złożone i załączone dokumenta tylko te, które przy Instrukcyi i przy wyroku I. Instancyi były pokładane.

Naostatek Pisarz Sądu spisze na końcu tego summaryusz dokumentów przez obie strony złożonych, oraz zapisze koszta, iakie strony rachować będą.

Do protokołu tego będzie załączony protokół oryginalny względem Instrukcyi sprawy w I. Instancyi podług artykułu 41. sporządzony, oraz inne protokoły jeżeli iakie nastąpiły. Jeżeli się na terminie do Instrukcyi wyznaczonym strona appellująca nie stawi, upadnie w appellacyi. Jeżeli się strona appellowana nie stawi, protokół Instrukcyi Appellacyinéy, będzie zaocznie sporządzony. Jeżeli się nie wszyscy z appellowanych stawiają, postąpi się podług artykułu 66.

Następnie Sąd gminny protokół Instrukcyi Appellacyinéy (za podwóyném opłaceniem przez stronę appellującą kosztu pocztowego) właściwemu Trybunałowi Appellacyinemu przez pocztę odeśle.

Nadesłana ta do Trybunału Appellacyinego Instrukcyja, będzie przeczytana na audyencyi Trybunału przy zamkniętych drzwiach Izby Sądowéy i bez żadnego wpisu (o którym iest mowa w artykule 66o) przez iednego z Członków, albo też Pisarza lub Assessora, i nie będzie wcale potrzebne sporządzenie żadnéy relacyi. Następnie Trybunał Appellacyiny wyda wyrok, którego ogłoszenie nie będzie potrzebne.

Wyroku tego wypis bez stępla przez Pisarza z urzędu wydany, Trybunał Appellacyiny odeśle przez pocztę Sądowi gmin-

nemu wraz z wszystkimi aktami poprzednio sobie nadesłanemi, a to bez żadnej już opłaty pocztowej.

Pisarz Sądu gminnego z wypisu wyroku przez Trybunał Appellacyjny nadesłanego (który w kancelaryi Sądu gminnego pozostanie) wyda na przyzwoitym papierze stęplowym i na żądanie stron nowy wypis tegoż wyroku, a wypis takowy zastąpi nieysce oryginału.

O wręczenie takowego wyroku stronie przeciwnéj strona pilniejsza starać się będzie obowiązana.

Oppozycja przeciwko zaocznym wyrokom Trybunału Appellacyjnego w sprawach od Sądu gminnego appellowanych będzie wniesiona przed tymże Sądem gminnym. W tym przypadku będą zachowane przepisy artykułów 58 aż do 63. a protokół Instrukcyi Appellacyjnéj będzie powtórnie sporządzony i Trybunałowi Appellacyjnemu po nowe osądzenie sprawy przesłany.

J. Nep. **W o l i c k i** S. T. N.
Redaktor.

W zastępstwie Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu
M. W o ź n i c k i.

niem wraz z wszystkimi aktami poprzednio kopio rękopiśmiennymi
a to bez żadnej innej opłaty pocztowej.

Pisarz Sądni Gminnego z wypisu wyroku przez Dyktanta
półkolumny nadanego (który w kancelarii Dyktanta
nie jest) wyda na przywołanym papierze odpowiedni
stron nowy wypis tegoż wyroku, a wypis ten
sac oryginalny.

O wyczeniu sławego wyroku stronni przeciwny stronni
niekaza stać się będzie obowiązkiem.

Oppozycja przeciwko zaczął wyrok Dyktanta
półkolumny w sprawie od Sądni Gminnego
wyczenia przez Dyktanta Sądni Gminnego
do zachowania przepisów artykułów 53 do 55
Kod Appellacyjny będzie powołanie
Appellacyjnym do nowe osądzenie sprawy.

J. Nep. Wolicki S. T. N.
Redaktor.

W zastępstwie Ministra Sprawiedliwości
M. Wolicki

[Faint, mostly illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

K S I Ę G A II.

O postępowaniu w Trybunale Najwyższym.

R O Z D Z I A Ł XLIX.

O odwołaniu się do Trybunału Najwyższego w drodze rewizoryjnej.

Art. 697. Przeciwno wyrokowi Trybunału Appellacyjnego, zgodnemu z wyrokiem Sądu I. Instancyi, nie iest nigdy dozwolone żadne odwołanie się drogą zwyczajnego postępowania sądowego do Najwyższego Trybunału Królestwa.

Art. 698. W sprawach iedynie tylko rozwodowych, albo téż tyczących się unieważnienia małżeństwa, i to w tym tylko przypadku, gdzieby rozwód był dopuszczonym, albo gdzieby małżeństwo uznane było za nieważne, będzie wolno stronie przeciwko dwom nawet zgodnym wyrokom, to iest: Sądu ziemskiego i Trybunału Appellacyjnego, odwołać się drogą rewizoryjną.

Art. 699. Przeciwno wyrokowi Trybunału Appellacyjnego z wyrokiem Sądu I. Instancyi niezgodnemu, będzie wolno stronie, któraby się uciążoną bydz wyrokiem tymże mniemała, odwołać się drogą tąż rewizoryjną do Trybunału Najwyższego.

Art. 700. Termin do odwołania się drogą rewizoryjną przeciwko wyrokom Trybunału Appellacyjnego, a to bez żadney ich różnicy i w iakimbykolwiek Sądzie sprawa sądzona była mocą I. Instancyi, będzie ieden i ten 3odniowy rachuiąc od dnia ich wręczenia.

Art. 701. Odwołanie się drogą rewizoryjną do Trybunału Najwyższego w sprawach przez Sądy ziemskie, zjazdowe i handlowe mocą I. Instancyi sądzonych, będzie założone przez pozew wręczony stronie przeciwnéy, stosownie do artykułów 125 i 126. Pzew ten będzie w sobie zawierał wezwanie teyże strony do stawienia się w Trybunale Najwyższym z oznaczeniem terminu artykułami 130 i 132 przepisanego. Przepis artykułu 134 co do zrobienia wpisu po doręczonym stronie przeciwnéy pozwie, będzie także zachowany w Trybunale Najwyższym, a to pod ostrością tamże wyrażoną, a w szczególności pod upadkiem pozwu i odwołania się w drodze rewizoryjnej.

W sprawach przez Sądy gminne mocą I. Instancyi sądzonych, odwołanie się takowe będzie założone w sposobie przez artykuł 696 wskazanym.

Art. 702. Przepisy tyczące się porządku i bezpieczeństwa audyencyy Sądowych w rozdziale XVI. zawarte, będą równie służyć Trybunałowi Naywyższemu.

Będzie wolno Trybunałowi temuż stosownie do artykułu 159 pomienionego rozdziału, (gdyby tego uznał potrzebę) nakazać, aby audyencya odbyła się przy drzwiach zamkniętych izby audyencyonalnéy.

Art. 703. Gdyby odwołanie się drogą rewizoryiną wymierzone było przeciwko kilku stronom, i gdyby z nich niektóre się tylko stawily, a inne nie stawały, nie będzie miała miejsca żadne zawieszenie instrukcyi rewizoryinéy, i nie mogą być wstrzymanemi ani rozprawa, ani sądzenie sprawy. Wyrok w Trybunale Naywyższym będzie wydany, i przeciwko niemu nie będzie miała miejsca żadna opozycya.

Art. 704. Gdyby strona przeciwko której założone będzie odwołanie się w drodze rewizoryinéy chciała i miała także prawo odwołać się do Trybunału Naywyższego w drodze teyże wzajemnie to jest incydentalnie, służyć będą przepisy artykułami 661 i 662 objęte.

Art. 705. Instrukcyja rewizoryina w sprawach przez Sądy ziemskie, zjazdowe i handlowe mocą I. Instancyi sądzonych nawet w przedmiotach summarycznych odbędzie się przez pisma i stosownie do artykułów 670 i 671.

W sprawach zaś przez Sądy gminne mocą I. Instancyi sądzonych będzie uskuteczniiona podług przepisów artykułu 696. A w tym przypadku protokół także instrukcyi appellacyinéy będzie załączony do protokołu instrukcyi rewizoryinéy.

Art. 706. Gdyby Trybunał Naywyższy z przyczyn w artykule 165 rozdziału XVII. wyrażonych uznał potrzebę sporządzenia relacyi w sprawie przez iednego z Członków składu swego, będą zachowane przepisy w rozdziale tymże zawarte.

Art. 707. Przeciwko wyrokom zaocznym Trybunału Naywyższego niebędzie miała nigdy miejsca żadna opozycya.

Art. 708. Dla uniknienia równości zdań, komplet Trybunału Naywyższego będzie się zawsze składał z nieparzystéy liczby Członków. Co do sposobu narady Sądowéy, przepisy artykułu 175; co zaś do wotowania przepisy artykułu 683 będą zachowanemi.

Art. 709. Co do zapisywania wyroków w księgę, Sądową, co do ich redakcyi i wypisów, przepisy w artykułach 195 do 200

obięte; co zaś do wręczenia onychże przepisy artykułu 202 będą zastosowanemi.

Art. 710. Gdyby strona odwołująca się drogą rewizoryną przegrała, będzie skazana na karę zł. polsk. 20, jeżeli się odwoływała w sprawie przez Sąd gminny mocą I. Instancyi sądzonéy, a na karę zł. polsk. 100, (za którą obrońca strony będzie odpowiedzialny,) jeżeli się odwoływała od wyroku w sprawie przez inne Sądy iako to: ziemski, zjazdowy i handlowy mocą I. Instancyi sądzonéy; będzie także skazana na koszta processu, a to stosownie do przepisów i zastrzeżeń w artykule 687. obiętych.

Art. 711. Wykonanie wyroków w Trybunale Naywyższym zapadłych będzie zawsze należeć do właściwego Sądu I. Instancyi z zastrzeżeniami w artykule 688 wymienionemi.

Art. 712. Gdyby odwołanie się drogą rewizoryną założone było od wyroku przedstanowczego w Trybunale Appellacyinym zapadłego, a sprawa w głównym przedmiocie gdyby nie była sądzona przez tenże Trybunał Appellacyiny, w tenczas nie będzie wolno Trybunałowi Naywyższemu sądzić sprawy stanowczo, lecz odeśle ją po stanowcze osądzenie w głównym iéy przedmiocie do właściwego Trybunału Appellacyinego.

Art. 713. Na przypadek wyłączenia Członków Trybunału Naywyższego od sądenia sprawy, z przyczyn w rozdziale XXXIV wymienionych, będą zastosowane i zachowane przepisy w rozdziale tymże a w szczególności w artykułach 483, 485, 487 aż do 493 włącznie wskazane.

Będzie także zastosowany i zachowany w Trybunale Naywyższym przepis artykułu 480, tyczący się krewieństwa i powinowactwa Członków tegoż Trybunału między niemi samemi zachodzącego.

Art. 714. Sprawy podług praw, które za czasu zeszłych Rządów, w kraiu tym trwających obowiązywały kwalifikowane do 3. Instancyi, będą odtąd wprowadzone i sądzone w Trybunale Naywyższym podług postępowania niniejszym rozdziałem wskazanego.

Art. 715. W sprawach tyczących się *rozgraniczenia dóbr nieruchomych* prawem seymowym roku 1818 nakazango, w drodze rewizoryinéy do Trybunału Naywyższego przychodzących, będą zachowane przepisy szczególnego postępowania Sądowego prawem tymże obięte.

Art. 716. Z resztą wszystkie inne przepisy postępowania

Sądowego w artykułach 651. aż do 658 oraz 663 aż do 669; iako też w artykułach 673, 678 aż do 681, niemniej w artykułach 686 i 693 włącznie XLVIII. rozdziału *dla Trybunałów appellacyjnych* wskazane, będą także w Trybunale Naywyższym i w drodze rewizoryinéy zastosowanemi i zachowanemi.

Będą równie zachowanemi inne wszystkie przepisy postępowania Sądowego w księdze II. części I. dla Sądów ziemskich wskazane, o ile te właściwego zastosowania w Trybunale Naywyższym potrzebowaćby mogły.

K S I Ę G A III.

O nadzwyczajnych środkach do zaskarżania wyroków.

R O Z D Z I A Ł I.

O nadzwyczajném odwołaniu się do Trybunału Naywyższego, drogą nieważności czyli kassacyi.

Art. 717. Przeciwno wyrokowi Trybunału Appellacyjnego zgodnemu z wyrokiem któregokolwiek Sądu I. Instancyi, będzie wolno stronie odwołać się do Trybunału Naywyższego drogą nadzwyczajną, to jest drogą *nieważności*, czyli *kassacyi*, lecz tylko z przyczyn następujących:

1. Gdy Trybunał Appellacyjny przestąpił granice władzy sobie prawem nadanéy, iako to: jeżeli wyrokował w materji Sądowemu rozpoznaniu nienależący; jeżeli sądził sprawę, dla której nie był Sądem właściwym; jeżeli wydał wyrok w formie ogólnego urządzenia, albo postanowienia; jeżeli nakoniec w jakimkolwiek względzie przywłaszczył sobie władzę prawem nienadaną, albo też jeżeli przestąpienie tych granic przez Sąd I. Instancyi dopełnione, wyrokiem swoim upoważnił.
2. Gdy w postępowaniu Sądowym, lub przy wyrokowaniu zgwałconemi zostały formy prawem pod nieważnością nakazane.

Przyczyna ta do odwołania się drogą kassacyi nie będzie mogła być użytą, iak tylko przeciwko wyrokowi Trybunału Appellacyjnego, zapadłemu na zanesioną skargę o restytucyą in integrum, o której się niżej w rozdziale LII. mówić będzie, i to tylko w tym przypadku gdy skarga względem nadanéy restytucyi in integrum

sądzo-

sądzona była tak w I. Instancji iako też i w Trybunale Appellacyjnym.

Przyczyny téy nie będzie mogła użyć w odwołaniu się drogą kassacyi ani strona ta która sama dopuściła się zgwałcenia form, lub w którój imieniu działający obrońca lub inny urzędnik Sądowy formy też zgwałcił; ani też strona ta, która zgwałcenie formalności przez drugą stronę popełnione pokryła.

3. Gdy wyrok Trybunału Appellacyjnego zapadł przeciwko wyraźnemu prawu w kodexie cywilnym zawartemu.

Przyczyny téy nie będzie nigdy upoważniał zarzut ten, że przeciwko analogii prawa wyrokowano, że wyrok na niestosownym prawie jest oparty, że prawo niedokładnie wytłómaczono, albo że ie do przypadku niewłaściwie zastosowano.

4. Gdy w Trybunale Appellacyjnym zapadł wyrok taki, który innemu poprzednio zapadłemu wyrokowi prawomocnemu między temiż samemi stronami i na tych samych zasadach, w innym sądzie I. Instancji, lub w innym Trybunale Appellacyjnym zapadłemu jest tak dalece przeciwnym, że obydwa obok siebie wykonanemi być nie mogą.

Art. 718. Będzie można odwołać się drogą kassacyi, tak przeciwko wyrokowi naocznemu Trybunału Appellacyjnego, iako też i przeciwko wyrokowi zaocznemu; lecz przeciwko temu ostatniemu nie wprzód, aż po upłynieniu terminu do założenia opozycyi prawem oznaczonego.

Art. 719. Termin do odwołania się drogą kassacyi, będzie naydaléy 60 dniowy rachuiąc od dnia wręczenia wyroku stronie osobiście, albo w iéy zamieszkaniu, z zastrzeżeniem przepisów artykułami 651, 652 i 653 wskazanych.

Art. 720. Odwołanie się do Trybunału Naywyższego drogą kassacyi w sprawach przez Sądy ziemskie, zjazdowe i handlowe mocą I. Instancji sądzonych, będzie założone przez wydanie pozwu, który powinien w sobie zawierać wezwanie strony przeciwnéy do stawienia się w Trybunale Naywyższym z oznaczeniem terminu artykułami 130 i 132 przepisanego. Pozew ten kassacyiny będzie wręczony stronie przeciwnéy w sposobie przez artykuły 125 i 126 przepisany. Przepis artykułu 134 co do zrobienia wpisu, będzie także zachowany przy odwołaniu się drogą kassacyi, a to pod ostrością tam wyrażoną, a mianowicie

pod upadkiem pozwu i odwołania się tegoż. W sprawach zaś przez Sądy gminne mocą I. Instancyi sadzonych, odwołanie się to będzie założone podług przepisu przez artykuł 696 wskazanego.

Art. 721. Odwołanie się do Trybunału Naywyższego drogą kassacyi, nie będzie wcale za sobą pociągało skutku takiego, aby zawieszało exekucyą wyroku zaskarżanego.

Art. 722. W sprawach rozwodowych, albo też tyczących się unieważnienia małżeństwa, w których podług artykułu 698 odwołanie się do Trybunału Naywyższego drogą rewizoryną przeciwko nawet dwom zgodnym wyrokom iest dozwolone, nie będzie miało miejsca żadne odwołanie się nadzwyczajną drogą kassacyi. Przyczyny kassacyjne w artykule 717 wymienione, gdyby iakie znajdowały się, będą razem połączone z odwołaniem się w drodze rewizorynéy.

Art. 723. Instrukcyja sprawy drogą kassacyną do Trybunału Naywyższego przychodzącéy, odbędzie się między stronami w sposobie przez artykuł 705 wskazanym.

Gdyby Trybunał Naywyższy, stosownie do artykułu 168 uznał potrzebę sporządzenia relacyi w sprawie przez iednego z członków składu swego, będą mu służyć przepisy w rozdziale XVII. objęte.

Art. 724. Ani w wydanym drogą kassacyi pozwie, ani też w podanym stosownie do niego wywodzie uciążliwości kassacyjnych, nie będzie wolno przedstawiać żadnych żądań, ani też żadnych tych uciążliwości, które się tyczą głównego przedmiotu sprawy. Będą one tylko obejmować usprawiedliwienie przyczyn w Rozdziale niniejszym w artykule 717 wymienionych i do kassacyi dozwolonych. Podobnież także odpowiedź strony przeciwnéy podana na wywód uciążliwości kassacyjnych nie będzie mogła obejmować żadnych wniosków ani żądań ściągających się do głównego przedmiotu sprawy, a to pod karą zł. polsk. 100, na którą obrońca strony będzie skazany.

Art. 725. Nie będzie wolno nigdy odwołać się drogą kassacyi ani od wyroków zapadłych mocą I. Instancyi, od których podług rozdziału XLVIII można appellować do Trybunału Appellacyjnego, ani od wyroków zapadłych w Trybunale Appellacyjnym z wyrokiem I Instancyi niezgodnych, od których podług rozdziału XLIX można odwołać się drogą rewizoryną do Trybunału Naywyższego.

Art. 726. Gdyby strona od wyroku Sądu I. Instancyi stosownie do rozdziału XLVIII appellująca, miała także przyczyny

w artykule 717 niniejszego rozdziału wymienione do zaskarżania tegoż wyroku drogą kassacyi, będzie obowiązana przedstawić ie Trybunałowi Appellacyjnemu w drodze zwyczajnéy appellacyi.

Art. 727. Podobnież gdyby strona od wyroku Trybunału Appellacyjnego z wyrokiem Sądu I. Instancyi niezgodnego stosownie do rozdziału XLIX odwołująca się drogą rewizoryną, miała także przyczyny w artykule 717 niniejszego rozdziału wymienione do zaskarżania wyroku tegoż appellacyjnego drogą kassacyną, będzie obowiązana przyczyny takowe w drodze zwyczajnéy rewizorynéy przedstawić.

Art. 728. W sprawie drogą kassacyną do Trybunału Naywyższego przychodzący, ani zawieszenie instrukcyi i wyroku na przypadek choćby się niewszyscy z pozwanych stawili, ani oppozycya przeciwko wyrokowi zaocznemu, ani nakoniec oppozycya przez trzeciego, o której niżey w rozdziale LI. mówić się będzie, nie będą miały żadnego miejsca.

Art. 729. Jeżeli strona odwołująca się do Trybunału Naywyższego drogą kassacyi przegra, będzie skazana w sprawach których przedmiotem są należitości pieniężne, na karę potrójną, iaka wypada podług ilości należący się od wpisu i od wyroku. W sprawach zaś, których przedmiotem nie są należitości pieniężne, na karę taką, iaką Trybunał uzna za odpowiedaiącą wielkości przedmiotu sprawy.

Za kary te obrońcy stron będą odpowiedzialnemi.

W sprawach, które przez Sądy gminne mocą I. Instancyi sądzone były, kara ta będzie iedna na wszystkie przypadki, to iest w ilości zł. polsk. 25. którą strona odwołująca się drogą kassacyi będzie obowiązana w Sądzie gminnym zaliczyć i złożyć, a którą na przypadek wygraney napowrót ztamtąd odbierze.

Wszystkie te kary są przeznaczone na fundusz ubogich.

Art. 730. Gdyby Trybunał Naywyższy uchylił wyrok zaskarżony drogą kassacyi z przyczyny niewłaściwości Sądu, albo z przyczyny nadużycia władzy, to iest: że wyrokowano w materyi sądowemu rozpoznaniu nieulegający, natenczas Trybunał tenże odeśle sprawę do właściwego Sądu, albo też do właściwéy władzy.

Art. 731. Gdyby Trybunał Naywyższy wyrok drogą kassacyi zaskarżony z innych przyczyn w artykule 717 wymienionych uchylił, nie będzie mu wolno samemu sprawy w głównym przedmiocie sądzić, lecz odeśle strony po iéy osądzenie do innego naybliższego względem stron Trybunału Appellacyjnego, który w wyroku będzie wymieniony.

Art. 732. Gdyby Trybunał Appellacyjny, do którego sprawa po nowe osądzenie przez Trybunał Naywyższy odesłaną została, osądził ją tak, iak ją był osądził Trybunał Appellacyjny poprzednio sądzący, będzie wolno stronie, stosownie do przepisów niniejszego rozdziału odwołać się znowu drogą kassacyi od wyroku tegoż Trybunału Appellacyjnego. W tym przypadku odwołanie się takowe będzie powtórnie sądzone w Trybunale Naywyższym, lecz w komplecie złożonym najmniéj z członków 9, a do tego złożonym z innych członków, nie zaś z tych którzy pierwszy wyrok wydali.

Art. 733. W tym ostatnim przypadku wydany pozew i wywód uciążliwości będą już obeymować nietylko usprawiedliwienie przyczyn kassacyjnych, ale też i uciążliwości, tyczące się głównego sprawy przedmiotu, równie także i odpowiedź strony przeciwnéj będzie obeymować obronę tyczącą się tak przyczyn kassacyjnych, iako też i samego głównego przedmiotu sprawy.

Art. 734. Gdyby Trybunał Naywyższy odwołanie się to powtórne strony drogą kassacyiną odrzucił, nie będzie miała miejsca przeciwko stronie odwołującéj się żadna kara, o której się mówiło w artykule 729.

Art. 735. Gdyby Trybunał Naywyższy rozsądziąc powtórnie odwołanie się drogą kassacyi do siebie wniesione, wyrok powtórny drugiego Trybunału Appellacyjnego z przedstawionych przyczyn kassacyjnych uchylił, wtenczas już sam iednym i tymże samym wyrokiem, po skassowaniu zaskarżonego wyroku osądzi natychmiast i już ostatecznie sprawę w głównym iey przedmiocie.

Art. 736. Przeciwko wyrokowi takiemu Trybunału Naywyższego nie będzie już miał miejsca żaden środek prawny. Nie będzie mogło być nawet przeciwko niemu wnoszone żądanie restytucyi in integrum.

Art. 737. Wypis wyroku takiego będzie drukiem w piśmie publiczném ogłoszony.

Oprócz tego będzie obowiązkiem Trybunału Naywyższego w oddzielném od wyroku przedstawieniu każdy przypadek sprawy takiéj, iako potrzebuiący wytłómaczenia lub objaśnienia prawa, dokładnie opisać i przedstawienie takowe na ręce Ministra Prezydującego w Kommissyi Rządowéj Sprawiedliwości odesłać, a to końcem przedsięwzięcia kroków, jeżeli tego będzie potrzeba ku wygotowaniu projektu do prawa Reprezentacyi narodowéj na następny seym podać się mającego.

Art. 738. W tych przypadkach, w którychby przeciwko
wy-

wyrokom ostatecznym prawa za czasu zeszłych rządów w kraiu tym trwających obowiązujące skargę nieważności (*actionem nullitatis*) wnosić dozwalały, strona będzie obowiązana podług postępowania niniejszym rozdziałem wskazanego pozwać stronę przeciwną do Trybunału Naywyższego, a ten wysłuchawszy wniosków obydwóch stron wyda wyrok, albo odrzucający żądanie, albo też dozwalający stronie wnieść skargę takową nieważności do Sądu właściwego. Bez wyroku takiego w Trybunale Naywyższym zapadłego skarga taka nieważności nie będzie mogła być w żadnym Sądzie przyjęta.

R O Z D Z I A Ł L I .

O opozycyi przez trzeciego naprzeciw wyrokowi.

Art. 739. Nie będzie nic bynajmniej szkodliwym prawom strony trzeciéy żaden wyrok, podczas którego ani ona sama, ani ci, których ona wyobraża, przywołanemi nie byli.

Art. 740. Wolno iest iednakże stronie trzeciéy przeciwko takiemu wyrokowi założyć opozycyą, gdyby mniemała, że wyrok ten iest prawom iéy szkodliwym.

Art. 741. Opozycya przez trzeciego może być wniesiona, albo w sposobie skargi głównej, albo też incydentalnie, to iest: w ciągu sporu toczącego się już między innemi stronami w Sądzie iakowym lub Trybunale.

Art. 742. Jeżeli opozycya przez trzeciego wnoszona być ma w sposobie skargi głównej, tedy ta będzie wprowadzona przez pozew przed Sąd lub Trybunał ten, który wydał zaskarżany wyrok, a to przy zachowaniu przepisów artykułem 134. obiętych.

Jeżeli opozycya ta wnoszona być ma incydentalnie w sporze toczącym się już między innemi stronami w Sądzie iakowym lub Trybunale, tedy ta będzie wprowadzona przez notę wręczoną obrońcom stron spór wiodących do tegoż samego Sądu, lub Trybunału w którym się spór toczy, a to jeżeli Sąd ten lub Trybunał iest równym Sądowi lub Trybunałowi temu, albo też wyższym od Sądu lub Trybunału tego, który wydał wyrok.

Art. 743. Jeżeli Sąd, lub Trybunał nie iest równym albo wyższym od Sądu lub Trybunału tego, który wydał wyrok, tedy opozycya przez trzeciego incydentalna będzie wniesiona w sposobie skargi głównej do Sądu lub Trybunału tego, który wydał wyrok.

Art. 744. Sąd lub Trybunał, przed którymby wyrok zaskarżany był pokładanym, będzie mógł podług okoliczności albo postępować dalej w sądzeniu bez względu na wniesioną opozycją przez trzeciego, albo się też z sądzeniem wstrzymać.

Art. 745. Wyrok prawomocny skazujący stronę na ustąpienie z possessyi dóbr nieruchomych, będzie exekwowany przeciwko stronie skazaney bez względu na założoną opozycją przez trzeciego, exekucya ta wszelako nie będzie nic wcale szkodzić iego prawom.

W innych przypadkach będzie wolno Sądowi lub Trybunałowi podług okoliczności zawiesić exekucją wyroku zaskarżanego.

Art. 746. Strona, którejby, iako trzecię opozycya odrzucona była, będzie skazana na karę, a ta nie będzie mogła być mniejsza iak zł. polsk. 50, i oprócz tego na wynadgodzenie stronie przeciwnę kosztów, szkód, i straconych korzyści, jeżeli tego wypadnie potrzeba.

R O Z D Z I A Ł LII.

O restytucyi in integrum.

Art. 747. Wyroki prawomocne, czyli to naoczne czyli też zaoczne, będą mogły być zaskarżone i odwołane w drodze proźby o restytucją in integrum, a to przez te osoby, które w wyrokach tychże były stronami, albo które do nich przyzwolicie były przywołanemi.

Art. 748. Wyroki stają się prawomocnemi w dniach niżej wymienionych.

1. Wyrok Sądu I. Instancyi naoczny w dniu tym, w którym termin do założenia przeciwko niemu appellacyi oznaczony, upłynął.
2. Wyrok Sądu I. Instancyi zaoczny w dniu tym, w którym termin do założenia przeciwko niemu opozycyi i appellacyi oznaczony, upłynął.
3. Wyrok Trybunału Appellacyjnego naoczny i zgodny z wyrokiem Sądu I. Instancyi w dniu tym, w którym stronie przeciwnę wręczony został.
4. Wyrok Trybunału Appellacyjnego naoczny i niezgodny z wyrokiem Sądu I. Instancyi w dniu tym, w którym termin do odwołania się przeciwko niemu drogą rewizoryną oznaczony, upłynął.

5. Wyrok Trybunału Appellacyjnego zaoczny i zgodny z wyrokiem Sądu I. Instancyi w dniu tym, w którym termin do założenia przeciwko niemu opozycyi oznaczony, upłynął.
6. Wyrok Trybunału Appellacyjnego zaoczny i niezgodny z wyrokiem Sądu I. Instancyi w dniu tym, w którym termin do założenia przeciwko niemu opozycyi i do odwołania się drogą rewizoryną oznaczony, upłynął. Nakoniec
7. Wyrok Trybunału Najwyższego, czyli to naoczny, czyli też zaoczny w drodze rewizorynéy zapadły, w dniu tym, w którym stronie przeciwnéy wręczony został.

Art. 749. Restytucya in integrum może być żądana z przyczyn następujących:

1. Jeżeli zaszedł podstęp osobisty.
2. Jeżeli formalności przepisane prawem pod nieważnością, bądź przed wydaniem wyroku, bądź podczas jego wydania, nie przez stronę iednakże restytucyi żądającą zgwałconemi zostały, byleby nieważność nie była pokryta przez stronę która żąda restytucyi.
3. Jeżeli wyrok zapadł względem rzeczy nieżądanych.
4. Jeżeli wyrok przysądził więcej, niż było żądane.
5. Jeżeli w wyroku zostało opuszczone wyrokowanie względem iednego iakowego głównego punktu czyli kategorii skargi.
6. Jeżeli zachodzi sprzeczność między wyrokami prawomocnemi, które między temiż samemi stronami, na tych samych zasadach i w iednymże Sądzie lub Trybunale zapadły.
7. Jeżeli w iednym i tymże samym wyroku znayduią się przeciwne postanowienia.
8. Jeżeli w sprawach tych, w których prawo wymaga komunikacyi aktów Prokuratorowi Królewskiemu, komunikacya ta nie nastąpiła, a wyrok zapadł w takim przedmiocie skargi lub przeciwko takim osobom, względem których komunikacya też nastąpić była powinna.
9. Jeżeli wyrok zapadł na mocy dokumentów takich, które po zapadłym iuż wyroku uznane zostały sądownie za fałszywe.

10. Jeżeli po zapadłym wyroku odzyskanemi zostały dokumenta stanowcze, a które z winy i przez czyn strony przeciwnéj zatrzymane były.

11. Jeżeli sama strona o restytucyą prosząca, po zapadłym już wyroku wynalazła stanowcze iakie dokumenta, których wprzód nie miała i gdzieby się znajdowały, nie wiedziała.

12. Jeżeli nakoniec obrońca strony o restytucyą proszącej zaniedbał przed wyrokiem przedstawić i złożyć dowodów lub dokumentów stanowczych tych, które mu strona przedstawić i złożyć do poparcia lub obrony sprawy swéj poleciła.

Art. 750. Rząd, skarb publiczny, oraz instytutu, gminy, i wszystkie własności publiczne, iako też osoby małoletnie lub pozbawione własnéj woli, będą ieszcze mogli oprócz powyższych przyczyn żądać restytucyi in integrum, jeżeli albo wcale nie byli bronionemi, albo też nie byli bronionemi ważnie.

Art. 751. Jeżeli restytucya in integrum żądana będzie przeciwko iednéj tylko kategorii wyroku, tedy sama ta tylko kategoria będzie zaskarżona, chyba by inne także kategorye od niéj zawisły.

Art. 752. Proźba o restytucyą in integrum będzie wniesioną naydalej w ciągu dni 60. rachując od dnia tego, w którym wyrok zaskarżony podług przepisów artykułu 748 stał się prawomocnym.

Art. 753. Termin ten dni 60. zacznie dopiero upływać przeciwko osobom małoletnim w rok od dnia tego, w którym osoby też lat pełnoletności doydą.

Art. 754. Tym którzy mieszkają za granicą Królestwa Polskiego, albo tamże w służbie iakowéj publicznej tutejszego Rządu zostają, będzie służyć, oprócz powyższego terminu dni 60. do żądania restytucyi in integrum oznaczonego, w dodatku ieszcze czas taki, iaki jest artykułem 132. rozdziału XIII. oznaczony.

Art. 755. Jeżeli strona przegrywająca w śród terminów powyżej do zanieśienia proźby o restytucyą in integrum wyznaczonych umarła, tedy czas ten który ieszcze pozostawałby do upłynienia, zacznie się dopiero przeciwko iéj Sukcessorom w terminach tych, i w sposobie takim, iak jest wyżej w artykule 653. przepisano.

Art. 756. Jeżeliby strona żądała restytucyi in integrum
z przy-

z przyczyny fałszu lub podstępu albo też z przyczyny nowych dokumentów, czyli to z winy i przez czyn strony przeciwnéj zatrzymanych, czyli też przez samą stronę restytucyi żądaiącą nowo wynalezionych, w tych przypadkach termina do żądania restytucyi oznaczone upływać zaczną dopiero od dnia tego, w którym bądź fałsz, bądź podstęp będą poznane, albo w którym dokumenta nowe będą od strony przeciwnéj odzyskane, lub przez stronę restytucyi żądaiącą nowo wynalezione. W 3. tych ostatnich przypadkach powinien się znajdować dowód na piśmie względem pewności dnia tegoż. Inaczéy restytucya in integrum nie może być żadaną i nie będzie przyiętą.

Art. 757. Jeżeli strona żądać będzie restytucyi in integrum z przyczyny téy, że iéy obrońca zaniedbał przedstawić i złożyć dowodów lub dokumentów stanowczych tych, które ona mu przedstawić i złożyć do poparcia lub obrony sprawy swéy poleciła, tedy powinien się znajdować dowód na piśmie przez obrońcę tegoż przed wyrokiem podpisany, i wyraźnie świadczący to, że obrońca tenże dowody takowe i dokumenta od strony odebrał. Inaczéy restytucya nie może być żadana i nie będzie przyiętą.

Art. 758. Jeżeli restytucya żadana będzie z przyczyny sprzeczności między wyrokami, termin do iéy żądania upływać zacznie dopiero od dnia tego, w którym wyrok ostatni wręczony został.

Art. 759. Proźba o restytucyą in integrum będzie wniesiona do tegoż samego Sądu lub Trybunału, w którym zapadł zaskarżany wyrok, i będą mogli sprawę tę sądzić ciż sami Sędziowie, którzy wyrok tenże zaskarżony wydali.

Art. 760. Jeżeliby iedna ze stron przez proźbę o restytucyą in integrum chciała zaskarżać wyrok pokładany w sprawie wiążący w innym sądzie lub Trybunale, a nie tym który go wydał, w tenczas uda się z zanieśieniem proźby o restytucyą do Sądu lub Trybunału tego, który wydał zaskarżany wyrok, Sądowi zaś albo Trybunałowi sądzącemu sprawę tę, w której wyrok ten był pokładany, będzie wolno podług okoliczności albo postępować w sądzeniu daléy, albo się też z sądzeniem wstrzymać.

Art. 761. Każda proźba o restytucyą in integrum będzie wniesiona przez pozew wręczony osobiście lub w zamieszkaniu strony, która otrzymała zaskarżany wyrok. Jeżeliby proźba ta wniesiona była w przeciągu 6. miesięcy, rachuiąc od daty zaskarżanego wyroku, w tenczas kopia druga pozwu będzie także

wręczona obrońcy téj strony, która otrzymała tenże zaskarżany wyrok.

Jeżeli strona żądać będzie restytucyi in integrum z przyczyny téj, że iéy obrońca zaniedbał przedstawić i złożyć dowodów lub dokumentów stanowczych tych, które ona mu przedstawić i złożyć do poparcia lub obrony sprawy swéy poleciła, w tym przypadku obwiniony tenże obrońca, choćby iuż nie odbywał obowiązków obrońcy, będzie także w iednym i tymże samym pozwie zapozwany i kopiia pozwu tegoż będzie mu wręczona w iego zamieszkanu. Jeżeli obrońca tenże iuż umarł, tedy będą pozwani iego Sukcessorowie i kopiia pozwu będzie im wręczona. Przepis artykułu 134 co do zrobienia wpisu po doręczonym pozwie będzie zachowany, a to pod ostrością tam wyrażoną, a mianowicie pod upadkiem pozwu i zanesionéy próżby o restytucyą in integrum.

Art. 762. Wyiawszy tylko samo collegium, lub osoby które są od Rządu upoważnione do popierania i obrony spraw, tyjących się Rządu, Skarbu publicznego, instytuców, gminów i wszelakich własności publicznych, próżba o restytucyą in integrum nie będzie przyięta od nikogo, jeżeli, nim poda takową próżbę, niezaliczy i niezłoży summy 500 zł. polsk. iako kary, i 250 zł. polsk. iako summy przeznaczonéy na wynadgrozienie stronie kosztów, szkód i straconych korzyści; z zastrzeżeniem nawet poszukiwania większéy ilości tychże szkód i straconych korzyści, jeżeliby tego wypadła potrzeba.

Złożenie tych pieniędzy nastąpi tylko w połowie, jeżeli zaskarżany wyrok był zaoczny, a w czwartéy części, jeżeli próżba o restytucyą wnoszona będzie tylko przeciwko wyrokowi w Sądzie I. Instancyi zapadłemu.

W sprawach przez Sądy cywilne gminne mocą I. Instancyi sądzonych, kara ta w każdym przypadku będzie tylko zaliczona w ilości zł. polsk. 50 jeżeli restytucyą żądana będzie przeciwko wyrokowi naocznym, zaś w ilości zł. polsk. 25. jeżeli żądana będzie przeciwko wyrokowi zaocznym.

Art. 765. Kwit urzędnika, któremu złożone były te pieniądze, będzie przyłączony do wydanego pozwu i razem z nim będzie wręczony.

Będzie także przyłączona do pozwu i razem z nim wręczona narada, czyli zdanie trzech obrońców, stawiających przynajmniej od lat 5. przy którymkolwiek Sądzie ziemskim lub Trybunale wyższéy Instancyi.

Narada ta, czyli zdanie obrońców, podpisane przez nich, wyrażać będzie ich oświadczenie, że można żądać restytucyi in integrum. Będzie także wyrażać w sobie zasady restytucyi, inaczey proźba nie będzie przyięta.

W sprawach przez Sądy gminne mocą I. Instancyi sądowych, będzie dosyć na zdaniu iednego tylko obrońcy.

Art. 764. Proźba o restytucyą nie będzie nigdy tamowała exekucyi wyroku zaskarżanego. Nie będą mogły byđż dozwo-
lonemi żadne zakazy teyże exekucyi pod nieważnością.

Ten który był skazany na ustąpienie z possessyi dóbr nieruchomości, nie będzie przypuszczony do wprowadzenia rozprawy względem proźby o restytucyą inaczey, iak tylko za okazaniem i złożeniem dowodu, że wyrokowi zaskarżonemu stało się zadosyć w głównym sprawie przedmiocie.

Art. 765. W każdéy sprawie o restytucyą in integrum będą komunikowane akta Prokuratorowi Królewskiemu.

Art. 766. Żadna inna zasada względem proźby o restytucyą nad te, które w naradzie czyli zdaniu obrońców wymienione były, nie będzie ani przez stronę przedstawiona, ani przez Sąd roztrząsana.

Art. 767. Wyrok, który odrzucił proźbę o restytucyą in integrum skaże stronę żądaiącą iey na karę, oraz na wynadgro-
dzenie stronie przeciwnéy szkód i straconych korzyści powyżey w artykule 762 wymienione, a nawet na większe wynadgro-
dzenia, gdyby tego wypadła potrzeba.

Art. 768. Jeżeli strona żądała restytucyi in integrum z przyczyny téy, że iey obrońca zaniedbał przedstawić i złożyć dowodów lub dokumentów stanowczych tych, które ona mu przedstawić i złożyć do poparcia lub obrony sprawy swéy poleciła; i jeżeli restytucya takowa wyrokiem dozwolona stronie została, w tenczas obrońca tenże, choćby iuż obowiązków obrońcy nieodbywał, a jeżeli iuż umarł, tedy iego Sukcessorowie będą skazani na karę w artykule 762 wymienioną. Będą także skazani na wynadgro-
dzenie stronom obydwom kosztów procesu, oraz szkód i straconych korzyści artykułami 762 i 767. zastrzeżone.

Art. 769. Jeżeli zaś strona żądaiąca restytucyi in integrum z winy obrońcy, upadnie w tym swoim żądaniu, wtenczas oprócz kary w artykule 762. wymienionéy, i oprócz wynadgro-
dzenia stronie przeciwnéy kosztów, szkód i straconych korzyści, skazana

ieszcze będzie na osobną karę w artykule tymże oznaczoną, a to na korzyść niesłusznie obwinionego obrońcy; a nadto będzie skazana na wynadgodzenie mu kosztów, szkód i straconych korzyści.

Obrońca, z którego by winy lub niedbalstwa restytucya in integrum w dwóch sprawach żądana i prawomocnemi wyrokami dozwolona była, będzie oprócz powyższych kar skazany ieszcze na karę zawieszenia w obowiązkach obrońcy przez miesięcy 6, gdyby zaś poraz trzeci dopuścił się téż winy, będzie od obowiązków obrońcy oddalony, a to bez żadnego innego postępowania.

Będzie więc obowiązkiem Sądów i Trybunałów o każdym takowym przypadku, w którymby restytucya in integrum z winy obrońcy dozwolona była, Trybunałowi Naywyższemu z wymienieniem imienia zawiniającego obrońcy donosić.

Art. 770. Jeżeli restytucya in integrum z iakieykolwiek przyczyny będzie dozwolona, wyrok zaskarżony będzie odwołany, a strony będą zwrócone do tegoż samego stanu, w iakim się znajdowały przed tymże wyrokiem. Pieniądze podług artykułu 762 złożone, będą stronie na powrót oddane; i to wszystko, na coby z mocy wyroku tegoż strona przegrywająca była skazana, a coby strona wygrywająca powzięła, będzie powrócone.

Art. 771. Gdyby proźba o restytucyą in integrum podana była z przyczyny nowych wynalezionych przez samą stronę restytucyi żądającą po zapadłym już zaskarżanym wyroku dokumentów, i gdyby Sąd z téj przyczyny restytucyi miał dozwolić, natenczas strona taż będzie nasamprzód wyrokiem przedstanowczym zobowiązana do wykonania przysięgi na tę rotę: *iako dokumentów nowych w proźbie o restytucyą pokładanych, przed zapadłym zaskarżanym wyrokiem nie miała, gdzieby się te znajdowały nie wiedziała, i iako te dopiero po wyroku wynalazła*

Jeżeli strona przysięgi takowéy niewykona, upadnie w swoim żądaniu.

Art. 772. Jeżeliby restytucya in integrum była dozwoloną z przyczyny sprzeczności pomiędzy wyrokami prawomocnemi, będzie postanowiono w wyroku dozwalającym teyż restytucyi, że wyrok pierwszy pozostaje w swéj mocy, i będzie nakazano, aby podług swéj formy i treści był wykonanym.

Art. 773. Główny przedmiot sprawy, względem którego wyrok w drodze restytucyi in integrum odwołany zapadł, będzie wprowadzony do tegoż samego Sądu lub Trybunału, który wyrokował względem proźby o restytucyą.

Art. 774. Jeżeli restytucya in integrum żądana i dozwolona była z przyczyny dokumentów uznanych sądownie po zapadłym wyroku za fałszywe, na których wyrok I. Instancyi opierał się; albo też jeżeli dozwolona była, czyli to z przyczyny odzyskanych nowych dokumentów stanowczych przez winę i czyn strony przeciwnéj zatrzymanych, czyli też z przyczyny wynalezionych nowych po wyroku przez samą stronę restytucyi żądającą stanowczych dokumentów, których wyrok I. Instancyi nie rozpoznawał, w tych wszystkich przypadkach główny przedmiot sprawy będzie zawsze na nowo wprowadzony do tego Sądu I. Instancyi, w którym sprawa początkowo sądzona była, chociażby nawet restytucya in integrum proszona była przeciwko wyrokowi w Trybunale wyższéj Instancyi zapadłemu, i choćby przez tenże Trybunał dozwolona została.

Art. 775. Żadnéj stronie nie będzie wolno wnosić próżby o restytucyą in integrum, bądź przeciwko wyrokowi raz już drogą restytucyi zaskarżanemu, bądź przeciwko wyrokowi któryby już próżbę względem żądanej teyże restytucyi odrzucił, bądź nakoniec przeciwko wyrokowi zapadłemu w głównym przedmiocie sprawy po dopuszczonej restytucyi, a to pod nieważnością i pod wynadgródeniem stronie kosztów, szkód i straconych korzyści, nawet przez obrońcę, który stawiając w czasie pierwszéj próżby stawałby przy drugiéj.

Art. 776. Gdyby w sprawie przez Sąd gminny mocą I. Instancyi sądonéj żądana była restytucya in integrum przeciwko wyrokowi w Trybunale wyższéj Instancyi zapadłemu, wtenczas instrukcyja sprawy odbędzie się w sposobie przez artykuł 696 opisanym.

R O Z D Z I A Ł LIII.

O pociąganiu przez stronę Sądów, Trybunałów, lub pojedynczych członków sądowych do odpowiedzialności.

Art. 777. Sądy, Trybunały, i pojedyncze członki sądowe mogą być pociąganemi przez stronę do odpowiedzialności w przypadkach następujących :

1. Gdy zaszedł podstęp, oszukaństwo, zdzierstwo, albo przekupstwo, o którychby dopuszczenie się Sąd, Trybunał, albo pojedynczy członek sądowy, bądź w ciągu instrukcyi sprawy, bądź w czasie wyrokowania był obwiniony.
2. Gdy pociąganie do odpowiedzialności jest wyraźnie prawem zastrzeżone.

3. Gdy prawo uznaie bydź Sądy, Trybunały, lub pojedyncze członki sądowe odpowiedzialnemi pod obowiązkiem wynadgrózenia kosztów, szkód i straconych korzyści.

4. Gdy zaszło odmówienie sprawiedliwości.

Odmówienie sprawiedliwości zachodzi wtenczas, gdy Sądy, Trybunały, albo pojedyncze członki sądowe odmawiają dać odpowiedzi na podane sobie noty, lub wniesione illacye; albo gdy zaniedbują sądzić spraw do osądzenia przygotowanych i z kolei przypadających do sążenia.

Odmówienie sprawiedliwości będzie dowiedzione przez podanie na ręce Pisarza dwóch not do Sądu, Trybunału, lub członka sądowego i przez wręczenie ich temuż Pisarzowi co 3. dni przynajmniey przeciwko Sądom gminnym i handlowym, albo ich pojedynczym członkom, a zaś co 8. dni przynajmniey przeciwko innym Sądom i Trybunałom, lub ich pojedynczym członkom.

Co się tycze Sędziów Pokoju, albo Sądów i Sędziów zjazdowych, noty powyższe będą podane i wręczone samymże Sędziom, a jeżeli komplet Sądu zjazdowego składa się z trzech Sędziów, tedy będą wręczone Sędziemu zjazdowemu utrzymującemu Protokół.

Każdy woźny wezwany do wręczenia będzie obowiązany wręczyć takowe noty, pod karą zawieszenia w obowiązkach woźnego,

Art. 780. Po podaniu bezskutecznie dwóch powyższych not będzie wolno stronie pociągnąć Sąd, Trybunał, lub członka sądowego do odpowiedzialności.

Art. 781. Sędziowie Pokoju, Sądy gminne, Sądy handlowe, Sądy ziemskie i zjazdowe, albo którykolwiek z ich pojedynczych członków, będą pociągani do odpowiedzialności przed właściwy im Trybunał Appellacyjny.

Art. 782. Trybunały Appellacyjne, albo członki sądowe tychże Trybunałów będą pociągani do odpowiedzialności przed Najwyższy Trybunał Królestwa.

Art. 783. Żaden iednakże Sąd, Trybunał lub Sędzia nie będzie mógł bydź pociągany do odpowiedzialności bez poprzedniego upoważnienia Trybunału, przed który ma bydź pociągany.

Art. 784. Będzie tym końcem podana do Trybunału nota podpisana przez stronę lub osobę mającą od niéy urzędowe i szczególne pełnomocnictwo, które będzie przyłączone do noty. Będą równie w niéy wyrażone zasady skargi, oraz będą przyłączone dokumenta usprawiedliwiające skargę, jeżeli się iakowe znajdują, a to pod nieważnością.

Art. 785. Nie będzie wolno w nocy używać, żadnego wyrazu potwarczego przeciwko Sądowi, Trybunałowi, lub członkowi sądowemu pociąganemu do odpowiedzialności, a to pod zagrożeniem przeciwko stronie lub iéy obrońcy takich kar, iakie z okoliczności wypadac będą, a nawet pod zagrożeniem zawieszenia obrońcy w iego obowiązkach.

Art. 786. Jeżeli podana nota będzie odrzuconą, tedy strona która ją podała, będzie skazana na karę pieniężną, a ta nie będzie mogła bycź mnieyszą, iak zł. polsk. 300 i oprócz tego na wynadgodzenie stronom kosztów, szkód i straconych korzyści, gdyby tego wypadła potrzeba.

Art. 787. Jeżeli podana skarga będzie przypuszczoną, tedy Trybunał na podanę do siebie nocy wyda rezolucyą upoważniającą stronę do pociągnięcia Sądu, Trybunału, lub pojedynczego członka sądowego do odpowiedzialności.

Strona która się skarżyła, będzie obowiązana w dni 8, rachując od daty upoważnienia i w sposobie przez artykuł 779 oznaczonym wręczyć skargę oskarżonemu Sądowi, Trybunałowi, albo pojedynczemu członkowi sądowemu, który będzie obowiązany podać odpowiedź swoją w ciągu następnych dni 15, rachując od wręczenia skargi.

Art. 788. W tym przypadku Sąd, Trybunał, lub członek Sądowy pociągany do odpowiedzialności, wstrzyma się od sądzienia sprawy, wstrzyma się nawet aż do wyroku stanowczego, mającego zapaść co do skargi względem odpowiedzialności od sądzienia wszystkich innych spraw, któreby strona oskarżająca lub iéy krewni w linii prostéy, albo iéy małżonek mieć mogli w Sądzie tymże lub Trybunale, a to pod nieważnością wyroków.

Art. 789. Sprawa względem pociągania do odpowiedzialności w głównym przedmiocie, będzie wprowadzona na audyencyą po prostym wezwaniu, i będzie osądzona.

Jeżeli Trybunał składa się z kilku wydziałów, tedy sprawa w głównym przedmiocie nie będzie sądzona przez wydział, który skargę przypuścił i wydał upoważnienie do pociągania, lecz przez inny wydział, to iest, przez ten do którego ją wydział dopuszczający skargę po osądzenie odeśle.

Art. 790. Jeżeli strona w skardze głównéy względem pociągania do odpowiedzialności upadnie, będzie skazana na karę pieniężną, która nie będzie mogła bycź mnieyszą iak zł. polsk. 300 i oprócz tego na wynadgodzenie stronom szkód i straconych korzyści, gdyby tego potrzeba wypadła.

Art. 791. Trybunał Naywyższy królestwa i pojedyncze jego Członki będą pociąganemi do odpowiedzialności stósownie do artykułów konstytucyi 116 i 152 przed Sądem Seymowy, który sam iuż tak co do upoważnienia strony skarżący się podług artykułu 783 iako też i co do głównego przedmiotu skargi podług artykułu 789 będzie stanowił.

J. Nep. W o l i c k i S. T. N.

Redaktor.

w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu

M. W o ź n i c k i.

K S I Ę G A IV.

O e x e k u c y i S ą d o w é y.

R O Z D Z I A Ł LIV.

Przepisy ogólne względem exekucyi wyroków i aktów.

Art. 792. Żaden wyrok, ani akt urzędowy nie będzie mógł być exekwowanym, jeżeli wypis jego nie jest wydany w imieniu panującego króla, a to stosownie do artykułu 37. konstytucyi królestwa, i jeżeli nie jest zakończony nakazem exekucyjnym do urzędników Sądowych.

Art. 793. Wyroki wydane przez Sądy i Trybunały zagraniczne i akta urzędowe przyjęte przez urzędników zagranicznych, nie będą mogły być exekwowanemi w Królestwie Polskiem, iak tylko w ten czas dopiero, gdy przez Sądy tegoż królestwa przydany im będzie nakaz exekucyjny. Wyjąwszy przypadki, gdzieby szczególne traktaty polityczne inaczey postanowiły.

Art. 794. Proźba o przydanie takowego nakazu exekucyjnego, będzie wniesiona po zapoznaniu wręczonym stronie przeciwnéy do właściwego Sądu I. Instancyi, to jest: w przedmiotach ilości 500 zł. polsk. nieprzenoszących do Sądu gminnego, w przedmiotach zaś ilość tę przechodzących do Sądu ziemskiego.

Proźba takowa wniesiona do Sądu ziemskiego będzie rozszadzona summarycznie.

Art. 795. Wyroki wydane w Sądach lub Trybunałach Królestwa Polskiego, i akta urzędowe przyjęte przez urzędników tegoż królestwa, będą exekwowanemi w całym królestwie, chociażby exekucya nastąpić miała pozaobrubem Sądu lub Trybunału tego, który wydał wyrok, lub w którego zakresie akta urzędowe były przyjęte.

Toż samo się rozumie o wyrokach wydanych i aktach urzędowych przyjętych za czasu trwającego w kraju tym Rządu byłego Xięstwa Warszawskiego.

Co się tycze wyroków, które za Sądownictwa dawnego Królestwa Polskiego, albo też za sądownictwa obcych Rządów późniéy w nim trwających zapadły, te nie będą mogły być exekwowanemi wprzód, aż dopiero po uzyskanym stósownie do artykułów powyższych 793 i 794 nakazie exekucyjnym.

Art. 796. Wyroki, któreby nakazały zniesienie zapowiedzenia, to jest aresztu założonego u trzeciéy osoby, lub zniesienie

opozycyi, albo któreby nakazały czyli to wymazanie wpisu hipotecznego, czyli też wypłatę, lub inną iaką czynność, która ma bydź wykonana przez osobę trzecią, lub przeciwko niéy, nie będą mogły bydź inaczéy wykonanemi przez tę osobę trzecią lub przeciwko niéy nawet po upłynieniu terminów do założenia naprzeciw wyrokowi opozycyi i appellacyi prawem oznaczonych, iak tylko w ten czas dopiero, gdy strona exekucyą popierająca złoży dowód na to, że wyrok takowy został wręczony stronie przegrywającej w iéy zamieszkaniu, i gdy oprócz tego złoży zaświadczenie Pisarza stwierdzające to, że nie masz przeciwko wyrokowi założonéy opozycyi, i że przeciwko niemu nienastąpiło odwołanie się do wyższéy Instancyi.

Art. 797. Tym końcem obrońca strony zakładającej opozycyą lub odwołując się do wyższéy Instancyi, poda Pisarzowi akt założonéy opozycyi, lub odwołania się dla wpisania go podług formy i w księdze artykułem 228 przepisanej.

Art. 798. Na złożone zaświadczenie takie że się nie znajduje zapisana w téy księdze założona żadna opozycya ani odwołanie się do wyższéy Instancyi, Sekwestrowanie, Regenci aktowi, zwierzchność hipoteczna, i wszyscy inni będą obowiązani uczynić zadosyć zapadłemu wyrokowi.

Art. 799. Nie będzie wolno przystępować do żadnego zaięcia ruchomości lub nieruchomości, iak tylko na mocy wyroku lub aktu wykonalnego i w należytościach czystych i pewnych, to iest: do pewnéy oznaczonéy ilości pieniężnéy obrachowanych.

Jeżeli należytość mogąca bydź exekwowaną, nie iest summą pieniężną, będzie wstrzymane po zaięciu wszelkie dalsze postępowanie exekucyjne dopóty, dopóki ocenienie iéy przez Sąd na pieniądze nienastąpi.

Art. 800. Przymus przez areszt osobisty o przedmioty takie, które się daia ocenić, nie będzie mógł bydź wyexekwowanym, aż dopiero w ten czas, gdy ocenienie iego na pieniądze przez Sąd skuteczniome zostanie.

Art. 801. Spory wynikłe z exekucyi wyroków Sądów ziemskich, zjazdowych i handlowych, lub wynikłe z exekucyi aktów które obeymują przedmiot 500 zł. polsk. przechodzący, albo też wynikłe z exekucyi przedsięwzięt éy na nieruchomościach pod hipoteką ziemską zostających, będą wnoszone do właściwego Sądu ziemskiego. Spory zaś wynikłe z exekucyi wyroków Sądu gminnego lub z aktów obeymujących przedmiot ilości 500 zł. polsk. nieprzechodzący, albo wynikłe z exekucyi rozpoczęt éy na nieru-

chomościach nienależących do hipoteki ziemskiej, będą wnoszone do właściwego Sądu gminnego.

Właściwym Sądem takim będzie Sąd miejsca tego, w którym egzekucya jest popierana.

Art. 802. Jeżeli spory wynikłe przy egzekucyi wyroków lub aktów urzędowych wymagają pośpiechu, będzie wolno Sądowi miejscowemu zawyrokować w téj mierze tymczasowo, a rozpoznanie ogólnego sporu odeśle do Sądu tego, do którego należy egzekucya.

Art. 803. Urzędnik egzekwujący obrażony w czasie wykonywania swoich obowiązków spisze Protokół względem zasłéy niesforności i postąpi się na ten przypadek podług ustaw przepisanych w kodexie karnym.

Art. 804. Na przypadek gdyby dłużnik dawał opór przy egzekucyi, urzędnik egzekwujący spisze Protokół i prześle kopiã iego natychmiast Prokuratorowi Królewskiemu przy Sądzie ziemskim będącemu, oraz będzie od niego żądał wyiednania pomocy wojskowej od właściwéy władzy.

Prokurator Królewski przekona się tylko o tém, czyli istotnie opór ze strony dłużnika nastąpił, i niewdaiąc się bynajmniej w rozpoznanie tego czyli egzekucya prawnie przedsięwziętã jest, iako należące do Sądu, wyiedna bez zwłoki żadanã pomoc wojskową i o téj wyiednanéy urzędnika egzekwującego zawiadomi.

Art. 805. Oddanie wyroku lub aktu urzędowego do rãk i za kwitem urzędnika egzekwującego, będzie zastępować miejsce umocowania go do przedsięwzięcia egzekucyi, wyiãwszy tylko egzekucyã przez zaięcie nieruchomości i przez areszt osobisty, do których będzie potrzebne przez wierzyciela egzekucyã popieraiącego urzędnikowi egzekwującemu dane szczególne na piśmie umocowanie.

Art. 806. Urzędnik egzekwujący nie będzie mógł wstrzymać się od przedsięwzięcia i skutecznienia egzekucyi, iak tylko w przypadkach następujących:

1. Gdy mu będzie okazany i do Protokółu w kopii złożony akt opozycyi załózony w terminie prawnym i doręczony stronie przeciwnéy przeciwko wyrokowi zaocznemu, z którego egzekucyã rozpoczął, a którego wykonanie pomimo opozycyi nie było nakazane, albo
2. Gdy w przypadkach artykułami 222 i 637. obiętych, będzie mu oświadczona wprost do Protokółu opozycya przeciwko podobnemuż wyrokowi zaocznemu; albo

3. Gdy mu będzie okazany i do Protokołu w kopii złożony akt odwołania się do wyższej Instancji od wyroku, pod tymczasową exekucją niewydanego z którego exekucją przedsięwziął, albo nakoniec

4. Gdy mu będzie okazany i do Protokołu w kopii złożony wyrok właściwego Sądu rozpoczętą już exekucją zawieszający, albo wstrzymujący.

Oprócz tych czterech przypadków, żaden urzędnik exekwujący nie będzie mocen wstrzymać się samowolnie od rozpoczętej przez siebie exekucji, a to pod zagrożeniem pociągnięcia go do odpowiedzialności i pod wynadgródeniem stronom kosztów, szkód i straconych korzyści.

Art. 807. Każdy urzędnik exekwujący będzie obowiązany kosztem swoim utrzymywać książkę, w której powinien zapisywać na oddzielnych kartach wszystkie przez siebie przedsięwzięte exekucje, do których od strony wezwany będzie. Zapisywać zaś w szczególności powinien:

1. Datę dnia, którego był do exekucji przez stronę wezwany.
2. Imię, przewisko i zamieszkanie strony exekucją popierającej.
3. Imię, przewisko i mieszkanie strony przeciwko której exekucją ma dopełniać.
4. Pość długu, w którym exekucya też ma być dopełniona.
5. Datę wyroku lub aktu do exekucji upoważniającego.
6. Nakoniec wszystkie swoje czynności w ciągu exekucji zdziałane z wyrażeniem w krótkości rodzaju exekucji, miejsca gdzie też przedsięwzięta była, przedmiotów w ogóle na których się exekucya dopełnia z wymienieniem dat i czynności dnia każdego do exekucji użytego, oraz przyczyn wstrzymania iéy lub opóźnienia.

Wszystko to urzędnik exekwujący dopóty będzie zapisywał, dopóki albo exekucya do ostatniego skutku doprowadzona nie będzie, albo też dopóki strona popierać iéy niezaprzestanie, albo nareszcie dopóki prawna przyczyna zaprzestania iéy nie nastąpi.

Art. 808. Prezes Sądu ziemskiego i Prokurator Królewski będą mogli wezwać przed siebie każdego urzędnika exekwującego, aby książkę takową pokazał, i przekonać się z niéy naocznie o wszystkich jego w exekucyi działaniach.

Urzędnik exekwujący, któryby zaniedbał utrzymywać takowéy książki, ulegnie na wniosek Prokuratora Królewskiego karze zawieszenia w urzędzie najmniey przez miesięcy 3. Za nierzetelne zaś zapisywanie ulegnie karze oddalenia nawet od urzędu.

R O Z D Z I A Ł LV.

O zapowiedzeniu, to jest o areszcie u trzeciego na funduszach dłużnika, i o opozycjach przy exekucyi.

Art. 809. Każdy wierzyciel może na mocy dokumentu urzędowego, a nawet prywatnego zapowiedzieć przez areszt summy lub ruchomości w rękach osoby trzeciéy będące, a należące do swego dłużnika. Może także założyć opozycyą przeciwko ich wydaniu.

Art. 810. Jeżeli wierzyciel nie posiada dokumentu, będzie wolno Sądowi temu, w którego obrębie dłużnik albo osoba trzecia zamieszkanie swoje maia, pozwolić na takowy areszt lub na opozycyą.

Pozwolenie to będzie udzielone przez Sąd gminny na podaną od strony na piśmie notę, przez Sąd zaś ziemski na wniesioną illacyą, i będzie w sobie wyrażać ilość summy, z powodu której areszt lub opozycya ma nastąpić. Jednakże pozwolenie to nie inaczéy będzie udzielone, iak tylko po przekonaniu się o mogącym zayśdź niebezpieczeństwie utraty przedmiotu, które strona usprawiedliwić powinna, i za założeniem przez stronę żądającą takowego pozwolenia kaucyi, której ilość Sąd w wydaném pozwoleniu oznaczy, a to końcem wynadgodzenia stronie przeciwnéy kosztów, szkód i straconych korzyści na przypadek gdyby areszt lub opozycya uznane były za nieważne.

Art. 811. Każdy akt aresztu, albo opozycyi będzie sporządzony przez urzędnika exekwującego.

Jeżeli akt ten nastąpi na mocy dokumentu, tedy będzie w sobie zawierał wymienienie iego daty i summy, która do niego była powodem.

Jeżeli akt ten nastąpi bez dokumentu i na mocy pozwolenia Sądu, tedy kopia tegoż pozwolenia będzie wraz z aktem tymże stronie przeciwnéy doręczona.

Jeżeli wierzytelność z powodu której żądane iest pozwolenie do założenia tegoż aktu nie iest pewną summą pieniężną, tedy ią Sąd tymczasowo w daném pozwoleniu oceni.

Każdy akt takowy będzie w sobie zawierał obranie zamieszkania w obrębie Sądu tego, gdzie mieszka osoba trzecia, a to jeżeli wierzyciel tam nie mieszka, wszystko to pod nieważnością.

Art. 812. Nie będzie wolno wręczać w zamieszkaniu Prokuratorów Królewskich, ani przyklepiać na drzwiach Izby audyencyonalnéy, lub umieszczać w pismach publicznych aktu aresztu

lub opozycyi przeciwko osobom trzecim niewiadomym z zamieszkania, albo za granicą mieszkającym. Akt ten powinien być koniecznie wręczony osobiście lub w ich zamieszkanu.

Art. 813. Akt aresztu lub opozycyi założony u Poborców, Zachowawców albo Administratorów i Dozorców kass publicznych, iako u osób trzecich i iako u Urzędników, nie będzie wcale ważnym, jeżeli nie był wręczony osobie przełożonéy, a tym samym umocowanéy do odebrania tegoż aktu, i jeżeli wręczenie to nie było przez nią poświadczone podpisem na oryginale aktu, albo w przypadku odmówionego przez nią podpisu, jeżeli nie był wręczony Prokuratorowi Królewskiemu.

Art. 814. Urzędnik exekwujący, który sporządzi i podpisze akt aresztu albo opozycyi, będzie obowiązany, gdyby tego od niego żądano, usprawiedliwić się daném sobie przez wierzyciela szczególném do tego na piśmie umocowaniem, a to pod karą zawieszenia w urzędzie i pod wynadgrozzeniem stronom kosztów, szkód i straconych korzyści.

Art. 815. W ciągu dni 15. po założeniu aktu aresztu lub opozycyi, wierzyciel, który go popiera będzie obowiązany donieść o nim dłużnikowi i pozwać go o uznanie jego ważności. Przy pozwie tym będzie mu załączona kopia aktu założonego aresztu lub opozycyi.

Art. 816. W podobnymże przeciągu dni 15. rachując od dnia wręzonego dłużnikowi pozwu, osoba trzecia u której założony został areszt lub opozycya, będzie zawiadomiona o wydanym powyższym dłużnikowi pozwie, a to przez doręczenie iéy jego kopii. Osoba też trzecia nie będzie obowiązana do dania żadnéy deklaracyi względem zapowiedzianych funduszów dłużnika przed doręczoném sobie takowém zawiadomieniem.

Art. 817. W przypadku gdyby w terminie powyższym wierzyciel nie pozwał dłużnika o ważność aresztu lub opozycyi, albo nie zachował przepisu artykułem 134 objętego i w postępowaniu dla Sądów ziemskich wskazanego, tedy tém samym areszt takowy lub opozycya upadną i będą poczytane za żadne.

W przypadku gdyby osoba trzecia, u której akt aresztu lub opozycyi założony został, o wydanym dłużnikowi pozwie zawiadomiona nie była, będą ważnemi wszelkie wypłaty, iakieby osoba też trzecia aż do czasu zawiadomienia uczyniła.

Art. 818. Po założeniu aresztu lub opozycyi i doręczeniu pozwu dłużnikowi i osobie trzeciéy stósownie do art. 815. i 816. osoba też trzecia będzie obowiązana wstrzymać wypłatę summy

zapowiedzianey, chociażby nawet termin uiszczenia się nadszedł, aż do rozpoznania ważności aresztu lub opozycyi.

Wstrzymanie to wypłaty nie będzie się mogło rozciągać do większey ilości nad tę, względem któręy areszt lub opozycya założona została.

Art. 819. Wolno iednakże będzie dłużnikowi, którego fundusze zapowiedziane są, żądać aby summa zapowiedziana złożona była w trzecie miejsce do depozytu, ieżeliby udowodnił, że dalsze iey pozostawienie u osoby trzecięy narażałoby go na niebezpieczeństwo lub szkodę.

Wolno mu będzie równie żądać, aby za wystawieniem wierzycielowi dostatecznęy kaucyi, summa zapowiedziana z pod aresztu uwolniona była.

Spory w tych obydwóch przypadkach po zapoznaniu wierzyciela i osoby trzecięy, będą osądzone w Sądzie gminnym, ieżeli przedmiotem aresztu lub opozycyi był dług nieprzenoszący ilości złotych polskich 500. W większych zaś przedmiotach, będą osądzone w Sądzie ziemskim drogą summarycznego postępowania.

Art. 820. Nie będzie potrzebne iednanie się poprzednio przed Sędzią Pokoju we wszystkich sporach z założnego aresztu lub opozycyi, czyli to przeciwko dłużnikowi, czyli też przeciwko osobie trzecięy wynikających.

Art. 821. Sprawa wierzyciela o ważność aresztu lub opozycyi, i sprawa dłużnika o ich zniesienie, będą wnoszone przed Sąd zamieszkania dłużnika iaki będzie właściwym, stósownie do artykułu 819. i podług ilości przedmiotu, który był przyczyną do aresztu lub opozycyi.

Art. 822. Po uznaniu przez wyrok aresztu za ważny, i skoro tenże wyrok stanie się prawomocnym, wierzyciel aresztujący będzie obowiązany zapozwać w dni naydalęy 15. osobę trzecią do dania deklaracyi na to, iakie się fundusze dłużnika u nięy znajdują.

Art. 823. Urzędnicy publiczni, o których się w artykule 813 mówiło nie będą pozywani do dania deklaracyi, ale tylko po doręczeniu sobie wyroku areszt ważny, uznającego, wydadzą wierzycielowi zaświadczenie, które będzie wyrażać, czyli się co i iak wiele dłużnikowi iego należy.

Art. 824. Osoba trzecia (wyjąwszy Urzędników w artykule 813. wymienionych) będzie zapozwana przez wierzyciela przed Sąd, który rozpoznawał ważność aresztu lub opozycyi.

Wolno iéy będzie iednak, gdyby zachodził spór względem deklaracyi przez nią złożonéy, żądać aby przed Sądem sobie właściwy była odesłaną.

Art. 825. Osoba trzecia pozwana do dania deklaracyi względem wykazania funduszów dłużnika, w dniach naydaléy 15. od doręczonego sobie pozwu sporządzi deklaracyą i podpisze ją z zaręczeniem za iéy rzetelność w kancelaryi Sądu iaki będzie naybliższy względem iéy zamieszkania; a nawet w kancelaryi Sądu gminnego.

Art. 826. Deklaracya ta będzie mogła bydz zrobioną i podpisaną przez pełnomocnika szczególnego.

Art. 827. Deklaracya ta będzie w sobie zawierać zasady długi aresztowanego, iego ilość i upłaty na rachunek iezeli iakie nastąpiły, akt, albo zasady zniesienia długi, iezeli osoba trzecia przestała bydz winną, a we wszystkich przypadkach areszta lub opozycye innych wierzycieli, iezeli iakie u niéy zaszkły.

Art. 828. Dokumenta usprawiedliwiające deklaracyą, będą do niéy w oryginałach przyłączone. Wszystko to będzie złożone w kancelaryi, a zaświadczenie wydane przez Pisarza względem tego złożenia będzie wręczone stronie przeciwnéy, iezeli zaś sprawa toczy się w Sądzie ziemskim, będzie wręczona wraz z aktem, który będzie zawierał w sobie ustanowienie obrońcy.

Art. 829. Gdyby późniéy po deklaracyi nastąpiły iakie nowe areszta lub opozycye, tedy osoba trzecia doniesie o nich wierzycielowi temu, który ją do deklaracyi pociągnął, albo iéy obrońcy, i przy tym doniesieniu załączy wyciąg zawierający w sobie imiona innych wierzycieli aresztujących i obranie przez nich zamieszkania, oraz zasady tychże aresztów lub opozycyi.

Art. 830. Jezeli niezaydzie żaden spór względem deklaracyi przez osobę trzecią złożonéy, nie będzie przedsiębrane żadne inne postępowanie lub rozprawa, ani ze strony osoby trzeciéy, ani przeciwko niéy.

Art. 831. Osoba trzecia, któraby niezrobiła deklaracyi, albo któraby niedopełniła usprawiedliwień tych, iakie artykułami powyższemi 827 i 828 są nakazane, będzie uznana za prostego i istotnego dłużnika téy należytości, która była powodem do założenia aresztu lub opozycyi.

Art. 832. Jezeli akt aresztu lub opozycyi założony był na ruchomościach, tedy osoba trzecia będzie obowiązana przyłączyć do swéy deklaracyi spis szczegółowy rzeczonych ruchomości.

Art. 833. Jezeli areszt lub opozycya uznana będzie za ważną
i ie-

i jeżeli po złożeniu deklaracji przez osobę trzecią, wykażą się być u niej jakowe fundusze dłużnika, albo jeżeli w skutek zaszłego między wierzycielem aresztującym a osobą tąż trzecią, względem deklaracji sporu, Sąd uzna ją być dłużnikiem, tedy razem zawyroknie, czyli aresztowane fundusze dłużnika, mają być wierzycielowi aresztującemu wypłacone, czyli też z powodu założonych aresztów i opozycji z strony innych wierzycieli mają być do *proporcjonalnego rozdzielenia* odesłane.

Art. 834. W każdym zaś przypadku, gdyby przedmiotem aresztu lub opozycji były jakowe ruchomości, Sąd jednym i tymże samym wyrokiem nakaże ich sprzedaż.

Art. 835. Przy sprzedaży ruchomości będą zachowane przepisy w rozdziale poniższym LIV. zawarte.

Gdyby zaś następować miało *rozdzielenie proporcjonalne* aresztowanych funduszy, tedy to będzie uskutecznione podług przepisów w poniższym Rozdziale LIX. objętych.

Art. 836. Pensye, które się od Rządu krajowego ze Skarbu publicznego Urzędnikom w rzeczywistey służbie będącym należą, albotóż pensye wysłużone, nie mogą być aresztowanemi w większey części, iak tylko w części 4.

Art. 837. Pensye, które się osobom wojskowym w rzeczywistey służbie zostaiącym ze Skarbu publicznego należą, mogą być tylko aresztowane za długi przed ogłoszeniem niniejszego prawa zaciągnione i tylko w 4. części. Za długi zaś po ogłoszeniu niniejszego prawa zaciągnione, pensye osób wojskowych i w rzeczywistey służbie będących, nie będą mogły ulegać żadnemu aresztowi.

Art. 838. Będą wolnemi od wszelkiego aresztu lub opozycji:

1. Rzeczy, które prawo uznaie być wolnemi od zaięcia.
2. Dochody alimentarne sądownie przysądzone.
3. Summy i przedmioty wolnemu rozrządzeniu podległe, a które osoba robiąca testament lub darowiznę od wszelkiego zaięcia wyłączyła.
4. Summy i pensye przeznaczone na alimenty, chociażby nawet testamentem lub aktem darowizny od zaięcia wyłączonemi nie były.

Art. 839. Dochody alimentarne nie będą mogły być aresztowanemi, chyba na zasadzie winnych znowu komu innemu alimentów.

Przedmioty wymienione w poprzedzającym artykule pod liczbami 3. i 4. mogą być aresztowane przez takich tylko wierzycieli, których długi później i dopiero po akcie darowizny lub po spadnięciu Legatu testamentowego wynikły, lecz nieinaczey iak na mocy pozwolenia sądowego, stosownie do przepisów art. 810. uzyskanego bez kaucyi i w części takięy, iaką Sąd tenże w udzieloném pozwoleniu oznaczy.

Art. 480. Gdyby założony areszt lub opozycya uznana była za nieważną; strona, która ie założyła, będzie skazana na karę, a ta w Sądzie gminnym nie będzie mniejszą iak złp. 10, ani większą iak złp. 40. W Sądzie zaś ziemskim nie będzie mniejszą iak złp. 25. ani większą iak złp. 100. oraz na wynadgrozdenie stronie przeciwnęy kosztów, szkód i straconych korzyści.

R O Z D Z I A Ł LVI.

O zaięciu ruchomości.

Art. 841. Przed każdym zaięciem ruchomości będzie wręczone dłużnikowi osobiście lub w iego zamieszkaniu, a to przynajmniej na dzień ieden, wezwanie, aby, ieżeli chce uniknąć exekucyi uiscił się w długi wierzycielowi winnym. Przy wezwaniu tém będzie załączona kopia wyroku lub aktu do exekucyi upoważniającego, ieżeli ten iuż wprzód dłużnikowi nie był wręczony.

Art. 842. W wezwaniu tém wierzyciel obierze sobie zamieszkanie w obrębie Sądu tego, pod którego jurysdykcyą odbywać się ma zaięcie, aż do ukończenia exekucyi, a to ieżeli tam nie mieszka. Dłużnik zaś będzie mógł w tém obraném zamieszkaniu skutecznie wierzyćcielowi wszystkie późniejsze wręczenia, a nawet oświadczenie chęci uiszczenia się w długi, i pozwy z odwołaniem się do wyższych instancyi.

Art. 843. Urzędnik exekwuiący przybierze do assystencyi dwóch świadków wiary godnych, pełnoletnich, niekrewnych, ani powinowatych stron lub Urzędnika, aż do stopnia dzieci idących od braci i siotr stryieczno-wuieczno-lub cioteczno-rodzonych włącznie, ani ich domowników. Urzędnik wyrazi w protokóle imiona, stan i mieszkanie tychże świadków, którzy podpiszą oryginał protokółu.

Wierzycielowi popierającemu zaięcie ruchomości, nie będzie wolno przy zaięciu być przytomnym osobiście; będzie mógł

wszelako umocować inną osobę, niekrewną jednak ani powinowatą do zastąpienia siebie.

Art. 844. Formalności przepisane do pozwów, będą także zachowanemi przy sporządzaniu protokołu zaięcia ruchomości. Protokół ten będzie w sobie zawierał powtórzenie wezwania w artykule 841 wymienionego, a to jeżeli się zaięcie w zamieszkanu dłużnika odbywa i jeżeli ten tam jest przytomny. Wezwanie to będzie dłużnikowi odczytane.

Art. 845. Gdyby drzwi od mieszkania w którym się zaięcie ma odbywać zamknięte były, albo gdyby otworzenie ich było odmówione, będzie wolno Urzędnikowi exekwującemu, czyliby dłużnik przy zaięciu był czyli nie był przytomnym, postawić dozorcę przy drzwiach dla zapobieżenia aby co nie zginęło. Następnie Urzędnik exekwujący uda się natychmiast bez żadnych formalności do Sędziego cywilnego gminnego, lub gdyby go nie było, do miejscowego Urzędnika policyjnego, a w gminach do Burmistrza lub Wójtę, albo do ich zastępcy, w którego przytomności nastąpi otworzenie drzwi od mieszkania, a nawet drzwi od zamykających się sprzętów, a to w miarę ich zajmowania. Urzędnik do asystencyi przybrany i który tam zeydzie, nie będzie spisywał osobnego protokołu, lecz tylko podpisze protokół Urzędnika exekwującego, któremu także nie będzie wolno więcej iak tylko jeden względem wszystkiego spisać protokół.

Art. 846. Protokół zaięcia będzie w sobie zawierał opisanie szczegółowe ruchomości zaiętych. Jeżeliby były iakie towary, będą odważone lub odmierzone podług ich gatunku.

Art. 847. Srebrne lub złote naczynia i ruchomości będą wyszczególnione podług sztuk i proby, i będą odważone.

Art. 848. Jeżeliby się przy zaięciu znaydowały gotowe pieniądze; będzie wymieniona ich liczba i gatunek monet.

Art. 849. Jeżeli żaden spór względem własności zaiętych pieniędzy gotowych zachodzić nie będzie, i jeżeli z strony innych wierzycieli żadne opozycye przy ich zaięciu nie zaydą, Urzędnik exekwujący zaspokoi natychmiast z zaiętych pieniędzy wierzyciela exekwującego, a to za mającym się przez niego zeznać kwitem; a gdyby te na całkowite iego zaspokojenie wystarczyły, tedy wstrzyma się od dalszego zaięcia. Inaczey Urzędnik exekwujący złoży pieniądze takowe w miejscu przeznaczonym na depozyt, chyba by wierzyciel zaięcie popierający i dłu-

znik, tudzież inni wierzyciele zakładający opozycyę (jeżeli takowe zaydą) umówili się, aby gdzieindzięły złożone zostały.

Art. 850. Gdyby się zaięcie w nieprzytomności dłużnika odbywało, a przy zaymowaniu, gdyby się iakowe papiery znajdowały, tedy Urzędnik exekwuiący uda się do Urzędnika mieyscowego, o którym się mówiło w art. 845. i będzie się od niego domagał, aby ten obok pieczęci Urzędnika exekwuiącego pieczęcie swoje także na nich przyłożył.

Art. 851. Nie będą mogły być zaymowanemi:

1. Przedmioty, które prawo z ich przeznaczenia uznaje za nieruchome;
2. Pościel potrzebna dłużnikowi i iego dzieciom wspólnie z nim mieszkającym, iakoteż suknie dłużnika, w które jest ubrany i odziany;
3. Książki służące do professyi dłużnika, które sobie sam aż do wartości 500. zł. polsk. wybrać może.
4. Machiny i instrumenta służące do uczenia, do praktycznego używania lub do wykonywania umiejętności i sztuk, które również dłużnikowi aż do wartości summy 500. zł. polsk. wybrać będzie wolno.
5. Narzędzia rzemieślników do ich osobistych prac potrzebne.
6. Mąka i inne drobniéysze zboża i wiktuały do pożywienia dłużnika i iego familii przynajmniéy na trzy miesiące potrzebne.
7. Nakoniec iedna krowa, albo 3. owce lub dwie kozy podług wyboru dłużnika, oraz słoma, pasza i ziarna na posłanie i na żywność rzeczzonego bydła, a to aż do przyszłego zbioru gospodarskiego potrzebne.

Art. 852. Zaięcie ruchomości, które do osób woyskowych i w rzeczywistey czynnéy służbie będących należą, może tylko nastąpić w długach przed ogłoszeniem ninieyszego prawa zaciągnionych, i to wyiąwszy ekwipaże do służby woyskowéy przeznaczone, a to stosownie do urzędzeń władzy woyskowéy i właściwego służby woyskowéy stopnia.

W długach zaś od daty ogłoszenia ninieyszego prawa zaciągnionych, żadne ruchomości do powyższych osób woyskowych należące, zaymowanemi być nie mogą.

Art. 853. Wymienione powyżey w artykule 851 przedmioty nie będą mogły być za żaden dług, nawet ani za dług winny rządowi zaiętymi, wyiąwszy

1. Za potrzeby do życia dłużnikowi dostarczone.
2. Za dług winny fabrykantom lub osobom, którzy rzeczony przedmioty sprzedali, lub temu, który pieniądze na ich kupienie, wyrobienie, lub naprawienie pożyczyl.
3. Za dzierżawę i sprzęt żniwa z gruntów, do których obrobienia przedmioty te użytemi były.
4. Za naim rękodzielni, młynów, prass, i tym podobnych założeń, do których przedmioty też należą. Nakoniec
5. Za komorne należące się z osobistego pomieszkania dłużnika.

Przedmioty iednakże w artykule 851 pod liczbą drugą wyszczególnione, nie mogą być nigdy za żaden dług zajętemi.

Art. 854. Inwentarze żyjące i narzędzia wszystkie służące do uprawy gruntów i do miejscowego gospodarstwa, nie mogą być zajmowanemi.

Art. 855. Po ukończoném zajęciu ruchomości, urzędnik exekwujący wyznaczy dzień pewny i godzinę, oraz miejsce do ich sprzedaży i ten zapisze w Protokóle.

Art. 856. Jeżeli dłużnik przedstawi na dozorcę zajętych ruchomości osobę będącą w stanie odpowiedzialności i przyimującą na siebie dobrowolnie i natychmiast ten obowiązek, urzędnik exekwujący ustanowi ją za dozorcę.

Art. 857. Jeżeli dłużnik nie przedstawi dozorcę będącego w stanie odpowiedzialności, tedy samemu urzędnikowi exekwującemu będzie wolno ustanowić takowegoż dozorcę z urzędu.

Art. 858. Nie będą mogli być ustanowionemi za dozorców: wierzyciel exekucją popierający, iego małżonek, iego krewni i powinowaci aż do stopnia dzieci idących od braci i siotr stryieczno, wuieczno i cioteczno rodzonych włącznie, i iego domownicy. Lecz dłużnik sam, iego małżonek, iego krewni, powinowaci i domownicy będą mogli być ustanowionemi za dozorców, gdy na to oni i wierzyciel exekucją popierający zezwolą, które to zezwolenie albo w Protokóle podpiszą, albo w oddzielném piśmie do Protokółu załączą.

Art. 859. Protokół zajęcia będzie spisany w miejscu tym, gdzie się zajęcie odbywa; powinien być podpisany przez dozorcę na oryginale i na kopii, jeżeli zaś podpisać nieumie, będzie zrobiona o tém wzmianka, i powinna mu być zostawiona kopia Protokółu.

Art. 860. Ci, którzyby gwałtownym czynem do ustanowienia dozorczy przeszkadzali, albo którzyby zaięte przedmioty zabrali i ubocznie sobie przywłaszczyli, będą pociąganiem podług ustaw kodexu karnego.

Art. 861. Czyliby zaięcie nastąpiło w zamieszkaniu dłużnika, czyli też gdzieindziéy; i czyliby dłużnik był przy zaięciu przytomny lub nie, będzie zawsze zawiadomiony o ukończeniu zaięcia przez wręczenie mu kopii Protokółu osobiście lub w iego zamieszkaniu, a to najmniéy na dni 8. przed sprzedażą zaiętych ruchomości. Gdyby dłużnik był niewiadomy z zamieszkania, albo też mieszkał za granicą, kopia Protokółu będzie wręczona burmistrzowi albo wóytowi gminy téy, gdzie zaięcie nastąpiło.

Art. 862. Nie będzie wolno dozorczy używać rzeczy zaiętych, ani ich najmować, lub pożyczać, pod utratą kosztów dozoru i pod wynadgodzeniem szkód i straconych korzyści, do czego może bydź przymuszonym przez areшт nawet osobisty.

Art. 863. Jeżeli zaięte przedmioty przyniosły jakie zyski lub dochody, dozorca będzie winien zdać z nich rachunek, a to pod arestem osobistym.

Art. 864. Dozorca może żądać uwolnienia siebie od obowiązków dozorczy, jeżeli sprzedaż w dniu wyznaczonym w Protokóle zaięcia nie nastąpiła, chyba by sprzedaż ta z innéy iakowéy przeszkody wstrzymana była; w przypadku zaś takowego wstrzymania sprzedaży, dozorca będzie mógł żądać uwolnienia siebie we dwa miesiące po zaięciu, lecz w tym przypadku zastrzega się wierzycielowi zaięcie popierającemu wolność domagania się, aby inny dozorca był ustanowiony.

Art. 865. Dozorca żądający uwolnienia siebie uda się do urzędnika exekwującego. Ten wyda mu z podpisem swoim wezwanie do wierzyciela exekwującego i do dłużnika, aby się w miejscu, gdzie zaięcie nastąpiło i w dniu przez toż wezwanie oznaczonym, stawili. Dozorca wezwanie to wierzycielowi exekwującemu i dłużnikowi na dni przynajmniéy 3. wręczy. Na wyznaczonym terminie dozorca żądający uwolnienia wniesie do Protokółu miane do tego przyczyny, a urzędnik exekwujący po wysłuchaniu wierzyciela exekwującego i dłużnika, jeżeli się stawią, postanowi innego dozorcę na którego się ciż zgodzą, albo też gdyby się niezgodzili, tedy postanowi go nawet z urzędu i przystąpi w przytomności stron ieśli się stawiły do przejrzenia zaiętych ruchomości, a to podług poprzedniego Protokółu.

Art. 866. Wyiąwszy przypadki w artykule 806 LIV rozdzia-

ła wymienione, żadne inne odwoływania się ze strony dłużnika nie będą mogły wstrzymywać dalszego postępowania exekucyjnego. Odwoływania się takowe będą rozsądzonemi na audyencyi Sądu właściwego.

Jeżeli zajęcie nastąpiło w długi ilości zł. polsk. 500. w kapitale nieprzechodzącym, odwoływania się dłużnika będą rozsądzone w Sądzie gminnym. Jeżeli zaś zajęcie nastąpiło w długi przechodzącym ilość zł. polsk. 500 będą osądzone w Sądzie ziemskim.

Art. 867. Przeciwno sprzedaży zajętych ruchomości lub ich części, będzie mogła osoba trzecia, któraby się mieniła bytć właścicielem onychże, założyć opozycyą i wymienić przedmioty które chce wyłączyć. Opozycyą ta będzie do Protokółu wniesiona i zapisana.

Gdyby osoba ta trzecia w miejscu zajęcia przytomną nie była, wolno iest dłużnikowi samemu wymienić ją do Protokółu.

Opozycyą taka, aby miała prawny skutek, powinna bytć przez osobę trzecią w dniach naydaley 8. od powyższego iey do Protokółu wniesienia przez pozew na audyencyą Sądu wydany, ponowioną, a to z zachowaniem przepisu artykułem 134 obiętego.

Art. 868. Nadto aż do momentu sprzedaży wolno iest trzeciemu mieniaćemu się bytć właścicielem zajętych ruchomości, założyć opozycyą przeciwko ich sprzedaży, a to w sposobie przez artykuł 811 oznaczonym, lecz i w tym przypadku, opozycyą ta powinna bytć w sposobie, iak się wyżey powiedziało przez pozew popartą.

Art. 869. Opozycyą nie w formie i nie w czasie wyżey przepisanych założona, będzie nieważną. Założona zaś w formie i czasie przyzwoitych, wtenczas tylko wstrzymuie exekucyą, iezeli Sąd przez wydany wyrok takową zawiesi.

Spory względem rozpoznania ważności opozycyi trzeciego co do wyłączania z pod exekucyi zajętych przedmiotów, wprowadzone i sądzone będą na audyencyą Sądu, iaki stosownie do przepisów artykułu 866 będzie właściwym.

Art. 870. Gdyby osoba trzecia zakładająca opozycyą przegrała, będzie skazana na karę, która nie może bytć w Sądzie gminnym mnieysza, iak zł. polsk. 10, ani większa iak zł. polsk. 40, w Sądzie zaś ziemskim nie może bytć mnieyszą, iak zł. polsk. 25, ani większą, iak zł. polsk. 100, i oprócz tego na wynadgodzenie kosztów, szkód i straconych korzyści wierzycielowi zajmującemu, iezeli tego wypadnie potrzeba.

Oppozycya przez trzecią osobę raz założona a pozwem niepoparta, lub w popieraniu upadła, nie będzie mogła być już powtórnie przyięta.

Art. 871. Inni wierzyciele dłużnika, którego ruchomości zostały zajęte, będą mogli o iakąkolwiek bądź wierzytelność, nawet o zapłacenie komornego, zakładać oppozycye, lecz tylko co do pieniędzy z sprzedaży zajętych ruchomości zebrać się mających. Oppozycye ich będą w sobie zawierać zasady, i albo będą wniesione do Protokołu zajęcia, albo też będą w osobnym akcie wręczone wierzycielowi zajmującemu i urzędnikowi exekwującemu, lub innemu urzędnikowi, któremu by była zlecona zajętych ruchomości sprzedaż z wymienieniem wyboru zamieszkania w obrębie tym, gdzie Sąd, pod którego jurysdykcyą zajęcie nastąpiło zasiada, a to jeżeli zakładający oppozycyą wierzyciel nie jest tam zamieszkały. Wszystko to pod nieważnością zakładanych oppozycyi, i pod wynadgrozzeniem przez urzędnika któryby akt oppozycyi podpisał, kosztów, szkód i straconych korzyści, jeżeli tego potrzeba wypadnie.

Art. 872. Wierzycielowi innemu zakładającemu oppozycyą wolno będzie tylko pociągnąć do Sądu dłużnika, którego ruchomości zajęte, końcem pozyskania przeciw niemu wyroku względem długu, który był powodem do założenia oppozycyi.

Wierzyciel zakładający oppozycyą, nie będzie wcale pociągany do Sądu. Zastrzega się iednakże roztrząśnienie zasad tego oppozycyi w ten czas, gdy się będzie przystępować do *proporcjonalnego rozdzielenia* pieniędzy zebranych z sprzedaży zajętych ruchomości, a to stosownie do poniższego Rozdziału LIX.

Art. 873. Gdyby Urzędnik exekwujący przystępując do zaimowania ruchomości zastał je już na rzecz innego wierzyciela zajętemi, i zastał ustanowionego ich dozorcę, nie będzie mu wolno na nowo takowych zaimować, lecz może przystąpić do przejrzenia sprzętów i ruchomości z protokołem pierwszego zajęcia, który okazać mu ustanowiony dozorca będzie obowiązany. Zaimie on tylko przedmioty opuszczone i wezwie wierzyciela zajęcia pierwsze popierającego, aby się postarał o sprzedaż wszystkiego razem a to w ciągu dni 8miu. Protokół ten przejrzenia będzie tyle ważny, co i założona oppozycya względem pieniędzy z sprzedaży zebrać się mających.

Art. 874. Gdyby się wierzyciel zajęcia popierający o sprzedaż zajętych ruchomości w terminie powyżey ustanowionym nie postarał, będzie wolno każdemu innemu wierzycielowi, któryby

ryby założył opozycją i miał dokument urzędowy do wykonywania upoważniający, a to po poprzednim wezwaniu wierzyciela zajmującego, i nie zanosząc wcale do Sądu prośby o umocowanie siebie do wstąpienia w jego miejsce, żądać wprost od Urzędnika exekwującego aby przystąpił do sprawdzenia ruchomości zajętych z kopią protokołu zajęcia, którą dozorca pokazać będzie obowiązany, a potem następnie aby przystąpił do sprzedaży.

Art. 875. Ośmiodniowy przynajmniej czas między wzmiankowanym w artykule 861. uwiadomieniem dłużnika o zajęciu, a terminem sprzedaży zajętych ruchomości, upłynąć powinien.

Art. 876. Wierzyciele inisi, którzy założyli opozycję, nie będą wcale o terminie sprzedaży uwiadomiani.

Art. 877. Protokół przejrzenia, który powinien poprzedzić sprzedaż, nie będzie zawierał w sobie żadnego wymienienia przedmiotów zajętych, ale tylko tych, którychby brakowało.

Art. 878. Sprzedaż ruchomości powinno poprzedzić obwieszczenie przez Urzędnika exekwującego natychmiast po wyznaczonym podług artykułu 855. do sprzedaży terminie na ręce wierzyciela sprzedaż tę popierającego wydane w tylu exemplarzach, ile ich do poniższego ogłoszenia potrzeba będzie. Obwieszczenie to wyrażać będzie zawiadomienie o dniu, godzinie i miejscu odbyć się mającej licytacji, oraz wzmiankę w ogóle o rodzaju ruchomości, które na sprzedaż wystawione będą miały.

Art. 879. Obwieszczenie to przynajmniej na dni 8. przed terminem sprzedaży będzie przez Wóźnego przyklepione w następujących miejscach:

1. Na drzwiach domu tego, gdzie się zajęte ruchomości znajdują.
2. Na drzwiach audyencyjonalnych właściwego i w artykule 866. wymienionego Sądu.
3. Na drzwiach domu gminnego, to jest w miastach na drzwiach Urzędu municypalnego, a po wsiach na drzwiach mieszkania Wójtka.
4. Obwieszczenie to będzie do wiadomości podane i umieszczone także przynajmniej na dni 8. przed sprzedażą drukiem w Dzienniku Woiewódzkim.

Przyklepienie obwieszczeń skuteczni i poświadczy Wóźny na oddzielnym exemplarzu obwieszczenia. Ogłoszenie obwieszczenia w Dzienniku Woiewódzkim, będzie dowodzić exemplarz drukowany tegoż Dziennika.

Exemplarz obwieszczenia zaświadczony co do następujących przyklepień przez Woźnego, i exewplarz drukowany Dziennika Woiewódzkiego wierzyciel sprzedaż popierający złoży do protokółu Urzędnika exekwującego.

Art. 880. Sprzedaż uskuteczni Urzędnik exekwujący na tém miejscu, gdzie się zaięte ruchomości znajdują. A jeżeliby dłużnik przed wydaniem obwieszczenia żądał aby się w miejscu korzystniejszym, to jest na miejscu targu publicznego miejscowego albo najbliższego odbyła, tedy tam sprzedaż takowa będzie się mogła odprawić. W tym ostatnim przypadku Urzędnik exekwujący żądanie to dłużnika do protokółu zapisze i przeniesienie zaiętych ruchomości na toż miejsce nakaze.

Art. 881. W dni niedzielne i świąt uroczystych licytacje nie mogą się odbywać.

Art. 882. Gdyby zaięte były statki spławne rzeczne, promy, galary, łyżwy, młyny i inne budowle ruchome, stojące na łyżwach albo na czém inném, przystąpi się do sprzedaży w miejscu tém, gdzie te znajdować się będą.

Lecz w tym przypadku zawiadomienie dłużnika, o którym się mówiło w artykule 861 i przyklepień obwieszczeń powinno poprzedzić przynajmniej na dni 15. termin sprzedaży takowych przedmiotów, a umieszczenie obwieszczenia w Dzienniku Woiewódzkim powinno być powtórzone najmniej dwa razy, i powinno równie poprzedzić termin sprzedaży dniami najmniej 15.

Art. 883. Gdyby przedmiotem zaięcia były ruchomości i naczynia srebrne lub złote wartości 500 zł. polsk. przenoszące, tedy nasamprzód będzie uzyskane i do Protokółu przyłączone zaświadczenie na piśmie przez jednego przynajmniej biegłego w sztuce Taxatora; a to jeżeli ruchomości i naczynia te nieprzenoszą wartości zł. polsk. 500, jeżeli zaś przenoszą, tedy przez dwóch najmniej biegłych Taxatorów, wydane względem ich istotnej wewnętrznej ceny i wartości, o które się wierzyciel exekucją popierający postara.

Ruchomości i naczynia takie nie będą mogły być sprzedanemi za mniejszą cenę nad tę, iaka w zaświadczeniu biegłych Taxatorów wyrażona będzie.

Art. 884. Skoro wartość zaiętych ruchomości przewyższać będzie ilość tak wierzytelności téj, dla której zaięcie nastąpiło, iako też i wierzytelności tych, z powodu których opozycje przez innych wierzycieli założone zostały, wtenczas przystąpi

się tylko do sprzedaży przedmiotów wystarczających na wyrównanie takiej summy, iaka do zapłacenia tychże wierzytelności i kosztów popieraney exekucyi potrzebna będzie.

Art. 885. Protokół sprzedaży będzie obejmował wzmiankę, czyli dłużnik był iey przytomnym lub nie, wyrazi szczegółowe przedmioty na sprzedaż wystawione, oraz cenę, za iaką każdy przedmiot sprzedany został.

Art. 886. Osoba ta, która większą cenę zaofiaruje płacąc gotowizną, uzyska przybicie kupioney ruchomości. Gdyby nie zapłaciła, ruchomość będzie natychmiast na nowo przedana, a to na stratę osoby dla której wprzód przybitą była, i na przypadek, gdyby za mniejszą cenę sprzedaną być miała.

Art. 887. Biegli w sztuce Taxatorowie będą osobiście odpowiedzialnymi za cenę przez nich ustanowioną, a urzędnicy exekwujący za szacunek przybicia. Urzędnik exekwujący zrobi wzmiankę w swym Protokóle o imionach i zamieszkaniu osób tych, które zyskały przybicie.

Nie będzie mu wolno przyimować od nich żadney większey summy nad wylicytowaną, a to pod karami za zdzierstwo w koderie karnym przepisanimi.

Art. 888. Jeżeli sprzedaż nieodprawi się w dniu przez obwieszczenia oznaczonym, będzie wyznaczony nowy termin, o którym na nowo dłużnik przez doręczenie mu obwieszczenia nowego powinien być zawiadomiony. Przyklepnie takie obwieszczeń i umieszczenie ich w Dzienniku Woiewódzkim stosownie do artykułu 878 i 879 nastąpi na nowo, a jeżeli termin pierwszy z winy urzędnika exekwującego spełzł, tedy ten będzie stronom odpowiedzialny za koszta, szkody i stracone korzyści; a nawet w miarę przewinienia, może być pociągnionym do odpowiedzialności drogą karności Sądowey.

J. Nep. W o l i c k i S. T. N.

Redaktor.

w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu

M. W o ź n i c k i.

R O Z D Z I A Ł LVII.

O zaięciu produktów i dochodów gruntowych z dóbr nieruchomości i o ich sądowém wydzierżawieniu.

Art. 889. Exekucya na produktach i dochodach gruntowych z nieruchomości, może nastąpić tylko przez ich zaięcie, a po zaięciu przez ich wydzierżawienie sądowe.

Art. 890. Zaięcie produktów i dochodów które ziemia wydaie w celu ich wydzierżawienia, będzie tylko mogło nastąpić w miesiącach: Kwietniu, Maiu, i Czerweu. Zaięcie to będzie obeymować tylko produkta i dochody z początkiem następującego po zaięciu roku gospodarskiego, to iest od dnia 1. Lipca przychodzić mające.

Art. 891. Dochody z domów i budowli, końcem ich wydzierżawienia, mogą być zaiętymi każdego czasu, lecz skutki zaięcia takowego, będą się tylko rozciągać do tych dochodów, które z początkiem kwartału poczynającego się po zaięciu przypadaia.

Art. 892. Zaięcie będzie poprzedzone wezwaniem exekucyjnym, które dłużnikowi na dni przynajmniej 3. przed zaięciem wręczone być powinno, z zachowaniem w niem formalności artykułami 841 i 842 przepisanych.

Art. 893. Protokół zaięcia zawierać w sobie będzie wymiennie nieruchomości, której produkta i dochody są zajmowane, iey położenie, i dwie przynajmniej granice z którymi się styka; nakoniec rodzaj i gatunek wszelakich produktów i dochodów gruntowych. Wierzycielowi exekwującemu będzie wolno przez umocowanego tylko zastępcę niekrewnego ani powinowatego być zaięciu przytomnym.

Art. 894. Osoba ta, która zawiadule na miejscu gospodarstwem gruntowem, będzie ustanowiona Dozorcą, chyba by podlegała wyłączeniu stosownie do artykułu 858, a na ten przypadek w ustanowieniu Dozorcy będą służyć przepisy w rozdziale LVI. i w artykułach 856 i 857 wymienione.

Będzie zostawiona Dozorcy temu kopia protokołu zaięcia, którą on, iako téż i oryginał protokołu podpisze, a gdyby podpisać nie umiał lub nie chciał, będzie zrobiona o tém wzmianka.

Oryginał zaś protokołu zaięcia będzie złożony przez Urzędnika exekwującego w kancellaryi właściwego Sądu.

Art. 895. Po ukończonem zaięciu produktów i dochodów gruntowych, powinno nastąpić ich oszacowanie na pieniądze.

W tym celu wierzyciel wydzierżawienie popierający, w ciągu dni 15. od daty zaięcia wezwie dłużnika na audyencyą Sądu z terminem przynajmniey ośmiodniowym dla pozyskania wyroku wyznaczającego detaxatorów do oszacowania.

Przy wezwaniu tém będzie dłużnikowi wręczona kopia protokółu zaięcia.

Art. 896. Co się tycze wydania przez Sąd wyroku wyznaczającego detaxatorów na terminie z powyższego wezwania przypadającym, oraz co się tycze oszacowania, będą zastosowanemi i zachowanemi te przepisy, iakie są wskazane w rozdziale poniższym LX. o zaięciu i sprzedaży dóbr nieruchomości, a w szczególności w artykułach

Art. 897. Wyznaczeni detaxatorowie relacyą oszacowania przez siebie sporządzoną oddadzą Urzędnikowi exekwuiącemu, który ją złoży w kancellaryi Sądu właściwego.

Art. 898. Jeżeli zaiętymi były produkta i dochody nieruchomości zostaiący pod hypoteką dóbr ziemskich, wydzierżawienie ich będzie popierane i uskutecznione w właściwym Sądzie ziemskim. Będzie zaś popierane i uskutecznione w właściwym Sądzie gminnym, jeżeli zaiętymi były produkta i dochody nieruchomości do hypoteki dóbr ziemskich nienależący.

Art. 899. W ciągu dni 15. po złożeniu w kancellaryi relacyi oszacowania, wierzyciel na rzecz którego zaięcie nastąpiło, wezwie dłużnika na audyencyą Sądu, a to z terminem przynajmniey ośmiodniowym, końcem pozyskania wyroku wyznaczającego dzień do licytacyi w celu wydzierżawienia. Przy tém wezwaniu doręczone mu będą:

1. Kopia relacyi detaxatorów względem oszacowania.
2. Warunki do licytacyi, które będą wyrażać dokument, upoważniający do exekucyi, datę wezwania exekucyjnego, datę protokółu zaięcia, opis dochodów zaiętych taki, iaki był umieszczony w protokóle, i nakoniec ilość ustanowionego ich szacunku, od którego ma się rozpocząć licytacya.

Art. 900. W układaniu warunków należy mieć wzgląd na to, że jeżeli dług wierzyciela exekucyą popierającego i długi innych wierzycieli dłużnika, (gdyby ci z oppozycyami przychodzili,) iednorocznym dochodem zaspokoione bydź mogą, tedy wydzierżawienie będzie mieć miejsce na rok tylko ieden. Jeżeli zaś iednorocznym dochodem zaspokoione bydźby nie mogły, tedy wydzierżawienie może mieć miejsce na lat tyle, ile wypadnie w proporcycą oszacowanych dochodów, aby dług

i wierzyciela exekwującego i długi innych wierzycieli opozycje zakładających oraz koszta exekucyi zaspokoionemi były.

Art. 901. Na terminie przypadającym z wezwania, o którym się w artykule 899 mówiło, dłużnik będzie obowiązany przedstawić w Sądzie wnioski, iakieby mieć mógł, czyli to przeciw warunkom do licytacji ułożonym, czyli téż powodu nieważności poprzedzającego postępowania exekucyjnego.

Gdyby dłużnik prawnie będąc wezwanym nie stanął na terminie, albo stanawszy żadnych nie przedstawił wniosków, nie będzie już późniéj z niemi słuchanym.

Art. 902. Na terminie tymże Sąd wyda wyrok, rozstrzygnie wnioski dłużnika gdyby iakie przedstawił, nakaże licytacją zajętych dochodów w celu wydzierżawienia, i wyznaczy termin do licytacji, który nie będzie krótszym nad dni 30. ani dalszym nad dni 45.

W wyroku tym będą umieszczone warunki licytacji, które na przypadek sporu względem nich zachodzącego, będzie wolno Sądowi z urzędu nawet postanowić. Wyrok ten będzie wykonalny pomimo opozycji i appellacyi, a jeżeli był naoczny, nie będzie wcale potrzebne wręczenie iego dłużnikowi; jeżeli zaś był zaoczny będzie mu wręczony przed terminem licytacji na dni przynajmniej 15. pod nieważnością.

Art. 903. W ciągu 24. godzin po ogłoszeniu wyroku tego, Pisarz Sądu wygotuje obwieszczenie o licytacji i to z podpisem swoim i pieczęcią sądową odda wierzycielowi exekucją popierającemu w tylu exemplarzach, ile ich potrzeba do publicznego zawiadomienia o terminie licytacji.

Obwieszczenie to wyrażać będzie dzień, godzinę i miejsce odprawić się mającéj licytacji, imiona i mieszkanie dłużnika i wierzyciela popierającego wydzierżawienie; wymienienie nieruchomości, Powiat i Gminę w których taż jest położona, ilość oszacowanego przez detaxatorów dochodu, nakoniec warunki do wydzierżawienia.

Art. 904. Będą przez woźnego przylepione obwieszczenia tego exemplarze:

Jeden Na drzwiach domu gminnego, właściwego nieruchomości téj, której dochody wydzierżawione bydz mają, tak iak się w artykule 879 wyraziło.

2gi Na tablicy zawieszonéj tym końcem w izbie audyencyonalnéj właściwego względem teyże nieruchomości Sądu gminnego, a jeżeli licytacja ma się odbywać w Sądzie ziemskim, tedy ieszcze

3ci Na podobną tablicy w izbie audyencyonalnej właściwego Sądu ziemskiego.

4ty Exemplarz będzie wręczony dłużnikowi osobiście, albo w jego zamieszkanu, lub w zamieszkanu jego obrońcy, jeżeli go miał ustanowionego.

5ty Będzie umieszczony w Dzienniku Wojewódzkim najmniej dwa razy.

Wszystko to nastąpi na dni przynajmniej 15. przed przypadającym terminem licytacji; a to pod nieważnością. Burmistrz albo Wójt i Pisarze Sądowi poświadczą nastąpienie przyklepienia na osobnym exemplarzu obwieszczenia. Który, iako też i exemplarze Dzienników Wojewódzkich wierzyciel exekwujący złoży w Sądzie na terminie licytacji.

Art. 905. Nie będą mogły licytować na wydzierżawienie osoby te, którym nie jest wolno licytować nieruchomości wystawionej na sprzedaż Sądową, stosownie do poniższego rozdziału LX i artykułu

Wierzyciel popierający exekucją, i każdy inny wierzyciel będzie mógł licytować.

Art. 906. Licytacja na wydzierżawienie odbędzie się na audyencji Sądu, którą będzie wolno Sądowi dawać w godzinach nawet popołudniowych. W odbyciu zaś samej licytacji na wydzierżawienie, będą zastosowanymi i zachowanymi przepisy i formalności w rozdziale poniższym LX o zajęciu i sprzedaży dóbr nieruchomych w szczególności w artykułach zawarte.

Art. 907. Jeżeli nie będzie żadnego innego wierzyciela opozycją zakładającego, tedy pieniądze z wydzierżawienia zebrane będą wypłacone wierzycielowi exekucją popierającemu, aż do zupełnego zaspokojenia długu, w którym wydzierżawienie było popierane.

Art. 908. Jeżeliby zaś inni także wierzyciele dłużnika co do swych wierzytelności przychodzili z opozycjami, natenczas przystąpi się do *rozdzielenia proporcjonalnego* pieniędzy z wydzierżawienia zebranych, a to podług przepisów iakie będą wskazane w następującym rozdziale LIX o rozdzieleniu proporcjonalnym.

Art. 909. Gdyby były zajętemi i wydzierżawionemi sądowo produkta i dochody gruntowe, należące do dłużnika, który jest pasterzem duchownym parafialnym, tedy z ceny téj, iaka z wydzierżawienia wynikła, będzie odtrącona najmniej summa 2000 zł. polsk. na utrzymanie pasterza przeznaczona, którą mu dzierżawca ratami kwartalnymi z góry wypłacać będzie obowiązany.

Art. 910.

Art. 910. Wypis warunków licytacji, wydany przez Pisarza Sądowego w formie wyroku, będzie służył za kontrakt dzierżawy téy osobie, która zaięte dochody za naywyższą przez siebie ofiarowaną cenę, a to nad tę cenę iaką detaxatorowie ustanowili, albo przynaymniéy za cenę oszacowania zalicytowała.

Wypis taki będzie wyrokiem przysądzenia co do wydzierżawionych dochodów, lecz nie będzie przez Pisarza wydany dopóty, dopóki osoba która dochody zalicytowała, nie złoży Pisarzowi dowodu na to, że warunkom licytacji zadosyć uczyniła.

Art. 911. Jeżeli na wyznaczonym pierwszym terminie licytacji wydzierżawienie do skutku nie przyidzie, wolno iest wierzycielowi exekwującemu zaraz na tymże terminie żądać od Sądu wyznaczenia nowego do powtórnéy licytacji terminu, termin ten nie będzie ani krótszy, ani dalszy nad dni 15. i będzie ogłoszony przez przyklepienie tylko iednego exemplarza nowego obwieszczenia na tablicy zawieszonéy w izbie audyencyonalnéy Sądu ziemskiego ięśli zaięta nieruchomość należy do hypoteki dóbr ziemskich, na tablicy zaś w izbie audyencyonalnéy Sądu gminnego ięśli nieruchomość do powyższéy hypoteki nie należy, oraz przez umieszczenie drugiego exemplarza obwieszczenia tegoż raz przynaymniéy w Dzienniku Woiewódzkim, wszystko to na dni naymniéy 8. przed terminem powtórnéy licytacji, która odbędzie się w podobnymże sposobie, tak iak się wyżéy w artykule powiedziało, a to pod nieważnością.

Art. 912. Z resztą będą tu zastosowanemi i zachowanemi inne przepisy postępowania zawarte w rozdziale LVI o zaięciu ruchomości, a w szczególności w artykułach 860, 864 aż do 872, i 881 włącznie.

Art. 913. Gdyby osoba ta, która wydzierżawienie pozyskała w dni 10. po terminie odbytéy licytacji nie uczyniła zadosyć warunkom wydzierżawienia, tedy na iéy stratę, a na proźbę wierzyciela exekucją popierającego, lub innego wierzyciela posiadającego dokument urzędowy, a nawet na proźbę samego dłużnika będzie wyznaczony nowy termin licytacji, a w odbyciu iéy będą służyć przepisy artykułem 906 wskazane. W tym przypadku osoba taż będzie odpowiedzialną za różnicę ceny, gdyby na powtórzonym terminie licytacji wydzierżawienie za mnieyszą cenę nastąpiło. Oprócz tego będą tu zastosowane przepisy artykułów
poniższego rozdziału LXI.

Art 914. Będzie wolno dłużnikowi uwolnić dochody zaięte z pod wydzierżawienia, pod tym atoli warunkiem: iężeli na dni przynaymniéy 45 przed kończącym się rokiem gospodarskim co

do dóbr wiejskich, albo kwartałem co do domów i budowli złożony do depozytu sumę wystarczającą na zupełne zaspokojenie wierzyciela, który wydzierżawienie popierał i innych wierzycieli opozycyę zakładających, oraz kosztów exekucyi, i jeżeli o takowym złożeniu na dni przynajmniej 30 doniesie tak wierzycielowi popierającemu wydzierżawienie, iako też i osobie téj, która wydzierżawienie pozyskała.

Art. 915. Gdyby wierzyciel popierał exekucyą na produktach i dochodach gruntowych, które dłużnik jego od osoby trzeciéj zadzierżawił, wtenczas ani ich oszacowanie ani licytacya na wydzierżawienie sądowe nie będzie miała miejsca, lecz exekucya tak popierana ukończy się tylko podług artykułów 893 i 894 na zajęciu dochodów i na ustanowieniu ich dozorca, który z nich rachunek zdać będzie obowiązany.

R O Z D Z I A Ł LVIII.

O exekucyi na czynszach, na pensjach prywatnych i innych dochodach dłużnika w pieniądzech lub w naturze ustanowionych.

Art. 916. Jeżeli wierzyciel chce popierać exekucyą na czynszach wieczystych, które się dłużnikowi z dóbr nieruchomych opłacaia, tedy ta będzie popierana podług wyborn wierzyciela, albo przez zapowiedzenie czyli areszt, położony u trzeciogo na czynszach, podług formalności w rozdziale LV objętych, albo też przez zajęcie i sprzedaż prawa dłużnikowi służącego, a to podług przepisów wskazanych w rozdziale poniższym LX o zajęciu nieruchomości.

Art. 917. W tym ostatnim przypadku cena zajętego prawa końcem sprzedaży onegoż, będzie ustanowiona w proporcycą opłacanych wieczystych czynszów, a nabywca, który na licytacyi prawo takie kupi, weydzie w te tylko prawa iakie służyły dłużnikowi, przeciwko któremu exekucya była popierana.

Art. 918. Jeżeli wierzyciel chce exekucyą popierać na pensyi przez osobę prywatną dłużnikowi opłacanej, albo też na innych iakichkolwiek dochodach, bądź w pieniądzech, bądź w naturze ustanowionych, i czyli to do czasu, czyli też dożywotnie lub wieczyście dłużnikowi należących się, tedy exekucya ta będzie tylko popierana przez zapowiedzenie to jest areszt u trzeciogo, i podług formalności w rozdziale LV przepisanych.

R O Z D Z I A Ł L I X.

O dystrybucyi, czyli o rozdzieleniu proporcjonalném.

Art. 919. Jeżeli pieniądze zapowiedziane przez areoszt u trzeciego, albo też cena zebrana z sprzedaży ruchomości, lub z wydzierżawienia produktów i dochodów gruntowych, na zapłacenie wierzycieli niewystarczą, tedy dłużnik i wierzyciele będą obowiązani w ciągu dni 30 ułożyć się z sobą względem dystrybucyi, to iest względem proporcjonalnego rozdzielenia tychże pieniędzy.

Art. 920. Termin powyższy dni 30 rachuje się albo od daty wyroku, który osobę trzecią, u której areoszt był położony, za dłużnika uznał, albo od daty ukończonéj sprzedaży ruchomości, albo też od daty ukończonéj licytacji względem wydzierżawienia dochodów gruntowych.

Art. 921. Gdyby się dłużnik i wierzyciele w powyżéj rzeczonym czasie nie ułożyli, tedy w ciągu następujących dni 8, pieniądze te, iakie z sprzedaży ruchomości lub z wydzierżawienia dochodów gruntowych wynikły, będą złożone do depozytu na koszt i na wypaść mogące szkody wszystkich wierzycieli opozycye zakładających, a to po odtrąceniu kosztów Urzędnikowi exekwującemu należących się, których obrachunek będzie zrobiony przez Sąd na oryginale protokołu. Następnie będzie uskuteczniiona sądownie dystrybucya, czyli rozdzielenie proporcjonalne tychże pieniędzy, a to podług następującego postępowania.

Art. 922. Jeżeli areoszt założony u trzeciego, albo też sprzedaż ruchomości, nastąpiły w długi ilości zł. polsk. 500 przenoszącym, albo też jeżeli wydzierżawienie produktów i dochodów gruntowych nastąpiło z nieruchomości takiéj, która należy do hypoteki dóbr ziemskich, wtenczas rozdzielenie proporcjonalne pieniędzy będzie popierane w Sądzie ziemskim; będzie zaś popierane w Sądzie gminnym, jeżeli areoszt założony u trzeciego lub sprzedaż ruchomości nastąpiły w długi ilości zł. polsk. 500 nieprzenoszącym, albo też jeżeli nastąpiło wydzierżawienie dochodów z nieruchomości nienależący do hypoteki dóbr ziemskich.

Art. 923. Po upłynieniu terminów przez artykuły 919 i 921 oznaczonych, wierzyciel, który exekucyą, czyli to przez areoszt u trzeciego, czyli też przez sprzedaż ruchomości lub wydzierżawienie dochodów popierał, a nawet każdy inny pilniejszy wierzyciel, który opozycyą przy exekucyi założył, uda się do Sądu Ziemskiego przez wniesienie illacyi z prozbą o wyznaczenie Sędziego do sporządzenia projektu czyli planu rozdzielenia proporcjonalnego.

Sąd ziemski wyda rezolucją i w niej wyznaczy jednego z Sędziów składu swego. W Sądzie zaś gminnym sporządzenie planu takowego będzie należeć do samegoż Sądu.

Art. 924. Sędzia ten od Sądu ziemskiego wyznaczony, albo Sąd gminny, wyda na żądanie wierzyciela pilniejszego rozkaz na piśmie, na mocy którego będą wezwani tak wierzyciele, aby podali likwidacye swoich wierzytelności i aby złożyli dokumenta do ich usprawiedliwienia służące, iako też i dłużnik, aby ie przejrzał i te przyznał lub zaprzeczył, gdyby tak wypadło.

Art. 925. W ciągu dni 30 po tém wezwaniu, wierzyciele, którzy opozycye, bądź u wierzyciela exekucją popierającego, bądź u osoby trzeciéy, u której areszt był założony, bądź u Urzędnika exekwującego założyli, złożą dukumenta swoje, a to pod prekluzją.

Jeżeli się rozdzielenie to popiera w Sądzie ziemskim, tedy dokumenta te powinny być złożone w ręce wyznaczonego Sędziego, wraz z aktem zawierającym likwidacyą Sądu, oraz żądanie kollokacyi i ustanowienie obrońcy.

Jeżeli zaś popiera się w Sądzie gminnym, tedy dokumenta te będą złożone do protokołu w sposobie przez artykuł 41. wskazanym, w którym likwidacya długu i żądanie kollokacyi będą zapisane.

Art. 926. Likwidacya taż sama, czyli to w akcie osobnym, czyli téż do protokołu wniesiona, będzie w sobie także zawierać żądanie przyznania przywileiu, jeżeliby go który z wierzycieli posiadać mniemał. Jednakże wierzycielowi popierającemu żądanie takowe, będzie wolno wezwać dłużnika i wierzycieli na audyencyą Sądu, aby wprzód zawyroковано było względem żadanego przywileiu, iaki mu z powodu należącego się komornego i t. p. służy.

Jeżeli się rozdzielenie proporcjonalne popiera w Sądzie ziemskim, tedy będzie dosyć, gdy przywołanym do tego sporu będzie tylko obrońca starszy z pomiędzy tych, którzy od innych wierzycieli stawiają.

Art. 927. Koszta popieranéy exekucyi będą nayprzód odtrącone, iako uprzywileiowane, a to przed wszelką inną wierzytelnością, wyjąwszy należytość winną za komorne.

Art. 928. Po upłynieniu powyżéy ustanowionego terminu dni 30stu, a nawet i pierwéy, jeżeli wierzyciele wszyscy likwidacye podali i dokumenta swoje złożyli, Sędzia od Sądu ziemskiego wyznaczony, albo Sąd gminny sporządzi na końcu swego protokołu

kółu plan proporcjonalnego rozdzielania, a to stosownie do złożonych dokumentów.

O sporządzeniu planu tego wierzyciel popierający rozdzielanie doniesie tak wierzycielom, którzy złożyli dokumenta, iako téż i dłużnikowi wraz z wezwaniem, aby plan ten przejrżeli i zarzuty swoje do protokołu Sędziemu ziemskiemu wyznaczonemu, albo Sądowi gminnemu podali, a to naydaléy w ciągu dni 15stu.

Jeżeli się rozdzielanie popiera w Sądzie ziemskim, tedy doniesienie i wezwanie to nastąpi w akcie wręczonym obrońcy przez obrońcę.

Art. 929. Gdyby wierzyciele dłużnika i sam dłużnik planu tego do przejrzenia w pomienionym przeciągu czasu nie wzięli i zarzutów nie zrobili, tedy zostaną prekludowanemi, i nie potrzeba na to, ani nowego wezwania, ani wyroku.

Nie będzie miała miejsca żadna rozprawa, skoro żaden spór nie zaydzie.

Art. 930. Jeżeli żaden spór nie zaydzie, tedy wyznaczony Sędzia ziemski, albo Sąd gminny, który plan rozdzielania sporządził, zamknie swój protokół, i ustanowi porządek rozdzielania pieniędzy, oraz zaleci, aby pisarz rozkaz do wypłaty wierzycielom wydał.

Art. 931. Gdyby zaś iakie zachodziły spory, tedy jeżeli rozdzielanie popierane iest w Sądzie gminnym, Sąd tenże spory takowe rozsądzi, a wyznaczysz wszystkiem stronom dzień pewny do ogłoszenia wyroku, takowy im ogłosi.

Jeżeli zaś rozdzielanie proporcjonalne popierane iest w Sądzie ziemskim, tedy Sędzia wyznaczony odeśle strony na audyencyą Sądu tegoż, którą będzie popierała strona pilniejsza po prostém wezwaniu obrońcy przez obrońcę, i bez żadnego innego postępowania.

Art. 932. Wierzyciel który wnosi spór, wierzyciel przeciw któremu spór ten byłby wniesiony, dłużnik i wierzyciele ci którzy oppozycye założyli, a w Sądzie ziemskim starszy tylko obrońca tychże wierzycieli, będą sami do sporu tego wchodzili. Wierzyciel popierający rozdzielanie, iako taki, nie może byđz do niego przywoływany.

Art. 933. Wyrok w Sądzie ziemskim będzie wydany na relacyą Sędziego wyznaczonego i na wnioski Prokuratora Królewskiego.

Art. 934. Appellacya od takiego wyroku założona byđz tylko może w ciągu dni 10ciu.

Termin ten będzie się rachował w Sądzie gminnym od dnia ogłoszenia wyroku, ieśli był naoczny, a od dnia iego wręczenia stronie, ieśli był zaoczny.

W Sądzie zaś ziemskim będzie się rachował od dnia, w którym był wręczony wyrok obrońcy, czyli ten był naoczny, czyli téż zaoczny.

Instrukcja appellacyjina od wyroku tego w Sądzie gminnym zapadłego, odbędzie się podług przepisów artykułu 696. Od wyroku zaś w Sądzie ziemskim zapadłego, appellacya będzie założona przez pozew, który będzie wręczony obrońcy i który powinien zawierać wyrażenie uciążliwości. Appellacya ta założona od wyroku w Sądzie ziemskim zapadłego, będzie osądzona summarycznie.

W drodze téy appellacyi będą mogły bydź tylko pozwanemi strony w artykule 932 wymienione.

Art. 935. To wszystko, co się w powyższym artykule 934 o założeniu appellacyi mówiło, stosuje się równie i służy do tego przypadku, w którymby spór względem planu rozdzielenia zachodzący, drogą rewizoryną do Trybunału naywyższego miał bydź wniesiony.

Art. 936. Po upłynieniu terminu oznaczonego wyżej dla odwołania się do wyższéy instancyi, ieżeli odwołanie się to założone nie zostało, a w przypadku, gdy założoném było, tedy po doręczeniu wyroku wyższéy instancyi w zamieszkaniu strony, a ieżeli appellacya zaszła od wyroku zapadłego w Sądzie ziemskim, tedy w zamieszkaniu ustanowionego obrońcy, Sędzia od Sądu ziemskiego wyznaczony, albo Sąd gminny, który sporządził plan rozdzielenia, zamknie swój protokół i ustanowi ostatecznie porządek rozdzielenia pieniędzy, tak iak się w artykule 930 powiedziało.

Art. 937. W dni 8. po zamknięciu protokołu, Pisarz wyda wierzycielom rozkazy na wypłacenie onymże.

Art. 938. Prowizye od summ umieszczonych w planie rozdzielenia proporcjonalnego przestaną się rachować od dnia zamknięcia protokołu sporządzonego względem rozdzielenia, a to ieżeli spór żaden nie zajdzie. W przypadku zaś zaszłego sporu, tedy od dnia zapadłego wyroku w pierwszéy instancyi, którym spór ten rozstrzygniętym został. A w przypadku założonéy appellacyi tedy od dnia, w którym wyrok Trybunału appellacyjnego zapadnie. Nakoniec w przypadku odwołania się drogą rewizoryną do Trybunału naywyższego, tedy od dnia zapadłego wyroku w tymże Trybunale naywyższym.

Art. 939. Opozycja przeciwko wyrokom zaocznym, zapadłym w sporach dotyczących się rozdzielenia proporcjonalnego, nie będzie miała żadnego miejsca.

J. Nep. **W o l i c k i** S. T. N.

Redaktor.

w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu

M. W o ź n i c k i.

Opis wzmianki w...
w...
...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

R O Z D Z I A Ł L X.

O zaięciu nieruchomości dłużnika i o iey sprzedaży.

Art. 940. Zaięcie nieruchomości będzie poprzedzone wezwaniem, wręczoném dłużnikowi osobiście, lub w iego zamieszkaniu. Wraz z tém wezwaniem będzie mu wręczona także cała kopia dokumentu, z mocy którego zaięcie toż następuje. Wezwanie to będzie w sobie zawierać wybór zamieszkania w obrębie tym, gdzie zasiada Sąd, przed którym ma być popierana sprzedaż nieruchomości zaiętej, a to gdyby wierzyciel tam nie mieszkał. Wyrażać także będzie, że w przypadku niezapłacenia długu, Urzędnik exekwujący przystąpi do zaięcia nieruchomości dłużnika.

Jeżeli dłużnik nie chciał lub nie mógł poświadczyć podpisem swym wrzonego sobie powyższego wezwania, albo gdyby był z zamieszkania niewiadomy, lub za granicą zamieszkały, tedy kopia wezwania tegoż będzie wręczona i zostawiona Burmistrzowi albo Wóytowi, lub iego zastępcy w téj gminie, gdzie leży nieruchomość która ma być zaięta. Wszystko to pod nieważnością. Burmistrz, albo Wóyt będzie obowiązany poświadczyć na oryginalne doręczenie sobie tegoż wezwania.

Art. 941. Zaięcie nieruchomości będzie mogło dopiero nastąpić w dni 30. po wręczeniu tegoż wezwania. Gdyby wierzyciel dozwolił upłynąć więcéy iak trzem miesiącom między tém wezwaniem a zaięciem, będzie obowiązany powtórzyć toż wezwanie podług formalności i z terminem, iakie wyżej są już wymienione, a to pod nieważnością.

Art. 942. Urzędnik exekwujący przystępując do zaięcia, nie będzie wcale przybierał do assystencyi świadków. Wierzycielowi zaięcie popierającemu nie będzie wolno być przy zaięciu przytomnym osobiście. Wolno mu będzie iednakże unocować do tego inną osobę niekrewną, ani powinowatą do zastąpienia siebie.

Art. 943. Protokół zaięcia będzie w sobie zawierał oprócz formalności zwyczajnych we wszystkich podobnych aktach, wymienienie wyroku lub dokumentu upoważniającego do exekucyi, udanie się Urzędnika exekwującego do nieruchomości zaiętej, i opis iey powierzchowności.

Jeżeli zaiętym iest dom, tedy będą wyrażone: okrąg, gmina, ulica i liczba, pod któremi dom ten iest położony, oraz domy z któremi się styka. Jeżeli zaś zaiętymi są dobra ziemskie, tedy protokół zaięcia będzie zawierał opis tychże dóbr i ich budowli, iakie się tam znajdują, gatunek i rozległość gruntów w zblizonym przynajmniej wyrazie, rzeczy, które prawo uważa za nierucho-

mość, a które do gruntu są przywiązane, z wymienieniem ich ilości rodzaju i gatunku, albo wzmiankę że ich niemasz; przewiska dwóch przynajmniej nieruchomości, z którymi zajęta nieruchomość graniczy, imię dzierżawcy jeżeli się tam iaki znajduje, przewisko Województwa, Obwodu i Powiatu, w których zajęta nieruchomość jest położona. Oprócz tego protokół ten powinien w sobie zawierać (iakikolwiek będzie gatunek nieruchomości zajętej) wyciąg z księgi podatków gruntowych, wykazujący ilość opłacanego z niej podatku, wymienienie Sądu, który ma sądzić względem zajęcia. Nakoniec, jeżeli zajęta nieruchomość należy do hypoteki dóbr ziemskich, protokół ten będzie zawierał ustanowienie obrońcy, który stawać ma w Sądzie ziemskim od wierzyciela zajęcia popierającego, a którego zamieszkanie będzie tém samém uważane za zamieszkanie obrane przez samegoż wierzyciela. Wszystko to pod nieważnością.

Art. 944. Przy zajęciu nieruchomości nie mogą być zajmowanemi² rzeczy, które prawo za ruchomości uważa. Będzie jednakże wolno wierzycielowi zajęcia popierającemu, a nawet innym wierzycielom żądać od Urzędnika exekwującego, aby zajął także produkta i dochody gruntowe, czyli to już zebrane, czyli też na dniu jeszcze będące, iakie się na gruncie znajdują.

Co do zajęcia takowych produktów i dochodów gruntowych będzie spisany oddzielny protokół.

Art. 945. Produkta te i dochody od dnia ich zajęcia będą się uważały za nieruchomość, końcem rozdzielenia ich wraz z ceną dóbr, a to podług porządku hypotek.

Art. 946. Jeżeli zajęta nieruchomość nie jest wynajętą lub zadzierżawioną, tedy dłużnik pozostanie w niej posiadaniu, aż do jej sprzedaży, iako sądowy sekwestrator, chyba by wierzyciel zajęcia popierający, a nawet inni wierzyciele zezwolić na to nie chcieli, a w tym przypadku Urzędnik exekwujący zaraz po ukończonym zajęciu ustanowi zajętej nieruchomości dozorcę, którym może być osoba zawiadująca miejscowém gospodarstwem, a gdyby ta wyłączeniu podług artykułu 858 podlegała, Urzędnik exekwujący będzie się stosował w ustanowieniu dozorczy do przepisu artykułów 856 i 857.

Dozorca ustanowiony oddane mieć także będzie sobie pod dozór produkta i dochody gruntowe, jeżeli te podług artykułu 944 zajętymi były, i z których będzie obowiązany zdać rachunek, a to pod aresztem osobistym.

Art. 947. Jeżeli zajęta nieruchomość jest wynajętą, albo zadzierżawioną przez kontrakt prywatny, a nawet i urzędowy,

lecz do ksiąg hipotecznych przed wręczonym podług artykułu 940 dłużnikowi wezwaniem exekucyjnym nie wpisany, tedy kontrakt taki nie będzie wcale tamował ani zaięcia nieruchomości, ani zaięcia produktów i dochodów gruntowych, o których się mówiło w artykule 944, ani ustanowienia dozorczy, ani też sprzedaży nieruchomości.

Art. 948. Jeżeli zaięta nieruchomość jest wynaiętą lub wdzierżawioną przez kontrakt do ksiąg hipotecznych przed doręczeniem dłużnikowi wezwania exekucyjnego wpisany, tedy kontrakt taki, nie będzie wprawdzie tamował zaięcia nieruchomości i iey sprzedaży, lecz ani to zaięcie, ani ta sprzedaż nie będą nic wcale szkodzić prawom hypotekowanego dzierżawcy.

Jednakże będzie wolno wierzycielom zapowiedzieć i przyaresztować u dzierżawcy takiego należytości pochodzące z najmu lub dzierżawy, które to należytości przypadające, od daty zaięcia będą już uważane za nieruchomość i będą rozdzielone między wierzycieli wraz z ceną dóbr podług porządku hypotek.

Art. 949. Nie będzie wolno po zaięciu ani dłużnikowi, ani ustanowionemu dozorczy, lub dzierżawcy iesli się tam znajduie, niszczyć zaięty nieruchomości, albo wycinać lasów, a to pod wynadgrózeniem szkód i straconych korzyści, na które będzie skazany pod aresztem osobistym. Będzie on mógł bydz nawet pociągniony drogą karną w miarę przewinienia i okoliczności.

Art. 950. Po ukończoném zaięciu, Urzędnik exekwuiący zostawi całą kopiią protokółu dłużnikowi, ieżeli w posiadaniu zaięty nieruchomości pozostał i iesli tam był przytomnym, albo zawiaduiącemu w imieniu iego gospodarstwem mieyscowém, albo ustanowionemu dozorczy, albo nareszcie dzierżawcy iesli się tam znajduie. Na świadectwo zostawionéy téy kopii protokółu, Urzędnik exekwuiący odbierze podpis do oryginalnego protokółu od osoby téy, którój kopiią zostawiona będzie, a gdyby podpisać nie chciała lub nie mogła, będzie o tém w protokóle zrobiona wzmianka. Wszystko to pod nieważnością.

Art. 951. Oprócz tego, będzie zostawiona kopiią całą tegoż protokółu temu urzędnikowi administracyjnemu, pod którego iurysdykcyą leży zaięta nieruchomość opłacaiaća potatek gruntowy, to jest: ieżeli zaiętą nieruchomością jest dom, będzie zostawiona kopiią protokółu Burmistrzowi lub wóytowi właściwéy gminy; ieżeli zaś zaiętą nieruchomością są dobra wieyskie, tedy kopiią będzie zostawioną Kommissarzowi Obwodowemu. Na świadectwo zostawionéy téy kopii, urzędnik ten administracyjny któremu zostawiona będzie, podpisze się w protokóle oryginal-

nym, a gdyby nie chciał lub nie mógł podpisać, będzie o tém zrobiona wzmianka.

Jeżeli urzędnik ten administracyjny nie jest w mieyscu, tedy kopia protokołu będzie mu doręczona przez woźnego, o co wierzyciel zaięcie popierający postarać się będzie obowiązany. Wszystko to pod nieważnością.

Art. 952. Urzędnik exekwujący złoży protokół oryginalny zaięcia w kancelaryi Sądu właściwego, to jest w kancelaryi Sądu ziemskiego, jeżeli zaięta nieruchomość należy do hipoteki dóbr ziemskich, a zaś w kancelaryi Sądu gminnego, jeżeli do ziemskiej hipoteki nie należy.

Art. 953. Wypis urzędowy protokołu zaięcia wydany przez Pisarza wierzyciel zaięcie popierający poda pod nieważnością właściwej zwierzchności hipotecznej, która krótką jego treść wpisze w księgę hipoteczną właściwą zaiętej nieruchomości, a to co do części zaiętych przedmiotów znajdujących się w okręgu pod ięj jurysdykcyą zostającym; w szczególności zaś zapisze datę zaięcia, imiona, mieszkania i stan wierzyciela zaięcie popierającego i dłużnika, Sąd przed którym sprzedaż ma być popierana i imię obrońcy wierzyciela zajmującego, jeżeli ten był ustanowiony.

W przypadku zaś gdyby się dwóch wierzycieli zajmujących do wpisania tego wsół ubiegało, tedy zwierzchność hipoteczna wpisze do księgi hipotecznej wypis protokołu zaięcia wierzyciela tego, który go najpierw do wpisania poda.

Art. 954. Jeżeli już zostało wpisane poprzedniczo jakie zaięcie, tedy zwierzchność hipoteczna zaświadczy na dole podanego wypisu protokołu drugiego zaięcia, że odmówiła wpisania onegoż, a w tym zaświadczeniu wpisze kopią następnego już poprzednio wpisaną.

Art. 955. Oprócz tego, w ciągu dni 15, rachując od dnia następnego podług artykułu 953 wpisania w księgę hipoteczną, wypis tenże sam protokołu zaięcia nieruchomości do księgi hipotecznej już wpisany, będzie jeszcze podany do wpisania w kancelaryi Sądu tego, w którym ma się odbywać sprzedaż, a to w księgę na to przeznaczoną, pod nieważnością.

Art. 956. Pisarz Sądu będzie obowiązany w ciągu 3. dni po wpisaniu zaięcia o którym się mówiło w artykule powyższym, umieścić na tablicy zawieszony tym końcem w izbie audyencyonalnej wyciąg zawierający w sobie:

1. Datę zaięcia i jego następných wpisów tak do księgi hipotecznej, iako też i do księgi Sądowej.

2. Imio-

2. Imiona, stan i zamieszkanie dłużnika i wierzyciela zaięcie popierającego, oraz obrońcy jeśli ten był ustanowiony przez wierzyciela. Nakoniec
3. Przewisko zaięty nieruchomości i wymienienie miysc, gdzie iest położona.

Art. 957. W ciągu dni 15. rachuiąc od dnia ostatniego wpisania, wierzyciel doniesie dłużnikowi o nastąpionym wpisaniu protokółu zaięcia w księgę hipoteczną i w księgę Sądu właściwego, tak iak się powiedziało w artykułach 953 i 955 a to przez wręczenie mu osobiście lub w iego zamieszkanu kopii wpisanego iuż protokółu, pod nieważnością.

Jeżeli dłużnik iest niewiadomy z zamieszkania, albo mieszka za granicą, doniesienie powyższe będzie zastąpione przez wręczenie kopii protokółu tego w księgę iuż hipoteczną i Sądową wpisanego, Burmistrzowi lub Wóytowi gminy właściwéy. Dowód nastąpionego tego wręczenia, będzie a to równie pod nieważnością okazywany właściwéy zwierzchności hipotecznój, która o nastąpioném témże wręczeniu zapisze wzmiankę na marginesie wpisanego do księgi hipotecznój samego zaięcia, a zapisanie to poświadczy na dole oryginalnego wręczenia:

Art. 958. Od dnia doręczonego dłużnikowi w sposobie powyższym protokółu zaięcia, nie będzie iuż wolno dłużnikowi sprzedawać zaięty nieruchomości, a to pod nieważnością, i nie będzie wcale potrzeba żadnego wyroku stanowiącego takową nieważność.

Art. 959. Jednakże sprzedaż taka, gdyby nastąpiła, będzie mogła wziąć swój skutek, jeżeli przed nastąpioną sądową sprzedażą, (o którój się niżej mówić będzie) nabywca z wolnej ręki zaiętą nieruchomość kupuiący, złoży do depozytu sumnę wystarczającą na zaspokojenie wierzytelności hipotekowanych, a to tak w kapitałach, iako też w prowizyach i kosztach popieranéy exekucyi i jeżeli się postara o wręczenie wierzycielom hipotekowanym aktu poświadczającego złożenie tychże pieniędzy.

Jeżeli nabywca z wolnej ręki kupuiący, pieniędzy tych tak złożonych od kogo innego pożyczyl, tedy osoba ta, która mu ich pożyczyla uzyska dopiero hipotekę późniejszą po wierzycielach do czasu sprzedaży hipotekowanych.

Art. 960. Jeżeli takowe pieniądze nie będą złożone przed terminem licytacyi, na którój sprzedaż zaięty nieruchomości i iey przysądzenie nastąpi, nie będzie wolno ani licytacyi, ani przysądzenia tegoż pod żadnym pozorem wstrzymywać.

Art. 961. Po wręczonym dłużnikowi stosownie do artyku-

tu 957 protokóle zaięcia i po zapisaniu iego wręczenia do księgi hypotecznój, wierzyciel popierający sprzedaż zaiętej nieruchomości postara się o iey oszacowanie, a to podług następujących zasad i przepisów.

Art. 962. Żadna nieruchomość zaięta w drodze exekucyi Sądowój nie może bydź sądownie sprzedaną, ieżeli wprzód przez biegłych w sztuce detaxatorów oszacowaną nie będzie, pod nieważnością.

Art. 963. Chociażby nawet zaięta nieruchomość była iuż przed ogłoszeniem ninieyszego kodexu oszacowaną, wszelako nowe iey podług przepisów ninieyszego rozdziału oszacowanie powinno nastąpić pod nieważnością. Chybaby oprócz wierzyciela popierającego sprzedaż nie było żadnego innego wierzyciela hypotekowanego, i chybaby wierzyciel który sprzedaż popiera, i dłużnik na dawnym oszacowaniu dobrowolnie i przez oświadczenie się urzędownie zeznane, poprzestali.

Art. 964. Będzie w każdym Powiecie trzech przynajmniej detaxatorów, przeznaczonych szczególnie do szacowania nieruchomości ziemskich.

Art. 965. Detaxatorów tych wybierze Rada Woiewódzka właściwego Woiewództwa z pomiędzy obywateli każdego Powiatu pełnoletnich, posiadających dobra ziemskie, znanych z dobrego rządzenia się, i z posiadanych wiadomości gospodarskich.

Art. 966. Będą podobnież w każdym Powiecie, a nawet mogą bydź w każdój większej gminie mieyskiej lub wieyskiej wybrani przez też Radę Woiewódzką z pomiędzy obywateli mieyscowych, pełnoletnich, osiadłych i posiadających wiadomości gospodarstwa i budownictwa, oddzielni detaxatorowie do szacowania domów, budowli i wszelakich nieruchomości mieyskich i wieyskich, które do hypoteki dóbr ziemskich nie należą.

Art. 967. Rada Woiewódzka wyda wybranym tym przez siebie detaxatorom nominacye, a listę dla każdego Powiatu wybranych prześle właściwemu Sądowi ziemskiemu i Sądowi gminnemu.

Wybrani detaxatorowie do szacowania dóbr ziemskich stawią się przed właściwym Sądem ziemskim, wybrani zaś do szacowania nieruchomości nienależących do hypoteki dóbr ziemskich stawią się przed właściwym Sądem gminnym, i tam raz na zawsze wykonają przysięgę na tę rotę: *Jako wezwani będąc do szacowania nieruchomości i gruntowego z nich dochodu, czynność tę w każdym razie sumiennie i bezstronnie wypełnią.*

Wykonaną tę przez nich przysięgę Sąd zaświadczy na oryginale wydanéj im przez Radę Woiewódzką nominacyi.

Art. 968. Stosownie więc do tego, co się wyżej w artykułach 962 aż do 967 powiedziało, wierzyciel popierający sprzedaż w ciągu dni 15. rachując od wręzonego dłużnikowi podług artykułu 957 doniesienia o zajęciu i od wpisanego do księgi hypotecznój wręczenia tegoż doniesienia, wezwie dłużnika na audyencyą Sądu z terminem naymniey 8miodniowym w celu pozyskania wyroku nakazującego oszacowanie zajętej nieruchomości, i w celu wyznaczenia na ten koniec detaxatorów.

W wezwaniu tém będą wymienione imiona i mieszkania detaxatorów, którychby wyznaczenia wierzyciel exekucyą popierający do oszacowania nieruchomości żądał.

Art. 969. Wolno będzie stronom dobrowolnie na iednego tylko detaxatora zgodzić się; inaczéy oszacowanie powinno nastąpić przez trzech. Będzie także wolno stronie podać a Sądowi wyznaczyć do oszacowania detaxatora z innego sąsiedzkiego Powiatu.

Art. 970. Wolno nawet będzie stronom na iedną lub na trzy obce osoby niebędące stałemi detaxatorami, iednakże osiadłe ugodzić się do oszacowania zajętej nieruchomości. Wolno będzie oprócz tego wierzycielowi exekwującemu iedną taką obcą osobę, a dłużnikowi drugą z każdéy strony na detaxatorów podać, a w tym przypadku Sąd trzeciego detaxatora z pomiędzy Powiatowych albo przez strony zgodnie podanego, albo téż z urzędu wyznaczonego doda.

Art. 971. W przypadku gdyby obce osoby na detaxatorów podane były, będą Sądowi złożone na piśmie od nich deklaracye na to, że się tego podeymuią. Inaczéy podanie ich nie może być przyjęte. Osoby, które wydały takowe deklaracye, nie będą mogły wymówić się od przyjętych obowiązków, ieśli wyrokiem wyznaczone zostaną. Deklaracye ich te będą zachowane w kancelaryi sądowój.

Art 972. Na terminie z wezwania powyższego przypadającym, dłużnik będzie obowiązany wnieść i usprawiedliwić zarzuty iakieby miał co do wyłączenia i wiarogodności podanych przez wierzyciela exekucyą popierającego detaxatorów, a nawzajem wymieni imiona i mieszkania tych, którychby z strony swoiéy podawał, a przeciwko którym będzie wolno stronie drugiej wnieść także i usprawiedliwić swoje zarzuty. Zarzuty mogą być tylko wnoszone przeciwko detaxatorom stałym. Jeżeli się strony dobrowolnie nie ugodzą na obce osoby, ktoreby za

detaxatorów podawały, Sąd z urzędu nie może innych wyznaczyć, iak tylko detaxatorów stałych, o których się w artykułach 964 i 966 mówiło.

Art. 973. Między zarzutami do wyłączenia detaxatorów w artykule 598 zastrzeżonemi, będzie służył ieszcze i ten szczególny, ieśli detaxator posiada prawem własności nieruchomość iaką graniczącą z tą nieruchomością która ma bydź szacowana. Wyiąwszy gdyby pomimo tego strony obie na niego się zgodziły.

Art. 974. Sąd rozstrzygnie przedewszystkiem zarzuty iakieby co do wyłączenia i wiarogodności detaxatorów wnoszone były, a w każdym przypadku wymieni w wyroku imiona detaxatorów z iakichbykolwiek osób ci wyznaczeni byli. Wyrok ten będzie wykonalny pomimo opozycyi i appellacyi.

Wręczenie wyroku tego ieśli był naoczny, nie będzie potrzebne.

Art. 975. W ciągu dni 15stu rachuiąc od ogłoszenia wyroku tego, ieśli był naoczny, a od iego wręczenia, ieśli był zaoczny, wierzyciel popieraiący sprzedaż uda się do Urzędnika ewekwuiącego, od którego pozyska wezwanie wydane do wyznaczonych detaxatorów, końcem oszacowania zaięty nieruchomości w tylu exemplarzach, ile ich potrzeba będzie. Wezwanie to będzie wyrażać datę wyroku, który oszacowanie nakazał, oraz przezwisko i położenie zaięty nieruchomości, i będzie wręczone każdemu detaxatorowi.

Art. 976. Gdyby wyrokiem mianowana była do oszacowania osoba niebędąca stałym detaxatorem, tedy Urzędnik exekwuiący wyznaczy iey w pomienioném wezwaniu dzień i miejsce do wykonania przysięgi, tę od niey po przywołaniu stron obydwóch albo ich obrońców ieśli ich ustanowiły odbierze, a to stosownie do artykułu 967, i spíše protokół względem iey wykonania, a to pod nieważnością.

Art. 977. W ciągu dni 8. po wręczeniu detaxatorom powyższego wezwania, wyznaczeni ci detaxatorowie stósownie do protokołu zaięcia, którego kopiią zaświadczoną przez Urzędnika exekwuiącego wierzyciel zaięcie popieraiący im odda, a razem w sposobie, iaki w Woiewództwie iest praktykowany i podług miejscowych powszechnych zwyczajów, oraz dokumentów iakie im strony oddadzą, albo też podług ogólnych prawideł, ieżeliby te do ustanowienia ceny dóbr nieruchomych i ich dochodu gruntowego w przyszłości postanowieniem rządowym przepisane były, po odtrąceniu wszystkich wydatków
i cię-

i ciężarów gruntowych czystą roczną ilość dochodu z zajętej nieruchomości wynaydą, szczegóły wszystkich dochodów, ciężarów i wydatków gruntowych wyjaśnia, a nareszcie szacunek nieruchomości w proporcją czystego wynalezionego dochodu rocznego na pieniądze ustanowia.

Z resztą w zredagowaniu relacji oszacowania przepisy Rozdziału XXVII. o *relacji biegłych* wymienione zachowają. A na koniec relacją tę Urzędnikowi exekwującemu oddadzą, który ją złoży w kancellaryi Sądu właściwego wraz z swoim protokołem (ieśli ten stosownie do artykułu 976. był spisany)

Art. 978. Jeżeli zajęta nieruchomość składa się z kilku oddzielnych folwarków, które wygodnie podzielone i w całości odgraniczone być mogą, w tym przypadku Detaxatorowie będą mogli każdego takiego w szczególności folwarku oszacowanie w oddzielnéj relacji sporządzić.

Art. 979. Przeciwno ilości ustawionego przez wyznaczonych detaxatorów szacunku, nie będzie mogła mieć w Sądzie miejsca ani z strony wierzyciela ani z strony dłużnika żadna skarga.

Art. 980. W ciągu dni 8. po złożeniu relacji oszacowania w kancellaryi Sądowej, wierzyciel popierający sprzedaż wezwie dłużnika na audyencyą w celu pozyskania wyroku wyznaczającego termin do odbycia licytacji na sprzedaż zajętej nieruchomości. Przy tym wezwaniu będą mu załączone, kopii relacji oszacowania i warunki do sprzedaży, pod nieważnością.

Wręczenie wezwania tego dłużnikowi nastąpi stosownie do przepisów artykułu 940, albo też samemu tylko obrońcy dłużnika, jeżeli go miał ustanowionego.

Art. 981. Warunki do sprzedaży będą w sobie zawierać: wyrażenie dokumentu i ilość długu, na mocy którego nastąpiło zajęcie, datę wezwania exekucyjnego, datę protokołu zajęcia, opisanie przedmiotów zajętych takie, iakie było umieszczone w Protokóle, datę wyroku nakazującego oszacowanie, i na koniec ilość ceny przez detaxatorów ustanowionéj, od której będzie się poczynać licytacja, a to pod nieważnością.

Art. 982. Na terminie przypadającym z wezwania, o którym się mówiło w art. 980, Sąd wyda wyrok i w nim wyznaczy dzień i godzinę do odbycia licytacji na sprzedaż. Termin ten rachując od daty wyroku nie może być nigdy krótszym co do nieruchomości ziemskich, iak dni 90, a zaś co do nieruchomości innych, iak dni 60. W wyroku tym będą wypisane warunki do licytacji. Wszystko to pod nieważnością.

Wręczenie wyroku tego, jeżeli był naocznym, nie będzie potrzebne, i będzie wykonalnym pomimo opozycji i appellacyi.

Art. 983. W ciągu dni 3. rachując od dnia tego, w którym ogłoszony będzie takowy wyrok, Pisarz Sądu wygotuje obwieszczenie o licytacji w tylu exemplarzach, ile ich potrzeba będzie dla ogłoszenia publicznego i te odda z podpisem swoim, oraz z pieczęcią sądową wierzycielowi exekucją popierającemu, a to w celu postarania się o toż ogłoszenie.

Obwieszczenie to będzie wyrażać: imię wierzyciela popierającego sprzedaż i ilość jego długu, imię dłużnika, przezwisko i gatunek zajętej nieruchomości, i jej położenie, datę protokołu zajęcia, cenę postanowioną przez detaxatorów, warunki do licytacji ułożone, Sąd przed którym odbywać się ma licytacja, a nakoniec dzień i godzinę do jej odbycia wyznaczone, pod nieważnością.

Art. 984. W obwieszczeniu tym będą napomnieni wszyscy wierzyciele na zajętej nieruchomości hypotekowani i do niej interesowani w ogóle, bez wyrażania ich imion w szczególności, aby praw swych dopilnowali.

Art. 985. Ogłoszenie obwieszczenia tego nastąpi w w sposobie następującym: Będą przyklepione exemplarze jego

Jeden na drzwiach zewnętrznych głównego mieszkania dóbr ziemskich, a jeżeli zajęta nieruchomością jest dom, tedy na jego drzwiach zewnętrznych.

2gi na drzwiach domu gminnego, tak iak się wyraziło w artykule 879.

3ci w izbie audyencyonalnej Sądu gminnego i na tablicy tym końcem zawieszony, a to jakiegobykolwiek gatunku była nieruchomość zajęta.

Jeżeli zaś zajęta nieruchomością są dobra ziemskie, tedy będzie przyklepiony

4ty exemplarz w izbie audyencyonalnej Sądu ziemskiego i na tablicy tym końcem zawieszony.

5ty exemplarz co do każdej nieruchomości będzie dla wiadomości publicznej ogłoszony drukiem w dzienniku właściwego Województwa, przynajmniej dwa razy z przerwą najmniej dni 15. a jeżeli ustanowiony przez detaxa-

torów szacunek nieruchomości przenosi summę zł. polsk. 50,000, tedy iészcze

6ty exemplarz będzie umieszczony raz przynajmniéy w gazecie Warszawskiéy, albo teź w tym piśmie drukowanym publicznym, iakieby na iéy mieysce w czasie postanowieniem Rządowym na ten koniec przeznaczone było. Wszystko to pod nieważnością.

Art. 986. Przylepienia obwieszczeń zaświadczy na oddzielnym exemplarzu Burmistrz albo Wóyt lub Pisarze Sądowi, a to stósownie do mieysca, gdzie przylepienie nastąpi. Przylepienia te będą także zaświadczone przez woźnego tak na przylepionych exemplarzach, iako teź i na oddzielnym exemplarzu obwieszczenia. Zaświadczone te oddzielne exemplarze będą służyły za dowód dopełnionych przylepień.

Umieszczenie obwieszczenia tego w dzienniku Woiewódzkim, albo w gazecie lub piśmie publicznym, o którym się wyżej mówiło; będzie dowiedzione przez drukowane ich exemplarze.

Art. 987. Przylepiania i umieszczenie w druku publicznym takowego obwieszczenia artykułem poprzedzającym nakazane, powinny poprzedzić termin do licytacyi wyznaczony, co do nieruchomości ziemskich dniami przynajmniéy 45, a zaś co do nieruchomości innych, dniami przynajmniéy 30. pod nieważnością.

Art. 988. Oprócz tego, exemplarz powyższego obwieszczenia będzie w kopii wręczony każdemu temu wierzycielowi hypotekowanemu, którego obrane zamieszkanie z wpisanego do księgi hypotecznéy wyroku lub aktu iemu służącego wiadome bydź może.

Wręczenie to powinno nastąpić na dni przynajmniéy 30. każdemu takiemu wierzycielowi, a to przed wyznaczonym terminem do licytacyi. Wszystko to pod nieważnością.

Art. 989. Nakoniec ieden iészcze exemplarz obwieszczenia tego na dni także przynajmniéy 30. przed terminem licytacyi, będzie podany a to równie pod nieważnością zwierzchności hypotecznéy dla zapisania daty iego i wyznaczonego terminu do licytacyi w księdze właściwéy hypotecznéy, a to na marginesie wpisanego tam iuż poprzednio podług artykułu 953. protokółu zaięcia. Zapisanie to zaświadczy zwierzchność hypoteczna na podanym exemplarzu obwieszczenia

Od dnia takowego zapisania, zaięcie nieruchomości nie bę-

dzie już mogło być z księgi hipotecznej wymazane, chyba za zezwoleniem wierzycieli, albo na mocy wyroków przeciwko nim wydanych.

Art. 990. Licytacja na sprzedaż każdej zajętej nieruchomości odbędzie się na audyencji Sądu, iaki stosownie do artykułu 952 jest właściwym.

Wolno będzie Sądowi audyencye te dawać w godzinach nawet po południowych.

Art. 991. Wolno jest każdemu licytować czyli to osobiście, czyli też przez osobę szczególnie i urzędownie do tego umocowaną. Akt oryginalny danego umocowania będzie przy licytacji Sądowi złożony i w kancelaryi zachowany. Każdy z licytujących będzie obowiązany obrać sobie zamieszkanie w miejscu tym samym, gdzie Sąd mający odbyć licytację zasiada, a jeżeli się sprzedaż popiera w Sądzie ziemskim, powinien przytym ustanowić obrońcę.

Art. 992. Nie będzie wolno licytować, czyli to osobiście czyli też przez podstanowione osoby urzędnikowi exekwującemu, który nieruchomość zajmował, i jego żonie, detaxatorom którzy ją szacowali i ich żonom, Sędziom, Prokuratorom i ich zastępcom, Pisarzom, i assessorom Sądu tego, przed którym się sprzedaż odbywa i ich żonom, dłużnikowi i jego żonie. Niebędzie także wolno na własne swoje imię licytować obrońcom, których dłużnik i wierzyciel popierający sprzedaż ustanowili i ich żonom.

Wszystko to pod nieważnością sprzedaży, oraz pod wynadgrózeniem stronom szkód i straconych korzyści.

Wierzycielowi popierającemu sprzedaż i wszystkim innym wierzycielom dłużnika będzie wolno licytować.

Art. 993. W terminie przez wyrok podług artykułu wyznaczonym, rozpocznie się licytacja na audyencji. Sąd przekona się o dopełnieniu wszystkich formalności artykułami 985 aż do 989 włącznie przepisanych. Pisarz odczyta głośno warunki licytacji, zapisze stawienie się w Sądzie wierzyciela popierającego sprzedaż i dłużnika, oraz osób do licytacji ubiegających się. Ich imiona i zamieszkania, oraz imiona ustanowionych obrońców. Każda osoba licytować chcąc złoży przed rozpoczęciem licytacji na vadium 10tą część szacunku ustanowionego przez detaxatorów, iednakże złożona summa zł. polsk. 6000 będzie w każdym przypadku na vadium dostateczną. Następnie

Sąd

Sąd rozkaże woźnemu obwołać głośno ilość szacunku przez detaxatorów ustanowionego, i przystąpi do przyjęcia wyższych podań.

Żadne wyższe podanie nie może być mniejsze, iak iedna setna część tegoż szacunku.

Każde wyższe podanie będzie po trzy razy przez woźnego obwołane.

Między pierwszym a drugim obwołaniem pauza naymniey minuty iedney, między zaś drugim a trzecim obwołaniem pauza naymniey minut trzech powinna być wytrzymana. Osoba licytująca przestaje być za swoje podanie obowiązana, gdy po podanej przez nią cenie, nastąpiło insze podanie, chociażby nawet to insze podanie uznane było za nieważne.

Pisarz Sądu będzie obowiązany ilość każdego nowego podania ceny zapisać z wymienieniem osoby, która ją podaie.

Art. 994. Na pierwszym tym terminie licytacyi nie będzie mogła nigdy nastąpić sprzedaż zajętej nieruchomości za niższą cenę nad tę, iaką detaxatorowie oznaczyli; a to pod nieważnością.

Art. 995. Ten który na większą summę nad szacunek ustanowiony przez detaxatorów podwyższy, pozyska na pierwszym tym zaraz terminie licytacyi przybicie i stanowcze przysądzenie nieruchomości zajętej. A tak Sąd innym ubiegającym się licytantom złożone vadia zwróci, vadium zaś złożone przez osobę tę, która naywyższą cenę zaofiarowała, do depozytu odda.

Art. 996. Przysądzenie to stanowcze będzie mógł na pierwszym zaraz terminie pozyskać ieden nawet licytant, któryby sam tylko w Sądzie stanął i ilość ustanowionego przez detaxatorów szacunku, bez podwyższenia nawet onegoż, lecz aż po trzecim podług artykułu 993 obwołaniu, zaofiarował.

Art. 997. Gdyby na pierwszym licytacyi terminie nieruchomości zajęta za szacunek przez detaxatorów ustanowiony sprzedana nie była, w tenczas Sąd w wyroku, który na tymże samym zaraz terminie wyda, będzie obowiązany wyznaczyć nowy termin do powtórnej licytacyi.

Termin ten nie będzie któtszym co do nieruchomości ziemskich nad dni 60. a zaś co do nieruchomości innych nad dni 30. i nie może być wyznaczony co do nieruchomości ziemskich w innym czasie, iak tylko w miesiącach Maiu i Czerwcu, a to pod nieważnością.

Art. 998. Następnie Pisarz Sądu wygotuje exemplarze nowego obwieszczenia, a to stosownie do artykułu 983. Obwieszczenie takie będzie w sobie zawierać wszystko to, co i obwieszczenie pierwsze, a oprócz tego będzie wyrażać, że powtórna licytacja odbędzie się w terminie nowym dla tego, iż na pierwszym iéy terminie sprzedaż zajęty nieruchomości podług szacunku przez detaxatorów ustanowionego do skutku nie doszła.

Art. 999. Obwieszczenie to będzie ogłoszone w następującym tylko sposobie, to iest:

Jeden iego exemplarz będzie przyklepiony na tablicy tym końcem zawieszony w izbie audyencyonalnéy Sądu ziemskiego, jeżeli nieruchomość do hipoteki dóbr ziemskich należy, będzie zaś przyklepiony w izbie audyencyonalnéy Sądu gminnego, jeżeli nieruchomość pod hipoteką też nie iest położona,

2gi będzie umieszczony raz przynajmniej w Dzienniku drukowanym Woiewódzkim,

3ci będzie wręczony dłużnikowi stosownie do artykułu 940.

Wszystko to powinno nastąpić co do nieruchomości ziemskich na dni przynajmniej 30. a co do nieruchomości innych na dni przynajmniej 15cie przed nadeysciem powtórnego licytacyi terminu, i wszystko to pod nieważnością.

Art. 1000. W odbyciu licytacyi na wyznaczonym powtórnym terminie będą służyć też same przepisy, iakie są wyżej w artykułach 993 995 i 996 wymienione.

Art. 1001. Będzie wolno każdemu w ciągu dni 15stu rachując od dnia, w którym sprzedaż i przysądzenie nastąpiły, podać przez oświadczenie w kancelaryi sądowéy osobiście, lub przez osobę szczególnie do tego umocowaną sporządzone, wyższą sumę, byleby ta wynosiła przynajmniej 5tą część ceny głównej, za iaką nastąpiła sprzedaż.

Art. 1002. Oświadczenie się to i podana w niém summa ta wyższa, który artykuł poprzedzający dozwala, nieinaczéy będzie przyjętą, iak tylko pod warunkiem, aby

1. podający ją złożył poprzednio a to pod nieważnością do depozytu vadium w ilości artykułem oznaczony i w proporcją tak szacunku przez detaxatorów ustanowionego iako téż i podwyższonego wypadaiący, i aby

2. Podający ją, a to równie pod nieważnością, doniósł o tém

w ciągu dni 3. obrońcom tak osoby téy, która iuż przysądzenie pozyskała, iako też wierzycielowi, który popierał sprzedaż i dłużnikowi ieżeli ten miał ustanowionego obrońcę. Będzie iednakże zawsze potrzeba donieść o tem dłużnikowi osobiście lub w iego zamieszkaniu, ieżeli nie miał ustanowionego obrońcy.

Doniesienie to będzie zrobione w prostym akcie i będzie wręczone w kopii osobom wyż wymienionym wraz z wezwaniem na następującą audyencyą bez zadnego innego postępowania.

Art. 1003. W dniu przez wezwanie to wyznaczonym, będą mogli być tylko przypuszczonemi do nowego współlicytowania, ten który iuż przysądzenie pozyskał, i ten który podał sumnę w piątéy części wyższą, a który w przypadku niestawienia się w Sądzie, lub straty, będzie odpowiedzialnym pod aresztem osobistym za wyższość ceny przez siebie podanéy od ceny téy, za którą nastąpiła sprzedaż.

Wyrok taki gdyby był zaoczny nie będzie podlegał żadnéy opozycji.

Art. 1004. Wyrok przysądzenia, służący temu, który nieruchomości na licytacji Sądowéy kupił, nieco innego będzie, iak tylko wypis warunków licytacji zredagowany tak iak się powiedziało w artykule 981. Wyrok ten będzie opatrzony intytulacją przepisaną dla wyroków, i będzie zakończony nakazem wykonanym, z zalecniem dłużnikowi, aby ustąpił z posiadania nieruchomości natychmiast po wręczeniu wyroku, i z zagrożeniem, że w przeciwnym przypadku przymuszony będzie do tego nawet przez areszt osobisty.

Art. 1005. Wyrok ten przysądzenia nie będzie wydany osobie téy, która przysądzenie uzyskała, iak tylko dopiero w ten czas, gdy ta przyniesie Pisarzowi kwit z zapłaconych kosztów popieranéy przedaży, i gdy złoży dowód, że zadosyc uczyniła warunkom licytacji, które powinny były być przed pomienionym wydaniem wyroku uzupełnionemi.

Kwity z wyplaconéy ceny, albo układy urzędowe z wierzycielami, będą przyłączone do oryginału wyroku i będą tam przepisane w sposobie kopii na dole wyroku przysądzenia.

Art. 1006. Gdyby osoba, która pozyskała przysądzenie, w ciągu dni 30. od dnia przysądzenia nie złożyła pomienionych usprawiedliwień, będzie do tego przymuszona puszczaniem nieruchomości na powtórna licytacyą, a to na iéy stratę, o czem niżéy

w rozdziale LXI. mówić się będzie, co wszelako nieprzeszkodzi nic wcale przedsięwzięciu przeciwko niéy innych środków prawnych, iakich potrzeba wypadnie.

Art. 1007. Wyrok przysądzenia nieprzenosi na nabywcę żadnych innych praw służących do własności, iak tylko te, które posiadał dłużnik przeciwko któremu zaięcie i sprzedaż nieruchomości popierane były.

Art. 1008. Koszta na popieranie sprzedaży poniesione, będą uważane iako wierzytelność uprzywilejowana, i będą zapłacone z ceny nieruchomości.

Art. 1009. Gdyby na powtórny terminie licytacji, o którym się mówiło w artykule 997 sprzedaż zaięty nieruchomości za szacunek przez detaxatorów ustanowiony do skutku przyiść nie mogła, w tym przypadku, jeżeli dług w którym wierzyciel sprzedaż iéy popiera, wpisany iest do ksiąg hipotecznych po ogłoszeniu niniejszego prawa, a przytem jeżeli na zaięty nieruchomości nie masz innych wierzycieli przed iego ogłoszeniem hipotekowanych; i chociażby byli inni wierzyciele, lecz dopiero po ogłoszeniu tegoż prawa hipotekowani, sprzedaż zaięty nieruchomości będzie mogła nastąpić na tymże zaraz powtórny licytacji terminie za mniejszą cenę od téy ceny iaką detaxatorowie ustanowili, nigdy iednakże za mniejszą, iak tylko do połowy, a to w sposobie następującym.

Art. 1010. Sąd przed którym odbywa się sprzedaż, będzie zniżał szacunek przez detaxatorów ustanowiony o iedną tylko setną część tegoż szacunku ciągle aż do całej iego połowy. Woźny będzie obwoływał każdą zniżoną cenę po trzy razy z pauzą iedną przynajmniej minuty. Ten zaś z licytantów, który najpierwszy po obwołaniu któreykolwiek zniżony ceny, odezwie się z tym słowem *kupuję*, pozyska przybicie i przysądzenie stanowcze, a w tym przypadku podanie na tymże terminie przez innych licytantów wyższej ceny nie będzie iuż miało żadnego miejsca. Nie będzie nawet iuż mogło bydz dozwolonym i przyiętym w dni 15. po skończony licytacji owo wyższe podanie, o którym się w artykułach 1001, 1002 i 1003 mówiło.

Art. 1011. Jeżeli zaś wierzyciel popiera sprzedaż zaięty nieruchomości w długu hipotekowanym przed datą ogłoszenia niniejszego prawa, albo jeżeli na niéy znayduią się długi innych wierzycieli przed ogłoszeniem tegoż prawa do hipoteki wpisane, w tym przypadku nieruchomość taka, chociażby sprzedaż iéy na powtórny licytacji terminie za cenę przez detaxatorów postanowioną
do

do skutku nie przysłała, nie będzie mogła być sprzedaną za niższą cenę od téj, iaką detaxatorowie postanowili. A to pod nieważnością.

Art. 1012. A w tym przypadku, iako też równie i w owym, gdyby sprzedaż stosownie do artykułów 1009 i 1010 nawet za niższą do połowy cenę nastąpić nie mogła, nieruchomość zajęta będzie przysądzona na wspólną własność tak wierzycielom podług porządku hipotek w klasyfikacyi (o której się niżej w rozdziale LXII. mówić będzie) umieszczonym, iako też i dłużnikowi, ieżeli mu co pozostanie, a to w całej cenie przez detaxatorów ustanowionéj.

Art. 1013. Końcem pozyskania wyroku takiego przysądzenia, będzie wolno każdemu wierzycielowi hipotekowanemu, a nawet dłużnikowi, czyliby mu co z ceny teyże pozostało czyli nie, po ukończonéj prawomocnie klasyfikacyi i bez żadnych innych formalności, wnieść do Sądu ziemskiego illacyą, do Sądu zaś gminnego podać na piśmie notę, w skutek której Sąd wyda wyrok przysądzenia i w nim wyrazi imiona tak wierzycieli na szacunku nieruchomości podług porządku hipotek w klasyfikacyi umieszczających się z wymienieniem ich wierzytelności, iako też i dłużnika z wyrażeniem należytości, iakaby mu z ceny pozostała.

Wyrok taki będzie podany zwierzchności hipotecznój dla wpisania go do właściwéj księgi.

Art. 1014. Z posiadania nieruchomości takiéj dłużnik będzie obowiązany natychmiast po spełzłym podług artykułu 997 terminie drugiéj licytacyi ustąpić.

Administratorem zaś iéj będzie ustanowiony ieden z wierzycieli, albo też inna obca osoba, na którą się wierzyciele wszyscy większością głosów podług ilości umieszczonych w klasyfikacyi długów rachować się mającą ugodzą. Administracyą tę będzie mogła obiać ta nawet osoba, któraby sama tylko iedna była wierzycielem.

Dłużnik, choćby mu co z ceny pozostało, nie będzie miał żadnego głosu przy wyborze Administratora tego, a nawet ani małżonek iego ani żaden z iego krewnych lub powinowatych, aż do stopnia dzieci idących od brata i siostry stryieczno-wuieczno i cioteczno-rodzonych włącznie, choćby był wierzycielem dłużnika, nie będzie mógł być za Administratora wybrany, ieżeli się temu którykolwiek z wierzycieli sprzeciwi.

Art. 1015. W tym więc sposobie ukończy się exekucya Sądowa na zajętej takiéj nieruchomości, a wierzyciele i dłużnik ie-

żeli mu co z ceny pozostanie, przysądzoną tak sobie iéy własnością podług woli i upodobania swego rozrządzić, albo tę dzierżawić i dochodami w proporcją umieszczonych w klasyfikacyi należyłości dzielić się, albo też nawet nieruchomości tę za niższą cenę, lecz już z wolnéy ręki sprzedać, i wziętym szacunkiem w podobneyże proporcyi podzielić się będą mogli.

Art. 1016. Będzie im nawet wolno żądać podzielenia nieruchomości takiéy w naturze o tyle, o ile i na iak wielkie części postanowienia rządowe z względu na stosunki ogólnego krajowego gospodarstwa pozwolą.

J. Nep. **W o l i c k i** S. T. N.

Redaktor.

w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu

M. W o ź n i c k i.

R O Z D Z I A Ł LXI.

O sprawach incydentalnych przy popieraniu zaięcia i sprzedaży nieruchomości.

Art. 1017. Każdy spór incydentalny, któryby się przy popieraniu zaięcia i sprzedaży nieruchomości wydarzył, będzie wprowadzony i sądony w Sądzie tym I. Instancyi, iaki jest właściwym stósownie do artykułu 801. Wprowadzone spory te do Sądu ziemskiego, albo do Trybunału wyższej Instancyi będą sądzone summarycznie, iednanie się poprzednie przed Sędzią Pokoju w sprawach tych nie będzie potrzebne.

Art. 1018. Gdyby dwóch wierzycieli zajmujących podało do wpisania w księgę hipoteczną dwa zaięcia dóbr oddzielnych iednegoż dłużnika popierane w iednymże Sądzie, tedy te będą połączone na żądanie strony pielniejszój, i będą popierane przez wierzyciela tego, którego zaięcie jest pierwsze. Połączenie to będzie nakazane, chociażby iedno zaięcie było znaczniejsze, niż drugie; lecz połączenie to nie będzie mogło bydz w żadnym przypadku żądane po zapadłym stósownie do artykułu 982 wyroku wyznaczaiącym termin pierwszy do odbycia licytacji na sprzedaż zaiętej nieruchomości.

Gdyby się między dwoma wierzycielami zajmującami wszczął spór o to, który z nich ma popierać sprzedaż, w tenczas popieranie to będzie należeć do wierzyciela tego, który posiada dawniejszy dokument, a ieżeli dokumenta są pod iednąż datą, tedy do tego wierzyciela, którego dług jest większym, a gdyby długi były równe, tedy do tego, którego Sąd sam do popierania sprzedaży upoważni.

Art. 1019. Gdyby drugie zaięcie podane do wpisania było znaczniejsze od pierwszego, tedy będzie wpisana co do przedmiotów nie objętych w pierwszym zaięciu, a drugi wierzyciel zajmujący będzie obowiązany donieść o swoim zaięciu pierwszemu wierzycielowi zajmującemu, który obydwaj te zaięcia będzie popierał, ieżeli są w iednymże położeniu, inaczój wstrzyma się z pierwszym, a popierać będzie drugie, póki go nie doprowadzi do tegoż samego stopnia, a na ówczas zaięcia te obydwaj będą połączone i będą w iednym i tymże samym tylko postępowaniu popierane, a to przed tym Sądem, który jest właściwym co do pierwszego zaięcia.

Art. 1020. Gdyby pierwszy wierzyciel zajmujący nie popierał drugiego zaięcia, o którym mu drugi wierzyciel, stósownie do powyższego artykułu doniósł, tedy będzie wolno

wierzycielowi drugiemu zajmującemu po prostém wezwaniu żądać od Sądu, aby był upoważniony od działania za tamtego.

Art. 1021. Upoważnienie takowe będzie mogło być równie żądanym w przypadku zмовy, podstępu lub niedbalstwa ze strony wierzyciela, który popiera sprzedaż.

Niedbalstwo w popieraniu sprzedaży zachodzi, skoro wierzyciel popierający nie dopełnił iakowey formalności lub nie uskutečnił iakowego aktu postępowania w terminach prawem przepisanych.

Art. 1022. Wierzyciel któryby się w popieraniu sprzedaży dopuścił zмовy albo podstępu, będzie obowiązany wynadgrodzić koszta, szkody i stracone korzyści temu, komu się te należec będą; a oprócz tego w miarę przewinienia może być połączony w drodze karnéy.

Art. 1023. Appellacya od wyroku rozsądzaiącego spór incydentalny w powyższych artykułach objęty, będzie tylko mogła być założoną i przyjętą w ciągu dni 15. Termin ten w Sądzie ziemskim rachuje się od dnia wręczenia wyroku obrońcy strony przeciwnéy, w Sądzie zaś gminnym od dnia ogłoszenia wyroku, jeżeli był naocznym, a od dnia wręczenia iego stronie ieśli był zaocznym.

Art. 1024. Wierzyciel przeciwko któremu zawyrokowanym było upoważnienie innego wierzyciela na iego miejsce do popierania sprzedaży, będzie obowiązany oddać upoważnionemu wierzycielowi za iego kwitem dokumenta, służące do popierania, a koszta przez niego poniesione będą mu dopiero zapłacone po przysądzeniu nieruchomości, bądź z iey ceny, bądź przez osobę, która przysądzenie pozyskała.

Jeżeli wierzyciel prowadził spór o to, że inny wierzyciel został upoważniony na iego miejsce do popierania sprzedaży, tedy sam poniesie koszta sporu takiego, a koszta te nie będą mogły w żadnym przypadku wchodzić w obrachunek kosztów popieranéy sprzedaży, ani też być zapłaconemi z ceny nieruchomości.

Art. 1025. Gdyby iakie zaięcie nieruchomości było wymagane z księgi hipotecznéy, natenczas będzie wolno wierzycielowi pilniejszemu z pomiędzy wierzycieli późniéy zajmujących popierać swoje zaięcie, chociażby się był nie stawił pierwszy od innych do wpisania swego zaięcia.

Art. 1026. Jeżeli dłużnik chce odwołać się do wyższéy In-

stancyi od wyroku na mocy którego przystąpiło się do zaięcia i sprzedaży nieruchomości, tedy będzie obowiązany wydać pozew w drodze tegoż odwołania się i złożyć go Pisarzowi w kancelaryi Sądu tego, gdzie się popiera sprzedaż, a to na dni przynajmniej 3. przed terminem przypadającym z wezwania doręczonego dłużnikowi stosownie do artykułu 968 aby się stawił w Sądzie, końcem pozyskania wyroku wyznaczającego detaxatorów do oszacowania zaiętej nieruchomości. Pisarz Sądu poświadczy podpisem swym na oryginale pozwu okazanie sobie onegoż.

Gdyby tego dłużnik w terminie tym nie zrobił, tedy odwołanie się jego nie będzie przyjęte i bez względu na nie przystąpi się do oszacowania. a następnie do sprzedaży.

Art. 1027. Spór o wyłączenie od licytacji zaiętego przedmiotu, czyli to w całości, czyli też w części, będzie wniesiony na dni przynajmniej 15 przed przypadającym pierwszym terminem do licytacji na sprzedaż, o którym się mówiło w artykule 993 tak przeciwko wierzycielowi zajmującemu, iako też przeciwko dłużnikowi, niemniej przeciwko wierzycielowi najpierw na nieruchomości zaiętej zahypotekowanemu. Spór ten będzie wniesiony przez pozew wręczony osobiście lub zamieszaniu pozwanych. Pozew ten może być także wręczony w zamieszaniu, iakie będzie obrane przez wierzyciela w wpisie hypotecznym; jeżeli spór ten był wprowadzony do Sądu ziemskiego, tedy może być wniesiony przez notę wręczoną obrońcy przez obroncę.

Art. 1028. Ten który wnosi żądanie o wyłączenie przedmiotu iakiego od licytacji, będzie obowiązany usprawiedliwić ie dokumentami, które będą złożone w kancelaryi, a kopia aktu poświadczonego takowe złożenie będzie doręczona stronie przeciwnéj wraz z pozwem.

Art. 1029. Jeżeli spór o wyłączenie od licytacji tyczy się tylko części iakiéj przedmiotów zaiętych, tedy będzie przystąpiono bez względu na takowy spór do sprzedaży pozostałych przedmiotów zaiętych. Będzie jednakże wolno Sądowi na żądanie stron interessowanych nakazać wstrzymanie się od sprzedaży wszystkiego.

Art. 1030. Appellacya od wyroku zapadłego względem sporu o wyłączenie przedmiotu iakiego z pod licytacji, będzie założona w ciągu dni 30. który to termin będzie się rachował, tak iak iest w artykule 1023 wyrażono.

Po upłynieniu tego terminu appellacya nie będzie już więcéj przyjęta.

Art. 1031. Gdyby z powodu wszczętego iakowego sporu incydentalnego którykolwiek wyznaczony termin do licytacji na sprzedaż nieruchomości spęłzył i do skutku nie przyszedł, tedy nie będzie można do niéy przystępować, aż po uzyskaniu od Sądu nowego do licytacji terminu i po uskutecznieniu przyklepień i umieszczeń w druku publicznym nowego obwieszczenia o licytacji, a to podług form, wyżéy już artykułami 997 998 i 999 wskazanych.

Art. 1032. Gdyby dłużnik wezwany, czyli to podług artykułu 968 w celu pozyskania wyroku wyznaczającego detaxatorów do oszacowania nieruchomości zajętej, czyli też podług artykułu 980 w celu pozyskania wyroku wyznaczającego termin pierwszy do licytacji, mniemał, że ma iakie zasady nieważności przeciwko postępowaniom, które poprzedzają terminu z powyższych wezwań w Sądzie przypadające, tedy będzie obowiązany takowe zasady nieważności w terminach naydalej wyż wymienionych w Sądzie przedstawić; inaczéy bowiem po upłynionych tych terminach nie będą mogły być ani wnoszonemi ani przyjętymi. Wniesione te zasady będą rozsądzone iednym i tymże samym wyrokiem, który ma zapaść, albo względem żadanego wyznaczenia detaxatorów, albo też względem wyznaczenia terminu do licytacji.

Art. 1033. Appellacya od wyroku, który będzie rozsądzał spór względem tych zasad nieważności, nie będzie przyjętą, jeżeli nie była założona w ciągu dni 15. rachując w Sądzie gminnym od dnia ogłoszenia lub wręczenia wyroku stronie, a co do wyroku w Sądzie ziemskim zapadłego od dnia wręczenia iego obrońcy strony przeciwnéy.

Kopiiia pozwu appellacyjnego wydanego w téy mierze przeciwko wyrokowi Sądu ziemskiego będzie wręczona Pisarzowi tegoż Sądu, który iéy wręczenie podpisem swym poświadczy.

Art. 1034. Dłużnik będzie obowiązany na 20. dni przynajmniej przed terminem do odbycia pierwszéy licytacji podług artykułu 993 wyznaczonym, a na dni przynajmniej 10. przed terminem do odbycia powtórnéy licytacji podług artykułu 997 przypadającym, przedstawić zasady nieważności, jeżeli iakie ma przeciwko postępowaniom, które po wyroku wyznaczającym którykolwiek z terminów powyższych do odbycia licytacji nastąpiły. Późniéy bowiem nie będą mogły być wnoszonemi ani przyjętymi. Zasady te w Sądzie ziemskim będą wniesione w nocie wręczonéy stronie przeciwnéy, albo iéy obrońcy z wezwaniem na audyencyą. W Sądzie zaś gminnym będą wniesione w sposobie przez artykuł 41. wskazanym.

Sąd będzie obowiązany rozstrzygnąć te zasady nieważności na 10. dni przynajmniej przed przypadającym terminem pierwszej licytacji, a na dni przynajmniej 5. przed terminem drugiej licytacji; będzie nawet obowiązany pozwolić na wprowadzenie sporu tego pomimo nawet kolei innych wpisów.

Art. 1035. Appellacya od tego wyroku, jeżeli tyczyć się będzie pierwszego terminu licytacji, nie będzie mogła być przyjętą po upłynieniu dni 8, a jeżeli tyczyć się będzie drugiego terminu licytacji, tedy nie będzie mogła być przyjętą po upłynieniu dni trzech, rachując zawsze od dnia ogłoszenia wyroku. Kopia pozwu appellacyjnego wydanego przeciwko wyrokowi Sądu ziemskiego będzie wręczona Pisarzowi, który wręczenie iéy poświadczy podpisem na oryginale.

Art. 1036. Nie będzie wolno w żadnym przypadku dłużnikowi w drodze appellacyi przedstawiać innych zasad nieważności, iak tylko te, które wnosił w I. Instancyi.

Art. 1037. Wszystkie te przepisy, które są w powyższych sporach incydentalnych wskazane co do appellacyi, będą podobnie zastosowanemi i zachowanemi wtenczas, gdyby w sporze iakowym incydentalnym miało miejsce odwołanie się drogą rewizoryną do Trybunału najwyższego.

Art. 1038. Jeżeli osoba ta, która przysądzenie nieruchomości wystawionéy na sprzedaż w czasie licytacji pozyskała, nie uczyni zadosyć warunkom sprzedaży i przysądzenia, wtenczas nieruchomość taż będzie powtórnie sprzedaną na zysk lub stratę.

Art. 1039. Ten który popierać będzie sprzedaż na zysk lub stratę, postara się wziąć od Pisarza zaświadczenie stwierdzające, że osoba, która wprzód przysądzenie zyskała, nieusprawiedliwiła, iż zadosyć uczyniła warunkom, iakie od niéy wymagać się mogły na mocy wyroku przysądzenia.

Art. 1040. Za złożeniem takowego zaświadczenia i bez żadnego innego postępowania, a nawet bez wyroku i bez żadnego wzywania osoby téy która przysądzenie zyskała, ten który popierać będzie sprzedaż na zysk lub stratę, wniesie do Sądu ziemskiego illacyą, a zaś do Sądu gminnego poda na piśmie notę z prośbą o wyznaczenie nowego terminu do licytacji na zysk lub stratę. W wyznaczeniu terminu tego, iako też w wygotowaniu obwieszczenia o nowéy licytacji i w podaniu obwieszczenia tegoż do wiadomości publiczney, będą zachowane przepisy artykułami 997, 998 i 999 wskazane.

Art. 1041. Obwieszczenie dopiero wspomniane o téy nowéy

licytacyi, będzie oprócz tego wręczone osobie téy, która pozyskała pierwsze przysądzenie w iéy zamieszkaniu, albo w zamieszkaniu iéy obrońcy jeżeli go ustanowiła, a to na dni 8. przynajmniej przed terminem licytacyi, przy którój to licytacyi będą zachowane przepisy artykułem 993 wskazane, i na którój nieruchomości zaięta, będzie mogła być sprzedaną i przysądzoną stanowczo.

Art. 1042. Gdyby iednakże osoba ta, która pierwsze przysądzenie pozyskała i z powodu którój nowy termin licytacyi na zysk lub stratę wyznaczony został, przed przypadłym tymże terminem licytacyi usprawiedliwiła, że zadosyć uczyniła warunkom przysądzenia i że złożyła do depozytu sumę obrachowaną przez Sąd na zapłacenie kosztów wyznaczonój powtórnój na zysk lub stratę licytacyi, tedy nie będzie się przystępowało do nowego przysądzenia.

Art. 1043. Ten na którego zysk lub stratę powtórnje licytowano, będzie odpowiedzialny pod aresztem osobistym za różnicę tę, iaka wypadnie między podaną przez niego ceną, a ceną tą, iakaby podana została przy powtórnój odprzedaży na zysk lub stratę, i nie będzie mu wolno upominać się o przewyżkę, jeżeliby iakowa wynikła. Przewyżka ta będzie zapłacona wierzycielom, albo jeżeliby wierzyciele nie mieli w tém swego interesu, będzie zapłacona dłużnikowi.

Art. 1044. Zastrzega się iednak, że przy licytacyi takowój na zysk lub stratę, nieruchomość nie będzie mogła być sprzedaną za cenę niższą od téy, iaką detaxatorowie ustanowili, a to w przypadkach artykułem 1011 obiętych, w przypadkach zaś artykułem 1009 wskazanych nie będzie mogła być sprzedaną za połowę ceny przez detaxatorów ustanowionój. A w tych przypadkach, gdyby z odbytej nowój licytacyi na zysk lub stratę niewynikła żadna różnica w cenie, ten, z którego winy licytacya też nakazana była, będzie tracił *vadium* przy licytacyi złożone, a to na korzyść albo wierzycieli, albo dłużnika tak iak się w poprzedzającym artykule 1043 powiedziało.

Art. 1045. Przepisy artykułów 1034, 1035 i 1036 tyczące się wnoszenia zasad nieważności, oraz tyczące się terminów i formalności, które służą w drodze odwołania się do wyższój Instancyi, będą zastosowanemi i zachowanemi także przy popieraniu praedaży na zysk lub stratę.

Art. 1046. Nieruchomości należące do osób pełnoletnich, które mogą rozrządzać swoiemi prawami, nie będą mogły być

wystawionem i na sprzedaż sądową, a to pod nieważnością, gdy idzie tylko o dobrowolną ich sprzedaż.

Art. 1047. Jednakże skoroby iaka nieruchomość w drodze egzekucyi sądowey zaięta była rzeczywiście, będzie wolno stronom interessowanym, ieżeli są wszystkie pełnoletnie i zdolne do rozrządzenia swemi prawami, żądać aby sprzedaż i przysądzenie teyże nieruchomości nastąpiło w Sądzie przez licytacją, a to bez innych formalności, i tylko podług tych, iakie w artykułach poniższych i w rozdziale o sprzedaży dóbr nieruchomych spadkowych przepisane będą.

Art. 1048. Na przypadek wymieniony w poprzedzającym artykule, gdyby wierzycielem była osoba małoletnia, lub pozbawiona własney woli, będzie wolno opiekunowi za zdaniem rady familiyney przyłączyć się do innych stron interessowanych względem tegoż żądania.

Gdyby zaś osoba małoletnia lub pozbawiona własney woli była dłużnikiem, wtedy nie będzie wolno innym stronom interessowanym wnosić takowego żądania inaczey, iak tylko poddając się, aby zachowanemi były wszystkie formalności przepisane, niżej w rozdziale względem przedaży dóbr należących do osób małoletnich.

R O Z D Z I A Ł LXII.

O porządku hypotek czyli o klasyfikacyi.

Art. 1049. Jeżeli sprzedaż nieruchomości zaiętey na którymkolwiek terminie licytacyi, o których się w artykułach 993 997 i 1010 mówiło, przyszła do skutku, tedy w ciągu dni 30. rachuiąc od wręczenia wyroku przysądzenia, gdyby ten nie był zaskarżony, a w przypadku odwołania się od niego do wyższey Instancyi, tedy w ciągu dni 30. rachuiąc od dnia wręczenia wyroku wyższey Instancyi, którymby wyrok Instancyi niższey potwierdzony został, wierzyciele i dłużnik będą obowiązani ułożyć się sami między sobą, względem rozdzielenia ceny za sprzedaną nieruchomość wynikłey.

Art. 1050. Gdyby się po upłynieniu dni tych 30. wierzyciele i dłużnik nie ułożyli sami między sobą, albo gdyby sprzedaż zaiętey nieruchomości, z względu na artykuły 1011 aż do 1015 włącznie nie przyszła do skutku, w tenczas powinno nastąpić sądownie ustanowienie porządku hypotek między wierzycielami czyli klasyfikacya, a to podług poniższych przepisów.

Art. 1051. Jeżeli zajęta nieruchomości należy do hypoteki dóbr ziemskich, tedy klasyfikacya będzie popierana w Sądzie ziemskim, będzie zaś popierana w Sądzie gminnym, ieśli zajęta nieruchomości nie należy do teyże hypoteki.

Art. 1052. W ciągu dni 8. po upłynieniu dni 30. wierzycielom i dłużnikowi do ułożenia się między sobą podług artykułu 1049 dozwolonych, albo też w ciągu dni 8. po odprawionéy bezskutecznie podług artykułu 1010 powtórnéy licytacji, wierzyciel zajmujący, a gdyby ten działać zaniedbał, tedy po upłynieniu pomienionych dni 8. wierzyciel naysilniejszy, albo osoba, która przysądzenie nieruchomości pozyskała, będą się domagali w Sądzie ziemskim przez wniesienie illacyi wyznaczenia Sędziego, przed którym ma się przystąpić do sporządzenia klasyfikacyi. Sąd ziemski wyda na żądanie strony rezolucyą, i wyznaczy Sędziego z pomiędzy członków składu swego.

W Sądzie zaś gminnym sporządzenie teyże klasyfikacyi będzie należeć do samegoż Sądu.

Art. 1053. Strona popierająca klasyfikacyą postara się od wyznaczonego Sędziego ziemskiego, albo od Sądu gminnego o rozkaz do wezwania wierzycieli, od którego się zacznie protokół klasyfikacyi. Do takowego protokołu strona też złoży wyciąg wydany przez zwierzchność hypoteczną, obeymujący wszystkie tam wpisane wierzytelności hypoteczne.

Art. 1054. Na mocy powyższego rozkazu wierzyciele będą wezwanemi przez pozew wręczony w zamieszkaniach obranych przez ich wpisy hypoteczne, a w przypadku gdyby w wpisach hypotecznych nie było wzmianki o obranych zamieszkaniach, tedy w zamieszkaniach zwyczajnych, albo też w zamieszkaniach ich obrońców ieżeli tych ustanowili, a to w tym celu, aby w ciągu dni 45. dokumenta wierzytelności ich usprawiedliwiające złożyli.

Art. 1055. Oprócz tego Sędzia wyznaczony od Sądu ziemskiego, albo Sąd gminny wygotuje obwieszczenie o sporządzić się mającéy klasyfikacyi, które wyrażać będzie: przezwisko nieruchomości zajętéy, ilość iéy szacunku przez detaxatorów ustanowionego i ilość ceny sprzedażnéy, ieśli ta na licytacji była sprzedaną, imie dłużnika i nakoniec wezwanie ogólne wszystkich wierzycieli na nieruchomości teyże hypotekowanych, bez wyrażania ich imion w szczególności wraz z wezwaniem aby w ciągu dni 45. Dokumenta ich wierzytelności usprawiedliwiające do mającego się sporządzić protokołu klasyfikacyi złożyli. Ob-
wie-

wieszczenie to wydane urzędownie, będzie oddane stronie klasyfikacyą popieraiący, która postara się o umieszczenie onegoż po dwa razy przynajmniéy w dzienniku drukowanym Woiewództwa tego, w którym zaięta nieruchomość iest położoną.

Jeżeli zaś szacunek zaięty nieruchomości przenosi ilość zł. polsk. 50,000; tedy strona popieraiąca klasyfikacyą postara się ieszcze o umieszczenie tegoż obwieszczenia raz przynajmniéy w Gazecie Warszawskiéy, albo w piśmie tém drukowaném publiczném, iakieby przez postanowienie Rządowe w przyszłości na ten koniec przeznaczone było.

Przez umieszczenie w pismach tych publicznych obwieszczenia tego, będzie zastąpione wręczenie wezwania, o którym się w artykule 1054 mówiło względem tych wierzycieli, którychby zamieszkanie wiadome nie było, albo którzyby za granicą mieli swoje zamieszkanie.

Art. 1056. W ciągu dni tych 45. rachuiąc tak od dnia wręczonych wierzycielom podług artykułu 1054 wezwań, iako też od dnia ostatniego umieszczenia w pismach publicznych podług artykułu 1055 obwieszczenia, każdy wierzyciel, a nawet wierzyciel który zaięcie nieruchomości popierał, będzie obowiązany podać likwidacyą swego długu i złożyć swoje dokumenta do sporządzić się mającego protokołu klasyfikacyi.

Jeżeli klasyfikacya popierana będzie w Sądzie ziemskim, tedy likwidacya ta i dokumenta będą złożone wraz z aktem podpisanym przez obrońcę, którego wierzyciel ustanowić będzie obowiązany. Akt ten likwidacyiny będzie zawierał w sobie żądanie kollokacyi. Sędzia wyznaczony zrobi wzmiankę w swoim protokóle o takowém złożeniu.

Jeżeli zaś klasyfikacya popierana iest w Sądzie gminnym, tedy dokumenta będą złożone wprost do protokołu w sposobie przez artykuł 41. wskazanym, w którym likwidacya długu i żądanie kollokacyi będą zapisane, a wierzyciel każdy będzie obowiązany obrać sobie zamieszkanie w miejscu tym, gdzie Sąd gminny zasiada.

Art. 1057. Po upłynieniu dopiero tych dni 45. Sędzia od Sądu ziemskiego wyznaczony, albo Sąd gminny sporządzi na końcu swego protokołu projekt to iest plan klasyfikacyi wszystkich wierzycieli, stósownie do złożonych dokumentów.

O sporządzeniu planu klasyfikacyi téy, strona kktóra ią po-

piera, doniesie wierzycielom tym, którzy złożyli dokumenta, oraz dłużnikowi wraz z wezwaniem, aby w przeciągu dni 30. wzięli go do przejrzenia i aby ten przyznali lub zaprzeczyli, gdyby tak wypadło, a to w tymże samym protokóle sporządzonym przez Sędziego od Sądu ziemskiego wyznaczonego, albo też przez Sąd gminny.

Jeżeli klasyfikacya popierana jest w Sądzie ziemskim, tedy doniesienie to i wezwanie nastąpi w akcie wręczonym obrońcy przez obrońcę.

Art. 1058. Gdyby wierzyciele, którzy złożyli dokumenta nie wzięli w pomienionym przeciągu czasu do przejrzenia sporządzonego planu klasyfikacyi i dokumentów przez innych wierzycieli składanych, tedy zostaną prekludowanemi bez nowego wzywania, a nawet bez wyroku.

Nie będzie miała miejsca żadna rozprawa, jeżeli żaden spór nie zajdzie.

Art. 1059. Wierzyciele którzyby późniéj i dopiero po wyznaczonym podług artykułów 1054 i 1055 terminie dni 45. złożyli swoje likwidacye i dokumenta, będą obowiązani ponieść kosztą, do których stałoby się przyczyną spóźnione przez nich złożenie likwidacyi i dokumentów, oraz doniesienie o tém złożeniu innym wierzycielom w celu, aby je wzięli do przejrzenia. Nie będą oni mogli odzyskiwać tych kosztów, ani ich rachować w jakimkolwiek przypadku, i owszem będą oni odpowiedzialnemi za prowizye, któreby narosły, rachując od dnia tego, w którymby były bieżące przestały, gdyby złożenie przez nich likwidacyi i dokumentów nastąpiło było w wyznaczonym terminie.

Art. 1060. Gdyby spory względem sporządzonego planu klasyfikacyi zachodziły, i jeżeli ta popierana była w Sądzie gminnym, tedy Sąd tenże wyznaczy ieden termin, na który wszystkie strony do sporów tych interessowane będą wezwane, Sąd spory takowe do Protokółu, w sposobie przez artykuł 41 wskazanym zapisze, te natychmiast rozsądzi i wyrok stronom ogłosi. Jeżeli zaś klasyfikacya popierana była w Sądzie Ziemskim, tedy Sędzia do sporządzenia iéy planu wyznaczony, odeśle strony spór wnoszące na audyencya.

Pomimo iednakże takowych sporów, tak Sąd gminny, iako téż i Sędzia od Sądu Ziemskiego wyznaczony ustanowi porządek klasyfikacyi co do tych wierzytelności, które poprzedzają inne w sporze będące, i będzie Pisarzowi nakazane wydanie wyciągów

klasyfikacyi tym wierzycielom, którzyby do żadnego zwrotu względem wierzycieli późniejszych obowiązani nie byli.

Art. 1061. Gdyby nie zachodził żaden spór względem sporządzonego planu klasyfikacyi, tedy czyli to Sędzia od Sądu ziemskiego wyznaczony, czyli też Sąd gminny zamknie protokół klasyfikacyi, obrachuje koszta iakie na wymazanie długów z hipoteki i na popieranie klasyfikacyi wypadną, a które będą kollokowanemi z pierwszeństwa przed wszystkiemi innemi wierzytelnościami; następnie wyrzeczę, że wierzyciele, którzy likwidacyi swych nie podali i nie złożyli dokumentów, zostaią prekludowani w swych prawach, rozkaże Pisarzowi, aby wydał wyciągi klasyfikacyi wierzycielom użytecznie kollokowanym, nakaże oraz wymazanie wpisów hipotecznych wierzycieli użytecznie niekollokowanych, a nakoniec jeżeli sprzedaż nieruchomości przyszła na licytacyi do skutku, wytrąci dla osoby téy, która przysądzenie nieruchomości pozyskała, a to w miarę każdéy wierzytelności wyrażonéy w wyciągu klasyfikacyi tyle, ile się należy za koszta na wymazanie hipotecznego wpisu potrzebne.

Art. 1062. Wierzyciele późniejsi w porządku hipotecznym od tych kollokowanych wierzytelności, względem których spór zaszedł, końcem poparcia sporów odesłanych na audyencyą Sądu ziemskiego, będą obowiązani w ciągu pierwszych 8. dni trzydziesto-dniowego terminu dozwolonego do wnoszenia tychże sporów ułożyć się między sobą względem wyboru iednego obrońcy, inaczéy będzie stawał za nich obrońca ostatniego wierzyciela kollokowanego.

Wierzyciel, któryby sam pojedynczo spór prowadził, ponieście koszta, do którychby ten iego szczególny spór był przyczyną, i nie będzie mógł ich odzyskiwać, ani też w żadnym przypadku ich rachować.

Strona popierająca klasyfikacyą, iako taka, ani iéy obrońca, nie będą mogli być przypozywanemi do tego sporu.

Art. 1063. Strona pilniejsza przedstawi rzecz na audyencyą Sądu ziemskiego po prostém wezwaniu obrońcy przez obrońcę bez żadnego innego postępowania.

Art. 1064. Wyrok w Sądzie ziemskim będzie wydany na relacyą Sędziego do sporządzenia planu klasyfikacyi wyznaczonego i na wnioski Prokuratora Królewskiego, i będzie w sobie zawierał obrachowanie kosztów.

Art. 1065. Appellacya od wyroku rozsądzaiącego spory wniesione względem sporządzonego planu klasyfikacyi, nie będzie przy-

ięta, jeżeli nie zostanie założoną w ciągu dni 30, rachując co do wyroku zapadłego w Sądzie gminnym od dnia ogłoszenia onegoż, jeżeli był naoczny, a od dnia jego wręczenia w zamieszkaniu strony, jeżeli był zaoczny. Co zaś do wyroku zapadłego w Sądzie ziemskim, tedy rachując od dnia wręczenia jego w zamieszkaniu strony czyli był naoczny, czyli też zaoczny.

Instrukcyja appellacyjna przeciwko wyrokom Sądu gminnego będzie sporządzona stosownie do artykułu 696, appellacya zaś przeciwko wyrokowi Sądu ziemskiego będzie założona przez pozew zawierający w sobie wymienienie uciążliwości.

Art. 1066. Wierzyciel na ostatku ukollokowany, może być do appellacyi zapozwany, gdyby tego potrzeba wypadła.

Art. 1067. W drodze appellacyi przeciwko wyrokowi Sądu ziemskiego założonéy, będą tylko wręczone z strony appellowanych osób wnioski i konkluzye, wraz z powodami, i rzecz będzie wniesiona na audyencyą tak iak się powiedziało w artykule 1065.

Art. 1068. Wyrok appellacyjiny będzie zawierać w sobie obrachowanie kosztów. Strony, które przegraią w appellacyi, będą skazane na ich zapłacenie i nie będzie im wolno takowych odzyskiwać.

Art. 1069. Wszystkie te przepisy, które są w artykułach powyższych wskazane co do odwołania się w drodze appellacyi, będą także zastosowanemi i zachowanemi wtenczas, gdyby w sporze względem klasyfikacyi wniesionym, miało miejsce odwołanie się drogą rewizoryną do Trybunału Naywyższego.

Art. 1070. W dni 15. po wyroku Sądu I. Instancyi, który rozsądzał te spory, a w przypadku, jeżeli zaszło odwołanie się czyli to drogą appellacyi, czyli też drogą rewizoryną, tedy w dni 15. po wręczeniu wyroku zapadłego w Trybunale wyższyć Instancyi, Sędzia wyznaczony od Sądu ziemskiego, albo Sąd gminny ustanowi ostatecznie porządek klasyfikacyi względem wierzytelności, które były w sporze i względem wierzytelności późniejszych, a to stosownie do przepisów w artykule 1061 zawartych. Co zrobiwszy zamknie protokół klasyfikacyi, a od dnia już zamknięcia tegoż protokołu prowizye i dochody wierzycieli użytecznie ukollokowanych przestaną bieżyc i nie będą rachowanemi.

Art. 1071. Koszta obrońcy, który w Sądzie ziemskim stawał za wierzycieli spór wiodących, będą kollokowane z pierwszeństwem przed wszystkiemi innemi wierzytelnościami, a to na tych pieniądzach, które pozostaną do podziału, po odtrąceniu pieniędzy owych, któreby były obróconemi na zaspokoienie wierzytelności tych, iakie poprzedzały wierzytelności w sporze będące.

Art. 1072.

Art. 1072. Wyrok pozwalający wziąć z massy pieniędzy na koszt wniesionych sporów, upoważni do ich wzięcia, albo wierzyciela na którego zaspokoienie funduszu zabraknie, albo też dłużnika. Rozkaz exekucyjny wydany w téj mierze wyrazi takowe upoważnienie i wymieni stronę, która takowe dobrodzieystwo otrzyma.

Art. 1073. Ci którzyby spory wniesione przegrali, będą odpowiedzialnemi dłużnikowi i wierzycielowi, na którego zaspokoienie funduszu zabraknie za prowizye i dochody, iakieby narosły w ciągu rzeczonych sporów.

Art. 1074. W ciągu dni 10. po ustanowionym ostatecznie przez Sędziego od Sądu ziemskiego wyznaczonego, albo też przez Sąd gminny porządku klasyfikacyi, Pisarz wyda każdemu wierzycielowi użytecznie kollokowanemu wyciąg klasyfikacyi, który, (ieżeli sprzedaż nieruchomości do skutku przysła) będzie go upoważniał do exekucyi przeciwko osobie która przysądzenie teyże nieruchomości uzyskała. Na przypadek zaś ieżeli sprzedaż nieruchomości do skutku nie przysła, będzie mu nadawał prawo żądania od Sądu, a to stosownie do artykułu 1013, aby nieruchomość taka wierzycielom podług porządku hypotek w klasyfikacyi umieszczaiącym się na własność przysądzona została.

Art. 1075. Wierzyciel ukollokowany kwituiąc osobę zyskuiącą przysądzenie z wypłaconey sobie wierzytelności z iaką był w porządku klasyfikacyi umieszczony, zezwoli razem na wymazanie swego wpisu hypotecznego.

Art. 1076. W miarę wypłaconych wierzytelności ukollokowanych, zwierzchność hypoteczna za okazaniem sobie wyciągu z klasyfikacyi i kwitu wierzyciela, wymaze z urzędu wpis hypoteczny w takiéy ilości, iaką wynosi zakwitowana summa.

Art. 1077. Wpis hypoteczny nastąpiony z urzędu, będzie wymazany stanowczo, gdy osoba, która przysądzenie zyskała usprawiedliwi, że cenę przez siebie podaną całkowicie zapłaciła bądź wierzycielom użytecznie kollokowanym, bądź dłużnikowi, i gdy okaże rozkaz Sędziego wyznaczonego przez Sąd ziemski albo Sądu gminnego, zalecający wymazanie wpisów hypotecznych wierzycieli nieukollokowanych.

Art. 1078. Każdy wierzyciel będzie mógł uzyskać wpis hypoteczny końcem zachowania praw swego dłużnika, lecz summa, z którąby dłużnik był umieszczony, będzie rozdzielona iako ruchomość między wszystkich wierzycieli zahypotekowanych, lub opozycye przed ukończeniem klasyfikacyi zakładaiących.

Art. 1079. W przypadku gdyby kto zwłóczył, lub zaniedby-

wał popieranie klasyfikacyi, będzie wolno każdemu innemu mającemu do tego prawo, żądać upoważnienia siebie do wstąpienia na jego miejsce. Jeżeli klasyfikacya popierana jest w Sądzie gminnym, tedy żądanie to będzie wniesione i zapisane do protokołu klasyfikacyjnego, i będzie wezwana oraz wysłuchana osoba, która klasyfikacyą popierała, a Sąd spór ten bez zwłoki rozsądzi.

Jeżeli zaś klasyfikacya popierana jest w Sądzie ziemskim, tedy żądanie to będzie wniesione przez notę wpisaną do protokołu klasyfikacyjnego. Nota ta będzie komunikowana osobie téj, która popierała klasyfikacyą w akcie wręczonym obrońcy przez obrońcę, i będzie sądzona summarycznie na audyencyi, a to za zdaniem relacyi przez Sędziego, który był do sporządzenia planu klasyfikacyi wyznaczony.

J. Nep. Wołicki S. T. N.

Redaktor.

w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu

M. Woźnicki.

R O Z D Z I A Ł LXIII.

O odstąpieniu własności prywatnej z powodu użyteczności publicznej.

Art. 1080. Rząd Królestwa Polskiego ma prawo wymagać od każdego odstąpienia własności z powodu użyteczności publicznej za sprawiedliwym i poprzednim wynadgrózeniem. Prawo oznaczy formy i przypadki, do których powyższe prawidło będzie się mogło stosować (art. konst. 27.) (*)

(*) *Nota* *Materya ta nie gdzieindziej powinna być umieszczona, iak tylko w kodexie postępowania sądowego cywilnego. Za pomocą bowiem tylko Sądu konstytucyjnego przyprowadzić można do exekucyi żądane przez rząd odstąpienie własności prywatnej, a to z powodu użyteczności publicznej. Materya ta nie gdzieindziej, iak tylko w tym tu z porządku położonym rozdziale zredagowana być powinna, bo między sprzedażą dóbr nieruchomych w drodze exekucyi sądowej przez wierzyciela popieraną, a między odstąpieniem własności prywatnej przez rząd żądanym z powodu użyteczności publicznej, ta tylko iedna zachodzi różnica, że tamta za środkującą licytacją sądową i za zapłaconiem ceny przez licytującego nabywcę ofiarowanej, to zaś bez żadnej licytacji, lecz za sprawiedliwym i poprzednio nastąpić powinny przez rząd wynadgrózeniem otrzymują swój skutek. Oprócz więc oznaczenia przypadków, do których żądane przez rząd ustąpienie własności prywatnej będzie się mogło stosować, muszą być w redakcyi koniecznie zastosowane powszechne i iednostajne prawidła tyczące się oszacowania własności, muszą być także zastosowane przepisy zabezpieczające właściciela, od któregooby żądane było odstąpienie względem sprawiedliwego i poprzedniego wynadgrózenia, iakie mu konstytucya zaręcza, muszą być wreszcie wskazane iednostajne przepisy względem wydania sądownie na rzecz rządu wyroku przysądzenia odstąpionej własności. Muszą nakoniec być zastrzeżone iednostajne przepisy, tyczące się porządku hypotek, czyli klasyfikacyi względem tych wierzycieli, którychby długi na odstąpioną rządowi własności były hypotecznie ubezpieczonemi.*

Redakcyą rozdziału tego nie umieszcza się tu z tęg przyczyny, iż Rada Stanu projekt w tęg materyi przez inny wydział rządowy oddzielnie od projektu do kodexu postępowania sądowego cywilnego, wygotowany, iuż podobno do swęg dyskusyi podany miał.

Wnioskiem więc iest redaktora, aby projekt dopiero wspomniony komunikowany był Kommissyi Sprawiedliwości w celu przejrzenia onegoż i uzupełnienia go potrzebnemi, a z projektem ogólnego tego kodexu postępowania sądowego cywilnego zgodnemi formami.

O przyaresztowaniu osoby dłużnika.

Art. 1081. Nikt nie będzie mógł być zatrzymanym tylko po dług form i w przypadkach prawem oznaczonych (art. konst. 19.)

Art. 1082. Żaden areszt osobisty nie będzie mógł być do exekucyi przyprowadzony, iak tylko w dzień ieden po wręczeniu tak wyroku, w którym tenże areszt wyrzeczony został, iako też i wezwania exekucyinego. Wręczenie wyroku i wezwania wyż pomienionych skuteczni woźny, któregokolwiek sądu.

Wezwanie to exekucyine będzie w sobie zawierać wybór zamieszkania wierzyciela exekucją popierającego w mieyscu tym, gdzie się znajduie sąd który wydał pomieniony, wyrok, a to ieżeli wierzyciel tam nie mieszka.

Art. 1083. Nie będzie wolno Urzędnikowi exekwuiącemu przedsiębrać exekucyi przez areszt osobisty, iak tylko na mocy wyroku prawomocnego i za okazaniem sobie zaświadczenia Pisarza, że przeciwko wyrokowi temuż niemasz założonéy i zapisanéy w księdze, o której się w artykule 228 mówiło, ani oppozycyi, ani appellacyi.

Art. 1084. Dłużnik nie będzie mógł być aresztowanym

1. Przed wschodem i po zachodzie słońca.
2. W święta uroczyste religii chrześcijańskiéy i w święta religii téy, którą dłużnik wyznaie.
3. W domach obrządkom religijnym poświęconych, lecz tylko podczas nabożeństwa.
4. W mieyscu i podczas posiedzeń władz publicznych.

Art. 1085. Protokół przyaresztowania będzie zawierał w sobie oprócz formalności aktom urzędowym zwyczajnych

1. Powtórzenie wezwania exekucyinego które będzie do protokołu zapisane i dłużnikowi odczytane.
2. Wybór zamieszkania wierzyciela exekucją popierającego w mieyscu tym, gdzie zasiada sąd który wydał wyrok pozwalający aresztu osobistego, a to ieżeli wierzyciel tam nie mieszka.

Urzędnik exekwuiący przybierze do assystencyi dwóch świadków wiaro-godnych. Wierzycielowi nie będzie wolno przy téy exekucyi być przytomnym osobiście.

Art. 1086. Jeżeli upłynął rok cały, rachuiąc od daty wezwa-

nia exekucyjnego, tedy powinno nastąpić nowe wezwanie wręczone dłużnikowi przez woźnego któregokolwiek sądu.

Art. 1087. W przypadku gdyby dłużnik czynił opór gwałtowny, będzie wolno Urzędnikowi exekwującemu postawić straż przy drzwiach, końcem zapobieżenia ucieczce i zażądać pomocy wojskowej. Jednakże i w tym razie nie będzie wolno ostrzejszych użyć sposobów, iak tylko takich, iakich konieczna potrzeba wymaga dla zabezpieczenia się o osobie dłużnika, lecz bez żadnego iéy uszkodzenia.

Dłużnik czyniący gwałtowny i szkodliwy opór będzie pociągnięty stósownie do przepisów kodexu karnego.

Art. 1088. Gdyby dłużnik domagał się aby w téy mierze nastąpiła szybka sądowa decyzja, tedy będzie zaprowadzony natychmiast na audyencyą sądu mieysca tego, gdzie nastąpiło zaarrestowanie, który rozstrzygnie zachodzący spór natychmiast, a to na wniesioną ustnie nawet przez dłużnika illacyą. Gdyby zaarrestowanie nastąpiło nie w godzinach audyencyonalnych, dłużnik będzie zaprowadzony do mieszkania Prezesa Sądu ziemskiego, albo też Sędziego gminnego.

Art. 1089. Decyzja wydana przez Prezesa lub Sędziego będzie zapisana w protokóle Urzędnika exekwującego, i natychmiast będzie wykonana.

Art. 1090. Gdyby dłużnik nie żądał decyzji sądowéy, albo gdyby na przypadek iéy żądania, Sąd, Prezes, albo Sędzia gminny rozkazał aby się niewstrzymywano z exekucyą, tedy dłużnik będzie zaprowadzony do domu aresztu mieyscowego, a jeżeli go tam niemasz, tedy do aresztu naybliższego.

Urzędnik exekwujący i wszystkie inne osoby, któreby zaprowadzały, przyimowały, lub zatrzymywały dłużnika w mieyscu onieznaczonym prawnie do zatrzymania, będą pociągnięti iako popełniający czyn samowolnego uwięzienia.

Art. 1091. Będzie utrzymywana w domu aresztu księga przeznaczona do zapisywania osób aresztowanych. Zapisanie w księdze téy tyczące się osoby przyprowadzonego dłużnika, wymieni

1. Wyrok na mocy którego przystąpiono do exekucyi.
2. Imiona i zamieszkanie wierzyciela.
3. Wybór iego zamieszkania, jeżeli tenże nie mieszka w mieyscu tym, gdzie zasiada sąd ten który wydał wyrok.
4. Imiona, zamieszkanie i stan dłużnika.
5. Złożenie pieniędzy potrzebnych dłużnikowi przynaymniéy

przez ieden miesiąc na utrzymanie iego życia, a które rachuiąc na dzień ieden, nie będą ani większemi iak groszy polskich 40, ani mnieyszemi iak groszy polskich 15. Nakoniec.

6. Wzmiankę o zostawionéy i oddanéy do rąk dłużnika kopii tak protokółu zaaresztowania, iako też zapisania osoby iego do księgi osób aresztowanych.

Zapisanie to w pomienionéy księdze będzie podpisane przez Urzędnika exekwującego.

Art. 1092. Dozorca domu aresztu przepisze do swoiéy księgi wyrok upoważniający do aresztowania. Gdyby Urzędnik exekwujący nie okazał tego wyroku, tedy dozorca nie przyjmie dłużnika i nie wpisze go w księgę osób aresztowanych.

Art. 1093. Wierzyciel będzie obowiązany złożyć pieniądze z góry na potrzeby do życia dłużnika. Te nie będą mogły byđ napowrót odebrane, chociażby kto inny dalsze trzymanie dłużnika w areszcie zamówił, wyjąwszy gdyby na to ten, który zamawia pozwolił.

Art. 1094. Trzymanie dalsze dłużnika w areszcie będzie mogło byđ zamówione przez tych, którzyby mieli prawo wyekwować przeciwko niemu areszt osobisty. Można także zamówić dalsze trzymanie w areszcie tego, który iest aresztowany iako obwiniony o zbrodnię lub występek, a w skutku tego zamówienia, będzie przeprowadzonym do domu aresztu cywilnego, chociażby pozyskał wyrok uwolnienia i choćby iuż był wolnym od kary za zbrodnię lub występek.

Art. 1095. Przy zamawianiu dalszego trzymania dłużnika w areszcie będą zachowanemi formalności wyżéy względem przyaresztowania przepisane. Jednakże Urzędnik exekwujący nie będzie iuż przybierał do assistencyi świadków, a osoba zamawiająca będzie wolna od złożenia pieniędzy na potrzeby do życia dłużnika, ieżeli te iuż były złożone.

Wierzycielowi, który przyaresztował dłużnika, będzie wolno pociągnąć osobę zamawiającą przed sąd mieysca tego, gdzie dłużnik iest przyaresztowany, końcem zniewolenia go, ażeby się do opatrzenia potrzeb życia dłużnika w równéy części przyłożył.

Art. 1096. Gdyby formalności wyżéy przepisane zachowanemi nie były, będzie wolno dłużnikowi zanieść skargę do sądu o nieważność przyaresztowania, a skarga ta będzie wniesiona przed sąd mieysca tego, gdzie został przyaresztowany. Jeżeli skarga ta o nieważność przyaresztowania wspiera się na zasadach tyczących się

się przedmiotu głównego sprawy, tedy będzie wniesiona przed sąd ten, do którego należy stanować względem exekucyi wyroku.

Art. 1097. We wszystkich przypadkach, będzie wolno skargę tę wnieść z skróconym terminem na mocy pozwolenia sądu, uzyskanego podług przepisu artykułów 54, i 131. Pozew będzie wręczony przez woźnego któregokolwiek sądu w zamieszkanu, iakie było obrane przez wierzyciela przy zapisaniu dłużnika do księgi osób aresztowanych. Sprawa ta będzie sądzona bez żadnej zwłoki, a w Sądzie ziemskim będzie sądzona summarycznie na wnioski Prokuratora Królewskiego.

Art. 1098. Nieważność przyaresztowania, dla iakiéykolwiek przyczyny ta była wyrzeczona, nie będzie pociągać za sobą nieważności zamówień, iakieby zaszły względem dalszego trzymania w areszcie dłużnika.

Art. 1099. Dłużnik, którego przyaresztowanie uznane było za nieważne, nie będzie mógł byđ przedzým aresztowanym o tenże sam dług, iak dopiero po upłynieniu dnia przynajmniéy jednego po swoim wyjściu.

Art. 1100. Dłużnik będzie wypuszczony na wolność, składając do rąk dozorczy domu aresztu przedmiot, za który iest przyaresztowany i koszta aresztu.

Art. 1101. Jeżeli zaaresztowanie uznane będzie za nieważne, wierzyciel będzie skazany na wynadgodzenie dłużnikowi kosztów, szkód i straconych korzyści.

Art. 1102. Dłużnik prawnie zaaresztowany otrzyma swoje uwolnienie

1. Za zezwoleniem wierzyciela, który popierał iego zaaresztowanie i za zezwoleniem zamawiających osób, jeżeli się iakie znajduią.
2. Za zapłaceniem lub złożeniem długów winnych tak wierzycielowi który popierał zaaresztowanie, iako też i osobom zamawiającym, oraz prowizyi przypadłych, tudzież przysądzonych kosztów processowych i kosztów przyaresztowania, nakoniec za zwróceniem pieniędzy na potrzeby do życia złożonych.
3. Na mocy pozyskanego dobrodzieystwa odstąpienia majątku na rzecz wierzycieli.
4. W przypadku gdyby nie były złożone pieniądze z góry na potrzeby do życia dłużnika.

5. Jeżeli dłużnik zaczął 70. rok życia swego i jeżeli w tym ostatnim przypadku nie dopuścił się oszukaństwa. Nakoniec.
6. Jeżeli dłużnik złożony jest ciężką chorobą niebezpieczeństwem utraty zdrowia lub życia grożącą, co będzie obowiązany usprawiedliwić świadectwem wydanym przez miejscową radę lekarską, a tam gdzie jej nie masz, przez miejscowego lekarza lub fizyka. W tym jednakże ostatnim przypadku dłużnik po wyzdrowieniu będzie mógł być na powrót do domu aresztu zaprowadzony.

Art. 1103. Zezwolenie na wypuszczenie z aresztu dłużnika będzie mogło być zeznane bądź przed regentem aktów publicznych, bądź w księdze osób aresztowanych, o której się mówiło w artykule 1091.

Art. 1104. Dług, w którymby dłużnik przyaresztowany chciał się uiszczyć, będzie złożony w ręce dozorca domu aresztu, i nie będzie wcale potrzeba nakazywać złożenia takowego wyrokiem. Gdyby dozorca wzbraniał się przyjmować go, tedy dług ten będzie złożony do depozytu.

Art. 1105. Uwolnienie dłużnika z aresztu z przyczyny niezłożonych pieniędzy na jego potrzeby do życia, będzie nakazane, skoro dozorca domu aresztu wyda zaświadczenie, iż takowych pieniędzy niezłożono, i skoro to zaświadczenie będzie załączone przy illacyi podanej o to do sądu, a na ten przypadek nie będzie potrzeba wcale wzywać wprzód w téj mierze strony przeciwnéj.

Gdyby jednakże wierzyciel opóźniający się z złożeniem pieniędzy na potrzeby do życia dłużnika, złożył je wprzód, nimby dłużnik wniósł illacyą o uwolnienie siebie, tedy ta nie będzie mogła być już więcéj przyjętą.

Art. 1106. Gdyby uwolnienie dłużnika z aresztu nakazanem było dla tego, że niezłożono pieniędzy na jego potrzeby do życia, tedy wierzyciel wtenczas dopiero będzie mógł domagać się powtórnego przyaresztowania dłużnika, gdy mu zwróci koszta przez niego poniesione końcem otrzymania uwolnienia, albo gdy w przypadku wzbraniania się dłużnika w ich przyjęciu, złoży je w ręce Pisarza sądowego, a razem gdy złoży także z góry na 6. miesięcy ilość pieniężną na potrzeby do życia dłużnika przepisaną. W tym przypadku nie będzie potrzeba wcale rozpoczynać na nowo formalności, jakie poprzedzić powinny przyaresztowanie, a to jeżeli powtórne przyaresztowanie nastąpi w ciągu roku iednego po pierwszym wezwaniu exekucyjnym, o którym się mówiło w art. 1082.

Art. 1107. Prośba o uwolnienie z aresztu będzie wnoszona przed sąd, w którego okręgu dłużnik jest zaaresztowany. Będzie wniesiona przez pozew wręczony z skróconym terminem podług przepisu artykułów 34 i 131 uzyskanym, a to w zamieszkaniu obranym przez wierzyciela przy zapisaniu aresztowanego dłużnika do księgi osób aresztowanych. Prośba ta będzie komunikowana Prokuratorowi Królewskiemu i będzie sądzona bez żadnej instrukcyi na najpierwszej audyencyi z pierwszeństwem przed wszystkimi innymi sprawami bez odraczania i bez oczekiwania nawet na następstwo wpisu z kolei.

Art. 1108. Dłużnik aresztowany nie będzie mógł siedzieć dłużej w areszcie za dług jeden nad lat trzy, rachując od dnia zapisania go w księgę osób aresztowanych, a gdyby trzymanie jego dalsze w areszcie było zamówione, tedy od dnia tego, w którym zamówienie toż nastąpiło.

R O Z D Z I A Ł LXV.

O szybkim rozsądzeniu sporów wynikłych przy exekucyi sądowej i w innych nagłych przypadkach.

Art. 1109. Gdyby zachodziły spory iakowe z powodu exekucyi sądowej wyroków lub aktów urzędowych, tyczące się bądź ważności przedsięwziętej exekucyi, bądź wynikłych trudności iakowych, albo też zakładanych opozycyi w ciągu sameyże exekucyi, czyli to między wierzycielami a dłużnikami, czyli też między nimi a osobami trzecimi, tedy wszystkie takowe spory będą wprowadzone i sądzone na zwyczajnej audyencyi sądu tego, iaki jest właściwym, stosownie do przepisów artykułu 801.

Art. 1110. W Sądzie ziemskim spory te będą sądzone summarycznie, tak iak się powiedziało w artykule 555 w punkcie 5.

Art. 1111. Wprowadzenie każdego takiego sporu na audyencyą powinno być poprzedzone wezwaniem wręczonem stronie przeciwnej na dni przynajmniej 8 w iey zamieszkaniu, albo w zamieszkaniu przez nią obranym; albo też w zamieszkaniu iey obrońcy, jeżeli go w sądzie ziemskim ustanowionego miała.

Art. 1112. W nagłych tylko i niebezpieczeństwem z przewłoki w rozsądzeniu sporu tyczącego się exekucyi sądowej, grożących przypadkach będzie wolno sądowi ziemskiemu na wniesioną stosownie do artykułu 131. illacyą, Sądowi zaś gminnemu na wniesioną ustnie nawet podług artykułu 34 od strony proźbę powyższy termin dni 8. skrócić do godzin najmniej 24, a razem pewny dzień i godzinę do osądzenia zachodzącego sporu wyznaczyć.

Przyczyna nagłości, powinna być przedstawiona i będzie wymieniona w rezolucyi sądowey skrócenia terminu dozwalaiący, który kopia wraz z wezwaniem będzie stronie przeciwny doręczona.

Art. 1113. Spory w przypadkach powyższym artykułem objętych wytoczone, będą sądzone codziennie z oddzielnego rejestru i przed wszystkimi innymi sprawami.

Będzie wolno Sądowi ziemskiemu i Sądowi gminnemu końcem osądzenia takowych sporów dawać audyencye i wyznaczać termina w godzinach nawet popołudniowych.

Art. 1114. Przeciwno wyrokom, któreby zapadły w przypadkach nagłych w artykule 1112 wymienionych, i któreby sądzone były z oddzielnego rejestru w artykule 1113 wzmiankowanego, nie będzie mogła być zakładana żadna opozycja.

Art. 1115. Odwołanie się od wyroków dopiero wspomnianych do Trybunału wyższej Instancyi będzie mogło być założone nawet przed upłynieniem dni 8, które są przez artykuł 654 zastrzeżone.

Odwołanie się to nie będzie mogło być wcale przyjętym, jeżeli nie było założone przed upłynieniem dni 15, rachując co do wyroku zapadłego w Sądzie gminnym od dnia ogłoszenia jego jeżeli był naocznym, a od dnia wręczenia jego stronie jeżeli był zaocznym. Co zaś do wyroku zapadłego w Sądzie ziemskim, tedy rachując od dnia wręczenia wyroku obrońcy strony, jeśli go miała ustanowionego, inaczej zaś od dnia wręczenia jego w zamieszkanu samejże strony.

Art. 1116. Trybunały wyższej Instancyi założone przeciwko wyrokom takim i w sporach takich odwołanie się, będą rozsądzać summarycznie i bez żadnych zwyczajnych formalności.

Art. 1117. Przepisy postępowania sądowego artykułami 1112 aż do 1116 włącznie objęte służyć będą nietylko względem sporów z exekucyi sądowey wynikłych, ale też i w innych nagłych sporach, w których rozsądzeniu przewłoka mogłaby być stronie ie-dnuy lub drugiey nader szkodliwą, albowy narażała stronę na utratę przedmiotu spornego.

J. Nep. W o l i c k i S. T. N.

Redaktor.

w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu

M. W o ź n i c k i.

C z ę ś ć III.

Rozmaite postępowania i przepisy.

K S I Ę G A I.

R O Z D Z I A Ł LXVI.

O oświadczeniu przez dłużnika chęci uiszczenia się wierzycielowi w długu, i o złożeniu iego do depozytu.

Art. 1118. Przepisy postępowania, iakie stanowi kodex cywilny, dozwalając dłużnikowi wolności oświadczyć chęć uiszczenia się w wypłacie długu swemu wierzycielowi i złożyć go do depozytu w przypadku gdy ten przyięcia wypłały sobie przez dłużnika ofiarowaney odmawia, uzupełniają się ieszcze w następującym sposobie.

Art. 1119. Każdy protokół oświadczenia chęci uiszczenia się w wypłacie albo też w iakowym obowiązku, będzie wyrażać przedmiot zaofiarowany, a to w takim sposobie, ażeby nie można na iego miejsce podstawić innego; ieżeli zaś przedmiotem tym są pieniądze, tedy protokół będzie zawierał ich obliczenie, sztuki monet i ich gatunek.

Art. 1120. W protokóle tym będzie zrobiona wzmianka, że wierzyciel odmówił przyięcia zaofiarowanego sobie przedmiotu, albo też że go przyjął, i będzie przez niego podpisany, a ieżeli odmówił podpisu, albo też oświadczył że nie może go podpisać, będzie o tém w protokóle zrobiona wzmianka.

Art. 1121. Gdyby wierzyciel odmówił przyięcia oświadczoney sobie chęci uiszczenia się, będzie wolno dłużnikowi, końcem uwolnienia się od długu, złożyć do depozytu sumnę, lub rzecz zaofiarowaną z zachowaniem formalności w kodexie cywilnym przepisanych.

Art. 1122. Spór, któryby mógł bydz wszczętym, bądź o ważność, bądź o nieważność albo oświadczenia chęci uiszczenia się, albo też złożenia do depozytu zaofiarowanego przedmiotu, będzie wniesiony do Sądu właściwego, podług tych ogólnych przepisów, iakie są ustanowione do zanoszenia innych skarg głównych. Jeżeli spór ten iest incydentalny, tedy będzie wniesiony przez notę.

Art. 1123. Jeżeli oświadczenie chęci uiszczenia się w wypłacie tyczy się przedmiotu ilość 500 zł. polsk. przechodzącego, lub jeżeli jest skutkiem wyroku w Sądzie ziemskim lub zjazdowym zapadłego, albo też jeżeli się tyczy nieruchomości, należących do hipoteki dóbr ziemskich, tedy spór powyższy będzie wniesiony do Sądu ziemskiego.

Jeżeli się tyczy przedmiotów handlowych będzie wniesiony do Sądu handlowego.

Będzie zaś wniesiony do Sądu gminnego, jeżeli chęć uiszczenia się w wypłacie obeymuie przedmiot ilości 500 zł. polsk. nieprzenoszący, lub jeżeli jest skutkiem wyroku zapadłego w Sądzie gminnym, albo też jeżeli tyczy się nieruchomości nie należący do hipoteki dóbr ziemskich.

Art. 1124. W wyroku, któryby uznał oświadczenie chęci uiszczenia się za ważne, a to w ten czas, kiedyby złożenie do depozytu zaofiarowanego przedmiotu jeszcze nie nastąpiło, będzie nakazano, że gdyby wierzyciel, nie odebrał od dłużnika summy lub rzeczy zaofiarowaney, ta do depozytu złożoną zostanie. Wyrok ten wyrzeczce także, iż procenta ustana rachować się od dnia tego, w którym złożenie do depozytu summy zaofiarowaney uskutecznił będzie.

Art. 1125. Złożenie do depozytu, czyli to dobrowolne, czyli też wyrokiem nakazane, nie będzie nigdy przeszkadzać oppozycjom, iakie z strony innych wierzycieli zakładane bydź mogą, jeżeliby zaś iakowe zaszły, tedy będzie o nich zrobione doniesienie wierzycielowi na rzecz którego złożenie nastąpiło.

R O Z D Z I A Ł LXVII.

O prawie właścicieli do zaięcia ruchomości i produktów należących do ich dzierżawców.

Art. 1126. Będzie wolno właścicielom i głównym dzierżawcom dóbr wiejskich lub domów, czyli by znajdował się kontrakt dzierżawny, czyli też choćby go i nie było, w dzień ieden po wezwaniu exekucyinem i bez pozwolenia Sądowego postarać się o zaięcie w zakład ruchomości i produktów gruntowych, które się znajdują w pomienionych dobrach wiejskich lub domach i które są na gruncie, a to za winną i zaległą już dzierżawę lub komorne.

Wolno im będzie nawet uskutecznić takowe zaięcie natychmiast, to jest bez poprzedniego wezwania exekucyinego, lecz za pozwoleniem właściwego Sądu.

Art. 1127. Jeżeli dzierżawa lub komorne należy się z nieruchomości, należący pod hypoteką dóbr ziemskich, tedy pozwolenie to będzie żądane od Sądu ziemskiego w proźbie przez illacyą wniesioną. Jeżeli zaś nieruchomość, z której winna jest dzierżawa lub komorne nie należy do pomienioną hypoteki, tedy pozwolenie to będzie żądane od Sądu gminnego przez notę na piśmie podaną.

Art. 1128. Wolno będzie także tymże właścicielom i głównym dzierżawcom zająć meble i sprzęty które się w wieyskiej dzierżawie lub w domu znajdowały, gdyby takowe bez ich zezwolenia wyniesionemi ztamtąd zostały, a na których właściciele ciż i główni dzierżawcy zachowają swój przywilej, byleby się o nie w czasie przez kodex cywilny przepisany upomnieli.

Art. 1129. Ruchomości poddzierżawców, znajdujące się w miejscach przez nich zamieszkałych i produkta gruntowe, mogą być zaiętemi za komorne i dzierżawę winne przez głównego dzierżawcę, od którego oni poddzierżawili. Lecz poddzierżawcy ci zyskają zniesienie takowego zaięcia, skoro usprawiedliwią, że się uścili głównemu dzierżawcy w wypłacie, lecz bez podstępu. Nie będzie im zaś wcale wolno tem się zasłaniać, że mu zapłacili z góry.

Art. 1130. Zaięcie tego rodzaju nastąpi w takiej samej formie, iak zaięcie nieruchomości, o którym się w rozdziale LVI mówiło. Osoba, u której zaięcie takowe nastąpiło, choćby była dłużnikiem, będzie mogła być ustanowiona zaiętych przedmiotów dozorcą. A jeżeli zaiętemi będą także dochody i produkta gruntowe, zaięcie ich nastąpi podług formy ustanowioną w rozdziale LVII i w artykułach 892 i 893 wskazaną.

Art. 1131. W ciągu dni 15. po nastąpieniu zaięcia, osoba, która je popiera będzie obowiązana pozwać dłużnika końcem usprawiedliwienia tegoż zaięcia i uznania go za ważne, a to pod upadkiem onegoż i pod wynadgrózeniem kosztów, szkód i straconych korzyści, i będą w téj mierze zastosowane przepisy artykułami 815 i 817 wskazane.

Art. 1132. Nie będzie można wprzód przystąpić do przedazy nieruchomości podług niniejszego rozdziału zaiętych, aż po uznaniu zaięcia za ważne.

Osoba, u której zaięcie nastąpiło, lub inny dozorca, jeśli iaki był ustanowiony, będą obowiązani pod aresztem osobistym do przystawienia zaiętych nieruchomości, końcem ich sprzedaży. W przypadku, gdyby zaiętemi były także produkta i dochody

gruntowe, będzie zastosowany i zachowany przepis artykułem 915 wskazany.

Art. 1133. Z resztą wszystkie inne przepisy dotyczące się zaięcia ruchomości i ich sprzedaży w rozdziale LVI wyrażone, oraz dotyczące się rozdzielenia zebranych pieniędzy po sprzedaży w rozdziale LIX wymienione, będą także zastosowanemi i zachowanemi na przypadek zaięcia rozdziałem niniejszym dozwolonego.

R O Z D Z I A Ł LXVIII.

O zaięciu ruchomości dłużnika niemiejscowego.

Art. 1134. Będzie wolno każdemu wierzycielowi zaiąć ruchomości znajdujące się w gminie téy, gdzie wierzyciel mieszka, a które należą do iego dłużnika niemiejscowego.

Będzie nawet wolno skutecznić zaięcie to wierzycielowi nie-maiącemu żadnego dokumentu i bez poprzedniego wezwania ekucyinego, lecz za uzyskaniem stosownie do artykułu 810 pozwoleniem Sądu tego, który jest podług artykułu 866 właściwym, oraz za złożeniem kaucyi artykułem powyższym 810 przepisanej.

Art. 1135. Za dłużnika niemiejscowego będzie się uważał ten, który żadnego w Królestwie Polskiem niema zamieszkania.

Art. 1136. Wierzyciel zaięcie popierający będzie mógł być ustanowiony dozorcą takowych ruchomości, jeżeli się w iego ręku znajdują; inaczey będzie ustanowiony kto inny dozorcą, stosownie do artykułów 856 i 857.

Art. 1137. Z resztą przepisy artykułów 1131, 1132, i 1133 będą także przy zaięciu przez rozdział niniejszy dozwolonem, zastosowanemi i zachowanemi.

R O Z D Z I A Ł LXIX.

O zaięciu ruchomości, końcem ich odzyskania.

Art. 1138. Nie będzie wolno przystępować do żadnego zaięcia ruchomości, końcem ich odzyskania, iak tylko na mocy pozwolenia Sądu. — Pozwolenie to będzie żądane od Sądu gminnego w nocie podanej na piśmie, jeżeli wartość ruchomości które zajmowanemi być mają nieprzenosi ilości zp. 500. Jeżeli zaś przenosi tę ilość, tedy będzie żądane od Sądu ziemskiego w proźbie wniesioney przez illacyą. Stroną i Urzędnik ekwuiący, którzyby bez takiego pozwolenia przystępowali do wyż rzeczzonego

go zaięcia, będą skazani na wynadgrózenie stronie przeciwnéy kosztów, szkód i straconych korzyści.

Art. 1139. W każdéy prózbie wniesionéy o pozwolenie takowego zaięcia, będą w krótkości wyrażone ruchomości te, które mają bydź zaiętymi, oraz będzie tymczasowie oznaczona ich wartość.

Art. 1140. W nagłych tylko przypadkach i grożących niebezpieczeństwem utraty przedmiotu tego, który ma bydź zajmowany, końcem odzyskania onegoż będzie wolno Prezesowi Sądu ziemskiego albo Sądowi gminnemu pozwolić na zaięcie w dni nawet świąt uroczystych.

Art. 1141. Gdyby posiadacz ruchomości tych, których popierane iest zaięcie, w celu ich odzyskania odmawiał otworzenia drzwi, lub sprzeciwiał się zaięciu, tedy spór ten będzie wniesiony do rozsądzenia przed Sąd właściwy z skróconym terminem podług przepisu artykułów 34, i 131 a tym czasem będzie wstrzymane zaięcie z zastrzeżeniem osobie popieraiący zaięcie, że wolno iéy iest żądać od Urzędnika exekwuiącyego aby postawił straż przy drzwiach mieysca tegoż, gdzie się ruchomości takowe znajdują.

Art. 1142. Przy takowém zaięciu będą zachowane też same formalności, iakie są przepisane w rozdziale LVI co do zaięcia ruchomości, i będzie wolno osobę tę, u którój zaięcie nastąpiło ustanowić zaiętych ruchomości dozorcą.

Art. 1143. Zaięcie to w ciągu dni 15. po iego nastąpieniu powinno bydź usprawiedliwione przez pozew wydany w celu uznania przez Sąd zaięcia za ważne, a to podług przepisów i pod ostrościami w artykułach 815 i 817 wskazanemi.

Art. 1144. Skarga o ważność zaięcia takiego będzie wniesiona przed Sąd właściwy osoby téy, przeciwko którój zaięcie iest wymierzone. A iezeli skarga ta iest w związku z sprawą iuż w Sądzie wiszącą, tedy będzie wniesiona przed Sąd ten, do którego sprawa taż wisząca iest wprowadzona.

R O Z D Z I A Ł LXX.

O zaięciu nieruchomości spornéy, końcem iéy odzyskania.

Art. 1145. Jezeli własność lub posiadanie nieruchomości iest w rzeczywistym i iuż rozpoczętym sporze między dwoma lub więcéy stronami, będzie wolno iednéy z nich prosić Sądu o upo-

ważnienie do zaięcia takowéy nieruchomości i domagać się tymczasowego iéy sekwestru.

Art. 1146. Nie będzie wolno przystąpić do takowego zaięcia nieruchomości, iak tylko na mocy poprzedzającego wyroku Sądowego po zapoznaniu strony przeciwnéy, a to pod nieważnością, i pod wynadgrózeniem kosztów, szkód i straconych korzyści, do ktorego będzie obowiązana tak strona, iako też i urzędnik, ktoryby zaięcie takowe uskutecznił.

Art. 1147. Pozew będzie wyrażał wymienienie nieruchomości ktora ma bydź zaiętą i iéy położenie. W pozwie tym będzie razem przedstawiona i wymieniona osoba, ktorey iako sekwestratorowi nieruchomości też pod tymczasowy dozór ma bydź oddana.

Art. 1148. Gdyby się strony nie zgodziły na tę osobę, będzie wolno Sądowi mianować sekwestratora w wyroku z urzędu, nie inaczéy iednak, iak z obowiązkiem złożenia kaucyi, ieżeli go strony od niéy nie uwolnią, ktorey ilość będzie w wyroku oznaczona. Wydany w téy mierze wyrok będzie wykonany pomimo opozycyi i appellacyi. Będzie nawet wolno stronie zyskuiącéy takowy wyrok podać go do wpisania w księgi właściwe hýpoteczne, końcem zabezpieczenia swych praw.

Art. 1149. Zaięcie takie nieruchomości nastąpi podług formalności wskazanych w artykule 943.

Art. 1150. Zaięcie to, i ustanowienie sekwestratora będzie trwać dopoty tylko, dopóki sprawa główna prawomocnym wyrokiem rozszdzona nie zostanie.

Ustanowiony sekwestrator będzie obowiązany oddać zaiętą nieruchomość i zdać rachunek stronie téy, ktora sprawę w głównym iéy przedmiocie wprowadzoną, prawomocnym takim wyrokiem wygra.

Art. 1151. Jeżeli iest w sporze własność, albo posiadanie nieruchomości należący do hýpoteki dóbr ziemskich, tedy zaięcie takie będzie popierane w Sądzie ziemskim, inaczéy zaś będzie popierane w Sądzie gminnym.

R O Z D Z I A Ł LXXI.

O środkach służących do otrzymania wpisu lub kopii iakowego aktu, albo przerobienia onegoż. ()*

(*) Nota. Redakcyą Rozdziału tego przedstawi oddzielnie Kommissya Sprawiedliwości z zastósowaniem iéy do organizacyi i przyszłego nowego porządku kancelaryi aktów publicznych i hýpotecznych.

R O Z D Z I A Ł LXXII.

O wydaniu dokumentu przez stronę i o dokumentach zgubionych, lub zepsutych.

Art. 1152. Gdyby kto miał przeciwko drugiemu prawo iakie, chociaż pod warunkiem, a nieposiadałby dokumentu, z którego o tém prawie mógłby się pewnie oświecić, alboteż, gdyby kto obawiał się rozpoczęcia sprawy przeciwko sobie a miał ważne obrony, żadnym iednak piśmiennym dokumentem niewsparte; temu będzie wolno domagać się od strony, która dokument takowy posiada, aby mu wypis urzędowy dokumentu, na jego koszt wydała.

Gdyby zaś strona ta wydania żadanego dokumentu domagającemu się odmawiała, będzie wolno temu pociągnąć ją do Sądu i zanieść żądanie prawu swemu właściwe.

Art. 1153. Gdyby kto dokument dany sobie przez drugiego zgubił, będzie mu wolno prosić Sądu, aby dokument taki był sądownie umorzony i uznany za nieważny.

Tym końcem ten, który dokument takowy zgubił, pozwie do Sądu stronę tę, która się dokumentem takowym zobowiązała, i w wezwaniu tém opiszę dokładnie treść tegoż dokumentu, a gdy strona też wezwana nic gruntownego naprzeciw żądaniu takiemu nie wniesie, Sąd wyda wyrok, na mocy którego wyznaczy wszystkim tym, w czyichby ręku dokument takowy znajdować się mógł termin roku iednego, natenkoniec, ażeby w przeciągu tegoż terminu, dokument ten stronie która go zgubiła zwrocili, a to pod zagrożeniem, że jeżeli tego w terminie oznaczonym nie zrobią, dokument taki będzie umorzony i uznany za nieważny, oraz że ten, który dokument taki wydał, nie będzie obowiązany za niego im odpowiadać.

Wyrok taki będzie w każdym przypadku umieszczony dwa razy z przerwą 6. miesięcy do wiadomości publiczney w dzienniku właściwego Woiewodztwa, gdzie zasiada Sąd, który wydał wyrok, a jeżeli przedmiot dokumentem tymże objęty przenosi ilość złp. 500. tedy podobnie będzie ieszcze umieszczony w gazecie Warszawskiej.

Po upłynieniu terminu rocznego, rachuiąc od dnia naypierwszego umieszczenia w dzienniku Woiewodzkim i w gazecie, będzie wolno stronie, która dokument taki zgubiła wniesć illacyą do Sądu, bez żadnego iuż strony drugiey wzywania, z proźbą o umorzenie tegoż dokumentu i o nznanie onegoż za nieważny, oraz za nieobowiązujący stronę tę która go wydała.

W skutek téy proźby Sąd po przekonaniu się o umieszczeniu w pismach publicznych wyroku poprzedzającego, tak iak się wyżej powiedziało wyda wyrok do zanesionéy proźby stosowny.

Art. 1154. Kto dokument sobie służący bez winy strony przeciwnéy zatracił, będzie obowiązany istotę wyrazow tegoż dokumentu przez inne prawne dowody usprawiedliwić.

Gdyby zaś zatrata takowego dokumentu z winy strony przeciwnéy nastąpiła, i gdyby to, co w dokumencie takim było wyrażono przez żadną stronę innemi dowodami stwierdzone bydź nie mogło, tedy będzie wolno Sądowi tego, komu dokument służył, do stwierdzenia treści iego przysięgą z urzędu nakazaną przypuścić.

Art. 1155. Gdyby dokument dla iego dawności, alboteż dla iego z iakieykolwiek innéy przyczyny zepsucia był trudnym do wyczytania, będzie wolno temu który go posiada albo który ma w tym interes żądać od Sądu, aby był na koszt iego odnowiony, a to po zapoznaniu tych osob przeciwko którym dokument taki dowód stanowić może. Odnowienie takie dokumentu, gdyby było wyrokiem nakazane, będzie uskutecznione po przywołaniu strony przeciwnéy przed Regentem aktowym który będzie na ten koniec w wyroku wyznaczony.

Art. 1156. Wszystkie te żądania, które podług artykułow powyższych do Sądu wnosić iest wolno, będą wnoszone drogą dla wszystkich innych skarg głównych zwyczajną.

Będą wnoszone do Sądu ziemskiego iezeli przedmioty, do których się dokumenta wyż pomienione ściągają przenoszą ilość złp. 500. albo iezeli się tyczą nieruchomości należących do hypoteki dobr ziemskich; inaczéy będą wnoszone do Sądu gminnego.

R O Z D Z I A Ł LXXIII.

O niektórych przepisach, które się tyczą dóbr należących do osób nieobecnych.

Art. 1157. W przypadku, gdzieby zachodziła potrzeba, stosownie do kodexu cywilnego obmyślić zarządzanie dóbr zostawionych przez osobę, która iest domniemywana za nie obecną, i która nie ma pełnomocnika, a razem w celu otrzymania w téy mierze wyroku, będzie wniesiona proźba w sposobie illacyi do Sądu ziemskiego, a to iezeli dobra osoby obecnéy należą do hypoteki dóbr ziemskich. Inaczéy zaś będzie wniesiona przez notę podana na piśmie do Sądu gminnego.

Do pro-

Do proźby téy będą załączone usprawiedliwiające ją dokumenta.

Art. 1158. Sąd ziemski nakaże kómmunikacyą téy proźby Prokuratorowi królewskiemu i sporządzenie ieżeli będzie potrzeba ralacyi przez iednego z Sędziów, do której odczytania dzień pewny wyznaczy.

W Sądzie gminnym Pisarz zastąpi obowiązki Prokuratora Królewskiego. Następnie będzie ogłoszony wyrok względem zಾನiesionéy proźby.

Art. 1159. Te same przepisy postępowania będą równie służyć i w tym przypadku, gdzieby zachodziło żądanie kodexem cywilnym dozwolone o wprowadzenie sukcesorów osoby nieobecny w posiadanie tymczasowe dóbr, które do niéy należą.

R O Z D Z I A Ł LXXIV.

O umocowaniu niewiasty zamężny.

Art. 1160. Niewiasta zamężna, któraby chciała pozyskać upoważnienie do popierania praw swoich, będzie obowiązana wezwać nasamprzód męża swego, aby iéy takowe upoważnienie udzielił, a gdy ten dać iéy upoważnienia tego odmówi, wniesie illacyą do Sądu ziemskiego, a to ieżeli upoważnienie, którego żąda tyczy się albo przedmiotów ilości 500 zł. polsk. przenoszących, albo też nieruchomości należących do hypoteki dóbr ziemskich.

Jeżeli zaś żądanie upoważnienia tycze się przedmiotu nieprzenoszącego ilości zł. polsk. 500, lub nieruchomości nienależących do hypoteki dóbr ziemskich, tedy poda o to na piśmie notę do Sądu gminnego.

Art. 1161. Sąd ziemski, albo Sąd gminny, wyda nasamprzód niewieście zamężny rozkaz, w którym tylko będzie dane pozwolenie do zapoznania męża odmawiającego dać żonie swoiéy potrzebnego upoważnienia.

W rozkazy tym będzie wyznaczony dzień do audyencyi, a to końcem przedstawienia i wysłuchania przyczyn, dla których mąż odmawia dać żonie swoiéy żadanego upoważnienia.

Art. 1162. Na terminie wyznaczonym po wysłuchaniu męża, lub gdyby ten się nie stawił, będzie wydany wyrok stanowiący względem żądania żony.

Wyrok ten w Sądzie ziemskim będzie wydany po wysłucha-

niu wniosków Prokuratora Królewskiego, a w Sądzie gminnym po wysłuchaniu wniosków Pisarza tegoż Sądu, który obowiązki Prokuratora zastąpi

Art. 1163. W przypadku domniemywaney nieobecności męża, lub jeżeli ta sądownie uznana została, nie będzie potrzebne ani wzywianie poprzednio męża, ani jego zapożywanie, lecz żona, która zechce byc upoważnioną do popierania swych praw uda się wprost do Sądu właściwego, tak iak iest przepisano w artykule 1160 z prozbą o upoważnienie. Sąd ziemski rozkaże kołmunicacją aktów Prokuratorowi Królewskiemu, oraz sporządzenie relacyi jeżeli będzie potrzeba przez iednego z Sędziów i wyznaczy dzień i godzinę do iey odczytania.

W Sądzie gminnym zastąpi miejsce Prokuratora Królewskiego Pisarz tegoż Sądu. Następnie będzie od Sądu wydany wyrok względem żadanego upoważnienia.

Art. 1164. Żona pozbawionego własney woli męża będzie żądać upoważnienia siebie do popierania swych praw w sposobie przez artykuł poprzedzaiący przepisany, i przyłączy do swey prozby wyrok na mocy którego mąż iey własney swey woli pozbawiony został.

R O Z D Z I A Ł LXXV.

O oddzieleniu majątku.

Art. 1165. Nie będzie mogła byc wniesiona żadna prozba o oddzielenie majątku bez poprzedniczego przez Sąd danego upoważnienia.

Jeżeli do majątku tego, którego oddzielenie iest żądane wchodzi nieruchomości należące do hypoteki dóbr ziemskich, tedy prozba ta będzie wniesiona sposobem illacyi do Sądu ziemskiego. Inaczey zaś będzie wniesiona w nocie podaney na piśmie do Sądu gminnego. Wolno iednakże będzie Sądowi przed wydaniem upoważnienia przywołać do izby audyencyonalney osobiście stronę oddzielenia majątku żadaiącą i przy zamkniętych drzwiach teyże izby zrobić iey uwagi, iakie mu się przyzwoitemi zdawać będą.

Art. 1166. Pisarz Sądu wypisze z prozby o oddzielenie majątku podaney wyciąg, który będzie zawierać w sobie:

1. Datę prozby
2. Imiona, nazwiska, stan i mieszkanie małżonków.
3. Imie, nazwisko i mieszkanie obrońcy, który w prozbie powinien byc ustanowiony, jeżeli ta do Sądu ziemskie-

go podana będzie. Wyciąg ten poświadczony przez Pisarza będzie przyklepiony na tablicy zawieszony tym końcem w izbie audyencyonalny Sąd tego, do którego prośba o oddzielenie majątku zanesiona będzie.

Art. 1167. Jeżeli do majątku którego oddzielenie jest żądane wchodzi nieruchomości, tedy podobny wyciąg będzie także przyklepiony na tablicy w kancelaryi właściwy hypoteczny. A jeżeli osoba żądająca oddzielenia majątku, lub iey małżonek trudni się handlem, tedy podobny wyciąg będzie ieszcze przyklepiony na tablicy w izbie audyencyonalny Sąd handlowego właściwego zamieszkaniu męża, a jeżeli tam Sąd tego niemasz, tedy w izbie właściwego domu gminnego, tak iak się w artykule 879 wyraziło.

Przyklepienia pomienione będą poświadczone bezpłatnie na oddzielnym wyciągu przez Pisarzy Sądowych i Burmistrza.

Art. 1168. Takież sam wyciąg będzie ieszcze raz przynajmniej umieszczony w dzienniku drukowanym Woiewódzkim, a umieszczenie to będzie dowiedzione exemplarzem tegoż dziennika.

Art. 1169. Żaden wyrok, wyjąwszy tylko przypadki wymagające prętkiego zaradzenia i tymczasowego zabezpieczenia, nie będzie mógł być ogłoszonym na prośbę o oddzielenie majątku zanesioną, iak dopiero w miesiąc po zachowaniu powyżey przepisanych formalności, a które będą zachowane pod nieważnością. Ta zaś nieważność może być zarzuconą przez męża i przez iego wierzycieli.

Art. 1170. Przyznanie czyli zezwolenie męża na oddzielenie majątku, nie stanowi dowodu, chociażby nawet nie było żadnych wierzycieli.

Art. 1171. Wolno będzie wierzycielom męża aż do wyroku stanowczego wezwać żonę popierającą oddzielenie majątku, albo ustanowionego iey obrońcę, aby im komunikowana była prośba podana o oddzielenie majątku i dokumenta też prośbę usprawiedliwiające. Wolno im będzie nawet wchodzić, iako trzecim przez interwencyą dla zachowania praw swoich, i nie będzie wcale potrzeba poprzedniego w tym sporze iednania się przed Sędzią Pokoju.

Art. 1172. Wyrok pozwalający oddzielenia majątku będzie ogłoszony publicznie przy otwartych drzwiach izby audyencyonalny Sąd tego, który go wydał. Wyciąg z tego wyroku zaświadczony przez Pisarza i zawierający w sobie datę iego, wy-

mienienie Sądu, w którym zapadł, imiona, nazwiska, stan i mieszkanie małżonków, będzie przyklepiony w takim sposobie, oraz na tablicach, i w izbach tych, o których się mówiło w artykułach 1167 i 1168. Przyklepione te wyciągi będą wystawione w izbach wyż pomienionych przez cały rok ieden.

Art. 1173. Nie będzie wolno żonie zaczynać exekucyi wyroku takiego, chyba aż dopiero od dnia tego, w którym powyższe formalności zostały dopełnionemi, iednakże nie będzie wcale potrzeba czekać na upłynienie powyżéy oznaczonego całoročznego terminu.

Wszystko to nie będzie nic wcale uwłaczać przepisom zawartym w kodexie cywilnym a tyczącym się materyi o *rozwiązaniu wspólności i iego skutkach*.

Art. 1174. Jeżeli formalności w ninieyszém rozdziale przepisane zachowanemi zostały, tedy wierzyciele męża nie będą już więcéy przypuszczeni po upłynieniu terminu rocznego, o którym iest mowa w artykule poprzedzającym do zakładania oppozycyi przez trzeciego przeciwko wyrokowi stanowiącemu oddzielenie majątku.

Art. 1175. Zrzeczenie się żony wspólności majątku będzie sporządzone w kancellaryi Sądu tego, do którego proźba o oddzielenie tegoż majątku zanesioną została.

R O Z D Z I A Ł LXXVI.

O separacyi osobistéy i o rozwodzie między małżonkami.

Art. 1176. Sprawy o separacyą odłoża i stołu małżeńskiego będą należeć wyłącznie do Sądu tylko ziemskiego bez żadnéy różnicy stanu osób i ich religijnego wyznania.

Art. 1177. Małżonek chcący się udać do Sądu o separacyą, będzie obowiązany na sam przód podać Prezesowi Sądu ziemskiego swego zamieszkania proźbę zawierającą w sobie w krótkości przyczyny, które go skłaniaią do żądania separacyi, oraz przyłączy dokumenta proźbę téż popierające, ieżeli się iakie znajduią.

Art. 1178. W miejsce odpowiedzi na tę proźbę będzie wydany przez Prezesa rozkaz, aby strony obie stawiły się przed nim w dniu, który będzie oznaczony w pomienionym rozkazie. Rozkaz ten będzie wręczony stronie przeciwnéy.

Art. 1179. Strony będą obowiązane stawić się osobiście i nie będzie im wolno przybrać do assystencyi ani obrońców, ani doradców.

Art. 1180. Prezes zrobi obojgu małżonkom przełożenia, które osądzi za zdolne do wzajemnego ich pojednania się z sobą. Jeżeli zaś tego nie będzie mógł dokazać, wyda na dole pierwszego rozkazu, o którym się w artykule 1178 mówiło drugi rozkaz, a w nim będzie wyrażono, że ponieważ nie mógł pojednać stron, odsyła je do drogi Sądowej, i nie będzie już potrzeba poprzedniego zapożyczania strony przeciwnéj, celem pojednania się przed Sędzią Pokoju, tymże samym rozkazem będzie upoważniona żona do postępowania w Sądzie względem zanesionéj skargi i do wyprowadzenia się tymczasowo do tego domu, na jaki się strony z sobą ugodzą, lub jaki z Urzędu Prezes sam wyznaczy; będzie także w rozkazie tym zalecono, aby ruchomości służące do codziennego używania żony, wydanemi iéy przez męża zostały. Gdyby zaś względem opatrzenia potrzeb żony zachodziły iakowe spory wymagające tymczasowego załatwienia, te będą wprowadzone na audyencyą Sądu i będą summarycznie rozsądzone.

Art. 1181. Sprawa główna będzie wprowadzona podług tych formalności, iakie są przepisane dla innych spraw, i będzie wydany wyrok po wysłuchaniu wniosków Prokuratora Królewskiego.

Art. 1182. Wyciąg z wyroku, który ogłosi separacyą między małżonkami, będzie przyklejony na tablicach zawieszonych tym końcem:

1. W izbie audyencyonalnéj Sądu ziemskiego, który wyrok wydał.
2. W izbie audyencyonalnéj Sądu gminnego właściwego zamieszkania małżonków.
3. W izbie audyencyonalnéj Sądu handlowego, jeżeli małżonkowie trudnili się handlem, a gdyby Sądu handlowego tam nie było, tedy w izbie domu gminnego, tak iak się w artykule 879 wyraziło. Nakoniec
4. W izbie kancelaryi właściwéj hypotecznój, jeżeli małżonkowie posiadali dobra iakowe nieruchome.

Art. 1183. W sprawach tyczących się rozvodu albo też unieważnienia małżeństwa, będą służyć przepisy postępowania Sądowego w *kodeksie cywilnym* zawarte.

R O Z D Z I A Ł LXXVII.

O uchwałach rady familiynéj i o zdaniu krewnych.

Art. 1184. Jeżeli mianowanie opiekuna iakiego nienastąpiło w jego przytomności, tedy to będzie mu doręczone za dopilnowaniem członka rady familiynéj, którego taż rada wyznaczy,

wręczenie to będzie uskutecznione w ciągu dni 8. po nastąpieney uchwale rady familiiney.

Art. 1185. W każdym razie gdy obrady rady familiiney nie będą iedno zgodne, zdanie każdego z członków składających też radę będzie zapisane w Protokóle obrady.

Wolno będzie tak opiekunowi, iakoteż przydanemu opiekunowi, lub kuratorowi, a nawet członkom rady familiiney, udać się drogą Sądowną przeciwko nastąpieney uchwale rady. Zapozwanie będzie wymierzone przeciwko członkom, których zdania były za nastąpioną uchwałą; nie będzie wcale potrzeba w sporze tym udawać się wprzod przed Sędzię pokoju w celu pojednania.

Art. 1186. Sprawa taka będzie osądzona niezwłocznie, a jeżeli wprowadzona była do Sądu Ziemskiego, tedy będzie osądzona summarycznie.

We wszystkich przypadkach, w których zachodzi uchwała podlegająca potwierdzeniu sądownemu, potwierdzenie iey powinno natąpić w Sądzie właściwym. Jeżeli do opieki wchodzi nieruchomości należące do hypoteki dóbr ziemskich, tedy potwierdzenie uchwały będzie żądane w Sądzie Ziemskim przez wniesioną tamże illacyą, przy której wypis uchwały będzie załączony. Sąd ziemski rozkaże kommunikacyą aktów Prokuratorowi Królewskiemu i sporządzenie jeżeli potrzeba będzie relacyi przez iednego z Sędziów, oraz wyznaczy dzień i godzinę do iey odczytania. Rozkaz pomieniony będzie zapisany na dole teyże uchwały. Jeżeli zaś do opieki nie wchodzi nieruchomości należące do hypoteki dóbr ziemskich, tedy prózba o potwierdzenie uchwały będzie wniesiona w nocie podaney na piśmie do Sądu gminnego, ktorego Pisarz zastąpi obowiązki Prokuratora Królewskiego.

Art. 1187. Wnioski Prokuratora Królewskiego w Sądzie ziemskim, albo Pisarza zastępującego iego obowiązki w Sądzie gminnym będą zapisane zaraz na dole wyż wymienionego rozkazu; a następnie Sąd ziemski w dniu wyznaczonym, wysłuchawszy wniosków Prokuratora Królewskiego i relacyi Sędzięgo jeżeli ta nakazana była; Sąd zaś gminny wysłuchawszy wniosków Pisarza Sądu swego zastępującego obowiązki Prokuratora wyda wyrok, który będzie zapisany na dole zaraz po powyższych wnioskach i na téyże saméy uchwale.

Art. 1188. Jeżeli opiekun lub kto inny umocowany do postarania się o potwierdzenie Sądowne uchwały nie uskuteczni tego w przeciągu czasu przez uchwałę oznaczonego, albo w przy-

padku niewyznaczonego przez uchwałę terminu w przeciągu dni 15. natenczas będzie wolno iednemu i któremukolwiek z członków rady familiynéy postarać się o iéy potwierdzenie w zastępstwie opiekuna lub osoby przez uchwałę do tego umocowaney i na ich koszt, których oni nie będą mogli odzyskiwać.

Art. 1189. Ci z członków rady familiynéy, którzyby mieli, iż są obowiązani założyć opozycyą przeciwko potwierdzeniu uchwały, oświadczą to przez akt zasądowy wręczony téy osobie, która jest umocowana do postarania się o iéy potwierdzenie, a jeżeli nie byli do Sądu przywołanemi, tedy będzie im wolno założyć opozycyą przeciwko wyrokowi potwierdzaiącemu uchwałę.

Art. 1190. Wyroki wydane względem uchwał rady familiynéy mogą podlegać appellacyi.

R O Z D Z I A Ł LXXVIII.

O pozbawieniu własnéy woli.

Art. 1191. Przepisy postępowania sądowego tyczące się żądanego pozbawienia własnéy woli w kodexie cywilnym zawarte, uzupełniają się ieszcze w następującym sposobie.

Art. 1192. Sprawy tyczące się pozbawienia własnéy woli, bez żadnéy różnicy stanu osób, będą wyłącznie wprowadzane i sędzone w Sądzie tylko Ziemskim.

Art. 1193. W każdym przypadku, w którymby zachodziło żądanie pozbawienia własnéy woli, będzie podana do Sądu ziemskiego proźba w sposobie illacyi, a w niej będą wyrażone czyny stwierdzaiące niedołężność umysłu, waryacyą lub szaleństwo osoby téy, przeciwko którém żądanie to byłoby wymierzone. Będą także do proźby téy przyłączone dokumenta żądanie to usprawiedliwiające i będą wymienieni świadkowie, gdyby na nich usprawiedliwienie czynów polegało.

Art. 1194. Sąd ziemski rozkaże kommuikowanie proźby Prokuratorowi Królewskiemu, oraz sporządzenie relacyi przez iednego z Sędziów, do którém odczytania dzień pewny wyznaczy.

Art. 1195. Po zdaniu relacyi przez Sędzię wyznaczonego i na wnioski Prokuratora Królewskiego, Sąd rozkaże, aby rada familiyna w sposobie ustanowionym przez kodex cywilny *o małoletności, opiece i o usamowolnieniu*, dała swoje zdanie względem stanu osoby téy, przeciwko którém żądane jest pozbawienie własnéy woli. Jeżeli pozbawienie własnéy woli żądane jest

z przyczyny niedołęźności umysłu osoby, waryacyi lub szaleństwa, i jeżeli osoba ta nie jest w stanie ustanowienia sobie obrońcy, tedy Sąd w tym samym rozkazy wyznaczyc z urzędu obrońcę osobie téy, przeciwko której żądanie to wymierzoneby było, a to do obrony téy tylko szczegolnie sprawy.

Art. 1196. Proźba podana i zdanie, które da rada familiyna będą wręczone osobie téy, przeciwko której żądane było pozbawienie własney woli, a to wprzod nim się przystąpi do badania osoby téyże sądownie. Jeżeli osoba ta zostaje w zupełney niedołęźności i niemocy umysłu, tedy proźba pomieniona i zdanie Rady familiynéy będą wręczone wyznaczonemu iéy przez Sąd podług artykułu poprzedzającego z urzędu obrońcy.

Gdyby badania odebrane sądownie od osoby téy, przeciwko której żądane będzie pozbawienie własney woli i złożone dokumenta były niedostatecznymi, i gdyby przedstawione czyny mogły byđ udowodnionemi przez świadków, wtenczas Sąd nakaze, jeżeli tego wypadnie potrzeba wysłuchanie świadków, które się odprawi podług formalności zwyczajnych.

Art. 1197. Appellacya założona z strony osoby téy, którejby pozbawienie własney woli było ogłoszone, albo dla którejby dodany i wyrokiem Sądu mianowany był tylko stosownie do kodexu cywilnego doradca, będzie wymierzona przeciwko temu, który się domagał tego wyroku.

Appellacya założona przez tego, który się domagał takiego wyroku, alboteż przez iednego z członków rady familiynéy, będzie wymierzona przeciwko téy osobie, której pozbawienia własney woli domagano się i przeciwko iéy obrońcy.

Art. 1198. Powyższe przepisy tyczące się appellacyi będą rownie służyć i na ten przypadek, gdyby odwołanie się od wyroku w Trybunale appellacyinym zapadłego do Trybunału naywyższego miejsce mieć miało.

Art. 1199. Jeżeli nie była założona appellacya od wyroku Sądu ziemskiego ogłaszającego pozbawienie własney woli, lub jeżeli wyrok tenże będzie w Trybunale appellacyinym albo w Trybunale naywyższym potwierdzony, przystąpi się do mianowania tak opiekuna, iakotéz przydanego opiekuna osobie téy, której ogłoszone zostało pozbawienie własney woli, a to podług prawideł przepisanych wyżej w Rozdziale LXXVII. o uchwałach rady familiynéy i o zdaniu krewnych.

Administrator tymczasowy majątku należącego do osoby za bezwłasnowolną uznanéy, zaprzestanie odbywać swych obowiązkow
i zda

i zda rachunek mianowanemu opiekunowi, jeżeli nim sam nie będzie.

Art. 1200. Prośba o zniesienie pozbawienia własnej woli będzie wprowadzona i osądzona w takim samym sposobie jak prośba o pozbawienie.

Art. 1201. Przepisy postępowania Sądowego w powyższych artykułach rozdziału niniejszego zawarte, będą także zastosowanymi do tych przypadków, w którychby zachodziła prośba do Sądu o przydanie doradcy osobie o marnotrawstwo oskarżonej.

Art. 1202. Wyrok któryby uznał bezwłasnowolność osoby, albo którymby zakazano iéy było stawać w Sądach, zawierać umowy, zaciągać długi, odbierać ruchomy kapitał, kwitować z niego, alienować lub obciążać nieruchomy majątek bez asystencji mianowanego przez Sąd doradcy, będzie przyklejony dla publicznej wiadomości na tablicach i w miejscach następujących:

1. W izbie audyencyonalnej Sądu ziemskiego, który wydał wyrok.
2. W izbie audyencyonalnej Sądu gminnego właściwego zamieszkaniu osoby uznanej za bezwłasnowolną.
3. W izbie audyencyonalnej Sądu handlowego, jeśli osoba ta hawiła się handlem, a jeżeli tam Sądu tego nie masz, tedy w izbie domu gminnego.
4. W izbie kancelaryi właściwej hipotecznej, jeżeli osoba też posiada majątek nieruchomy.

R O Z D Z I A Ł LXXIX.

O dobrodzieystwie ustąpienia majątku.

Art. 1203. Dłużnik, któryby się znajdował w przypadku odwołania się do dobrodzieystwa, (którego kodex cywilny dozwala) odstąpienia sądownie majątku, będzie obowiązany tym końcem złożyć w kancelaryi Sądu, przed który prośbę o to zanieśie bilans swego majątku, oraz księgi, jeżeli jakie ma i dokumenta, które się tyczą iego majątku czynnego.

Art. 1204. Jeżeli do majątku którego dłużnik chce odstąpić, wchodzi nieruchomości należące do hipoteki dóbr ziemskich, tedy prośba ta będzie zanieśiona sposobem illacyi do Sądu ziemskiego. Inaczej będzie zanieśiona przez notę na piśmie podaną do Sądu gminnego właściwego względem swego zamieszkania.

Art. 1205. Prośba wniesiona do Sądu ziemskiego, będzie

kommunikowana Prokuratorowi Królewskiemu; w Sądzie gminnym Pisarz tego Sądu zastąpi obowiązki Prokuratora.

Do którego bykolwiek zaś Sądu proźba taka wniesiona była, nie będzie zawieszała skutku żadnego processu lub exekucyi. Wolno będzie iednakże Sądowi nakazać, a to po przywołaniu stron tymczasowe ich wstrzymanie.

Art. 1206. Dłużnik przypuszczony do dobrodzieystwa ustąpienia majątku, jeżeli jest osobą bawiącą się handlem, będzie obowiązany powtórzyć swoje ustąpienie osobiście, a nie przez pełnomocnika po przywołaniu swych wierzycieli na audyencyi Sądu handlowego swego zamieszkania, a jeżeli tego tam niemasz, tedy w właściwym domu gminnym, tak iak się w artykule 879 wyraziło, a to w dzień posiedzenia. W tym ostatnim przypadku ustąpienie majątku będzie powtórzone w oświadczeniu podpisanym przez dłużnika i wręczonym Burmistrzowi lub Wóytowi gminy, którego to wręczenia uskutecznienie będzie przez nich poświadczone podpisem, a to bezpłatnie.

Art. 1207. Gdyby dłużnik był przytrzymany w areszcie, tedy w wyroku, który go przypuści do dobrodzieystwa ustąpienia majątku, będzie nakazano aby był przyprowadzony z aresztu z ostrożnościami potrzebnymi i w takim przypadku zwyczajnymi, a to w tym celu, aby powtórzył swoje oświadczenie stósownie do poprzedzającego artykułu.

Art. 1208. Imię, nazwisko, stan i zamieszkanie dłużnika odstępującego swego majątku, będą umieszczone na tablicy tym końcem przeznaczoné i zawieszoné w izbie audyencyonalnéy Sądu tego, do którego proźba o przypuszczenie do dobrodzieystwa odstąpienia majątku podana została, a jeżeli dłużnik jest osobą bawiącą się handlem, tedy będą także umieszczone na tablicy zawieszoné w izbie audyencyonalnéy Sądu handlowego właściwego zamieszkaniu dłużnika, albo też właściwego domu gminnego, tak iak się w artykule 879 wyraziło, gdyby tam Sądu handlowego nie było.

Art. 1209. Wyrok, który przypuści dłużnika do dobrodzieystwa ustąpienia majątku, zastąpi miejsce upoważnienia dla wierzycieli, aby się postarali o sprzedaż dóbr ruchomych i nieruchomych dłużnika. Do téy sprzedaży przystąpi się podług formalności przepisanych w rozdziałach niżéy umie-szczonych dla sukcesorów obeymujących spadek z dobrodzieystwem inwentarza.

Art. 1210. Nie będą mogli bydź przypuszczonemi do dobro-

dzieystwa ustapienia mairtku cudzoziemcy, osoby dopuszczairce sie podstepu, bankruci zdradliwi, osoby skazane na karę za kra- dzież lub oszukaństwo, ani osoby obowiazane do zdawania ra- chunku, opiekunowie, administratorowie, dozorczy, sekwestrato- rowie, i osoby które mair w swém zachowaniu depozyta, kassy i wszelakie sklady publiczne.

Art. 1211. Z resztą przepisy ninieyszego rozdziału nie będą nic bynajmniey uwlaczac przepisom tyczacym sie handlu, wzgledem których nalezy sie stosowac do kodexu handlowego.

J. Nep. W o l i c k i S. T. N.

Redaktor.

w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwosci

Radca Stanu

M. W o ź n i c k i.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

K S I Ę G A II.

O spadkach.

R O Z D Z I A Ł LXXX.

O opieczętowaniu po śmierci.

Art. 1212. Opieczętowanie po śmierci będzie uskutecznione w tych tylko przypadkach, w których prawo potrzebę jego stanowi.

Art. 1213. Po osobach zmarłych w miastach tych, gdzie Sąd gminny zasiada, bez żadnej różnicy stanu, majątku i powołania będą obowiązani uskutecznić opieczętowanie miejscowi Sędziowie gminni.

Art. 1214. Po osobach które zmarły w innych miastach, lecz nie w tych, gdzie Sąd gminny zasiada, albo które zmarły na wsiach, a które w czasie śmierci posiadały prawem własności dobra nieruchome należące do hipoteki dóbr ziemskich i po ich żonach, tudzież po osobach duchownych, po officerach wojskowych wszelkiego stopnia i rangi i ich żonach, po cudzoziemcach, po wszystkich Urzędnikach i Officyalistach, w rzeczywistej służbie publicznej i z Skarbu publicznego płatnej zostających, uskutecznią opieczętowanie Sędziowie zjazdowi.

Art. 1215. Po osobach innych, które zmarły w innych miastach, lecz nie w tych, gdzie zasiada Sąd gminny, a które nie należą do rzędu osób, w artykule 1214 wymienionych, uskutecznią opieczętowanie miejscowi Burmistrze, albo ich zastępcy.

Art. 1216. Po osobach innych, które zmarły na wsiach, a które także nie należą do liczby osób w artykule 1214 wyrażonych, uskutecznią opieczętowanie miejscowi wóytowie albo ich zastępcy.

Art. 1217. Opieczętowania będą się mogli domagać:

1. Wszyscy ci, którzyby twierdzili, iż mają prawo do spadku, lub do wspólności.
2. Wszyscy wierzyciele którzy opierają wierzytelność swoją na dokumencie upoważniającym do exekucyi, albo upoważnieni pozwoleniem Sądu tego, w którego obrębie ma nastąpić opieczętowanie.
3. W przypadku nieprzytomności, bądź małżonka, bądź sukcesorów, lub iednego z nich, będą się mogły domagać opieczętowania osoby te, które mieszkały z osobą zmarłą, oraz iey służący i domownicy.

Art. 1218. Małoletnim usamowolnionym, którzyby twierdzili, że mają iakowe do spadku prawo, albo też, którzyby byli wierzycielami, będzie wolno domagać się opieczętowania bez asystencyi ich kuratora.

Jeżeli są małoletniemi nieusamowolnionemi i jeżeli nie mają opiekuna, lub jeżeli ten jest nieobecny, będzie wolno domagać się opieczętowania iednemu z ich krewnych.

Art. 1219. Opieczętowanie będzie mogło nastąpić, bądź na żądanie Prokuratowa Królewskiego, bądź na domaganie się Burmistrza, albo Wóytya gminy lub ich zastępcy, a nawet z urzędu przez samegoż Urzędnika upoważnionego do opieczętowania w przypadkach następujących:

1. Jeżeli małoletni nie ma opiekuna i gdyby opieczętowania nie domagał się żaden z krewnych.
2. Jeżeli małżonek, albo sukcesorowie lub ieden z nich są nieobecni.
3. Jeżeli osoba zmarła depozyt publiczny w swém zachowaniu miała, w którym to przypadku opieczętowanie nastąpi iedynie z względu na tenże depozyt i na przedmiotach które go składają.

Art. 1220. Jeżeli opieczętowanie nie nastąpiło przed pogrzebem, tedy Urzędnik, który ie ma uskutecznić wyrazi w swym protokóle czas, w którym żądano od niego opieczętowania i przyczyny które opóźniły bądź żądanie to, bądź samo opieczętowanie.

Art. 1221. Gdyby opieczętowanie uskutecznione bydz miało po zmarłéy osobie duchownéy, obowiązki pasterza parafialnego odbywającéy, tedy Urzędnik będzie obowiązany zawiadomić pierwszego z porządku członka dozoru kościelnego o dniu i godzinie, w których do opieczętowania przystąpi. Wszystkie ruchomości nienależące do zmarłego, a będące własnością albo kościoła, albo też funduszu duchownego, który był posiadany przez osobę zmarłą, będą z pod opieczętowania wyłączone, będą w protokóle zapisane, i członkowi dozoru kościelnego za kwitem wydane.

Art. 1222: Gdyby opieczętowanie miało nastąpić po zmarłéy osobie woyskowej, tedy Urzędnik będzie obowiązany zawiadomić właściwego Dowódcę Pułku o czasie, w którym do opieczętowania przystąpi, opieczętowanie powinno bydz dopełnione w przytomności Audytora Pułkowego, którego Dowódzca Pułku tym końcem upoważni, wszystkie ruchomości i sprzęty, a nawet pieniądze niebędące własnością zmarłego, a należące do Pułku, będą z pod opieczętowania wyłączone, będą w protokóle wy-

mienione i Dowódcy Pułku albo upoważnionemu przez niego do tego Audytorowi za kwitem wydane.

Art. 1223. Gdyby opieczętowanie uskutecznione być miało po zmarłym jakimkolwiek Urzędniku lub Officyaliście w służbie publicznej będącym, tedy Urzędnik mający dopełnić opieczętowanie, będzie powinien zawiadomić Naczelnika tej Magistratury Sądowej lub tej władzy Administracyjnej pod której zwierzchnością zmarły Urzędnik lub Officyalista obowiązki służby swojej pełnił. Opieczętowanie nastąpi w przytomności osoby, którą Naczelnik pomieniony do tego wyznaczy. Ruchomości, akta, dokumenta, książki i wszystko to, co nie będzie własnością zmarłego, a należałoby do służby jego urzędowej, będzie wyłączone z pod opieczętowania, będzie w protokóle zapisane i za kwitem upoważnionej do tego osoby wydane.

Art. 1224. Protokół opieczętowania będzie w sobie zawierał:

1. Datę roku, miesiąca, dnia i godziny.
2. Powody do opieczętowania.
3. Imiona, stan i mieszkanie tej osoby, która się go domagała, jeżeli się iaka znajduje, i wybór przez nią zamieszkania w tym Powiecie, w którym nastąpiło opieczętowanie, jeżeli tam nie mieszka.
4. Jeżeli nie masz strony domagającej się opieczętowania, tedy będzie wyrażono w protokóle, że to nastąpiło z urzędu, albo też na żądanie lub oświadczenie iednego z Urzędników wymienionych w artykule 1219.
5. Rozkaz Sądu, na mocy którego dozwolone było opieczętowanie, jeżeli iaki był wydany.
6. Stawienie się i wnioski stron.
7. Wyszczególnienie miejsc, biór, kufrów, szaf i t. p. których otwory zostały opieczętowane.
8. Opis krótki ruchomości które nie były wzięte pod opieczętowanie.

Art. 1225. Urzędnik który opieczętowanie uskuteczni, będzie obowiązany przy ukończeniu onegoż odebrać przysięgę od osób tych, które mieszkają w miejscu tém, gdzie opieczętowanie nastąpiło, a to na to, że *nie skrycie nie wzięli, ani też nie widzieli i nie wiedzą, aby kto miał coś skrycie wziąć wprost lub ubocznie.* O odebraniu tej przysięgi będzie zrobiona w protokóle wzmianka z wymienieniem tych osób, które ją wykonały.

Art. 1226. Urzędnik tenże będzie obowiązany ustanowić dozorcę opieczętowanych ruchomości, jeżeli go przedstawi ten, który się opieczętowania domagał, i jeżeli przedstawiony dozorca

będzie miał fundusz odpowiedzialności. Gdyby dozorca nie był przedstawiony, tedy Urzędnik postanowi go z urzędu nie innego iednak, iak tylko mającego fundusz odpowiedzialności.

Art. 1227. Klucze od zamków, na których pieczęcie przyłożone będą, pozostaną aż do odięcia pieczęci w ręku Urzędnika, który opieczętowanie uskutecznił i który zrobi w protokóle wzmiankę o tym, że ie wziął do siebie. Nje będzie wolno Urzędnikowi temuż, aż do momentu odięcia pieczęci wchodzić do mieysc tych, gdzie nastąpiło opieczętowanie pod karą zawieszenia w urzędzie, chyba gdyby tego od niego żądano, lub gdyby poprzedził w téy mierze rozkaz sądowy z wymienieniem do tego powodów.

Art. 1228. Gdyby podczas opieczętowania znaleziony był testament, albo inne opieczętowane papiery, lub pakiety, tedy Urzędnik opíše i poświadczy powierzchowną ich formę, oraz pieczęć i napis ieżeli się iakie znajduią, zaznakuje ręką swoją kopertę wraz z stronami przytomnemi, ieżeli zaznakować umieią. O tym wszystkim będzie zrobiona wzmianka w protokóle opieczętowania, który będzie podpisany przez strony, a gdyby podpisać nie umiały lub nie chciały, będzie o tém zrobiona wzmianka.

Art. 1229. Testamenta i opieczętowane te papiery lub pakiety znalezione po osobach wymienionych w artykule 1214 czyli by opieczętowanie przez Sędziego zjazdowego podług tegoż artykułu, czyli téż przez Sędziego gminnego podług artykułu 1213 uskutecznione było, będą przez Urzędników tychże podane Prezesowi Sądu ziemskiego. Urzędnik uskuteczniający opieczętowanie wyznaczy w protokóle dzień i godzinę, w których testament, papiery lub pakiety wzmiankowane mają bydź Prezesowi Sądu ziemskiego oddane.

Art. 1230. Testamenta, papiery lub pakiety opieczętowane znalezione po osobach, które nie należą do rzędu osób wymienionych w artykule 1214 czyli by opieczętowanie uskutecznił Sędzia gminny podług artykułu 1213, czyli téż Burmistrz lub wóyt podług artykułów 1215 i 1216, będą przez Urzędnika złożone w Sądzie gminnym, a względem opisania i poświadczenia ich formy powierzchownej, oraz ich zaznakowania, iako téż wyznaczenia dnia, w którym te mają bydź w Sądzie gminnym złożone i tam otworzone, będą przez Urzędnika zachowane téż same przepisy, iakie są wyrażone w powyższych artykułach 1228 i 1229.

Art. 1231. Termin do podania testamentu lub papierów, albo pakietów opieczętowanych Prezesowi Sądu ziemskiego, albo złożenia ich w Sądzie gminnym, nie będzie dłuższy iak godzin 24.

ieśli opieczętownanie nastąpiło w mieyscu tém, gdzie Sąd zasiada, a dni 3. ieśli nastąpiło w tym samym Powiecie, dni zaś 8. ieśli nastąpiło w dalszych Powiatach, a to pod odpowiedzialnością Urzędnika.

Art. 1232. Na żądanie każdéy strony interessowanéy, Urzędnik nim przyłoży pieczęcie, będzie wyszukiwał testamentu, gdyby mu było doniesiono że się znajduie. A ieżeli go znajdzie, postąpi sobie tak, iak się wyżéy w artykułach 1228 aż do 1231 powiedziało.

Art. 1233. W dniu i w godzinie wyznaczonych podług artykułów 1229 i 1230 bez żadnego zapożywania, Urzędnik który opieczętownanie uskutecznił odda testament lub papiery, albo pakiety które opieczętownane znalazł Prezesowi Sądu ziemskiego, albo ie złoży w Sądzie gminnym, który ie otworzy, opisze i poświadczy w iakim są stanie, będzie mógł nawet rozkazać, aby papiery lub pakiety były złożone do depozytu, ieżeli to co się w nich znajduie, tyczy się spadku.

Art. 1234. Jeżeli się zdaie z napisu, lub z innego iakiego piśmiennego dowodu, że papiery lub pakiety zapieczętownane należą do osób trzecich, tedy Prezes Sądu ziemskiego, albo Sąd gminny rozkaże, ażeby te osoby trzecie były przywołane w terminie przez niego oznaczonym, a to na ten koniec aby były przytomne przy ich otworzeniu. Prezes, albo Sąd gminny otworzy ie w dniu wyznaczonym w ich przytomności, a nawet choćby się i nie stawiły; ieżeliby zaś papiery lub pakiety nie należały wcale do spadku, te im odda, nie dając wcale wiedzieć, co się w nich zawiera, albo ie też na nowo zapieczętuie w celu ich oddania na pierwsze osób tychże trzecich żądanie.

Art. 1235. Gdyby testament znaleziony był otwarty, tedy Urzędnik opisze i poświadczy iego stan i zachowa to, co iest przepisano w artykułach 1228 aż do 1231.

Art. 1236. Gdyby drzwi były zamknięte i gdyby zachodził iaki opór lub przeszkody do opieczętownania, albo gdyby bądź przed, bądź podczas opieczętownania wydarzyły się iakie trudności lub spory do iego uskutecznienia, tedy ieżeli opieczętownanie następuje po śmierci osób wymienionych w artykule 1214 spory te wszystkie rozstrzygać będzie Sąd ziemski w drodze szybkiéy i podług przepisu artykułów 1112 i 1113. Jeżeli zaś opieczętownanie następuje przez Sędzię gminnego po osobach, które nie należą do rzędu tychże osób w artykule 1214 wymienionych, tedy spory te tenże Sędzia gminny rozstrzygnie bez żadnego innego postępowania i bez żadnéy zwłoki. Burmistrzom

i woytom uskuteczniającym opieczętownie po osobach wymienionych w artykułach 1215 i 1216 nie będzie wolno żadnych sporów przy opieczętowniu wynikłych rozstrzygać, lecz spory te będą przez nich zapisane do protokółu. Protokół ten podpisany przez nich i strony, będzie przesłany Sądowi gminnemu, który rozstrzygnie wniesiony spór natychmiast i bez żadnych innych formalności, a decyzją przez siebie wydaną na dole tegoż protokółu zapisze i Urzędnikowi uskuteczniającemu opieczętownie odeśle. Na każdy przypadek artykułem tym wymieniony, będzie wstrzymane opieczętownie, a Urzędnik, który je ma uskutecznić, postawi straż zewnętrzną, a nawet i wewnętrzną, gdyby tego wymagał przypadek.

Art. 1237. Wolno iednakże będzie Sędziemu gminnemu lub zjazdowemu uskuteczniającemu opieczętownie po osobach w artykule 1214 wymienionych, gdyby opóźnienie niebezpieczeństwem groziło, rozstrzygnąć spór tymczasowie z zastrzeżeniem, iż będzie mogła strona domagać się stanowczego rozstrzygnięcia sporu tegoż w Sądzie ziemskim drogą zwyczajną i wyżey przepisaną.

Art. 1238. We wszystkich przypadkach, gdzieby przy opieczętowniu zachodziły iakowe trudności lub spory; wszystko to co zaydzie, co będzie zrobione, rozstrzygnione i od Sądu właściwego nakazane, powinno być w protokóle opieczętownia dokładnie opisane.

Art. 1239. Skoro inwentarz spadku będzie ukończony, opieczętownie nie będzie mogło nastąpić, chyba by inwentarz był zaskarżony, i chyba by toż opieczętownie było przez Sąd rozkazane.

Gdyby opieczętownie żądane było w ciągu spisywanego inwentarza, tedy pieczęcie nie mogą być przyłożone, iak tylko na tych przedmiotach, które w inwentarzu nie są objęte.

Art. 1240. Chociażby nie było żadney ruchomości któraby opieczętowną być miała, Urzędnik wszelako sporządzi protokół i w nim wyrazi, że nic nie było.

Jeżeli będą ruchomości takie, któreby były potrzebne do używania osobom zostaiącym w domu tym, gdzie nastąpiło opieczętownie, albo na którychby pieczęcie nie mogły być przyłożone, tedy Urzędnik domieści w protokóle krótki opis pomienionych ruchomości.

Art. 1241.. Urzędnik upoważniony podług artykułów 1213 aż do 1216 do opieczętownia, będzie obowiązany odesłać do kancellaryi Sądu tego, iaki z względu na osoby w artykułach

tychże, oraz w artykułach 1229 i 1230 wymienione jest właściwym protokół skutecznego opieczętowania, a to w ciągu 24ch godzin po jego zakończeniu.

W każdym Sądzie ziemskim i w każdym Sądzie gminnym będzie utrzymywana w kancelaryi księga do zapisywania porządkiem wszystkich takowych opieczętowań. W księdze téy będą zapisywane :

1. Imiona i mieszkania osób zmarłych, których ruchomości opieczętowane zostały.
2. Imię i mieszkanie Urzędnika, który opieczętowanie uskutecznił.
3. Dzień, w którym toż opieczętowanie nastąpiło i w którym do kancelaryi Sądowéy doszło.

R O Z D Z I A Ł LXXXI.

O opozycjach przy opieczętowaniu.

Art. 1242. Opozycye przy opieczętowaniu będą mogły być założone, bądź przez oświadczenie wpisane do protokołu opieczętowania, bądź przez akt wręczony przez woźnego Urzędnikowi, który opieczętowanie uskuteczni.

Art. 1243. Każda opozycja przy opieczętowaniu będzie zawierać w sobie pod nieważnością, oprócz formalności wspólnych wszystkim podobnym aktom:

1. Obranie zamieszkania w Powiecie tym, w którego okręgu nastąpiło opieczętowanie, jeżeli zakładający opozycją tam nie mieszka.
2. Wyrażenie dokładne przyczyny, która dała powód do założenia opozycji.

R O Z D Z I A Ł LXXXII.

O odjęciu pieczęci.

Art. 1244. Urzędnik, który uskutecznił opieczętowanie po śmierci, uskuteczni także odjęcie pieczęci.

Art. 1245. Pieczęcie nie będą mogły być odjętymi i inwentarz spadku nie będzie mógł być spisany, aż dopiero w dni trzy po pogrzebie, jeżeli go opieczętowanie poprzedziło, a w dni trzy po opieczętowaniu, jeżeli nastąpiło po pogrzebie, a to pod nieważnością protokółów tak odjęcia pieczęci, iako téż i inwentarza, oraz pod wynadgrozdeniem kosztów, szkód i straconych korzyści, tak przez Urzędnika któryby inaczej postąpił, iako téż i przez tych którzyby tego żądali, chyba dla nagłych przy-

czyn Sąd właściwy w rozkazie swym, w którym przyczynę te będą wymienione wcześniejsze odjęcie pieczęci i spisanie inwentarza nakazał. W tym przypadku gdyby strony mające prawo znajdowania się przy odjęciu pieczęci nie były obecnymi, Urzędnik mający odejmować pieczęcie wezwie z urzędu do asystencyi dwóch świadków pełnoletnich z pomiędzy sąsiadów, lub innych mieszkańców miejscowych wiarogodnych, aby zastępowali strony też nieobecne, i aby byli przytomni tak przy odjęciu pieczęci, iako też przy inwentarzu.

Art. 1246. Gdyby sukcesorowie osoby zmarłej, lub niektórzy z nich byli małoletnimi nieusamowolnionymi, tedy Urzędnik nie będzie mógł przystąpić do odjęcia pieczęci dopóty, dopóki albo im poprzedniczo nie będą dodani opiekunowie, albo też dopóki nie będą uwłasnowolnieni.

Art. 1247. Wszystkim tym, którzy mają prawo żądać opieczętowania, będzie wolno domagać się odjęcia pieczęci, wyjąwszy tych, którzyby żądali opieczętowania stosownie do artykułu 1217 pod liczbą 3cią.

Art. 1248 Formalności w przystępowaniu do odjęcia pieczęci będą następujące:

1. Będzie zapisane do protokołu żądanie w tym celu zaniezione.
2. Urzędnik wyda rozkaz i w nim wyznaczy dzień i godzinę, w których odjęcie pieczęci ma nastąpić.
3. Będzie wręczone wezwanie w celu znajdowania się przy témże odjęciu pieczęci, pozostałemu małżonkowi, domniemanym sukcesorom, exekutorowi testamentu, legataryuszom uniwersalnym i z tytułem uniwersalnym, jeżeli ci są znani, nakoniec osobom, które założyły opozycye.

Nie będzie potrzeba wzywać osób interessowanych, któreby nie mieszkały w tym Powiecie, gdzie mają być odejmowane pieczęcie, lecz będą wezwani przez Urzędnika do ich zastępowania i do znajdowania się przy odjęciu pieczęci i przy inwentarzu dwaj świadkowie, o iakich się w artykule 1245 mówiło.

Osobom które założyły opozycye będą doręczone wezwania w zamieszkaniach przez nie obranych.

Art. 1249. Małżonek, exekutor testamentowy, sukcesorowie, legataryusze uniwersalni i legataryusze z tytułem uniwersalnym będą mogli znajdować się na wszystkich posiedzeniach przy odjęciu pieczęci i przy inwentarzu osobiście, albo też przez umocowane do tego osoby.

Osobom

Osobom zakładającym opozycje będzie tylko wolno bądź osobiście bądź przez umocowanie osoby znajdować się na pierwszym posiedzeniu. Na następne zaś posiedzenia obowiązane będą umocować iedną tylko osobę z pomiędzy siebie do zastąpienia wszystkich, na którą się zgodzą, a gdyby się na nią nie zgodziły, Urzędnik mianować ją będzie z urzędu.

Jeżeli pomiędzy umocowanymi temi osobami znajdować się będą obrońcy Sądu ziemskiego właściwego obrębu, tedy udowodnią swoje umocowania przez okazanie dokumentu służącego ich stronie, a najstarszy podług porządku nominacji z obrońców stawiających od wierzycieli mających dokument urzędowy, zastępować będzie tym samym wszystkie osoby zakładające opozycje. Gdyby żaden z wierzycieli nie posiadał dokumentu urzędowego, tedy najstarszy z obrońców stawiających od osób które posiadają dokument prywatny, zastąpi wszystkich. Starszeństwo to będzie stanowczo rozstrzygnięte przez Urzędnika na najpierwszym posiedzeniu.

Art. 1250. Gdyby która z osób zakładających opozycje miała odmienny interes od interessu drugich, lub interes przeciwny, tedy będzie iey wolno znajdować się osobiście, lub przez szczególnie umocowaną osobę na własny swój koszt.

Art. 1251. Ci, którzy zakładać będą opozycje w celu zachowania praw swego dłużnika, nie będą mogli znajdować się na pierwszym posiedzeniu, ani wpływać do wyboru wspólnego zastępcy do innych posiedzeń.

Art. 1252. Małżonek w wspólności żyjący, sukcesorowie, exekutor testamentowy i legataryusze uniwersalni, albo z tytułem uniwersalnym, będą się mogli ułożyć względem wyboru iednego albo trzech biegłych i detaxatorów, w celu oszacowania przedmiotów, mających być wpisanymi do inwentarza który będzie zrobiony przez Urzędnika odeymuiącego pieczęcie. Gdyby się na nich nie zgodzili, tedy przystąpią do oszacowania tychże przedmiotów podług ich gatunku, ieden albo trzech biegłych i detaxatorów, których sam Urzędnik odeymuiący pieczęcie z urzędu mianować będzie. Biegli ci i detaxatorowie wykonaia przy sięgę przed Urzędnikiem tymże, ieśli iey już wprzód stale na obowiązki swoje nie wykonali.

Art. 1253. Protokół odjęcia pieczęci będzie w sobie zawierał:

1. Datę.
2. Imiona, stan i mieszkanie, oraz obranie zamieszkania téy osoby, która żądała odjęcia pieczęci.

3. Wymienienie rozkazu sądowego wydanego końcem odjęcia pieczęci, jeżeli ten nastąpił.
4. Wymienienie wezwań przepisanych i doręczonych osobom w artykule 1248 pod liczbą 3cią wymienionym.
5. Stawienie się i wnioski stron.
6. Imiona wezwanych do assistencyi świadków, oraz biegłych i detaxatorów wezwanych do oszacowania.
7. Rozpoznanie pieczęci, czyli są nienaruszone i całe, a gdyby takimi nie były, opisanie stanu ich nadwerżenia z zastrzeżeniem że będzie wolno przedsięwziąć przyzwoite kroki, iakie wypadać będą z względu na rzeczne nadwerżenie.
8. Wzmiankę o krokach przedsięwziętych do wyszukania sprawcy tegoż nadwerżenia i skutki tychże kroków. Nakoniec wszystkie inne stron żądania i spory, któreby rozstrzygnięcia potrzebowały.

Art. 1254. Pieczęcie odeymowane będą następnie iedne po drugich w miarę tego, iak inwentarz spisany będzie. Będą na powrot przyłożone przy końcu każdego posiedzenia.

Art. 1255. Wolno będzie łączyć razem przedmioty iednego gatunku dla wciągnięcia ich po kolei ieden po drugim w inwentarz. W tym przypadku, będą na powrot położone w swoim miejscu pod opieczętowanie.

Art. 1256. Jeżeli się znajdą przedmioty iakie lub papiery obce nienależące do spadku, o któreby się ktoś trzeci dopominał, tedy będą oddane temu, komu się będą należały. Gdyby natchmiast oddanemi bydz nie mogły, i gdyby potrzeba było zrobić ich opis, tedy ten będzie zrobiony w protokóle opieczętowania a nie w inwentarzu.

Art. 1257. Gdyby przyczyna nastąpionego opieczętowania ustala przed odjęciem pieczęci, lub w ciągu ich odeymowania, tedy te będą odjętymi bez żadnego opisu.

R O Z D Z I A Ł LXXXIII.

O inwentarzu spadku.

Art. 1258. Tym, którzy mają prawo żądać odjęcia pieczęci, będzie także wolno domagać się spisania inwentarza pozostałego spadku.

Urządник, który uskutecznił opieczętowanie i odjęcie pieczęci, będzie także spisywał inwentarz.

Art. 1259. Inwentarz powinien być sporządzony w przytomności:

1. Pozostałego przy życiu małżonka.
2. Domniemanych sukcesorów.
3. Exekutora testamentowego, jeżeli testament jest wiadomy.
4. Osób obdarowanych i legataryuszów uniwersalnych, lub z tytułem uniwersalnym, bądź co do własności, bądź co do użytkowania.

Wszyscy powinni być należycie przywołani, jeżeli mieszkają w tym samym Powiecie, gdzie się ma sporządzać inwentarz. Jeżeli mieszkają dalej, tedy Urzędnik mający spisać inwentarz wezwie do assistencyi dwóch świadków, o iakich się w artykule 1245 mówiło, końcem zastąpienia tak wszystkich stron nieobecnych, iako też i wezwanych a niestawiających.

Art. 1260. Oprócz formalności wspólnych wszystkim aktom urzędowym, inwentarz będzie w sobie zawierał:

1. Imiona, stan i mieszkania tak osób domagających się spisania inwentarza, iako też stron stawiających i niestawiających, oraz nieobecnych, jeżeli są znane, tudzież wezwanych świadków do zastępstwa, oraz biegłych detaxatorów, użytych do oszacowania przedmiotów, które należą do spadku.
2. Wymienienie miejsc, w których inwentarz ma być spisany.
3. Opis ruchomości i ich oszacowanie, które powinno być zrobione podług sprawiedliwej wartości.
4. Wyszczególnienie gatunków wagi i próby sreber, oraz klejnotów, jeżeli iakie będą.
5. Oznaczenie ilości pieniędzy pozostałych w gotowiznie, i gatunek monet.
6. Papiery będą liczbowane od pierwszjej karty, aż do ostatniej i będą zaznakowane ręką Urzędnika spisującego inwentarz i jednego ze świadków. Jeżeli są księgi i rejestra handlowe będzie poświadczony ich stan, karty ich będą również liczbowane i zaznakowane, jeżeli już liczbowanymi i zaznakowanymi nie były. Jeżeli w nich będą miejsca próżne na kartach zapisanych, tedy będą poprzekreślanymi; nakoniec
7. Wymienienie dokumentów tyczących się majątku czynnego i stanu biernego.

Art. 1261. Przy ukończeniu inwentarza, Urzędnik, który go spisał, będzie obowiązany odebrać przysięgę od osób tych, które były w posiadaniu przedmiotów należących do inwentarza

przed iego spisaniem, albo które mieszkały w domu, gdzie się też przedmioty znajdowały; przysięga zaś ta będzie wykonana na to: *iż żadnego z tychże przedmiotów tajemnie nie wzięli, ani też widzieli, lub wiedzą, aby iakowy z nich skrycie wziętym został.* O odebraney téy przysiędze, będzie zrobiona w inwentarzu wzmianka.

Art. 1262. Po zakończeniu inwentarza, Urzędnik odda ruchomości i papiery, jeżeli iakie będą do rąk osoby, na którąby się strony zgodziły, a gdyby nie było zgody, tedy ie odda pod dozór osoby przez siebie z urzędu mianowaney i odpowiedzialney, a to tymczasowie, dopóki spór z tego względu między stronami wynikły, wyrokiem Sądu, drogą szybkiego rozsądzenia uzyskanym, załatwiony nie będzie.

Art. 1263. Gdyby podczas spisywania inwentarza, zachodziły iakie trudności lub spory, albo gdyby zanoszono żądania, czyli to względem Administracyi wspólności lub spadku, czyli też względem innych przedmiotów, a inne strony gdyby na takowe żądania nie przystawały, tedy w wnoszeniu i rozstrzyganiu takich sporów będą służyć też same przepisy, iakie są wyżej iuż wskazane w artykułach 1236 aż do 1238.

J. Nep. **W o l i c k i** S. T. N.
Redaktor.

w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu
M. W o ź n i c k i.

R O Z D Z I A Ł LXXXIV.

O d z i a ł a c h s p a d k u.

Art. 1264. Jeżeli wszyscy sukcesorowie są pełnoletni, zdolni do rozrządzenia swemi prawami, i obecni, będzie im wolno sporządzić dział spadku zasadownie, oraz w sposobie i przez akt taki, na jaki się między sobą zgodnie ułożą. Akt ten będzie sporządzony urzędownie, i będzie podany dla wpisania go do ksiąg właściwych hipotecznych, jeżeli się tyczy nieruchomości.

Art. 1265. Gdyby który z sukcesorów pełnoletnich nie chciał na dział zezwolić, lub gdyby względem tegoż działu zachodziły jakie między niemi spory, czyli to o sposób postępowania w dziale, czyli też o sposób ukończenia onegoż, albo też gdyby nie wszyscy sukcesorowie byli obecnymi, lub znajdowali się pomiędzy niemi bezwłasnowolni lub małoletni choćby usamowolnieni; wtenczas dział powinien być zrobiony sądownie.

Art. 1266. Każdemu małoletniemu sukcesorowi, a mającemu interes przeciwny innym współsukcesorom będzie dodany szczególny i osobny opiekun, w celu dopilnowania działu. Opiekunowie ci będą mianowani przez radę familiyną podług przepisów zawartych w kodexie cywilnym i w Rozdziale LXXVII. niniejszego kodexu.

Art. 1267. Sprawa o dział spadku i spory przy sporządzeniu jego wynikające, będą należeć do tego Sądu pierwszój instancji, gdzie jest otwarty spadek. Jeżeli spadek otworzony jest po osobach wymienionych w art. 1214. tedy sprawa o dział będzie należeć do Sądu ziemskiego i będzie tam osądzona summarycznie. Będzie zaś należeć do Sądu gminnego, jeżeli spadek otworzony jest po osobach, które są wymienione w art. 1215. i 1216.

Art. 1268. Sukcesor popierający dział, pozwie innych współsukcesorów do Sądu w sposobie dla innych głównych skarg przepisanych, i prosić będzie o nakaz sporządzenia działu. Gdyby było dwóch sukcesorów popierających dział, popieranie jego będzie należało do tego, który pierwszy wydany przez siebie pozew Pisarzowi Sądu do poświadczenia poda. Poświadczenie to będzie w sobie wyrażać datę dnia i godziny.

Art. 1269. W wydanym podług artykułu poprzedzającego pozwie, sukcesor popierający dział, będzie obowiązany wymienić detaxatorów, mających być wezwanymi do oszacowania nieruchomości, jeżeli te należą do spadku.

W podawaniu takowych detaxatorów będą zastosowane i za-

chowane przepisy artykułów 964. aż do 973. włącznie. Będą równie w pozwie wymienieni biegli mający być użytemi do oszacowania ruchomości, jeżeli już ich oszacowanie w inwentarzu, stosownie do przepisu art. 1252 i 1260 sporządzonym nie nastąpiło. W podaniu takowych biegłych będą zachowanemi przepisy Rozdziału XXVII.

Art. 1270. Sąd ziemski, albo Sąd Gminny wysłuchawszy wniosków stron i rozstrzygnąwszy zarzuty, gdyby te przeciwko podanym detaxatorom i biegłym wnoszone były, wyda wyrok co do żądania zanieśionego o dział, i w tymże samym wyroku wyznaczy detaxatorów do oszacowania nieruchomości, oraz biegłych do oszacowania ruchomości.

Jeżeli wyrok ten zapadł w Sądzie Ziemskim, tedy w nim będzie zaraz wyznaczony Sąd zjazdowy do sporządzenia działu, z jednego albo z trzech Sędziów zjazdowych składać się mający, a to w miarę wielkości spadku, i stosownie do art. 569. Jeżeli zaś wyrok ten zapadł w Sądzie gminnym, tedy sporządzenie działu będzie należeć do samegoż Sądu gminnego.

Przeciwko wyrokowi w artykule niniejszym wymienionemu, nie będzie miała miejsca żadna opozycja ani appellacya, a jeżeli był naoczny nie będzie potrzebne wręczenie onegoż.

Art. 1271. W skutek wyroku pomienionego i w ciągu dni 15. od iego ogłoszenia jeżeli był naoczny, albo od iego wręczenia jeżeli był zaoczny, successor popierający dział uda się do Sądu zjazdowego, albo do Sądu gminnego, i pozyska od niego wezwanie wydane do wyznaczonych detaxatorów i biegłych końcem oszacowania przedmiotów należących do pozostałego spadku. Względem wezwania tego będą zachowane przepisy artykułami 975. 976. wskazane.

Art. 1272. Wyznaczeni detaxatorowie i biegli w ciągu dni 8. od doręzonego im wezwania, będą obowiązani przystąpić do oszacowania.

Przy oszacowaniu nieruchomości będą zastosowane i zachowane przepisy artykułów 977. 978. i 979.

W protokóle czyli w relacyi oszacowania nieruchomości, powinny być wyrażone iego zasady. Jeżeli nieruchomość nie może być na części dzieloną, powinny być wymienione téy niepodzielności powody. Jeżeli zaś nieruchomość może być dogodnie dzieloną, tedy relacya powinna wyrazić sposób podzielenia, a na ten przypadek powinna być oznaczona każda część, iakąby oddzielić można i iéy oddzielna wartość.

Ruchomości będą oszacowane podług sprawiedliwéj wartości. Relacye nastąpionych oszacowań będą przez detaxatorów i biegłych oddane wyznaczonemu Sądowi zjazdowemu, albotéz będą złożone w kancellaryi Sądu gminnego.

Art. 1273. Po skutecznionym oszacowaniu nieruchomości i ruchomości spadkowych, sukcesor popieraiaący dział, uda się do wyznaczonego Sądu ziemskiego, stosownie do art. 572. 573. 576. albo do Sądu gminnego z proźbą o wyznaczenie terminu w celu przystąpienia do sporządzenia działu, i o udzielenie rozkazu do wezwania na ten koniec innych współsukcessorów.

Sąd wyda rozkaz takowy i w nim wyznaczy dzień i godzinę, w których ma przystąpić do sporządzenia działu.

Termin ten nie będzie krótszym nad dni 30., ani dłuższym nad dni 45. rachuiąc od daty wydanego rozkazu.

Art. 1274. W skutek pomienionego rozkazu, sukcesor popieraiaący dział wezwie innych współsukcessorów, aby się stawili na wyznaczony termin. Wezwanie to będzie im doręczone osobiście lub w ich zamieszkaniu na dni przynajmniéy 15 przed tymże terminem. Gdyby który z współsukcessorów był niewiadomy z zamieszkania, albotéz mieszkał za granicą, tedy wręczenie tego wezwania będzie zastąpione przez przyklepienie go na tablicy zawieszonéy tym końcem w Izbie audyencyonalnéy Sądu ziemskiego ieżeli dział sporządzony bydź ma przez Sąd zjazdowy, inaczéy zaś w Izbie audyencyonalnéy Sądu gminnego.

Art. 1275. Na terminie wyznaczonym podług art. 1273, dzielący się współsukcessorowie stawiają się przed Sądem zjazdowym, albotéz w Sądzie gminnym osobiście lub przez szczególnie do tego umocowane osoby, i złożą dokumenta ieżeli iakie mieć będą, wyjaśniaiaące stan czynny i bierny pozostałego spadku.

Dokumentów tych summaryusz przez stronę któraby ie składała, będzie do protokołu działowego załączony.

Art. 1276. Będzie wolno każdemu sukcesorowi żądać w dziele części swéy ze spadku w naturze tak z nieruchomości, iako też i z ruchomości a to stosownie do kodexu cywilnego.

Art. 1277. Gdyby iednak z powodu znajduiaących się długów na spadku, większość dzielących się współsukcessorów zgodziła się na to, aby ruchomości na zaspokoienie długów i ciężarów spadku sprzedane były; w tym przypadku nastąpi ich sprzedaż, a ta będzie skuteczniona przez licytacją publiczną i podług przepisów w Rozdziale poniższym LXXXV. wskazanych.

Art. 1278. Gdyby także sukcesorowie pełnoletni zezwolili na sprzedaż nieruchomości spadkowych, lub gdyby rada familiyna w imieniu sukcesorów małoletnich żądała takowéjże sprzedaży, albo wreszcie gdyby z relacyi oszacowania nieruchomości tychże, którą detaxatorowie stósownie do artykułu 1272. sporządzili pokazało się, że nieruchomości te nie mogą być w dogodnym i dla sukcesorów dzielących się korzystnym sposobie na części dzielone; W tych przypadkach nastąpi ich sprzedaż przez licytacją publiczną, która odbędzie się podług przepisów domieszczonych w poniższym Rozdziale LXXXVI.

Art. 1279. Po stawieniu się sukcesorów stósownie do artykułu 1275. Sąd zjazdowy, albo Sąd gminny nasamprzód przystąpi do porachunków wyjaśniających ogół massy spadkowéj czynnéj, i tę ustanowi, a to podług złożonych przez strony dokumentów, oraz podług skutecznego przez detaxatorów i biegłych oszacowania ruchomości i nieruchomości spadkowych, jeżeli te w naturze miały być dzielone, albotéż stósownie do ich sprzedaży, jeżeli ta nastąpiła; daléj obrachuje długi spadek tenże ciążące, następnie zrobi porachunek tak tego, co którykolwiek z sukcesorów naprzód wybrał, iakotéż i tego, co powrócić do massy ogólnéj winien. We wszystkich zaś tych porachunkach i w ustanowieniu należących się powrotów będzie się stósował do zasad i do prawideł w kodexie cywilnym wskazanych.

Art. 1280. Wszystkie spory względem porachunków tych, o których się w poprzedzającym artykule powiedziało, między spółsukcesorami zachodzące, będą w protokóle działowym zapisane i od stron podpisane, i będą przez Sąd zjazdowy albo Sąd gminny rozsądzone. Opozycya przeciwko wyrokowi w téj mierze zapadłemu nie będzie miała mieysca, appellacya zaś od niego będzie mogła być tylko założoną i przyiętą łącznie z appellacyą od wyroku o którym będzie mowa niżej w art. 1283.

Art. 1281. Po obrachowaniu massy ogólnéj spadkowéj czynnéj i po obliczeniu iéy długów, oraz po wyrachowaniu wszelakich należytości przez sukcesorów naprzód pobranych i należących się powrotów, tudzież po ustanowieniu czystéj massy do działu przypadaiący, Sąd zjazdowy albo Sąd gminny przystąpi do ułożenia sched. Schedy te będzie układał ieden z sukcesorów, jeżeli się na niego inni zgodzą, i jeżeli on wybór takowy przyimie. Inaczéj, będzie układał schedy ieden z detaxatorów lub biegłych którzy skutecznili oszacowanie, a którego Sąd zjazdowy albo Sąd gminny będzie mianował z urzędu. Relacya względem ułożenia takowych sched będzie zredagowana przez

Sędziego w protokóle działowym. W ułożeniu sched tych będą zachowane przepisy zawarte w kodexie cywilnym.

Gdyby przy układaniu sched zachodziły jakie między successorami spory, te będą do protokółu zapisane, przez strony podpisane, i przez Sąd zjazdowy lub Sąd gminny rozsądzone, z zastósowaniem przepisów co do opozycyi i appellacyi przeciwko wyrokowi względem sporów tych zapadłemu w art. 1280. wymienionych.

Art. 1282. Po ułożeniu sched Sąd na końcu tegoż protokółu działowego wyda i ogłosi wyrok postanawiający schedy takowe dla każdego z współdzielących się successorów oznaczone.

Przeciwko wyrokowi temu nie będzie miała miejsca żadna opozycja, a jeżeli był naoczny, nie będzie potrzebne wręczenie onegoż. Następnie Sąd zjazdowy złoży protokół cały działowy wraz z pomienionym wyrokiem w kancelaryi Sądu ziemskiego. Sąd zaś gminny złoży go w kancelaryi Sądu swego, a Pisarze wydadzą wyciąg wyroku tegoż i protokółu na żądanie każdego z współdzielących się successorów.

Art. 1283. Appellacya od tego wyroku będzie mogła być założona w ciągu dni tylko 30. rachując od dnia ogłoszenia wyroku jeżeli ten był naoczny, albo od iego wręczenia jeżeli ten był zaoczny, a z appellacją tą będą mogły być połączone appellacye od wyroków poprzednich, o których się w art. 1280. i 1281. mówiło. Termin ten dni 30. będzie równie służył w odwołaniu się do Trybunału naywyższego drogą rewizoryną, w przypadku gdyby odwołanie się takowe miejsce mieć mogło.

Art. 1284. W ciągu dni 8śmiu po upłynieniu terminu do appellacyi od wyroku w art. 1282. wymienionego, jeżeli ta założona nie była, albotież po doręczeniu wyroku prawomocnego wyższej Instancyi, successor popierający dział uda się stosownie do art. 1273. do Sądu zjazdowego, który był od Sądu ziemskiego przez art. 1270. do sporządzania działu wyznaczony, albotież do Sądu gminnego, z prozbą o wyznaczenie terminu nowego w celu wybrania i ciągnięcia losem ułożonych sched działowych, i o rozkaz do wezwania innych współdzielących się na tenże oznaczony termin, a w téj mierze będą zachowane przepisy artykułem 1274. objęte.

Art. 1285. Na terminie tym stawia się successorowie i będzie im wolno jeżeli wszyscy są pełnoletni i obecni dobrowolnie ugodzić się względem wyboru sched. Oświadczenie się w téj mierze wniosą do protokółu, i takowe wraz z wybranymi schedami podpiszą. Jeżeli zaś nie wszyscy successorowie są obecni, albo

ieżeli między niemi są bezwłasnowolni lub małoletni, choćby usamowolnieni, tedy wybór sched nastąpi w Sądzie przez ciągnięcie ich losem. Sąd zjazdowy albo Sąd gminny zapisze do protokołu, a każdy sukcesor podpisze schedę losem przez siebie wyciągnioną.

Gdyby który z sukcesorów na termienie do wyboru sched wyznaczonym nie stanął, alboteż losu ciągnąć nie chciał, tedy Sędzia wyciągnie los za niego, co tyle będzie ważném, iak gdyby przez samego sukcesora los wyciągnionym został.

Art. 1286. Po skutecznym w ten sposób wyborze, sched Sąd zjazdowy albo Sąd gminny wyda wyrok i w nim wybrane albo losem wyciągnięte schedy potwierdzi, oraz każdemu sukcesorowi przypadłą na niego schedę na własność przysądzi. Wyrok taki nie będzie podlegał żadney opozycyi ani appellacyi, a ieżeli był naoczny, nie będzie potrzebne iego wręczenie.

Art. 1287. Koszta działu będą obrachowane przez Sąd zjazdowy lub Sąd gminny na końcu protokołu, i będą z ogólnéj massy zapłacone.

Przy sporządzaniu działów assysteneya obrońców nie będzie potrzebna, i nadgroda obrońcy; gdyby ten był od któregokolwiek z dzielących się sukcesorów użytym, nie będzie przyięta w obrachunku kosztów.

Art. 1288. Protokół tyczący się wyboru sched i wyrok, o których się w artykułach 1285. 1286 mówiło, będą złożone w kancellaryi właściwego Sądu, tak iak się wyraziło w artykule 1282. Pisarze Sądowi będą obowiązani wydać wypisy sched i wyroku, bądź całe, bądź w części z protokołu w kancellaryi złożonego, a to na żądanie każdego z dzielących się sukcesorów.

Art. 1289. Wreszcie będą zachowanemi inne przepisy zawarte w kodexie cywilnym, a tyczące się *sprawy o dział spadku i iego form.*

R O Z D Z I A Ł LXXXV.

O sprzedaży ruchomości spadkowych.

Art. 1290. Gdyby się znajdowali wierzyciele zajmujący ruchomości spadkowe, lub zakładający opozycye przy opieczętowaniu, alboteż gdyby większość sukcesorów uznała bydź potrzebną ich sprzedaż na zaspokojenie długów i ciężarów spadku,

wtenczas sprzedaż ta będzie uskuteczniiona podług formalności przepisanych w Rozdziale LVI. *O zaięciu ruchomości.*

Art. 1291. Urzędnik upoważniony do opieczętowania i do spisania inwentarza spadku, uskuteczni tę sprzedaż na domaganie się któreýkolwiek ze stron interessowanych, upoważnioneý do tego rozkazem sądowym pozyskanym w Sądzie ziemskim na wniesioną illacyą, w Sądzie zaś gminnym na podaną notę.

Art. 1292. Będą wezwanemi na termin wyznaczoneý licytacyi strony mające prawo bydź przytomnemi przy spisaniu inwentarza, lecz tylko te, które mieszkają lub mają obrane zamieszanie w tym Powiecie, w którym spadek otworzony został. — Wezwanie to będzie im wręczone w zamieszkaniu obraném.

Art. 1293. Gdyby zachodziły iakie trudności lub spory z powodu nakazaneý téý sprzedaży, tedy te będą rozsądzone na audyencyi właściwego Sądu bez zwłoki; w Sądzie zaś ziemskim będą rozsądzone w drodze szybkieý i stosownie do przepisu artykułów 1112. i 1113.

Art. 1294. Przedaż odprawi się w miejscu tym, gdzie się znajdują ruchomości, chybaży rozkaz Sądowy inaczéý w téý mierze postanowił.

Art. 1295. Przedaż ruchomości odprawi się bez względu czyli strony interessowane będą iéý przytomne czyli nie, i nie będzie potrzeba wzywać świadków do zastąpienia niestawiających.

Art. 1296. Będzie zrobiona w protokóle licytacyi wzmianka: czyli osoba ta, która domagała się sprzedaży, była iéý przytomną lub nie.

Art. 1297. Jeżeli wszystkie strony są wieloletnie, przytomne i zgodne, i jeżeli nie masz żadneý osoby trzeciéý interessowaneý, tedy nie będą obowiązane zachować żadnych formalności, iakie wyzéý są przepisane.

R O Z D Z I A Ł LXXXVI.

O sprzedaży dóbr nieruchomych spadkowych.

Art. 1298. Jeżeli dobra nieruchome spadkowe, należą do samych tylko sukcesorów pełnoletnich, tedy będzie im wolno, gdyby tego uznali potrzebę sprzedać ie w sposobie takim, na iaki się sami dobrowolnie ugodzą. Gdyby uznali potrzebę, aby sprzedaż ta nastąpiła przez licytacyą publiczną, tedy ta odprawi się stosownie do poniższych przepisów w rozdziale niniejszym zawartych.

Art. 1299. Jeżeli dobra nieruchome należą do samych sukcesorów małoletnich, tedy sprzedaż ta nieinaczey będzie mogła nastąpić, iak tylko za poprzednią i przez Sąd potwierdzoną uchwałą rady familiynéy. Uchwała ta nie będzie wcale potrzebną, gdy dobra te nieruchome należeć będą do sukcesorów w części pełnoletnich, w części małoletnich, i gdy licytacja żądaną będzie przez sukcesorów pełnoletnich, sprzedaż ta podobnież odprawi się podług przepisów w rozdziale niniejszym objętych.

Art. 1300. Gdyby dobra nieruchome należące do spadku, któremi się sukcesorowie stosownie do rozdziału LXXXIV dzielić mają, niemogły bydz dogodnie podług relacyi wyznaczonych detaxatorów, o którey się w artykule 1272 mówiło, na części dzielonemi; tedy nastąpi sprzedaż ich przez licytacją publiczną. Sprzedaż ta będzie równie uskutecznioma podług przepisów niniejszego rozdziału.

Art. 1301. W każdym z powyższych przypadków, gdzieby była żądana sprzedaż nieruchomości spadkowych przez publiczną licytacją, będzie o to wniesiona do Sądu prozba.

Jeżeli spadek otworzony był po osobach wymienionych w artykule 1214 prozba będzie wniesiona przez illacją do Sądu ziemskiego. Będzie zaś wniesiona do Sądu gminnego, jeżeli spadek otworzony został po osobach wymienionych w artykułach 1215 i 1216.

Art. 1302. Sąd ziemski albo Sąd gminny wyda wyrok nakazujący sprzedaż i w nim będzie mianował detaxatorów, o których się mówiło w artykułach 964, 965 i 966, a to w celu oszacowania dóbr nieruchomych mających bydz sprzedanemi.

Jeżeli wyrok ten zapadł w Sądzie ziemskim, tedy będzie w nim zaraz wyznaczony ieden z Sędziów z składu Sądu tegoż, przed którym odbędzie się licytacja.

W Sądzie gminnym licytacją tę odbędzie Sędzia gminny.

Art. 1303. W skutek wyroku powyższego, sukcesorowie którzy popieraia sprzedaż udadzą się do wyznaczonego Sędziego ziemskiego, albo do Sądu gminnego, i pozyskaią wezwanie do wyznaczonych detaxatorów, aby do oszacowania dóbr nieruchomych przystąpili, a w téy mierze będą zachowane przepisy artykułu 975.

Art. 1304. Oszacowanie to będzie uskuteczniome podług przepisów artykułu 977. Relacja oszacowania będzie zawierać w sobie iedno tylko zdanie większością głosów utworzone, i będą w niéy wyłuszczone, zasady nastąpionego oszacowania, względem

dem którego będą także zastosowane i zachowane przepisy artykułów 978 i 979. Relacją tę detaxatorowie złożą do rąk wyznaczonego przez Sąd ziemski Sędziego, albo też w kancelaryi Sądu gminnego.

Art. 1305. Po złożeniu téy relacji sukcesorowie popierający sprzedaż udadzą się w terminie przez artykuł 980 wyznaczonym do Sędziego mianowanego przez Sąd ziemski, albo do Sądu gminnego z prośbą na piśmie podaną, i żądać będą wyznaczenia terminu do odbydź się mającý licytacyi. Przy proźbie téy będzie załączony akt obeymuiący w sobie warunki sprzedaży.

Art. 1306. Akt ten będzie w sobie zawierał:

1. Imiona, nazwiska i zamieszkania sukcesorów współpyszczających dobra nieruchome na licytacją i ich opiekunów, oraz przydanych opiekunów.
2. Nazwisko dóbr tychże i ich położenie.
3. Wymienienie daty wyroku potwierdzającego uchwałę rady familiynéy postanawiającą sprzedaż, jeżeli uchwała taż nastąpiła.
4. Ilość szacunku dóbr tychże przez detaxatorów ustanowionego.
5. Wymienienie dokumentów dowodzących własność dóbr tychże. Naostatek
6. Warunki sprzedaży.

Art. 1307. Gdyby względem ułożenia warunków tych zachodziły jakie trudności i spory, te będą wprowadzone na audyencyą Sądu właściwego i będą bez zwłoki rozsądzone. W Sądzie zaś ziemskim będą rozsądzone w drodze szybkiéy i stosownie do artykułów 1112, 1113. Wyrok ten nie będzie podlegał ani oppozycyi, ani appellacyi.

Art. 1308. Sędzia od Sądu ziemskiego do odbycia licytacyi wyznaczony, albo Sąd gminny na proźbę, o którę się mówiło w artykule 1305 wyda rezolucją i w niéy wyznaczy termin do odbycia publicznéy licytacyi, który nie będzie krótszym nad dni 60.

Art. 1309. Następnie Sędzia od Sądu ziemskiego wyznaczony, a w Sądzie gminnym Pisarz wygotuje w ciągu dni 3. obwieszczenie o wyznaczonym terminie licytacyi. Obwieszczenie to będzie w sobie zawierać wszystko to, co było wyrażono w warunkach, a to stosownie do artykułu 1306, oraz termin i miejsce odbyć się mającý licytacyi.

Art. 1310. Obwieszczenia tego exemplarze będą przylepione:

Jeden na drzwiach zewnętrznych głównego mieszkania dóbr nieruchomości.

2gi na tablicy zawieszony tym końcem w izbie audyencyonalnej właściwego Sądu ziemskiego, jeśli nieruchomość należy do hipoteki dóbr ziemskich, a jeżeli do niej nie należy, tedy w izbie audyencyonalnej Sądu gminnego.

3ci Exemplarz będzie umieszczony po dwa razy i z przerwą dni najmniej 15tu w dzienniku drukowanym właściwego Województwa. Nakoniec

4ty Exemplarz będzie umieszczony raz przynajmniej w gazecie Warszawskiej, jeżeli szacunek nieruchomości przez detaxatorów ustanowiony przenosi ilość zł. polsk. 50000.

Obwieszczenie powyższe będzie przyklepione w miejscach wyżej wymienionych i umieszczone w pismach publicznych na dni przynajmniej 30. przed terminem licytacji. Przyklepienie skuteczni woźny któregośkolwiek Sądu, co dowodzić będzie zaświadczenie jego i Pisarzy Sądowych, oraz Burmistrza lub Wójty. Umieszczenie zaś obwieszczenia w pismach publicznych będzie dowiedzione przez ich exemplarze, tak iak się powiedziało w artykule 986.

Art. 1311. Na terminie przez artykuł 1308 wyznaczonym, Sędzia od Sądu ziemskiego wyznaczony, a w Sądzie gminnym Sędzia tegoż Sądu przybrawszy do assistencyi Pisarza i przekonawszy się o dopełnionych formalnościach artykułem 1310 przepisanych, przystąpi do licytacji która się odbędzie w kancelarii Sądu. Każda osoba, a nawet każdy z sukcesorów będą mogli licytować, wiawszy tylko detaxatorów, którzy nieruchomość szacowali, i ich żony. Będą nasamprzód odczytane warunki do sprzedaży, będzie zapisana do protokołu przytomność sukcesorów puszczaiących dobra na licytacją, którzy się stawili, będą zapisane imiona i nazwiska osób ubiegaiących się do licytacji, oraz ich zamieszkania obrane w miejscu tém, gdzie się taż licytacja odbywa, będzie odebrane od każdej osoby licytować chcący vadium w ilości przez artykuł 993 oznaczony. Wreszcie Sędzia od Sądu ziemskiego wyznaczony albo Sędzia gminny przystąpi do przyimowania podań, względem których, iako téż względem sposobu licytowania będą zachowane przepisy w artykule tymże 993 wskazane.

Art. 1312. Ten który największą summę zaofiaruje, pozyska przybicie stanowcze, i będą w téj mierze zastosowane przepisy artykułów 995 i 996.

Art. 1313. Gdyby na pierwszym terminie licytacji sprze-

daż nieruchomości do skutku nie przysła, tedy Sędzia od Sądu ziemskiego wyznaczony, albo Sędzia gminny wyznaczy na tymże samym terminie i w tymże samym protokóle drugi termin do licytacji, a ten nie będzie krótszym nad dni 45.

Art. 1314. Będzie wygotowane nowe obwieszczenie w sposobie przez artykuł 1309 wskazanym, w którym będzie zrobiona wzmianka, że powtórny ten termin dla tego się wyznacza, iż na pierwszym terminie licytacji sprzedaż do skutku nie doszła.

Art. 1315. Obwieszczenia tego exemplarz:

Jeden będzie przyklepiony na tablicy zawieszonéj w izbie audyencyonalnéj właściwego Sądu, tak iak się w artykule 1310 wyraziło.

2gi będzie umieszczony raz przynajmniéj w dzienniku drukowanym Woiewódzkini.

3ci będzie umieszczony raz także przynajmniéj w gazecie Warszawskiéj, jeżeli szacunek nieruchomości przenosi summę 50000 zł. polsk. Wszystko to nastąpi na dni przynajmniéj 15. przed terminem powtórny licytacji.

Art. 1316. W odbyciu powtórny téj licytacji będą zachowane przepisy artykułów 1311 i 1312.

Art. 1317. Gdyby na drugim terminie licytacji dobra nieruchomości spadkowe, ani za cenę wyższą nad tę iaką detaxatorowie ustanowili, ani nawet za tę cenę sprzedanemi byđz nie mogły, będzie wolno sukcesorom zezwolić, aby były sprzedane za cenę niższą. Jeżeli pomiędzy sukcesorami znajdują się bezwłasnowolni albo małoletni, tedy powinno wprzód nastąpić zezwolenie na to rady familiynéj, a to w szczególnéj uchwale potwierdzonej od Sądu.

Art. 1318. Jeżeli nastąpi powyższe zezwolenie tedy sukcesorowie będą żadać od Sędziego przez Sąd ziemski wyznaczonego albo od Sędziego gminnego wyznaczenia trzeciego terminu do licytacji. Termin ten będzie wyznaczony i nie będzie krótszy nad dni 45. wyznaczony zaś byđz powinien w miesiącach tylko Kwietniu, Maiu i Czerwcu. Będą wygotowane przyklepione i w pismach publicznych umieszczone nowe obwieszczenia w sposobie przez artykuły 1314 i 1315 wskazanym. Będzie wyrażono w obwieszczeniu, że na terminie tym 3cim licytacji nieruchomości sprzedana zostanie nawet niżej ceny przez detaxatorów ustanowionéj.

Art. 1319. Na trzecim tym terminie licytacji przy zachowaniu poprzedniczych formalności w artykule 1311 wymienionych, szacunek przez detaxatorów ustanowiony będzie niżany o iedną

setną część ciągle, woźny będzie obwoływał każdą zniżoną cenę po trzy razy z pauzą iedną przynajmniey minuty. Ten zaś z licytantów, który naypierwszy po obwołaniu któreykolwiek zniżonéy ceny odezwie się z tém słowem *kupuję*, pozyska przybicie i kupno nieruchomości.

Art. 1320. Wyrok przysądzenia nieruchomości będzie wydany temu, który ją zalicytował na audyencyi Sądu, a to za wniesieniem o to proźby do Sądu ziemskiego przez illacyą, do Sądu zaś gminnego przez podaną na piśmie notę. Względem wyroku tego będą zastosowane przepisy artykułów 1004 i 1005.

Art. 1321. Będą równie zastosowane i zachowane przepisy artykułów 1006 1038 aż do 1043 włącznie, zagrażające sprzedaż nieruchomości już kupionéy przez nową licytacyą na zysk lub stratę, a to w przypadku, gdyby ten który nieruchomość kupił, nie dopełnił warunków poprzedniéy sprzedaży.

R O Z D Z I A Ł LXXXVII.

O dobrodzieystwie inwentarza spadku.

Art. 1322. Jeżeli sukcesor chce przed obięciem spadku z dobrodzieystwem inwentarza i stósowie do kodexu cywilnego pozyskać upoważnienie siebie, aby mógł przystąpić do sprzedaży ruchomości należących do tegoż spadku i podległych zepsuciu albo przynoszących koszt na ich utrzymanie, będzie obowiązany wnieść tym końcem proźbę do Sądu tego, w którego obrębie spadek się otworzył.

Art. 1323. Jeżeli spadek otworzony iest po osobach wymienionych w art. 1214. tedy proźba ta będzie wniesiona do Sądu ziemskiego przez illacyą; Będzie zaś wniesiona do Sądu gminnego w nocy na piśmie podanéy, jeżeli spadek otworzony został po osobach wyrażonych w art. 1215. i 1216. Na zaniesioną tę proźbę Sąd dozwoli sprzedaży ruchomości spadkowych, a tę przez publiczną licytacyą odbędzie urzędnik upoważniony przez art. 1213. aż do 1216. włącznie do opieczętowania, odbędzie ją zaś podług formalności, które wyżéy już w Rozdziale LXXXV. *o sprzedaży ruchomości spadkowych* są przepisane.

Art. 1324. Gdyby wypadła potrzeba sprzedania dóbr nieruchomości należących do spadku, tedy sukcesor chcący go obiać z dobrodzieystwem inwentarza, poda w podobnymże sposobie, iak się w poprzedzającym artykule powiedziało do Sądu właściwego proźbę, w której nieruchomości takowe będą wymienione.

W Sądzie ziemskim proźba ta będzie komunikowana Prokuratorowi Królewskiemu, a do sporządzenia relacyi, gdyby Sąd iéy uznał potrzebę, będzie wyznaczony ieden z Sędziów.

W Sądzie Gminnym Pisarz Sądu tegoż zastąpi miejsce Prokuratora Królewskiego. Następnie w Sądzie ziemskim, albo w Sądzie gminnym będzie wydany wyrok, w którym będzie nakazano nasamprzod, aby nieruchomość taka była obeyrzana i oszacowaną przez trzech detaxatorów Powiatowych, o których się w art. 964. 965. i 966. mówiło.

Detaxatorowie ci będą w wyroku tym mianowani z urzędu.

Art. 1325. Po zapadłym tym wyroku, sukcesor popierający sprzedaż uda się do urzędnika upoważnionego podług artykułów 1213. aż do 1216. włącznie do opieczętowania, i zyska od niego stósownie do art. 1303. wezwanie do wyznaczonych detaxatorów, końcem oszacowania téyże nieruchomości, przy którym to oszacowaniu detaxatorowie ciż będą się stósować do przepisów artykułu 1304.

Relacya oszacowania będzie przez detaxatorów oddana urzędnikowi wyżéy wspomnionemu, który ją w kancelaryi Sądowéy złoży.

Art. 1326. Następnie sukcesor popierający sprzedaż, wnie- sie sposobem w art. 1323. wskazanym do Sądu proźbę o wyznaczenie terminu do sprzedaży, i przy niéy załączy wypis relacyi oszacowania i warunki do licytacyi.

Proźba ta będzie komunikowana Prokuratorowi Królewskiemu w Sądzie ziemskim, którego miejsce w Sądzie gminnym zastąpi Pisarz.

Jeżeli Sąd relacyą oszacowania znajdzie bydz porządnie i dokładnie zrobioną, tedy tę wyrokiem potwierdzi, a razem nakaże sprzedaż nieruchomości, i do iéy skutecznienia wyznaczy termin. Sprzedaż ta odbędzie się w kancelaryi Sądowéy podług formalności wskazanych w Rozdziale LXXXVI. *o sprzedaży dóbr nieruchomych spadkowych.*

Do odbycia téy sprzedaży w Sądzie ziemskim będzie wyznaczony ieden z Sędziów, w Sądzie zaś gminnym odbędzie ją Sędzia gminny którzy do assistencyi przybiorą Pisarza.

Art. 1327. Sukcesor obeymujący spadek z dobrodzieystwem inwentarza będzie uważany za sukcesora przyimującego tenże spadek bez dobrodzieystwa inwentarza, jeżeli sprzedał iakie ruchomości albo nieruchomości należące do spadku, nie stosując się do prawideł przepisanych w niniejszym Rozdziale.

Art. 1328. Gdyby wypadła potrzeba przystąpienia do sprzedaży nieruchomości na czynsz wieczysty oddanych, i w art. 916. wymienionych, a należących do spadku, tedy sprzedaż ta odprawi się podług przepisów które w artykule 917. i w Rozdziale LXXXVI. *o sprzedaży dóbr nieruchomych spadkowych* są zawarte, a to pod podobnymże warunkiem, że jeżeli sukcesor obeymujący spadek z dobrodzieystwem inwentarza inaczej postąpi, będzie uważany za sukcesora przyjmującego tenże spadek bez dobrodzieystwa inwentarza.

Art. 1329. Cena zebrana ze sprzedanych ruchomości będzie rozdzielona proporcjonalnie między wierzycieli zakładających opozycye, a to podług formalności wskazanych w Rozdz. LIX. *o dystrybucyi czyli rozdzieleniu proporcjonalném.*

Art. 1330. Cena zebrana ze sprzedanych nieruchomości będzie rozdzielona podług porządku hipotek, a to stósownie do przepisów Rodziału LXII. *o klasyfikacyi.*

Art. 1331. Wierzyciel lub inna strona interessowana, któraby chciała zobowiązać sukcesora obeymującego spadek z dobrodzieystwem inwentarza do złożenia kaucyi kodexem cywilnym zastrzeżonéj, wezwie go tym końcem przez akt sądowy wręczony mu osobiście, lub w iego zamieszkaniu, a to z terminem w art. 130. przepisany.

Art. 1332. W ciągu terminu tego sukcesor tenże będzie obowiązany złożyć kaucyą w kancelaryi Sądu właściwego, pod którym otworzył się spadek, a to podług formalności w Rozdziale XXXV. *o przyięciu kaucyi* zawartych.

Art. 1333. Gdyby zaszły iakie spory względem przyięcia téj kaucyi, tedy wierzyciele domagający się onéjże będą zastąpionemi przez iednego z nich, na którego się ugodzą, albotóż przez naystarszego podług porządku nominacyi obrońcę z pomiędzy tych, którzy od wierzycieli stawiają.

Art. 1334. Względem zdania rachunku ze spadku objętego z dobrodzieystwem inwentarza, będą zachowanemi formalności przepisane w Rozdziale XXXVIII. *o zdawaniu rachunków.*

Art. 1335. Skargi, któreby miał zanosić sukcesor obeymujący spadek z dobrodzieystwem inwentarza naprzeciw temuż spadkowi, będą zanoszone przeciwko innym sukcesorom, a gdyby tych niebyło, lub gdyby skargi miały bydź zanoszone przez wszystkich, tedy zanesione będą przeciwko kuratorowi masy spadkowéj, który będzie mianowany w sposobie takim, iak się

mianuie kurator spadku wakującego, o czém mówić się będzie niżej w Rozdziale LXXXIX.

R O Z D Z I A Ł LXXXVIII.

O zrzeczeniu się wspólności lub spadku.

Art. 1336. Zrzeczenie się wspólności albo spadku będzie uskutecznione w kancelaryi Sądu, w którego okręgu nastąpi rozwiązanie wspólności lub otwarcie spadku, a to w księdze szczególnie na ten koniec przeznaczonéy, oraz stosownie do przepisów kodexu cywilnego, i nie będzie wcale potrzeba innéy formalności.

Art. 1337. Jeżeli spadek otworzony został po osobach w artykule 1214. wymienionych, tedy zrzeczenie się to będzie zrobione w kancelaryi Sądu Ziemskiego; a zaś w kancelaryi Sądu Gminnego, jeżeli spadek otworzony był po osobach wyrażonych w art. 1215. i 1216.

R O Z D Z I A Ł LXXXIX.

O kuratorze spadku wakującego.

Art. 1338. Skoro po upłynieniu terminów do spisania inwentarza i do namyslenia się względem obciążenia spadku oznaczonych, nikt się nie zgłosi któryby się domagał spadku, i skoroby nie było znanego sukcessora, lub skoroby sukcessorowie znani spadku się zrzekli, natenczas spadek takowy będzie uważany za niemający dziedzica, to iest za wakujący. Będzie spadkowi takiemu przydany od Sądu właściwego kurator, stosownie do przepisów kodexu cywilnego.

Art. 1339. Jeżeli spadek otworzony został po osobach wymienionych w art. 1214., tedy będzie obowiązkiem Sądu ziemskiego na żądanie osób interessowanych, albo na wniosek Prokuratora Królewskiego spadkowi wakującemu kuratora tegoż wyznaczyć. Wyznaczy go zaś Sąd gminny na wniosek Pisarza, który obowiązki Prokuratora Królewskiego zastąpi, jeżeli otworzony został spadek po osobach tych, które są wyrażone w artykule 1215. i 1216.

Art. 1340. W przypadku współubiegania się między dwoma lub kilkoma kuratorami, ten który nayıpierwéy był mianowany, będzie miał pierwszeństwo i nie będzie wcale potrzeba na to wyroku.

Art. 1341. Kurator ten będzie obowiązany przedewszystkim

postarać się o ustanowienie stanu pozostałego spadku przez spisanie inwentarza, jeżeli ten zrobionym nie był, oraz postarać się o sprzedaż ruchomości i nieruchomości, a to podług formalności iakie są przepisane w Rozdziale LXXXV. i LXXXVI.

Art. 1342. Nie będzie wolno przystąpić do sprzedaży dóbr nieruchomości i przedmiotów danych na czynsz wieczysty, o których iest mowa w artykule 916., chyba podług formalności przepisanych w Rozdziale LXXXVII. o *dobrodziejstwie inwentarza* i w art. 1328.

Art. 1343. Formalności przepisane dla successora obeymującego spadek z dobrodziejstwem inwentarza będą przystosowanemi również co do sposobu administrowania i co do mającego się zdawać rachunku przez kuratora wyznaczonego dla wakującego spadku.

Art. 1344. O każdym przypadku gdzieby był wyznaczony kurator wakującemu spadkowi, będzie obowiązkiem Sądu zawiadomić collegium upoważnione do obrony praw, które się tyczą własności publicznych.

K S I Ę G A III.

R O Z D Z I A Ł XC.

O Sądach polubownych.

Art. 1345. Każdemu wolno iest zapisać się na Sąd polubowny względem praw, któremi on wolnie rozrządzać może.

Art. 1346. Nie będzie wolno zapisywać się na Sąd polubowny względem darowizn i legatów alimentarnych, względem mieszkania i odzieży, względem separacyi od łoża i stołu między mężem a żoną, względem rozwodów, albo ważności małżeństwa, względem stanu cywilnego osoby, ani też względem żadnych tych sporów, w których akta komunikowane bydź powinny Prokuratorowi Królewskiemu.

Art. 1347. Akt kompromissu będzie mógł bydź zapisanym w protokóle przed wybranemi Sędziami polubownymi, lub przez akt sporządzony przed Regentem aktowym, albo też nawet przez pismo prywatne od stron zapisujących się podpisane.

Art. 1348. W akcie kompromissu będą wyrażone imiona, nazwiska i zamieszkania stron, przedmioty sporne, oraz imiona i nazwiska Sędziów polubownych, a to pod nieważnością. Będzie

dzie wolno zapisywać się nawet na iednego tylko Sędziego polubownego. Jeżeliby zaś strony zapisały się na większą liczbę Sędziów, tedy liczba ta powinna być zawsze nieparzysta.

Art. 1349. Akt kompromissu będzie ważnym, chociażby nawet w nim nie było oznaczonego terminu, do którego ma trwać, a w takim przypadku wybór Sędziów polubownych będzie tylko trwał przez trzy miesiące, rachując od dnia zapisanego aktu.

Art. 1350. W ciągu terminu Sądowi polubownemu oznaczonego, nie będzie wolno stronom odwoływać Sędziów polubownych, chyba za iednomyślném tychże stron zezwoleniem.

Art. 1351. Strony i Sędziowie polubowni będą obowiązani zachować w postępowaniu sądowém terminu i formalności ustanowione dla Sądów ziemskich, jeżeli się strony inaczéy w téy mierze w zapisie polubownym nie ułożyły.

Art. 1352. Będzie wolno stronom w akcie, mocą którego zapisały się na Sąd polubowny, zrzec się appellacyi. Będzie im wolno zrzec się iéy nawet po zapisaniu się, a to przez akt podobny, o iakim się w artykule 1347 mówiło.

Jeżeli zapisanie się na Sąd polubowny nastąpi względem sprawy wiszącéy w drodze appellacyi, tedy będzie wolno stronom zrzec się odwołania się do Trybunału naywyższego drogą rewizoryną.

Art. 1353. Jeżeli zapisanie się na Sąd polubowny nastąpiło względem sprawy wiszącéy w drodze odwołania się do Trybunału naywyższego, albo téż względem sprawy takiéy, w którój zanesioną została skarga o restytucyą in integrum, w tenczas wyrok Sądu polubownego będzie ostatecznym, i nie będzie już żadnemu odwołaniu się podlegał.

Art. 1354. Akta wszystkie tyczące się instrukcyi sprawy i protokóły Sądu polubownego będą sporządzone i podpisane przez wszystkich Sędziów polubownych, jeżeli akt kompromissu nie upoważnia ich do wyznaczenia tym końcem iednego z pomiędzy siebie.

Art. 1355. Kompromiss kończy się:

1. przez śmierć, przez nieprzyięcie obowiązków Sędziego, przez odstąpienie od nich, lub inną iaką zaszłą przeszkodę, któremukolwiek z Sędziów polubownych, jeżeli w akcie kompromissu nie był zastrzeżony warunek ten, że się nie powinno zważać na nieprzytomność iednego z nich, albo że na miejsce ubywaiącego Sędziego wybór innego

zostawiony jest stronom, albo samymże Sędziom polubownym, którzy pozostali.

2. przez upłynienie terminu ustanowionego w zapisie polubownym, lub terminu trzech-miesięcznego, jeżeli ten w zapisie nie był ustanowiony.

Art. 1356. Śmierć strony, która się zapisała na kompromiss nie przerywa, ani nie kończy kompromissu, gdy wszyscy sukcesorowie iéy są wieloletniemi. Termin do instrukcyi i do osądzenia będzie zawieszony przez ciąg czasu tego, iaki jest ustanowiony prawem do spisania inwentarza spadku i do namyslenia się względem obięcia onegoż.

Art. 1357. Nie będzie wolno Sędziom polubownym odstępować od przyiętych obowiązków Sędziowskich, jeżeli ich działania są już rozpoczęte. Nie będzie wolno stronom ich wyłączać, chyba dla przyczyny, któraby nastąpiła po zapisanym akcie kompromissu.

Art. 1358. Gdyby zaszedł przypadek iżby strona chciała zapisać akt z zadaniem dokumentowi fałszu nawet prosto cywilnego, albo gdyby się wydarzył iaki spór incydentalny pociągający za sobą drogę karną, tedy Sędziowie polubowni zostawią wolność stronom udania się w téy mierze do Sądu właściwego, a termina Sądu polubownego będą miały dalszy bieg dopiero od dnia wyroku, który zapadnie w Sądzie tymże właściwym względem sporu incydentalnego.

Art. 1359. Każda ze stron będzie obowiązana złożyć swoje na piśmie obrony i dokumenta najmniey na dni 15. przed upłynieniem terminu oznaczonego dla Sądu polubownego, a to na ręce i za kwitem Sędziego, który najpierwszy w akcie kompromissu będzie wymieniony, Sędziowie zaś polubowni będą obowiązani osądzić sprawę z tych pism i dokumentów, które złożone zostaną.

Art. 1360. Wyrok będzie zredagowany w sposobie dla innych Sądów zwyczajnych wskazanym, i będzie podpisany przez każdego z Sędziów polubownych. W przypadku zaś tym, gdzie będzie więcéy Sędziów iak ieden, i gdyby mniejsza ich liczba odmówiła podpisu, tedy drudzy Sędziowie polubowni zrobią o tém na dole wyroku wzmiankę, a wyrok będzie mieć takiż sam skutek, iak gdyby był podpisany przez każdego z Sędziów polubownych.

Art. 1361. Gdyby było wybranych Sędziów polubownych więcéy iak ieden, a każdy z nich był różnego i odmiennego

zdania, i gdyby z tych zdań nie można było zgodnéj większości w osądzeniu ustanowić, w takim przypadku każdy z Sędziów zdanie swoje w protokóle zapisze, a w tenczas Sąd polubowny będzie tym samym rozwiązany, i takie różne Sędziów zdania nie będą mogły stanowić żadnego wyroku.

Art. 1362. Wyrok zaoczny Sądu polubownego w żadnym przypadku nie będzie mógł nigdy podlegać założeniu opozycji.

Art. 1363. Sędziowie polubowni będą obowiązani sądzić według przepisu prawa, chyba by akt kompromissu nadawał im moc sądenia, iako przyjacielskim pojednawcom.

Art. 1364. Jeżeli przedmiotem wyroku Sądu polubownego była należytość która przechodzi ilość zł. polsk. 500 lub nieruchomości należąca do hipoteki dóbr ziemskich, albo też jeżeli akt kompromissu zapisany był w sprawie wiszącej w Sądzie ziemskim lub zjazdowym, tedy ieden z Sędziów polubownych złoży oryginał wyroku tegoż w ciągu dni 8. od iego daty w kancelaryi Sądu ziemskiego i za kwitem Pisarza, a to w celu przydania wyrokowi temuż nakazu exekucyjnego. Jeżeli zaś przedmiotem tegoż wyroku była należytość nieprzenosząca ilości zł. polsk. 500, albo też nieruchomości nienależąca do hipoteki dóbr ziemskich, lub spór wiszący w Sądzie gminnym, tedy oryginał tegoż wyroku będzie złożony w kancelaryi Sądu gminnego. Będzie zaś złożony w kancelaryi Sądu handlowego, jeżeli strony zapisały się na kompromiss w przedmiotach handlowych albo w sprawie wiszącej w Sądzie handlowym. Jeżeli strony zapisały się na kompromiss w sprawie która wisiała w drodze appellacyi, tedy wyrok Sądu polubownego będzie złożony w kancelaryi Trybunału Appellacyjnego. Będzie zaś złożony w kancelaryi Trybunału Najwyższego, jeżeli strony zapisały się na kompromis względem sprawy w którejby służyło odwołanie się drogą rewizoryną do tegoż Trybunału.

Art. 1365. Strona pilnieysza wniesie prozbę do Sądu ziemskiego, lub Trybunału wyższej Instancyi przez illacyą. Do Sądu zaś handlowego lub gminnego przez notę podaną na piśmie o przydanie wyrokowi temu nakazu exekucyjnego.

Wnioski Prokuratora Królewskiego w téj mierze nie będą potrzebne.

Sąd lub Trybunał, któremu złożony będzie wyrok takowy, doda i domieści na końcu iego nakaz exekucyjny.

Oryginał wyroku pozostanie w kancelaryi Sądu lub Trybunału, a wypis iego na żądanie strony będzie iey przez Pisarza wydany.

Art. 1366. Wyroki Sądu polubownego nawet przygotowawcze, albo przedstanowcze, nie będą mogły być exekwowanemi, iak tylko na mocy nakazu exekucyinego pozyskanego drogą wyżey przepisana.

Art. 1367. Spory wynikające z exekucyi wyroków Sądu polubownego w przedmiotach należących do Sądu ziemskiego, zjazdowego i handlowego, będzie rozstrzygał Sąd ziemski; w przedmiotach zaś należących do Sądu gminnego, będzie rozstrzygał Sąd tenże gminny.

Art. 1368. Wyroki Sądu polubownego nie będą mogły w żadnym przypadku być pokładanemi za dowód przeciwko osobom trzecim, jeżeli te do tegoż wyroku nie wchodziły.

Art. 1369. Appellacya od wyroków Sądu polubownego, (ieśli iéy się strony nie wyrzekły) w sprawach niesądzonych w I. Instancyi, albo też sądzonych tylko w I. Instancyi, będzie założona do Trybunału appellacyinego. Jeżeli zaś kompromis zapisany był w sprawie wiszącéy w drodze appellacyi, i jeżeli wyrok Sądu polubownego nie był zgodny z wyrokiem Sądu I. Instancyi, a strony jeżeli się nie wyrzekły drogi odwołania się od niego, tedy odwołanie się będzie założone drogą rewizoryiną do Trybunału Naywyższego, a to stosownie do przepisu w artykule 699 wskazanego.

Art. 1370. Przepisy tyczące się nakazu exekucyi tymczasowéy i dane dla wyroków zapadłych w Sądach ziemskich, będą także służyć i dla wyroków Sądu polubownego.

Art. 1371. Gdyby odwołanie się od wyroku Sądu polubownego drogą appellacyi, albo drogą rewizoryiną było odrzucone, tedy strona odwołująca się będzie skazana na taką samą karę pieniężną, na iakąby była skazana gdyby się odwoływała od wyroków zapadłych w Sądzie lub w Trybunale zwyczajnych.

Art. 1372. Proźba o restytucyą in integrum będzie mogła być zanesioną przeciwko wyrokowi Sądu polubownego w terminach, w przypadkach i podług formalności, iakie są w Rozdziale LII. oznaczone, względem wyroków zapadłych w Sądach i Trybunałach zwyczajnych.

Proźba ta będzie zanesiona do Sądu pierwszéy Instancyi, wtenczas, gdy sprawa nie była sądzona w pierwszéy Instancyi, ieśli zaś sądzona była w niéy, albotéż i w Trybunale appellacyinym, tedy będzie zanesiona do Trybunału tego, do którego by należało sądzić sprawę w drodze zwyczajnego odwołania się, albo drogą appellacyi, albo drogą rewizoryiną.

Art. 1373.

Art. 1373. Nie będzie iednakże wolno prosić o restytucyą in integrum z przyczyn następujących:

1. z przyczyny niezachowania zwyczajnych formalności pod nieważnością nakazanych, jeżeli się strony w téy mierze inaczey w akcie kompromissu nie ułożyły, iak iest powiedziano w artykule 1351.
2. z przyczyny téy, że wyrokowano względem rzeczy nieżądanych, która to przyczyna będzie tylko nadawać wolność stronie żądania nieważności, a to podług przepisów zawartych w następującym zaraz artykule.

Art. 1374. Nie będzie potrzeba odwoływać się od wyroku Sądu polubownego, ani drogą appellacyi, ani drogą rewizoryiną, aniteż udawać się do drogi restytucyi in integrum w przypadkach następujących:

1. jeżeli wyrok Sądu polubownego wydanym został bez aktu kompromissowego, lub gdy granice iego przez Sędziów przestąpionemi zostały.
2. gdy wyrok wydanym został na mocy aktu nieważnego, alboteż takiego, z którego termin iuż upłynął,
3. gdy wydanym został przez kilku tylko Sędziów polubownych niemających upoważnienia przez akt kompromissu do sądzenia w niebytności drugich. Nakoniec,
4. gdy wyrok wydanym został względem rzeczy nieżądanych.

We wszystkich tych przypadkach strona uda się drogą zwyczajną z założeniem opozycyi *przeciw nakazowi exekucyjnemu* do Sądu lub Trybunału tego, który nakaz tenże wydał, i będzie prosić o uznanie nieważności aktu nazwanego *wyrokiem polubownym*.

Art. 1375. Nie będzie wolno udać się przeciwko wyrokowi Sądu polubownego drogą nadzwyczajną *kassacyi* w Rozdziale L. dozwoloną, iak tylko przeciwko wyrokowi takiemu Sądu polubownego, który rozsądzał sprawę wiszącą w drodze appellacyi, i jeżeli wyrokiem tymże Sądu polubownego wyrok Sądu pierwszey Instancyi potwierdzony został, oraz przeciwko wyrokowi Trybunału appellacyjnego zapadłemu na skargę o restytucyą in integrum naprzeciw wyrokowi Sądu polubownego zಾನiesioną, i to tylko w tym przypadku, gdy skarga ta osądzona była tak w pierwszey Instancyi, iakoteż i w Trybunale appellacyjnym.

J. Nep. W o l i c k i S. T. N.

Redaktor.

w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości
Radca Stanu

M. W o ź n i c k i.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 20 horizontal lines across the page.

W. O. ...

...

R O Z D Z I A Ł X C I.

O Sędziach.

Art. 1376. Będą oznaczone w statucie organicznym sądownictwa konstytucyjnego potrzebny wiek, oraz stopień nauki i czas odbytej praktyki, niemniéy wymagane w téy mierze dowody, a nakoniec potrzebne osobiste przymioty do otrzymania urzędu Sędziego w Sądach i Trybunałach konstytucyjnych.

Art. 1377. Osoby uznane sądownie za bezwłasnowolne, albotéż te, którym jako o marnotrawstwo przekonany doradca od Sądu dodany został, nie będą mogły otrzymać urzędu Sędziego, a gdyby go posiadały, odbywać go nie będą mogły.

Art. 1378. Sędziowie przeciwko którym, iako za popełniony występki lub zbrodnią oskarżonym, śledztwo sądownie iest rozpoczęte, będą zawieszani w urzędowaniu; ieżeli by zaś za tenże występki lub zbrodnię na karę skazani zostali, będą od urzędu tegoż oddaleni.

Art. 1379. Sędzia oprócz pensyi, iaką etatem Rządowym ma zapewnioną, albo oprócz dyet, oraz kosztów podróży iakie dla niego za czynności sądowe przez Delegacyą odbyte, ogólném urzędzeniem o *taxach* będą przepisane, nie będzie mógł nic więcéy od stron wymagać.

Art. 1380. Nie będzie wolno Sędziemu od stron, które process z sobą w Sądzie tym, gdzie on iest Sędzią wiodą, darów nawet dobrowolnych przyjmować.

Nie będzie mu wolno także nabywać na imię swoje lub innych podstawionych osób spraw w sporze Sądowym wiszących, a to pod nieważnością wszystkich podobnych aktów.

Art. 1381. Sędzia przekonany o przekupstwo, będzie ulegał karze kodexem karnym przepisanej.

Art. 1382. Sędzia będzie obowiązany według czystey, prawdziwey i dosłowney treści praw postępować i sądzić, i nie będzie mógł nigdy dowolnie od czystych i iasných ustaw prawa zbaczać i odchodzić.

Art. 1383. Przez osobistą niepodległość Sędziego rozumie się służąca mu wolność oświadczenia swego zdania w sądeniu bez ulegania wpływowi Władzy Naywyższej i Ministeryalnej, lub iakiemubądź innemu względowi.

Wszelkie inne określenie lub tłumaczenie niepodległości Sę-

dziego, uznaje się za nadużycie, a to stosownie do artykułu konstytucyi 139.

Art. 1384. Przepisy objęte artykułami 1377. aż do 1383. włącznie, będą się stosować nietylko do urzędników zwanych właściwie *Sędziami*, ale też i do tych osób, które pod innym nazwiskiem urzędu lub godności, przeznaczonemi są do pełnienia obowiązków Sędziego.

R O Z D Z I A Ł X C I I.

O obrońcach Sądowych.

Art. 1385. Będą oznaczone w statucie organicznym Sądownictwa konstytucyjnego potrzebny wiek, oraz stopień nauki i czas odbytej praktyki, niemniéy wymagane w téj mierze dowody, a nakoniec potrzebne osobiste przymioty do otrzymania nominacyi na obrońcę przy Sądach ziemskich i Trybunałach wyższych instancyy.

Art. 1386. Każdy obrońca, który przyjmuje do swéj obrony sprawę, czyli to od strony powodowéy, czyli téż od pozwanej będzie obowiązany dokładną i zupełną, powziąć od niéy informacją względem wszystkich czynów i okoliczności wyjaśniających stan sprawy, oraz względem dowodów, któreby ją usprawiedliwiały.

Informacya ta, oraz summaryusz dokumentów należących do obrony sprawy, będą sporządzone na piśmie w dwóch exemplarzach, z których jeden z podpisem strony pozostanie u obrońcy, drugi z podpisem obrońcy będzie oddany stronie téj, która mu sprawę swoją do obrony poleci.

Art. 1387. Obrońca, któryby zadosyć nie uczynił przepisom poprzedzającego artykułu i nieopatrzył się w potrzebną do sprawy, i od strony lub umocowaney przez nią osoby podpisaną informacją, ściagnie na siebie z domniemania samego winę, gdyby go strona o niedokładność w obronie sprawy oskarżała, i z téj przyczyny stosownie do art. 757. i 769. restytucyi in integrum żądała.

Art. 1388. Obrońca w popieraniu spraw obronie swéy powierzonych, będzie obowiązany zachować iak najściślejszy przepis postępowania Sądowego prawem wskazane. W pismach przez siebie sporządzanych powinien używać iasnego, zrozumiałego, i zbytnie nierozwlekłego stylu; nie będzie mu wolno używać potwarczych albo obelżywych wyrazów, nie może się nigdy wy-

umawiać (chyba z powodu prawnej i dowiedzionej przyczyny) od obrony strony ubogiej, a to bez żadnego względu na stan, lub godność strony przeciwniej. Będzie obowiązany przyjąć do swej obrony sprawę iak naypilniej i iak naywierniej popierać. Nie powinien ani sam nieprawnej przewłoki szukać, ani iey stronie przeciwniej dozwalać, chybaby strona sama, którą obrońca broni, na przewłokę stronie przeciwniej dozwoliła, i chybaby w téj mierze sama dała na piśmie obrońcy swemu zezwolenie.

Art. 1389. Nie iest wolno obrońcy przyjmować do obrony sprawy takiej, w której iuż wprzód stronie przeciwniej dawał swoją radę lub obronę, pod zagrożeniem pociągnięcia go do odpowiedzialności.

Art. 1390. Nie będzie wolno obrońcy nigdy zatrzymywać aktów i dokumentów, albo odmawiać wydania ich stronie, która mu ie do obrony sprawy swej powierzyła pod pozorem nieodebraney nagrody lub niepowróconych kosztów.

Art. 1391. Obrońca będzie obowiązany kontentować się tą nagrodą, iaką mu strona sama dobrowolnie zaofiaruje, a gdyby iey nie wziął, lub gdyby po ukończonej sprawie mniemał, że na większą nagrodę zasłużył, albo że mu się należą do zwrotu koszta zastąpione za stronę, będzie mu wolno podać ich obrachunek stosownie do ogólnego urządzenia o taxach i podług przepisów w Rozdziale XXXVI. wskazanych. Spory w téj mierze między obrońcą a stroną zachodzące, będą rozsądzone w drodze szybkiej, i stosownie do art. 1112. i 1113.

Art. 1392. Nie będzie wolno obrońcy umawiać się ze stroną, która mu sprawę do obrony poleca, względem szczególnej i oznaczonej nagrody swej, a to na przypadek wygranej sprawy. Nie będzie mu także wolno na imie swoje, albo imie podstawionych osób nabywać spraw w sporze Sądowym wiszących.

Wszystkie takie umowy i układy same z siebie będą nieważnemi, a oprócz tego obrońca będzie mógł bydz za zawarcie umów takich do odpowiedzialności pociągniony.

Art. 1393. Obrońca, któryby z winy swojej lub niedbalstwa zrzadził szkody stronie, od której sprawę do obrony swej przyjął, będzie obowiązany wynagrodzić iey téż szkody, oraz koszta i stracone korzyści.

Art. 1394. Każdy obrońca będzie obowiązany utrzymywać książkę, w której powinien zapisywać na oddzielnych kartach wszystkie te sprawy, które od stron do obrony swej przyjął,

albo które z urzędu miał sobie od Sądu polecane. Zapisywać zaś w szczególności powinien :

1. Datę dnia, którego sprawa oddana mu była do obrony,
2. imię, nazwisko i zamieszkanie strony, którą broni,
3. imię, nazwisko i zamieszkanie strony przeciwnéy,
4. przedmiot sprawy w krótkości,
5. daty wszystkich pism, wezwań i wszelakich aktów tyczących się postępowania Sądowego w ciągu sprawy, i daty ich wzajemnych wręczeń. Nakoniec,
6. daty i krótką treść wyroków wszelakich w sprawie zapadłych.

Wszystko to obrońca dopóty będzie zapisywał, dopóki albo sprawa obronie jego powierzona do ostatniego końca w téj instancyi, w której on ją broni doprowadzoną nie zostanie, albowtóż dopóki strona sama obrońcy nie oświadczy, że ją popierać zaprzestaje, co obrońca dowodem na piśmie usprawiedliwić będzie obowiązany, albo nakoniec dopóki prawna przyczyna zaprzestania iéy nie zaydzie.

Art. 1395. Prezesowie Sądów ziemskich lub Trybunałów wyższych instancyy, oraz Prokuratorowie Królewscy będą obowiązani co trzy miesiące, a nawet w każdym przypadku zanieścionéy skargi wezwać przed siebie każdego obrońcę, aby książkę wyż wymienioną pokazał, i z niéy, a nawet z aktów które obrońca złożyć powinien, przekonać się o wszystkich jego w sprawie do obrony mu powierzonéy działaniach.

Obronca, któryby zaniedbał utrzymywać takowéy książki, albo któryby był przekonany o nierzetelne w niéy i w zamiarze szkodliwym zapisywanie, będzie mógł bydz pociągniony na wniosek Prezesa lub Prokuratora Królewskiego do odpowiedzialności w drodze karności Sądowéy. Będzie mógł bydz nawet od obowiązków obrońcy w drodze teyże oddalony, a to w miarę wielkości przewinienia, lub szkodliwego niedbalstwa.

Art. 1396. Przepisy objęte w Rozdziale niniejszym będą się także stósować, i będą obowiązywać obrońców ustanowionych od Rządu do popierania i obrony, processów, które się tyczą własności publicznych.

R O Z D Z I A Ł X C H L.

O karności Urzędników Sądowniczych.

Art. 1397. Karność Urzędników Sądowniczych, bądź od Rządu mianowanych, bądź obieralnych, i pohamowanie ich zbroczeń

czeń od dokładnego pełnienia służby publicznej, będą należeć do Trybunału Najwyższego (art. konstytucyi 143.)

Art. 1398. Żaden Sędzia nie może być złożonym z urzędu, iak tylko przez wyrok właściwej instancyi sądowej za dowiedzeniem mu wykroczenia w urzędzie, lub innego przestępstwa (art. konstytucyi 142.)

Nota. Dalszą redakcyę tego rozdziału przedstawi Kommissya Rządu wa Sprawiedliwości.

R O Z D Z I A Ł X C I V .

Urządzenia i przepisy ogólne, tyczące się całego kodexu.

Art. 1399. Żadna nieważność, żadna kara pieniężna, i żadna prekluzya, to jest upadek prawa wyrzeczone w niniejszym kodexie, nie powinny być uważane, iakby były tylko zagrażającami.

Art. 1400. Żaden pozew i żaden akt postępowania sądowego nie będzie mógł być uznany za nieważny, jeżeli nieważność jego nie jest wyraźnie prawem wyrzeczone.

W przypadkach tych, w którychby prawo nie wyrzekło było nieważności, będzie wolno Sądom i Trybunałom każdego Urzędnika Sądowego, obrońcę, albo woźnego, bądź za opuszczenie formalności, bądź za sprzeciwienie się im, skazać na karę pieniężną, która nie będzie mnieyszą iak zł. polsk. 10. ani większą iak zł. polsk. 100.

Art. 1401. Postępowania sądowe i akta nieważne lub pozbawiające prawnego skutku, oraz akta, któreby były powodem do skazania na karę pieniężną, ściągają winę na Urzędników Sądowych, na obrońców, lub woźnych, którzyby je sporządzili, a którzy oprócz tego podług okoliczności będą w obowiązku wynadgrózenia szkód i straconych korzyści stronie, i będą mogli być skazanemi na karę zawieszenia w swém urzędowaniu, a nawet w miarę przewinienia na oddalenie od niego.

Art. 1402. Ani dzień, w którym wręczenie aktu iakowego nastąpi, ani dzień, w którym termin upływać będzie, nie będą nigdy rachowanemi do ogólnego terminu ustanowionego prawem do pozwów, do wezwań, i do innych wszelakich aktów wręczanych osobiście lub w zamieszkaniu strony.

Art. 1403. Gdy będzie szło o przyięcie przysięgi, o przystąpienie do wysłuchania świadków, albo do czynności i relacyi

detaxatorów i biegłych, i w ogólności o odbycie iakieykolwiek czynności nakazané wyrokiem, i gdy strony lub mieysca sporne będą oddalone od mieysca tego, gdzie zasiada Sąd który wyrok wydał, będzie wolno Sądowi upoważnić inny Sąd bliski, lub Sędziego zjazdowego, a nawet Sędziego gminnego w miarę przypadku, a to końcem przystąpienia do nakazanych czynności.

Art. 1404. Będzie wolno Sądom i Trybunałom w miarę okoliczności w sprawach przed nimi wprowadzonych wydawać nawet z urzędu do Urzędników lub obrońców sądowych nakazy, niszczyć pisma, uznawać je za potwarcze, nakazać drukowanie i przyklepanie swych wyroków.

Art. 1405. Żadne wręczenie, ani exekucya nie będą mogły nastąpić od dnia 1. Października, aż do dnia 31. Marca przed godziną 6tą zrana, a po 6tęy godzinie w wieczór; od dnia zaś 1. Kwietnia, aż do 30. Września przed godziną 4tą zrana, a po 6tęy godzinie w wieczór.

Nie będą mogły także nastąpić w dniu świąt uroczystych, chyba na mocy pozwolenia sądowego i to tylko w przypadku, gdyby spóźnienie groziło niebezpieczeństwem.

Art. 1406. Osobom w rzeczywistęy służbie woyskowej zostającym, nie będzie mogło nastąpić wręczenie osobiście pozwu, albo iakiegokolwiek aktu, który się tyczy postępowania sądowego w czasie i w godzinach tych, w których osoby teź służbę osobistą lub ćwiczenia woyskowe odbywają. Kwatery osób woyskowych, które nie mają stałych lub obranych zamieszkań, będą uważane za prawne ich zamieszkania, i w nich będzie mogło nastąpić prawnie względem osób tychże wręczenie wszelakiego aktu.

Art. 1407. Obrońcy stawiający w sprawach, w których zapadły wyroki stanowcze, będą obowiązani stawać w sporach dotyczących się exekucyi tychże wyroków bez nowego umocowania, byleby taż exekucya nastąpiła w ciągu roku iednego od ogłoszenia wyroku.

Art. 1408. Jeżeli strona, czyli to powodowa, czyli teź pozwana, albo w iakieykolwiek postaci przychodząca do Sądu ziemskiego lub Trybunału wyższéy Instancyi nie chce użyć w sprawie swéy do assistencyi obrońcy sądowego i jeżeli chce sama osobiście ją popierać lub bronić, tedy będzie obowiązana zamiast ustanowienia obrońcy obrać sobie zamieszkanie w mieyscu tém samém, gdzie Sąd ziemski lub Trybunał wyższéy Instancyi zasiada, a to w wydanym pozwie lub przez oświadczenie sporządzone na piśmie i wręczone stronie przeciwnéy, albo ustanowio-

nemu iéy obrońcy. Na ten przypadek uskutecznione stronie w obraném tém iéy zamieszkaniu i poświadczone przez nią lub w iéy niebytności, albo w razie odmówionego iéy podpisu poświadczone przez woźnego wręczenia wszelakich aktów tyczących się postępowania sądowego, a nawet wyroków, aż do ostatniego sprawy przez exekucyą nawet sądową ukończenia, będą prawnymi i tyle ważnymi, iak gdyby były wręczone w prawném strony zamieszkaniu, albo też w zamieszkaniu obrońcy, gdyby go była ustanowiła.

Nota. Artykuł ten na ten tylko przypadek umieszcza się w projekcie niniejszym, jeżeli Najjaśniejszy Pan potwierdzi propozycyą Rady Stanu domieszczoną w projekcie Statutu organicznego, aby wolno było stronom samym bronić się we wszystkich Sądach i Trybunałach bez assystencyi obrońców.

Redaktor niniejszego projektu sądzi byż obowiazkiem swoim zwrócić uwagę w tém miejscu, na to: iż wolność ta dana stronom przyczyni się do nader wielkiego zamieszania i nieporządku w sądownictwie, a nawet może narażać łatwo strony na utratę praw.

Art. 1409. Wszystkie wręczenia, czynione Urzędnikom publicznym przeznaczonym do ich odbierania, będą przez tychże Urzędników bezpłatnie na oryginale podpisem ich poświadczone.

W przypadku odmówionego przez nich podpisu i poświadczenia co do wręczeń tyczących się postępowania sądowego, w Sądach ziemskich, zjazdowych, i handlowych, oraz w Trybunałach wyższych Instancyi, oryginał będzie podpisem poświadczony przez Prokuratora Królewskiego przy Sądzie ziemskim właściwym względem zamieszkania tychże Urzędników. Będzie wolno na wnioski Prokuratora tegoż skazać Urzędników tychże, którzyby odmówili podpisu na karę niemogącą wynosić mniéy iak zł. polsk. 10. i na zrządzone z tego powodu koszta.

Art. 1410. Wszelkie akta i protokoły należące do urzędu Sędziowskiego, będą robionemi w miejscu tém gdzie Sąd zasiada. Sędzia przybierze zawsze do nich assystencyą Pisarza, który będzie zachowywał ich oryginały i będzie z nich stronom wypisy wydawał.

Akta i protokoły Sędziów zjazdowych będą sporządzanemi na miejscu sporném, i będą złożone w kancelaryi właściwego Sądu ziemskiego.

Art. 1411. Ferye sądowe, to iest czas spoczynkowy od sądownictwa, będą oznaczone w statucie organicznym.

Art. 1412. Kodex niniejszy zacznie mieć moc obowiązującą od dnia 1. miesiąca Stycznia roku przyszłego 1821. A zatém wszelkie sprawy i processa, które będą wprowadzone od téj epoki, powinny być instruowanemi, stosownie do przepisów niniejszego kodexu.

Art. 1413. Wszystkie prawa, zwyczaje i postanowienia dotychczasowe, tyjące się postępowania sądowego cywilnego, przestaną z dniem powyższym obowiązywać.

Art. 1414. Przed tą epoką będą wydane tak co do sposobu obrachowania kosztów i tax sądowych, iako téż co do wewnętrznej organizacyi i porządku Sądów i Trybunałów konstytucyjnych stosownie i potrzebne postanowienia Rządowe.

R O Z D Z I A Ł XCV.

Ustawa przechodnia tymczasowa i przemianująca.

Nota. W rozdziale tym dane będą przepisy, podług których wszystkie rozpoczęte, wiszące, i jeszcze ostatecznie w dotychczasowych Sądach i Trybunałach nieukończone sprawy i interessa sądowe cywilne, przeprowadzone być mają do przyszłych nowych Sądów i Trybunałów konstytucyjnych Królestwa.

Redakcyą rozdziału tego Kommissya Rządowa Sprawiedliwości przedstawi.

K O N I E C P R O I E K T U.

J. Nep. W o l i c k i S. T. N.
Redaktor.

w Zastępstwie Ministra Sprawiedliwości

Radca Stanu
M. W o ź n i c k i.

REGISTR MATERII

znaydujących się w Projekcie dokodexu postępowania
Sądowego cywilnego Królestwa Polskiego.

WSTĘP DO KODEXU.

C z ę ś ć I.

O postępowaniu w Sądach I. Instancyi.

K S I Ę G A I.

O postępowaniu w Sądach cywilnych gminnych.

Rozdział I. *O pojednaniu.*

- II. *O pozwie.*
- III. *O audyencyach Sądu cywilnego gminnego, o stawieniu się przed nim stron i o wyrokach.*
- IV. *O wyrokach zaocznych i o opozycyi przeciwko nim.*
- V. *O wyrokach w sprawach possessoryjnych.*
- VI. *O wyrokach niestanowczych Sądu cywilnego gminnego i o ich exekucyi.*
- VII. *O przypozwaniu ewiktora do sprawy.*
- VIII. *O wystuchaniu świadków.*
- IX. *O naoczném obeyrzeniu mieysc spornych i o czynności przez biegłych.*
- X. *O wyłączeniu Sędziów cywilnych gminnych.*
- XI. *O wyznaczeniu Sądu cywilnego gminnego.*

K S I Ę G A II.

O postępowaniu w Sądach ziemskich.

- XII. *O pojednaniu przed Sędzią Pokoju.*
- XIII. *O pozwach do Sądu ziemskiego.*
- XIV. *O ustanowieniu obrońcy i o wzajemnych piśmach i obronach.*
- XV. *O komunikowaniu aktów Prokuratorowi Królewskiemu.*
- XVI. *O audyencyach Sądowych, o ich publiczném dawanu i o przestrzeganiu ich bezpieczeństwa i porządku.*
- XVII. *O relacyi Sędziego w sprawie.*
- XVIII. *O wyrokach.*

Rozdział XIX. *O wyrokach zaocznych i opozycyi przeciwko nim.*

— XX. *O excepcyach.*

- Oddział 1. *o kaucyi, którą cudzoziemcy złożyć powinni*
- 2. *o odesłaniu sprawy do innego Sądu z powodu niewłaściwości.*
- 3. *o nieważnościach.*
- 4. *o excepcyach odraczających z powodu niespisanego inwentarza majątku lub przypozwaniania ewiktora.*
- 5. *o excepcyi z powodu niezwróconych komunikowanych dokumentów.*
- XXI. *o sprawdzeniu pism.*
- XXII. *o fałszu incydentalnym w sprawie cywilney.*
- XXIII. *o przysiędze.*
- XXIV. *o wystuchaniu świadków.*
- XXV. *o wystuchaniu świadka na wieczną pamiątkę.*
- XXVI. *o udaniu się Sędziego na miejsce.*
- XXVII. *o czynności przez biegłych w sztuce i o ich relacyi.*
- XXVIII. *o wypytaniu strony samey osobiście względem czynów należących do sprawy.*
- XXIX. *o sporach i o skargach incydentalnych.*
- Oddział 1. *o wnioskach incydentalnych.*
- 2. *o skargach wzajemnych (reconventio)*
- 3. *o interwencyi.*
- XXX. *o wróceniu się do processu i o ustanowieniu nowego obrońcy.*
- XXXI. *o nieprzyznaniu.*
- XXXII. *o wyznaczeniu Sądu ziemskiego.*
- XXXIII. *o odesłaniu sprawy do innego Sądu ziemskiego dla zachodzącego pokrewieństwa, lub powinowactwa.*
- XXXIV. *o wyłączeniu Sędziów.*
- XXXV. *o przyięciu kaucyi*
- XXXVI. *o obrachowaniu szkód i straconych korzyści.*
- XXXVII. *o obrachowaniu dochodów gruntowych.*
- XXXVIII. *o zdawaniu rachunków.*
- XXXIX. *o sprawach possessoryinych.*
- XL. *o sprawach granicznych.*
- XLI. *o upadku processu.*
- XLII. *o odstąpieniu od processu.*
- XLIII. *o powołaniu strony chętniejszy się i przechwalającej z iakowymysiś prawem.*
- XLIV. *o postępowaniu summarycznym w niektórych sprawach.*
- XLV. *o illacyi.*

K S I E Ğ A III.

- XLVI. *o postępowaniu w Sądach zjazdowych.*

K S I E Ğ A IV.

- XLVII. *o postępowaniu w Sądach handlowych.*

C z ę ś ć II.

O postępowaniu w Trybunałach II. i III. Instancyi, o środkach nadzwyczajnych do zaskarżania wyroków i o exekucyi Sądowéy.

K S I Ę G A I.

Rozdział XLVIII. o postępowaniu w Trybunałach appellacyjnych.

K S I Ę G A II.

O postępowaniu w Trybunale Najwyższym.

Rozdział XLIX. o odwołaniu się do Trybunału najwyższego w drodze rewizoryinéy.

K S I Ę G A III.

O nadzwyczajnych środkach do zaskarżenia wyroków.

Rozdział L. o nadzwyczajnym odwołaniu się do Trybunału Najwyższego drogą nieważności czyli kassacyi.

- LI o opozycyi przez trzeciego naprzeciw wyrokowi.
- LII o restytucyi *in integrum*.
- LIII. o pociąganiu przez stronę Sądów, Trybunałów, lub pojedynczych członków Sądowych do odpowiedzialności.

K S I Ę G A IV.

O exekucyi Sądowéy.

- LIV. przepisy ogólne względem exekucyi wyroków i aktów
- LV. o zapowiedzeniu, to jest: o areszcie u trzeciego na funduszach dłużnika i o opozycyi przy exekucyi.
- LVI o zajęciu ruchomości.
- LVII. o zajęciu produktów gruntowych z dóbr nieruchomości i o ich sądowém wydzierżawieniu.
- LVIII. o exekucyi na czynszach wieczystych, na pensjach prywatnych i innych dochodach dłużnika w pieniądzu lub w naturze ustanowionych.
- LIX. o dystrybucyi, czyli o rozdzieleniu proporcjonalném.
- LX. o zajęciu nieruchomości dłużnika i iéy sprzedaży.
- LXI. o sporach incydentalnych przy popieraniu zajęcia i sprzedaży nieruchomości.
- LXII. o porządku hipotek, czyli o klasyfikacyi.
- LXIII. o odstąpieniu własności prywatnéy z powodu użyteczności publicznéy.
- LXIV. o przyaresztowaniu osoby dłużnika.
- LXV. o szybkim rozporządzeniu sporów wynikłych przy exekucyi sądowéy i w innych nagłych przypadkach.

C z ę ś ć III.

Rozmaite postępowania i przepisy.

K S I Ę G A I.

- Rozdział LXVI. *o oświadczeniu przez dłużnika chęci uiszczenia się wierzycielowi w długu, i o złożeniu jego do depozytu.*
- LXVII. *o prawie właścicieli do zająćia ruchomości i produktów należących do ich dzierżawców.*
 - LXVIII. *o zająćiu ruchomości dłużnika niemiejscowego.*
 - LXIX. *o zająćiu ruchomości końcem ich odzyskania.*
 - LXX. *o zająćiu nieruchomości spornej, końcem iey odzyskania.*
 - LXXI. *o środkach służących do otrzymania wypisu lub kopii iakowego aktu, albo przerobienia onegoż.*
 - LXXII. *o wydaniu dokumentu przez stronę i o dokumentach zgubionych lub zepsutych.*
 - LXXIII. *o niektórych przepisach, które się tyczą dóbr należących do osób nieobecnych.*
 - LXXIV. *o umocowaniu niewiasty zamężnej.*
 - LXXV. *o oddzieleniu majątku.*
 - LXXVI. *o separacyi osobistey i o rozwodzie między małżonkami.*
 - LXXVII. *o uchwałach rady familiyney i o zdaniu krewnych.*
 - LXXVIII. *o pozbawieniu własney woli.*
 - LXXIX. *o dobrodzieystwie ustąpienia majątku.*

K S I Ę G A II.

O s p a d k a c h.

- LXXX. *o opieczętowaniu po śmierci.*
- LXXXI. *o opozycjach przy opieczętowaniu.*
- LXXXII. *o odiećiu pieczęci.*
- LXXXIII. *o inwentarzu spadku.*
- LXXXIV. *o działach spadku.*
- LXXXV. *o sprzedaży ruchomości spadkowych.*
- LXXXVI. *o sprzedaży dóbr nieruchomych spadkowych.*
- LXXXVII. *o dobrodzieystwie inwentarza.*
- LXXXVIII. *o zrzeczeniu się wspólności lub spadku.*
- LXXXIX. *o kuratorze spadku wakującego.*

K S I Ę G A III.

- XC. *o Sądach polubownych.*
- XCI. *o Sędziach.*
- XCII. *o obrońcach Sądowych.*
- XCIII. *o karności urzędników Sądowych.*
- XCIV. *urządzenia i przepisy ogólne, tyczące się całego kodexu.*
- XCV. *ustawa przechodnia tymczasowa i przemiiająca.*

Jan Nep. W o l i c k i S. T. N.

Redaktor.